gemeente Twenterand

Jaarstukken 2021

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022
Behorende bij briefnummer: 1637 d.d. 07-07-2022
Paraaf:

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 4

Inleiding Jaarstukken 2021 6

Programma Sociaal Domein 9
- Inleiding Programma Sociaal Domein 10
- Doelenboom Sociale Zaken 11
- Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning 15
- Doelenboom Gezondheidszorg 20
- Doelenboom Onderwijs 24
- Doelenboom Jeugd 28
- Doelenboom Ontwikkelprogramma Transformatie Sociaal Domein 34
- Wat heeft het gekost 36

Programma Ruimte 38
- Inleiding Programma Ruimte 39
- Doelenboom Openbare orde en veiligheid 40
- Doelenboom Openbare ruimte en verkeer 43
- Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH 46
- Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH 53
- Doelenboom Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet 57
- Doelenboom Ontwikkelprogramma Agenda duurzaam Twenterand 58
- Wat heeft het gekost 60

Programma Economie en vrije tijdsbesteding 63
- Inleiding Programma Economie en vrije tijdsbesteding 64
- Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme 65
- Doelenboom Economie en werkgelegenheid 69
- Doelenboom Sport 71
- Wat heeft het gekost 73

Programma Fundament 75
- Inleiding Programma Fundament 76
- Doelenboom Dienstverlening en klantcontact 77
- Doelenboom Bedrijfsvoering 80
- Wat heeft het gekost 84

Beleidsindicatoren programma's conform BBV 87

Algemene dekkingsmiddelen 2021 88

Paragrafen 90
- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 91
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 99
- Paragraaf Financiering 103
- Paragraaf Bedrijfsvoering 107
- Paragraaf Verbonden partijen 110
- Paragraaf Grondbeleid 122
- Paragraaf Lokale heffingen 127
- Paragraaf Corona 132

Jaarrekening 2021 146
- Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar 147
- Balans 2021 149
- Toelichting op de balans 152
- Gebeurtenissen na balansdatum 167
- SiSa - verantwoording 2021 168
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 184
- Wet normering topinkomens 189
- Analyse begrotingsafwijkingen 193
- Overzicht incidentele baten en lasten 194

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Staat van reserves en voorzieningen 196
Inzicht gebruik onvoorzien 2021 208
Overzicht taakvelden 209

Bijlagen....210
Begrotingsrechtmatigheid 211
Staat van restant kredieten....212
Emu-saldo 2021....215
Lijst met verklarende afkortingen....217
Ondertekening Jaarstukken 2021....221

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Inleiding Jaarstukken 2021

Inleiding

Een positief saldo van ruim 6,9 miljoen euro op de jaarrekening van 2021. Op het oog een flinke meevaller, maar wel één van incidentele aard. Geen bedrag waarmee de begroting meerjarig en structureel sluitend kan worden gemaakt en daarmee de gemeente Twenterand duurzaam financieel gezond.
Verklaring
Het bedrag is grotendeels te verklaren door enkele grote blokken. Zo komt er een eenmalig bedrag vrij van bijna 3,3 miljoen euro dividenduitkering van Cogas. Daarnaast is er van het Rijk meer geld voor corona ontvangen dan dat er kosten zijn gemaakt. Dat levert een voordeel van 9 ton op. Een andere incidentele meevaller, van 7 ton, gaat over het niet in kunnen vullen van vacatures door krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor kon ook een aantal ambities niet uitgevoerd worden. Zowel werk als kosten schuiven door naar 2022. Dat zal dus leiden tot een (incidentele) overschrijding in 2022. Deze kan in 2022 gedekt worden uit de Algemene Risico Reserve (uit het positieve saldo 2021). Daarnaast zijn er meer legesopbrengsten omgevingsvergunningen. Ook voor dit bedrag stellen we voor dit in te zetten voor tijdelijk personeel in 2022 op het gebied van ruimte. Er is veel werk blijven liggen dat in 2022 opgepakt moet worden.

Naar aanleiding van de ‘Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag’ (POK, Toeslagenaffaire) heeft het kabinet voorstellen gedaan om de dienstverlening vanuit de overheid fundamenteel te verbeteren. Het kabinet stelt onder andere voor om de uitvoeringscapaciteit bij de overheid te versterken en extra ondersteuning te bieden aan mensen in kwetsbare posities. Hiervoor is in 2021 een bijdrage ontvangen die in 2022 wordt ingezet.
Geflatteerd
Kortom, het positief saldo geeft een geflatteerd beeld en neemt de zorgen over de financiële situatie van de gemeente Twenterand niet weg. Wij stellen voor om 1,5 miljoen te reserveren voor de reserve coalitieakkoord. Het grootste deel van deze incidentele meevallers kan dan gestort worden in de Algemene Risico Reserve om het weerstandsvermogen te verhogen. Daarmee bereiden we ons voor op financiële tegenvallers. En voor een meerjarig sluitende programmabegroting willen wij samen met de gemeenteraad doorgaan op het noodzakelijke pad van Twenterand Duurzaam Financieel Gezond

Samengevat:

Dividenden, eenmalige uitkering Cogas	€ 3.400.000
Meer leges bestemmingsplanwijzigingen (ook meer kosten, per saldo voordeel)	€ 175.000
Meer leges omgevingsvergunning	€ 500.000
Voordeel op salarislasten (vacatures niet in kunnen vullen)	€ 700.000
Vrijval uit voorziening riool	€ 400.000
Verrekening bijdragen fase 2b Vroomshoop Oost	€ 200.000
Voordeel op coronabijdrage	€ 900.000
Eenmalige subsidies verkeer en vervoer	€ 175.000
SW Groen, herverdeling middelen en bijstelling rijksbijdrage	€ 300.000
Middelen "Parlementaire Ondervragingscie Kinderopvangtoeslag (POK)	€ 150.000
	€ 6.900.000

Voorstel bestemming:

Algemene Risicoreserve	€ 4.050.000
Reserve coalitieakkoord	€ 1.500.000
Salarislasten 2022 (werk dat is blijven liggen door niet ingevulde vacatures 2021)	€ 700.000
Inzet tijdelijk personeel t.b.v. doorontwikkeling ruimte	€ 500.000
POK gelden, uitgaven in 2022	€ 150.000
	€ 6.900.000

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Programma's

Sociaal Domein
In 2021 was er veel beweging in Twenterand in zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid rond jeugd en gezondheid, samenkomend in het programma sociaal domein. Dit programma streeft er naar dat onze inwoners zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen, meedoen in de samenleving en daar zelf de regie over voeren. De gemeente heeft dan de functie van vangnet voor de meest kwetsbare inwoners. De inhoudelijke visie voor dit programma staat in onze integrale beleidsnota Sociaal Domein 2019-2023.
2021 stond naast continuering van dienstverlening aan onze inwoners in het teken van vernieuwing van de inhoud en de werkwijze in combinatie met besparingen. Het plan was- en strijkservice is gelanceerd en er is gestart met de uitvoering. Noodzakelijke bezuinigingen op het minimabeleid moesten worden doorgevoerd maar konden deels gecompenseerd worden door nieuwe afspraken met partijen, zoals Stichting Urgente Noden en Stichting Leergeld. Op diverse onderwerpen zijn in 2021 zaken uitgevoerd, bijvoorbeeld het dossier Soweco, eenzaamheid, laaggeletterdheid, de decentralisatie beschermd wonen, de regiovisie jeugdhulp en coronagerelateerde zaken als ToZo en Tonk.
De structurele financiering vanuit het rijk blijft een grote zorg voor ons. Het gaat hier om de meest kwetsbare inwoners van onze gemeente en die laten wij niet in de kou staan. Tegelijkertijd ervaren wij daarin te weinig ruggensteun vanuit de rijksoverheid. Vooralsnog kunnen we te weinig compensatie voor het abonnementstarief tegemoet zien, komt er een hervormingsagenda jeugd, gelukkig niet meer met extra kortingen, maar wel weer beoogde nieuwe maatregelen, zoals een eigen bijdrage. Gezien de totale financiële situatie van de gemeente Twenterand en bijvoorbeeld vergrijzing blijven er grote zorgen voor de jaren 2022 en verder.
Ruimte
De opgaven voor het programma ruimte lagen in 2021 vooral op het gebied van veranderde wet- en regelgeving als ook klimaatverandering en toekomstbestendig wonen. Over de twee laatstgenoemde thema's zijn afspraken gemaakt tussen overheden in het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord. Twenterand heeft in 2021 slechts in beperkt mate op deze afspraken kunnen inspelen. Onze ambities voor klimaat en duurzaamheid zijn in de Agenda Duurzaamheid vastgelegd, waarin we samen met inwoners, ondernemers en tal van maatschappelijke partners flink de schouders eronder moeten zetten. Bij de uitfasering van het gebruik van aardgas en bij de lokale opwek van duurzame elektriciteit heeft de gemeente een regierol.
In het omgevingsbeleid krijgen de ruimtelijke gevolgen van de (op)laadinfrastructuur, klimaatneutraal inkopen en duurzaam aanbesteden een plek.
Ondanks het uitstel van de invoering van de Omgevingswet tot 2023 zijn de werkzaamheden daarvoor in volle gang. De Omgevingsvisie 1.0 is samen met ondernemers, inwoners en andere betrokkenen tot stand gekomen en in december door de gemeenteraad vastgesteld. Daarin staat de visie op de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.
De woningbouw staat ook in Twenterand onder druk. In de kernen zijn in 2021 nieuwe woningen gebouwd en kavels uitgegeven. Ook was er grote belangstelling voor bedrijfskavels op het bedrijventerrein Oosterweilanden.
In 2021 is het nieuwe integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2022-2025 vastgesteld.
Een in 2021 uitgevoerd aanvullend onderzoek naar de oorzaken van de problemen rondom Kanaal Almelo – de Haandrik moet leiden tot een bijdrage aan herstel van de beschadigde woningen.
Economie en Vrije Tijdsbesteding
Het werkprogramma Economie omvat twee programmalijnen. De eerste programmalijn is ‘Meedoen’. Dit gaat over vrijetijdsbesteding. De tweede programmalijn is ‘Versterken Werkgelegenheid’. De opgave is om (samen) te werken aan de verbinding tussen Economische en Sociale Zaken. Binnen Economie en Vrijetijdsbesteding gaat het om het verwoorden van de maatschappelijke meerwaarde. Wij zetten steeds meer in op het versterken van netwerken en onze relaties daarbinnen en maken steeds meer gebruik van regionale, provinciale, landelijke en grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden. Daarin wegen wij als gemeente steeds af wie welke rol vervult. Dat leidt tot een nieuw samenspel tussen de gemeente en andere partners. Daarin is de bijdrage die de actoren leveren aan het maatschappelijk effect het uitgangspunt.
De gemeente heeft veel goede accommodaties en voorzieningen. De basisvoorzieningen zijn binnen onze gemeente aanwezig. Belangrijke opgave is om het bestaande steeds meer en beter gezamenlijk te gebruiken.
Om het hoofd te bieden aan de ontwikkelingen en opgaven in het buitengebied is het ontwikkelprogramma platteland opgesteld. Het doel is het realiseren van een sociaal en economisch vitaal platteland.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Fundament
Het beoogd effect van het programma Fundament is een (financieel) gezonde organisatie die kan inspelen op de ontwikkelingen in de maatschappij. Fundament omvat de doelenboom dienstverlening en reguliere bedrijfsvoering.
Dienstverlening is verder toegelicht in de doelenboom en de toelichting daaronder. Bedrijfsvoering omvat het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies. Relevante ontwikkelingen rond de doelenboom bedrijfsvoering zijn daar toegelicht, alle andere ontwikkelingen staan in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Corona
Corona heeft ook in 2021 invloed gehad op het realiseren van doelen, wat zoveel betekent dat niet alles optimaal kon worden uitgevoerd. Via de P&C cyclus is uw raad hierover geïnformeerd. De gemeente is alert geweest met regelingen voor ondernemers en organisaties en de aanpak van eenzaamheid, minimabeleid en schuldenaanpak.
Over de jaarstukken
De jaarstukken maken onderdeel uit van de cyclus begroten (via kadernota en begroting) en verantwoorden (via jaarstukken en Berap). Bij de Berap 2021 is de gemeenteraad tussentijds geïnformeerd over de voortgang in beleid en de stand van zaken van de budgetten. Dit gebeurt op basis van de gemaakte keuzes in de begroting 2021. Met deze programmaverantwoording, de jaarrekening, het rapport rechtmatigheid 2021 en de actualisatie exploitatieopzetten wordt het begrotingsjaar 2021 afgesloten. In de paragrafen wordt gerapporteerd aan de hand van de uitgangspunten zoals opgenomen in de begroting 2021.
Leeswijzer
In het jaarverslag wordt met behulp van de doelenbomen verantwoording afgelegd over het begrotingsjaar 2021. Binnen de programma's wordt per doelenboom toegelicht in hoeverre de (sub)doelen bereikt zijn en wat daarvoor gedaan is. Voor de leesbaarheid van de jaarstukken hebben we ervoor gekozen om alleen teksten toe te voegen bij subdoelen en activiteiten, waarover iets afwijkends of opvallends te melden valt. Staat er geen tekst bij een subdoel of wordt een activiteit niet benoemd, dan kunt u ervan uitgaan dat deze volgens planning verliep. Het overzicht van baten en lasten maakt aan het einde van de programma's duidelijk wat het heeft gekost. Dit is een verplichting vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarin zijn de wettelijke eisen vastgelegd waaraan de begroting en de jaarrekening van een gemeente moet voldoen. De rapporten Actualisatie exploitatieopzetten en Rechtmatigheid 2021 worden afzonderlijk aangeboden.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Programma Sociaal Domein

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Inleiding Programma Sociaal Domein

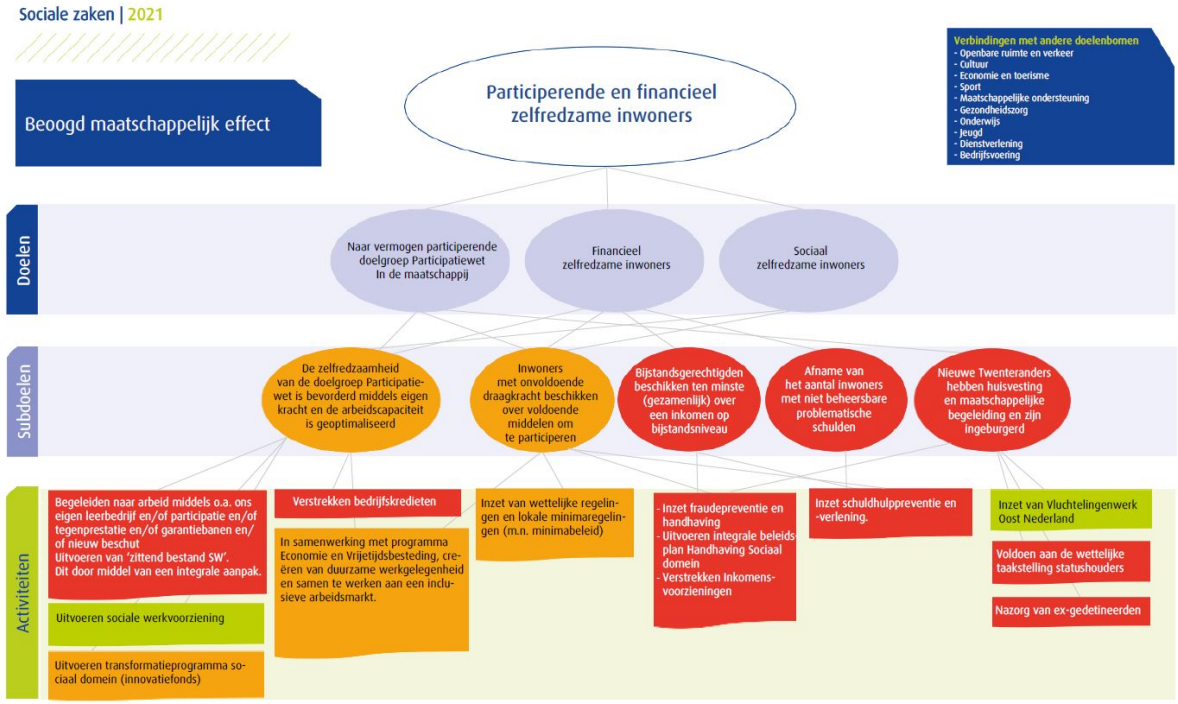
Inleiding

Het sociaal domein was ook in 2021 volop in beweging in de Gemeente Twenterand. Met het sociaal domein bedoelen we de zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid rond jeugd en gezondheid. Deze onderwerpen vormen dit programma. Dit programma streeft er naar dat onze inwoners zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en participeren én daar zelf over regie over voeren. Zowel thuis, in de buurt, bij een vereniging of organisatie of in het werk. Waar dat niet lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund. We zijn als gemeente een vangnet voor kwetsbare inwoners. De inhoudelijke visie voor dit programma staat in onze nieuwe integrale beleidsnota Sociaal Domein 2019-2023. Gelet op de mogelijke bestuurswisseling bij de komende verkiezingen is de nota met een jaar verlengd in 2021.
Onze programma-opgave wordt in hoofdlijnen omschreven als de focus op inhoudelijke vernieuwing met een andere cultuur en werkwijzen in het sociale domein. Dit heet met een ander woord ook wel de transformatie van het sociaal domein. We zijn op weg naar een duurzaam vernieuwd en betaalbaar sociaal stelsel en zorglandschap, waar onze inwoners mee kunnen blijven doen aan de samenleving. Vernieuwen en besparen gaan hand in hand. We realiseren samen met partners vrij toegankelijke voorzieningen op maat, bevorderen innovatie en ondersteunen de eigen kracht van individuen en gezinnen. Ook in 2021 is hieraan gewerkt in beleid (plan was- en strijkservice is gelanceerd) en uitvoering (door onze consulenten). Om de begroting sluitend te krijgen is bezuinigd op het minimabeleid, het welk deels gecompenseerd werd door nieuwe afspraken met partijen, zoals Stichting Urgente Noden en Stichting Leergeld.
Transformeren blijft nodig want ondertussen is er ook een stevige financiële opgave. Er was een langdurige kabinetsformatie maar er is nog steeds geen structurele financiering vanuit het Rijk. Plannen lijken somber in het verschenen regeerakkoord eind 2021 door bijvoorbeeld onvoldoende compensatie abonnementstarief en er komt er een hervormingsagenda jeugd aan met zelfs extra kortingen. De financiële uitkomsten 2021 zijn op zich positief (wel zien we vooral incidentele effecten), maar er is geen reden om op de lauweren te gaan rusten. Gezien de totale financiële situatie en met ontwikkelingen als de komende vergrijzing blijven er grote zorgen voor het meerjarenbeeld.
Corona heeft 2021 ook de realisatie van doelen voor het sociaal domein wederom beïnvloed. Enkele voorbeelden in deze inleiding. De GGD Twente werd wederom gemaand tot maximale prestaties in combinatie met veel lokale inzet . We zijn alert geweest met de aanpak rond eenzaamheid, minimabeleid/ schuldenaanpak, de regelingen zoals de TONK en ToZo, aanpak voor jongeren en continuïteit in zorg en ondersteuning. Niet alles werd in 2021 optimaal uitgevoerd. Inclusief beleid werd stilgelegd en helaas moest worden geconcludeerd dat herpositionering jongerenwerk niet het beoogde resultaat zal opleveren. Er is veel bereikt. Er zijn belangrijke vorderingen gemaakt in het WSW-dossier (Soweco/Ontplooj) en regionaal is de Regiovisie jeugdhulp opgeleverd, die in 2022 in besluitvorming zal komen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Binnen de doelenboom Sociale Zaken staan Werk en Inkomen centraal. We streven naar zelfredzame inwoners (zowel financieel als sociaal) die naar hun vermogen participeren. Dat betekent betaald werk voor wie dit mogelijk is en andere vormen van participatie (vrijwilligerswerk, mantelzorg) voor wie betaald werk (nog) niet tot de mogelijkheden behoort.
De gemeente Twenterand wil een inclusieve arbeidsmarkt realiseren. Hierin wordt iedereen met arbeidsvermogen in staat gesteld om mee te doen op de arbeidsmarkt. Om dit te realiseren moeten organisaties en ondernemers inclusief gaan denken en inwoners zoveel mogelijk in staat stellen om een bijdrage te leveren. Dit ook als het gaat om duurzame plekken voor mensen met een arbeidsbeperking of (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Hiervoor is draagvlak en creativiteit nodig.
Het lokale minimabeleid helpt de inwoners met minder budget om toch te kunnen meedoen aan de samenleving, ook waneer er te weinig geld en/of schulden zijn. Een gedeelte van minimabeleid bestaat uit verstrekkingen in natura en wordt uitgevoerd door het voorliggend veld.
Met schuldhulpverlening voorkomen we dat mensen problematische schulden krijgen (preventief) en lossen we bestaande problematische schuldsituaties op (curatief).

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doel: Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet In de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uit gegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Doel: Financieel en sociaal zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding is een van de dingen die meedoen in de samenleving mogelijk kan maken. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

voorzien met een uitkering. Voor de meest kwetsbaren uit onze samenleving ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk.
Kinderen moeten zich kunnen ontplooien, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Begeleiden naar arbeid middels o.a. ons eigen leerbedrijf en/of participatie en/of tegenprestatie en/of garantiebanen en/of nieuw beschut

Omschrijving (toelichting)
Loonkostensubsidies / BUIG
Vanuit de BUIG (de rijksuitkering Participatiewet c.a.) worden loonkostensubsidies (garantiebanen en nieuw beschut) betaald. Dit instrument is succesvol in het voorkomen van instroom in de uitkering (bespaart uitkeringslasten), bevordert uitstroom en heeft vooral ook maatschappelijke winst in participatie. Het gebruik van de loonkostensubsidie stijgt. Belangrijkste oorzaak is de toegenomen doelgroep in ons bestand, met name de doelgroep VSO-PRO. Deze groep kwam voorheen terecht in de Wajong bij het UWV maar valt vanaf 2015 onder de Participatiewet (gemeente). De verklaring hiervoor is dat de gemeente Twenterand altijd al een hoger percentage sociale werkvoorziening heeft gehad dan de regiogemeenten. Deze percentages sluiten aan bij andere gemeenten met een veenarbeiders historie. Ook kent de gemeente Twenterand een ruimer beleid dan andere gemeenten hierin. Zo kan een jongere, die voorheen beroep zou kunnen doen op een Wajong uitkering maar dit nu niet meer kan vanwege de regelgeving per 2015, beroep doen op een loonkostensubsidie ondanks dat men geen beroep kan doen op een uitkering op grond van de Participatiewet. Dit ruime beleid wordt met ingang van 2022 door het rijk beloond doordat het aantal loonkostensubsidies meetelt in de bijdrage die de gemeente ontvangt van het rijk.

- Uitvoeren sociale werkvoorziening

Omschrijving (toelichting)
De gemeenteraad van de gemeente Twenterand heeft in juni 2020 ingestemd met de opheffing van de GR Soweco. Ze hebben besloten om de GR en de uitvoeringsorganisatie Soweco NV te liquideren.
De gemeente Twenterand heeft vanaf 2021 de uitvoering van de Wsw onder lokale verantwoordelijkheid gebracht en wil deze gaandeweg integreren in de uitvoering sociaal domein. De gemeente Twenterand neemt de regie op de uitvoering van de Wsw binnen het bredere sociale domein. Als onderdeel van het proces zijn de SW-medewerkers op 1 januari 2021 in dienst gekomen bij de gemeente.
De gemeenten Almelo, Tubbergen, Wierden en Twenterand hebben besloten om in de nieuwe uitvoering samen te werken bij de uitvoering van beschut werk, detachering, training, begeleiding en opleiding. Almelo heeft hiervoor een nieuwe uitvoeringsorganisatie opgericht (Ontplooj) waarin tevens enkele werkgeverstaken voor de Wsw worden georganiseerd.
In 2021 heeft de gemeente Twenterand de medewerkers die vanuit Soweco groentaken uitvoerden voor de gemeente, opgenomen in de gemeentelijke organisatie.
Doordat de Wsw integraal onderdeel uitmaakt van de Participatiewet en daarmee ook van het sociaal domein is het toekomstbestendig. De uitvoering kan zoveel mogelijk in lijn met de gehele uitvoering van het sociaal domein plaatsvinden, dat wil zeggen: onder eigen regie, passend binnen de lokale samenwerkingsverbanden en de lokale infrastructuur.
Bij de uitvoering van de Participatiewet, waaronder de Wsw, wordt gestreefd naar een inclusieve arbeidsmarkt waarin zo mogelijk arbeidsgehandicapten bij werkgevers geplaatst zullen worden. Hiertoe worden werkgevers maximaal betrokken, onder meer door een integrale en eenduidige werkgeversbenadering en –dienstverlening.
Ontplooj is opgericht om te voorzien in beschut werk, training, begeleiding en opleiding. Hierbij hoort ook de begeleiding van de detacheringen van medewerkers bij werkgevers. Uitgangspunt is dat de medewerkers, als zij dat kunnen, zo regulier mogelijk werken. Als medewerkers zijn aangewezen op beschut werk, biedt Ontplooj daarvoor het vangnet in de vorm van een beschutte werkomgeving. De gemeenten leggen daarnaast werkgeverstaken voor de SW-medewerkers bij Ontplooj neer, zoals

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

personeelsadvies, personeels- en salarisadministratie, verzuimbegeleiding en het organiseren, voor zover nodig, van het collectief vervoer. De kosten van de uitvoering zijn in 2021 binnen de budgettaire kaders gebleven.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Inwoners met onvoldoende draagkracht beschikken over voldoende middelen om te participeren

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Inzet van wettelijke regelingen

Omschrijving (toelichting)
In 2021 hebben we Agenda schuldenaanpak die door het college in het voorjaar van 2020 is vastgesteld verder uitgevoerd. Dit betekent vooral een forse investering in preventieve schuldhulpverlening. Tot december 2021 is de armoederegisseur via Incluzio Uitvoering actief geweest in de gemeente. Ze heeft zich gericht op inwoners met financiële problemen en een betere verbinding tussen alle initiatieven en partijen binnen het netwerk van armoedebestrijding. Vanaf 1 december 2021 zet de armoederegisseur haar werkzaamheden voort vanuit het gemeentelijk Meldpunt Schulden.
In 2021 hebben we ook een structurele bezuiniging van € 50.000 op het minimabeleid geïmplementeerd . We hebben dit gedaan door de bedragen van de individuele inkomenstoeslag te verlagen en het bovenwettelijke gedeelte van bijzondere bijstandsverstrekking af te schaffen. De gevolgen voor de inwoners die dit betreft hebben we gecompenseerd door nieuwe samenwerkingen aan te gaan het partijen uit het voorliggend en maatschappelijk middenveld (St. Leergeld Twente en St. Urgente Noden Twente).

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Afname van het aantal inwoners met niet beheersbare problematische schulden

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Inzet schuldhulppreventie en -verlening.

Omschrijving (toelichting)
Schuldenaanpak Twenterand
In mei 2020 is de nieuwe Agenda schuldenaanpak Twenterand vastgesteld door het college. Met deze nieuwe schuldenaanpak wil gemeente Twenterand nieuwe inzichten over wat het hebben van schulden met mensen doet en de gevolgen hiervan nadrukkelijker toepassen. We willen inwoner met schulden eerder en beter bereiken. Speerpunten in de aanpak zijn: preventie, onderwijs, samenwerking, toegankelijkheid, perspectief en outreachend.
Vanaf 2021 voert de gemeente Twenterand het wettelijk adviesrecht gemeenten schuldenbewind (Ags) uit. Dit betekent dat we binnen vier maanden nadat een onderbewindstelling wegens schulden door de rechtbank is uitgesproken adviseren over voortzetting dan wel wijziging of beëindiging van het bewind. Met het gebruik maken van het adviesrecht zijn we een koploper in Twente en zelfs in Nederland. Op termijn hopen we hiermee de bijzondere bijstandsuitgaven voor de kosten van bewind te verlagen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uitvoeren regierol nieuwe wet Inburgering

Omschrijving (toelichting)
In het kalenderjaar 2021 hebben de voorbereidingen op de veranderopgave inburgering centraal gestaan. In Twents verband is er een aanbesteding B1-route succesvol afgerond en op lokaal niveau hebben we de nodige voorbereidingen getroffen om de nieuwe inburgeringswet (Wi2021) te kunnen uitvoeren. Belangrijke uitdagingen in het kalenderjaar 2021 zijn geweest:

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

a. De constatering dat het inburgeringsbudget van het Rijk onvoldoende is om de wettelijke inburgeringstaken goed uit te voeren. Dit heeft zich onder ander vertaald in het opschorten van de aanbesteding van de onderwijsroute.
b. Het niet kunnen voldoen aan de wettelijke huisvestingstaakstelling. In het kalenderjaar 2021 hebben we 29 nieuwe Twenteranders kunnen huisvesten, daar waar de taakstelling 47 bedroeg. De redenen voor het niet behalen van de taakstelling waren:
1. Het is vrijwel een onmogelijke opgave om twee grote gezinnen (een gezin van 11 en een van 8) te huisvesten in Twenterand, gelet op de aanwezige woningvoorraad van de woningstichting (Mijande). Mijande heeft gewoonweg geen woningen met vijf slaapkamers of meer. Dit aantal slaapkamers is nodig om de twee gezinnen te huisvesten. Dit probleem is provinciaal en met de buurtgemeenten en met de COA-regievoerder besproken. Helaas hebben alle Twenterandse inspanningen nog niet tot het gewenste resultaat geleid.
2. Het aanbod van huurwoningen staat, gelet op de huizencrisis sterk onder druk.
3. De gemeente Twenterand heeft nog een groot aantal nareizigers, die nog niet gehuisvest zijn.
Doordat de taakstelling niet is gehaald, bevindt Twenterand zich nu op niveau 2 van de interventieladder in het kader van het interbestuurlijk toezicht van de provincie.
Wij zullen uw Raad via de stand van zaken notities op de hoogte houden van de financiële uitdaging en de ontwikkelingen binnen de veranderopgave inburgering en de taakstelling.

Metingen

Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Naar vermogen participerende (niet) uitkeringsgerechtigden							
Aantal uitkeringsgerechtigden* (participatiewet)	403	432	442	462	511(01-7)	489 (31/5)	CIV
Aantal personen met een loonkostensubsidie uit de BUIG (nieuwe indicator)***	115	97	-	-	-	-	CIV
Aantal uitkeringsgerechtigden (IOAW/IOAZ)	22	22	24	25	36(01/07)	38 (31/5)	CIV
Aantal activeringstrajecten	235	330	334	366	490	434 (31/5)	CIV
Aantal Wsw 'zittend bestand' in arbeidsjaren	221	255	267	267	285 (01-07)	295	meicirculaire
Aantal taakstelling vergunninghouders	29	38	28	50	65 (31-12)	40 (31/5)	-
Financieel zelfredzame inwoners							
Aantal aanvragen bijzondere bijstand**	553	532	562	471	275(01-07)	169 (31/5)	CIV
Aantal personen die uitgestroomd zijn naar werk	59	44	70	76	62	26 (31/5)	CIV
Aantal aanvragen inkomenstoeslag**	338	404	327	307	257	128 (31/5)	CIV
Aantal personen die beroep doen op de studietoeslag**	17	11	8	11	2 (01-07)	2 (31/5)	CIV
Sociaal zelfredzame inwoners							
Aantal personen die beroep doen op de Meedoenregeling**	309	218	423	400	400	147 (31/5)	CIV
Aantal personen die beroep doen op de jeugd sport en cultuurfonds	165	124	163	105	105	56	extern
Beschut werk	17	11	11	5	5	-	-
Aantal kinderen schoolpakket	70	95	79	60	60	-	CIV

* betreft het aantal uitkeringspartijen

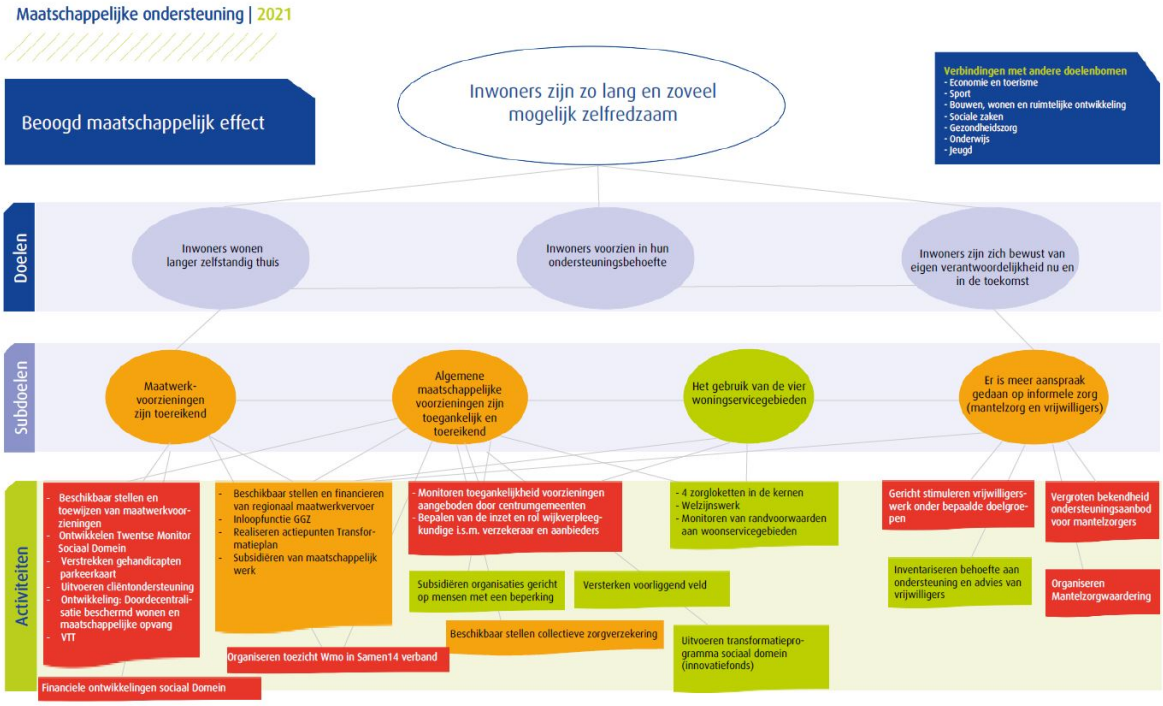
** betreft per 2021 het aantal toegekende aanvragen

*** dit aantal is exclusief beschut werk

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Uitdagingen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning zijn de vergrijzing, het langer zelfstandig wonen en de doordecentralisatie van Wmo taken als beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hierdoor zijn de financiële opgaven fors en zijn er grote risico's. Daarom zijn we al geruime tijd bezig met vernieuwing en verandering (transformatie). Zo hebben we in 2021 de voorbereidingen getroffen voor een was- en strijkservice als algemene voorziening. Deze zal medio 2022 operationeel zijn.
Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners om hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Door een toename van de eigen kracht en samen kracht, wordt in de toekomst minder aanspraak gemaakt op maatwerkvoorzieningen en wordt meer beroep gedaan op vrij toegankelijke voorzieningen in het ‘voorveld’. Het inzetten van preventie en het versterken van het voorveld blijft een belangrijke opdracht voor de komende jaren. Het is belangrijk dat inwoners de weg naar vrij toegankelijke voorzieningen weten te vinden. De rol van de gemeente is om ondersteuning te blijven bieden daar waar het echt nodig is. De transformatie betreft niet alleen de inwoners, maar ook instellingen en onze eigen organisatie. De organisatieontwikkeling is mede ingegeven door de beweging in het sociaal domein. Regie én samenwerking lokaal en regionaal zijn nodig om deze opgave het hoofd te bieden. Een integrale aanpak met jeugd en welzijn, maar ook met participatie is nodig om te zorgen dat kennis en ervaring uit deze domeinen optimaal worden benut om maatschappelijk winst te bereiken. Met de komst van het Twents model in 2019 werken we meer resultaatgericht en kunnen we meer maatwerk bieden voor de inwoner. Door afnemende rijksmiddelen en toenemende kosten is het financiële meerjarenperspectief voor het sociaal domein somber. Het geeft noodzaak tot een bijsturing in het sociaal domein. In 2018 is de integrale beleidsnota sociaal domein vastgesteld, met daarin de volgende thema’s: omkijken naar elkaar, economisch vitale inwoners, iedereen doet mee en thuis is het fijn en veilig. Deze thema’s dragen bij aan verdere transformatie van het sociaal domein en om de grote financiële tekorten te beperken.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doel: Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

Wij streven als Twenterand na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven, het liefst in de eigen woning. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers om in dit doel te voorzien.

Doel: Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte (kanteling)

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. De kanteling is onze nieuwe werkwijze binnen de Wmo. Er wordt niet meer zoals voorheen gedacht in voorzieningen als oplossing, maar de aandacht is veel meer gericht op de inwoner (en zijn of haar behoefte en hier op gebaseerd het beoogde resultaat). Hierdoor kan meer maatwerk worden geboden.

Doel: Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De principes van de kanteling staan hierbij centraal: mensen worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Omschrijving (toelichting)
Vanaf 2022 is de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen (BW) gedecentraliseerd,. Dit houdt in dat wij lokaal, als gemeente, zelf verantwoordelijk zijn geworden voor de organisatie van BW. De financiële decentralisatie, het woonplaatsbeginsel en de financiële herverdeling volgen later, waarschijnlijk vanaf 2024 (hierover heeft het Rijk nog geen beslissing genomen).
We hebben in 2021 de Norm voor Opdrachtgeverschap inclusief convenant en regiovisie met de regio uitgewerkt. We hebben, in het belang van de continuïteit van de zorg voor deze kwetsbare groep inwoners, ervoor gekozen om alles zoveel mogelijk bij het oude te laten. Daarom wordt in het eerste kwartaal van 2022 een centrumgemeenteregeling en bijbehorende dienstenverleningsovereenkomst (dvo) opgericht waarbij de uitvoering van BW maar ook maatschappelijke opvang (MO) wordt belegd bij de centrumgemeente Almelo. Almelo blijft de financiële middelen voor deze taken van de gehele regio ontvangen. Eventuele overschotten/tekorten worden naar rato gedeeld over de regio.
Daarnaast is door het openstellen van de Wlz voor mensen met psychische problemen 50-55 % van het BW bestand in de regio overgegaan van gemeenten naar de Wlz. Dit betekent dat het bestand voor BW is gehalveerd en ook is veranderd qua samenstelling. We hebben vanaf nu te maken met een kleinere doelgroep die meer uitstroomperspectief heeft. Dit zal de komende jaren vragen om aanpassing van het aanbod van BW (meer lokaal).

- Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein

Omschrijving (toelichting)
Financiën Wmo en Jeugd
De financiën sociaal domein blijven nu maar ook in de toekomst onze nadrukkelijke aandacht vragen. In 2021 zijn er ook weer de nodige ontwikkelingen geweest. Allereerst het landelijke nieuws. Zoals eerder gemeld in de raadsbrief van de meicirculaire ontvangt Twenterand afgerond € 1 miljoen vanwege de extra kosten jeugdhulp (landelijk € 613 miljoen). De compensatie is geen budgettair voordeel, maar is bedoeld voor onder andere:
· Vormgeven consultatiefunctie ggz, tegengaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 228 miljoen macro
· Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, € 10 miljoen macro
· Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 200 miljoen macro. Ook zijn er uitkeringen aan “centrumgemeenten”. Enschede krijgt specifieke uitkeringen (SPUKs) en pakt hiermee bijvoorbeeld knelpunten aan rond de beschikbaarheid van de acute jeugdGGZ. Druk hierin is toegenomen, mede veroorzaakt door corona.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

In Twenterand is er al actief gewerkt aan onderdelen uit deze lijst. POH JGGZ is op sterkte (zie doelenboom jeugd) en met de Twentse gemeenten in Samen14 is er met aanbieders een wachtlijstaanpak gestart.
Omdat de kosten zich niet allemaal in 2021 zullen voordoen zijn de extra middelen in de reserve sociaal domein gestort, zodat de uitgaven daar te zijner tijd uit gedekt kunnen worden.
Ondanks dat deze extra financiële middelen voor jeugd beschikbaar zijn gesteld door het kabinet, blijven we de financiële ontwikkelingen in het sociaal domein nauwlettend volgen en blijft het een terugkerend punt, waarover meermaals door het college ook de noodklok is geluid richting Den Haag, al dan niet in VNG verband en mede gezien de opstelling van het nieuwe kabinet rond de hervormingsagenda en abonnementstarief (zie elders in deze jaarrekening).
Lokaal blijven er de nodige ontwikkelingen in het sociaal domein, we blijven alert op corona-effecten maar ook blijft het druk aan de toegang jeugd en zien we toenemende complexiteit en merken we ook bij de Wmo (voorzieningen) een toename richting 2022 wegens o.a. de vergrijzing. Er zijn in 2021 voorbereidingen getroffen voor de invoering van het woonplaatsbeginsel jeugd per 1-1-2022. De uitkomst van dit traject wordt in de 1e helft 2022 zichtbaar.
De financiële uitkomsten 2021 zijn niet ongunstig. Het 2D saldo (nieuwe taken Jeugd en Wmo) laat ten opzichte van de begroting 2021 - na verwerking van de berap 2021 - een voordelig saldo zien van € 700.000. Dit saldo valt enerzijds te verklaren doordat de kosten voor Wmo Begeleiding € 705.000 lager uitvallen dan waar in de begroting 2021 – na verwerking van de berap 2021 – rekening mee werd gehouden. Belangrijkste verklaring is een daling van het aantal cliënten met Wmo Begeleiding in 2021 t.o.v. 2020. In het bijzonder in Q4 van 2021 als gevolg van de corona-lockdown. De daling is vooral zichtbaar bij de zorgproducten op het gebied van ambulante hulpverlening. Anderzijds vallen de kosten voor Jeugd ten opzichte van de begroting 2021 – na verwerking van de berap 2021 - € 5.000 hoger uit. De uitkomst jeugd is dus min of meer conform de verwachting bij de Berap 2021.
Per saldo dus een voordelig saldo van € 700.000 ten opzichte van de begroting 2021 – na verwerking van de berap 2021.
Het beeld rond de voorzieningen Wmo is verbeterd ten opzichte van de berap. Eind 2021 is er een voordelig saldo van € 65.000. na verwerking van de berap waar € 200.000 extra was geraamd. Dit wordt verklaard door lagere kosten m.b.t. vervoersvoorzieningen en rolstoelen. Aan de andere kant is er voor woningaanpassingen wel sprake van meerkosten , maar komt het saldo voor Wmo Voorzieningen per saldo dus voordelig uit.
De reserve sociaal domein stond eind 2020 op € 3.900.000, eind 2021 is het saldo toegenomen naar € 4.100.000. Daarmee blijft de reserve dus op peil. Echter risico's blijven groot en er worden nog financieel zware tijden verwacht vanuit allerlei ontwikkelingen zoals de hervormingsagenda jeugd, de vergrijzing enzovoort.

- Beschikbaar stellen en toewijzen van maatwerkvoorzieningen

Omschrijving (toelichting)
Wmo onderdelen dagbesteding, kortdurend verblijf en begeleiding zijn gezamenlijk ingekocht via het Twents Inkoop Model (TOM). Via dit toeleidingsmodel staat niet het aanbod van de zorgaanbieder maar de behoefte aan ondersteuning van de inwoner centraal. Door dit model wordt meer dan voorheen het gesprek gevoerd over de te behalen resultaten. Na oplossing van de implementatieknelpunten, is er in 2021 gewerkt aan doorontwikkeling van het model. Denk hierbij aan een onderzoek naar outputfinanciering danwel verbreding naar bijvoorbeeld H.O (huishoudelijke ondersteuning). Ondertussen is de toegang tot het Twents Inkoopmodel nader aangescherpt aan de poort (barrièremodel) en wordt tezamen met het domein jeugd regionaal gekeken naar het gewenste Zorglandschap 2030 (zie doelenboom jeugd). Tenslotte blijft ook in Twente het terugdringen van administratieve lasten een belangrijk punt binnen de decentralisaties sociaal domein.
In 2021 is de huidige inkoop via TOM verlengd tot 1-1-2025. In 2022 zal de vraag moeten worden beantwoord of we de Wmo onderdelen vanaf 2025 ook weer via het Twents Model willen inkopen.
Huishoudelijke ondersteuning:
Bij de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning (HO) is al enkele jaren sprake van oplopende kosten. Dit komt met name door de vergrijzing, de invoering van het abonnementstarief (voor iedereen dezelfde eigen bijdrage ongeacht het inkomen) en de herijking van de tarieven. Op grond van de Wmo 2015, het Uitvoeringsbesluit Wmo en contractuele verplichtingen zijn gemeenten verplicht een reele kostprijs te betalen aan zorgaanbieders. De uitkomst van de actualisatie heeft geleid tot nieuwe tarieven per 1 januari 2021 met een procentuele stijging van het uurtarief met 4,17 %. Voor Huishoudelijke Hulp (hierna HH) is over 2021 sprake van een beperkte afwijking van de kosten over 2021. Dit komt door incidentele meevallers, zoals dat er sprake was van dat er minder facturen binnen zijn gekomen over 2020 en 2021 (overloop van 2020 en 2021) dan waar rekening

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

mee werd gehouden (€ 175.000), en daarnaast vallen de kosten voor de huishoudelijke ondersteuning (€50.000,-) en de uitvoeringskosten (€ 40.000,-) lager uit. Bij de berap 2021 werd voor huishoudelijke ondersteuning nog rekening gehouden met een verwacht tekort van € 475.000,- (te dekken uit de reserve sociaal domein), maar we komen nu uit op € 200.000,- tekort ten opzichte van de primaire begroting (dus € 275.000,- lager dan de Berap). Bezien wordt of dit een structureel effect is. Consequentie is dat nu minder middelen uit de reserve onttrokken hoeven te worden dan verwacht. Wel is het zo dat ten opzichte van 2020 in 2021 het aantal cliënten met huishoudelijke ondersteuning met 101 cliënten is toegenomen. Een manier om grip op de kostenstijging te houden en de HO toekomstbestendig te maken is om de was- en strijktaken die onderdeel uit maken van de module wasverzorging , één van de taken binnen HO, uit de maatwerkvoorziening te halen en deze aan te bieden als algemene voorziening via een was- en strijkservice. Deze voorziening is medio 2022 operationeel. In de programmabegroting 2022 is opgenomen dat hiermee een besparing van € 50.000 structureel wordt gerealiseerd.

- Organiseren toezicht Wmo in Samen14 verband

Omschrijving (toelichting)

In 2021 hebben we het Beleidsplan Handhaving Sociaal Domein 2021-2024 vastgesteld. Handhaving binnen het Sociale Domein is om twee redenen belangrijk. Het zorgt dat het draagvlak voor de solidariteitsgedachte in stand blijft en dat het sociale zekerheidsstelsel betaalbaar blijft. Handhaving en toezicht binnen de Wmo en Jeugd richt zich, in tegenstelling tot de Participatiewet, in veel gevallen op de aanbieder in plaats van de inwoner.
In Samen 14 verband hebben we in 2021 besloten om voor een periode van drie jaar vanaf 2022 een extra investering te doen in de fraudebestrijding op het gebied van Wmo/Jeugd. Door deze investering komen we in aanmerking voor een subsidie van het ministerie waarmee we een proeftuin financieren. In de proeftuin worden vernieuwende maatregelen tegen zorgfraude uitgeprobeerd en beoordeeld op hun effectiviteit. De proeftuin focust zich op drie onderwerpen:
-het meer betrekken van bonafide zorgaanbieders bij de bestrijding van zorgfraude.
-betere informatiedeling tussen alle partijen die te maken hebben met de bestrijding van zorgfraude (gemeenten, provincies, OM, zorgverzekeraars, SVB, politie, FIOD, Belastingdienst etc.).
-betere toepassing wet Bibob.

- Beschikbaar stellen en financieren regionaal maatwerk vervoer

Omschrijving (toelichting)

Een belangrijk onderdeel van alle voorzieningen in het sociaal domein is het beschikbaar stellen en financieren van lokaal en regionaal maatwerkvervoer. De kosten van regiotaxivervoer zijn redelijk op peil gebleven. Het dagbestedings- en jeugdwetvervoer OMD-vervoer bleef ondanks de omstandigheden redelijk op peil.
In 2021 vergden regionale knelpunten, governance en een aanbesteding de nodige aandacht. Door de (her-)aanstelling van regionale vervoerscoördinatie bij het OZJT, kwam voor deze taken structurele ondersteuning voor gemeenten. In 2021 is onder meer een nieuw contract afgesloten en geïmplementeerd voor de call-centerfunctie van regiotaxi. Tegelijkertijd is gestopt met de verstrekking van nieuwe vervoerspassen en zijn er met Connexxion Debiteurenbeheer nieuwe werkafspraken gemaakt voor de inning van de ritbijdragen. Daarnaast is in 2021 een extra regionaal budget besteed aan de doorontwikkeling van het dataknooppunt, welke wordt opgezet t.b.v. de verdere uitwerking van de Twentse visie op vervoer.
In 2021 is voortgeborduurd op de resultaten van het in 2020 afgeronde afstudeeronderzoek naar vervoersalternatieven voor maatwerkvervoer. Voor de verdere uitwerking hiervan is in mei een bestuurlijke opdracht geformuleerd waaraan het college haar goedkeuring verleende. Eén van de deelopdrachten is het meer promoten van het vrijwilligersvervoer. In dit licht is de subsidie aan de pilot AutoMaatje (€35.000,- uit de reserve Sociaal Domein) gecontinueerd en is er aan de uitvoerende organisatie een extra promotiebudget van € 6.000 toegekend. Ten gevolge van corona en lock-downs hebben de activiteiten en de groei van AutoMaatje echter stagnatie ondervonden. Wel is AutoMaatje actief geweest voor het vervoer naar vaccinatielocaties.
In 2021 kreeg de MaaS-pilot Twente verder gestalte. De vervoersapp GOAN! werd gelanceerd. Met deze app krijgen gebruikers op basis van hun bestemming alle reismogelijkheden voorgeschoteld. Regiotaxigebruikers krijgen naast regiotaxivervoer ook de mogelijkheden met het openbaar vervoer of AutoMaatje te zien. Een reden te meer om AutoMaatje te blijven supporten. Daarnaast kan de app een nieuwe instroom in het Wmo-vervoer beperken.
De pilot om de zelfstandigheid van gebruikers van het leerlingenvervoer te bevorderen door deze te leren gebruik te maken van het het openbaar vervoer is in 2021 gecontinueerd middels persoonlijke vervoersplannen. Als onderdeel hiervan is het gebruik van opstappunten verder geïntensiveerd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Algemene maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uitvoeren transformatieprogramma sociaal domein (Innovatiefonds)

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is het Innovatiefonds geëvalueerd en naar aanleiding daarvan de regeling enigszins aangepast. De criteria zijn aangescherpt. Er is meer tijd nodig om de gewenste samenwerking tussen partijen tot stand te brengen. Het vinden van financiën binnen de huidige structuren is helaas weerbarstig, waardoor het voor de aanvragende partijen lastig is om initiatieven structureel te borgen. Hier is meer de nadruk op gelegd in de regeling.
In 2021 was er € 50.000 te besteden, waarvan € 39.000 is besteed aan onder meer de dementievriendelijke bibliotheek, Buurtkracht Westerhaar en het opzetten van een autismetrefpunt.

- Versterken voorliggend veld

Omschrijving (toelichting)
Er zijn in 2021 middelen beschikbaar gesteld voor de versterking van het voorliggend veld. Deze zijn via de subsidieverlening uitgekeerd aan de instellingen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is meer aanspraak gedaan op informele zorg (mantelzorg en vrijwilligers)

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Gericht stimuleren vrijwilligerswerk onder bepaalde doelgroepen

Omschrijving (toelichting)
Het Informatiepunt Vrijwilligerswerk Twenterand (IVT) stimuleert en ondersteunt het vrijwilligerswerk in de gemeente Twenterand. Het IVT onderhoudt de digitale vacaturebank, bemiddelt tussen vrijwilliger en organisatie en geeft informatie en advies met betrekking tot vrijwilligerswerk. Daarnaast is er een nauwe samenwerking met de werkconsulenten die inwoners in de uitkering begeleiden naar werk of participatie.

Samen met het IVT, de moederorganisatie ZorgSaam en Evenmens wordt – vanuit de opgave uit de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2021- gekeken hoe het vrijwilligerswerk toekomst bestendig gemaakt kan worden. Dit is belangrijk, aangezien vrijwilligers een steeds grotere rol spelen binnen de participatie samenleving. Een voorbeeld hiervan is vrijwilligersvervoer, dat volop in ontwikkeling is.

Metingen

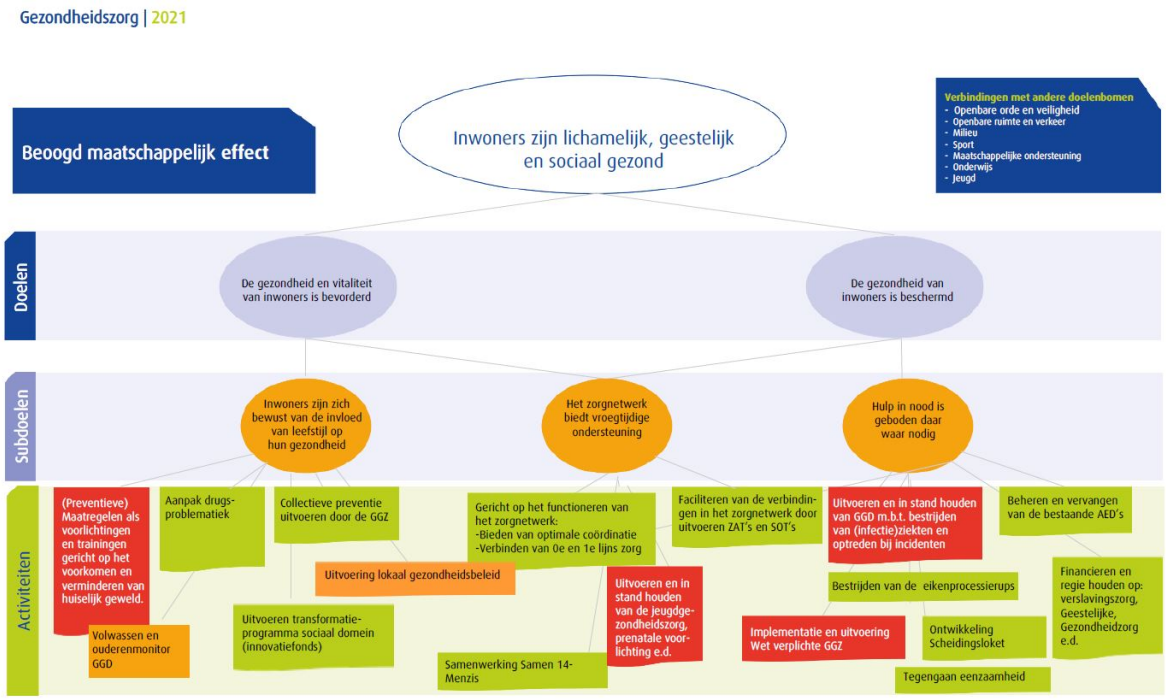
Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend							
Toegekende maatwerkvoorzieningen totaal	3554	3434	3325	2756	2680	2404	Interne systemen
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend							
Aantal mantelzorgers dat de waardebonnen heeft ontvangen	885	986	1003	682	649	645	Stichting Evenmens
Aantal individueel ondersteunde mantelzorgers	265	306*	162	203*	455	413	Stichting Evenmens
Aantal behandelde cliëntsystemen	407	437	454	400	322	270	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal behandelde cliënten	192	252	275	313	210	210	MEE IJsseloevers
Aantal verzekerden collectieve zorgverzekering	1209	1221	1416	1408	1475	1849 (1/6)	Menzis

*In 2018 is er op een andere manier en met een ander systeem geregistreerd. De korte contacten zoals doorverwijzingen, korte vragen en deelname aan cursussen zijn niet meer meegenomen om een beter beeld te krijgen van de individueel ondersteunde mantelzorger.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Gezondheidszorg

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

We streven naar gezonde inwoners, nu en in de toekomst. Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid “het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven”. Positieve gezondheid is een brede opvatting over gezondheid en raakt daarmee veel facetten van het leven en laat zien dat ondersteuning van diverse partijen/netwerk nodig (kunnen) zijn voor gezondheid. Meedoen aan de participatiesamenleving staat voorop.
Gezondheid is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van inwoners zelf. De gemeente voert regie en is wettelijk verantwoordelijk voor het op peil houden van de bescherming van de gezondheid van inwoners. Ook zetten we net als in het gehele sociaal domein in op preventie, zodat gezondheidsklachten en inzet van zorg zoveel mogelijk wordt voorkomen. We verwachten dat dit voor de inwoners bijdraagt aan de kwaliteit van leven en participatie in de maatschappij, tegelijkertijd kunnen investeringen in preventie de gemeentelijke zorgkosten doen verminderen.
Bij het voorkomen van gezondheidsklachten blijven komende jaren de volgende thema’s spelen: leefstijl, gezondheid en milieu, sociaaleconomische gezondheidsverschillen, kwetsbare en eenzame ouderen en gezondheid van statushouders (in relatie tot integratie).
Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Vooral op de aspecten participatie, eigen kracht en zelfredzaamheid zien wij kansen voor verbindingen met het sociaal domein. Ons lokale gezondheidsbeleid zet deze lijn voort en kijkt naar integratie met beleidsdocumenten in het sociaal domein. Maar ook met andere ontwikkelingen zoals het ontwikkelprogramma invoering omgevingswet (zie doelenboom bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH). In het coalitieakkoord is opgenomen dat we bij (echt)scheidingen richten op het toerusten, faciliteren en begeleiden van de partners, hun kinderen en hun omgeving in de overgang naar de nieuwe situatie. Van meet af aan is continu aandacht voor het belang en de positie van het kind via een steunfiguur cruciaal. Dit wordt vorm gegeven door een scheidingspunt. Ook de bestrijding van eenzaamheid krijgt onze aandacht.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Binnen ons gezondheidsbeleid is de GGD een belangrijke partner. Het Openbaar Lichaam Gezondheid (OLG) is in 2021 operationeel geworden, waar onder meer de GGD en OZJT onder gaan vallen (zie paragraaf verbonden partijen).

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel: De gezondheid en vitaliteit van inwoners is bevorderd

Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid “het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven”. Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderen en soms voorkomen worden. Inwoners die gezond en vitaal zijn kunnen daarnaast een grote bijdrage leven aan de samenleving door bijvoorbeeld het uitvoeren van vrijwilligerswerk.

Doel: De gezondheid van inwoners is beschermd

Naast het bevorderen van de gezondheid en vitaliteit van inwoners is het ook nodig om deze gezondheid te beschermen. Er zijn meerdere bedreigingen die de gezondheid van mensen kunnen schaden. Door het organiseren van beschermingsmaatregelen probeert de gemeente dit te voorkomen. Gezondheidsbescherming is het geheel van activiteiten en maatregelen dat er toe bijdraagt dat mensen minder worden blootgesteld aan schadelijke omstandigheden.
Coronavirus
Het coronavirus heeft ook in 2021 veel invloed gehad op onze inwoners. Er zijn diverse vaccinatie-acties geweest in Vroomshoop en Westerhaar. Mede daardoor ligt de gemeentelijke vaccinatiegraad nagenoeg gelijk aan het gemiddelde van de regio Twente. Eind 2021 is regionaal een vorm van noaberzorg opgestart, omdat toen het aandeel ziekenhuisopnames vanwege de omikronvariant korte tijd tot grote hoogte leek te stijgen. Gelukkig bleken de voorbereidingen niet nodig, maar het is goed dat de gemeenten en GGD-GHOR elkaar gevonden en zich verenigd hebben. De gemeenteraad is periodiek op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rond corona middels brieven van de burgemeester.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Inwoners zijn zich bewust van de invloed van leefstijl op hun gezondheid

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Aanpak drugsproblematiek

Omschrijving (toelichting)
De gemeente Twenterand heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het aanpakken van de alcohol- en drugsproblematiek die speelt binnen de gemeente. Dit heeft geleid tot mooie resultaten, zoals de aanpak GHB, die inmiddels is ingebed in de standaard zorgstructuur rondom verslaving. In 2021 liepen er 32 casemanagement trajecten, waarvan er 13 (40%) gerelateerd aan waren aan GHB. Verslavingsproblematiek is vaak verbonden met andere problemen. Casemanagement betreft de regie en begeleiding om deze problematiek op meerdere levensterreinen aan te pakken voordat iemand in behandeling gaat voor de verslavingsproblematiek. Continuïteit in casemanagement is belangrijk om terugval van inwoners te voorkomen. De komende tijd zal er meer focus gelegd worden op de borging van de aanpak tegen genotsmiddelen, thema’s als preventie zijn hierbij essentieel.

- Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid

Omschrijving (toelichting)
In 2021 loopt de nota Lokaal Gezondheidsbeleid formeel af. De raad is akkoord gegaan met de verlenging van deze nota tot 2023.
Uiteraard wordt ondertussen op allerlei manieren invulling gegeven aan het lokaal gezondheidsbeleid. In 2021 zijn alle bushaltes in de gemeente naar aanleiding van een motie voorzien van rookvrijborden. We zijn daarnaast bezig met het opzetten van een lokaal preventieakkoord dat in de eerste helft van 2022 gereed zal zijn.

- Volwassenen- en ouderenmonitor GGD

Omschrijving (toelichting)

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Medio 2021 zijn de resultaten van de volwassenen- en ouderenmonitor voor Twenterand verschenen. Deze boden diverse aanknopingspunten voor het lokale gezondheidsbeleid, zoals meer inzet op het bestrijden van overgewicht en onverminderde aandacht voor eenzaamheid, laaggeletterdheid en rookvrije generatie. Hier gaan we in 2022 - in samenwerking met de GGD - zowel lokaal als regionaal mee door. In 2022 zal er - mede vanwege de effecten van corona op inwoners - een extra volwassenen- en ouderenmonitor worden uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Hulp in nood is geboden waar nodig

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Bestrijden van de eikenprocessierups

Omschrijving (toelichting)
De eikenprocessierups zorgt voor veel overlast in de zomermaanden. De brandharen veroorzaken klachten als jeuk, bultjes en uitslag. Om deze overlast zoveel mogelijk te beperken, is een goede bestrijding nodig. In de gemeente Twenterand wordt zoveel mogelijk ingezet op preventieve bestrijding, door middel van het ophangen van vogelhuisjes en het sproeien met het biologische middel XenTari. In 2021 is voor het eerst gewerkt met het lagere budget. Dit bleek gelukkig (ruim) voldoende om de activiteiten te kunnen doen. Een andere verklaring hiervoor is dat er in de zomer van 2021 relatief veel regen is gevallen waardoor de brandharen van de eikenprocessierups sneller neersloegen en minder verspreid werden. Ook de strenge winter van 2020 kan een oorzaak zijn van de verminderde overlast.

- Implementatie en uitvoering Wet Verplichte GGZ

Omschrijving (toelichting)
De Wvggz is per 1 januari 2020 in werking getreden. In de Wvggz komt verplichte zorg (behandeling, begeleiding, etc), die ook in de thuissituatie kan plaats vinden, centraal te staan. Daarnaast kan iedereen een melding doen op basis van de Wvggz.
De wet geldt voor personen als hun gedrag:
• Als gevolg van een psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel;
• Dit nadeel geldt voor de persoon zelf en/of voor anderen;
• Verplichte zorg de enige mogelijkheid is om dit nadeel weg te nemen.
In 2021 is dit belegd bij het Meldpunt verward/zorgwekkend gedrag van GGD Twente. Dit meldpunt is geëvalueerd en structureel gemaakt.

- Ontwikkeling Scheidingsloket

Omschrijving (toelichting)
Bij de behandeling van de programmabegroting is de raad akkoord gegaan met een verlenging van deze pilot tot en met september 2022. Dienstverlening op dit terrein blijft onverminderd noodzakelijk, omdat het aandeel complexe en vechtscheidingen stevig aanwezig blijft in de uitvoering. Regionaal is er binnen de ontwikkeltafels Transformatie Jeugdhulp bij Samen14.nl ook extra aandacht voor dit thema gerealiseerd in 2021 middels Scheiding op School en verbetering Triage. Deze pilots lopen af in 2022.

- Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid

Omschrijving (toelichting)
In 2021 loopt de nota Lokaal Gezondheidsbeleid formeel af. De raad is akkoord gegaan met de verlenging van deze nota tot 2023.
Uiteraard wordt ondertussen op allerlei manieren invulling gegeven aan het lokaal gezondheidsbeleid. In 2021 zijn alle bushaltes in de gemeente naar aanleiding van een motie voorzien van rookvrijborden. We zijn daarnaast bezig met het opzetten van een lokaal preventieakkoord dat in de eerste helft van 2022 gereed zal zijn.

- Tegengaan eenzaamheid

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is de aanpak eenzaamheid zo goed en zo kwaad als mogelijk doorgegaan. Door de lockdowns en corona konden veel activiteiten niet op de reguliere manier doorgang vinden. Wel heeft gedurende het hele jaar een bewustwordingscampagne eenzaamheid plaatsgevonden en is doorgebouwd aan de verbreding en versteviging van het lokale netwerk. De coalitie Samen tegen Eenzaamheid Twenterand is in 2021 aangevuld met onder meer Mijande Wonen, Stichting BOOT en Waypoint. De coalitiepartners werken zoveel mogelijk samen om een goed aanbod op het gebied van

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

eenzaamheid te realiseren om witte vlekken in het aanbod te vullen. Hiertoe zijn enkele nieuwe groepsinterventies uitgekozen. In december 2021 is de coalitie coronaproof bijeen geweest voor een lokale conferentie. Tijdens de Week van de Eenzaamheid is via de Twenterand Ontmoet kalender de aandacht gevestigd op diverse (nieuwe) activiteiten. Veel activiteiten die eenzaamheid tegengaan werden toen het enigszins mogelijk was weer hervat, zoals Eet Mee Twenterand. Tot slot zijn er in 2021 meerdere trainingen voor vrijwilligers en professionals georganiseerd in het herkennen van eenzaamheid onder ouderen. Speciale vermelding hierbij voor kappers die benaderd zijn om te worden getraind. De eerste reacties zijn positief.

Metingen

Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Hulp is geboden waar nodig							
Aantal beschikbare en in kaart gebrachte AED's (incl. AED's in particulier eigendom)	91	81	80	88	90	90	Hartslagnu.nl
Minimaal aantal inwoners uit Twenterand die staan ingeschreven op www.hartslagnu.nl	1.011	917	900	1.039	1.166	1.011	Hartslagnu.nl
Mate waarin hulpverlening bij tijdelijk huisverbod (thv) wordt aangeboden (%)*	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Mate van acceptatie hulpverlening bij tijdelijk huisverbod (%)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal basisscholen met voorlichting over middelengebruik	1**	2**	17	8	-	-	Tactus Verslavingszorg

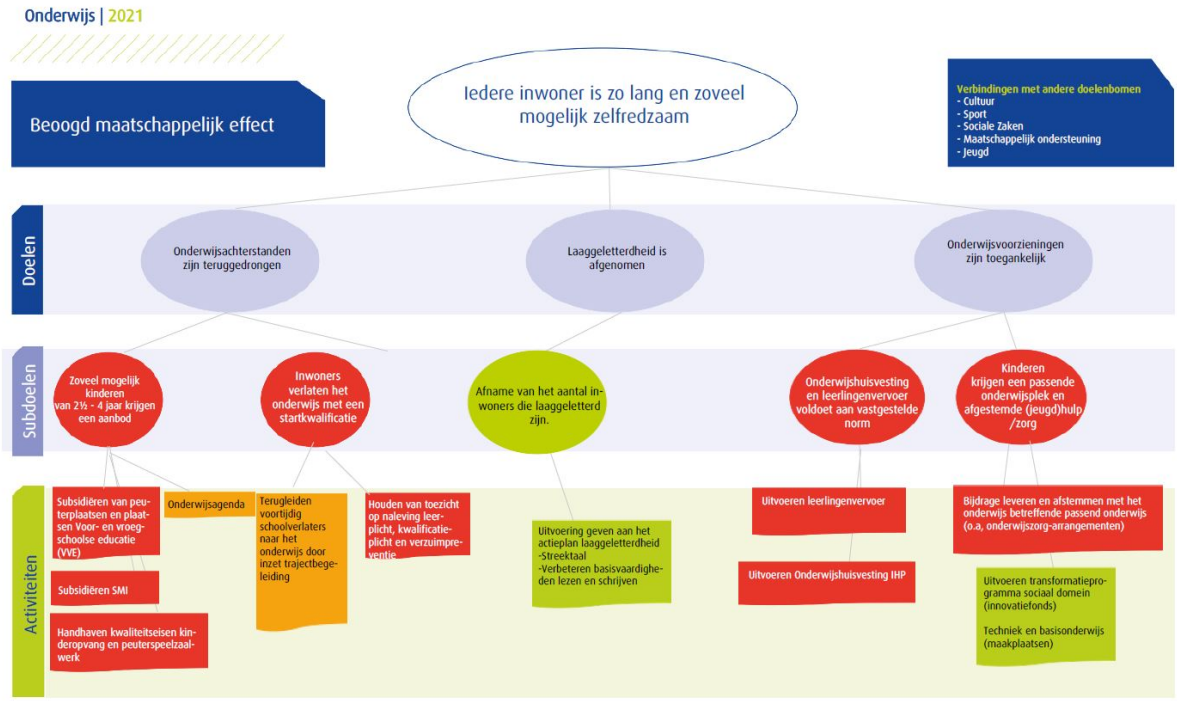
* Tot en met augustus 2020 gaat het om 3 thv's in de gemeente Twenterand

** In verband met de coronamaatregelen zijn verschillende voorlichtingen niet doorgegaan. Met de scholen is afgestemd hoe hiermee om te gaan.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

De samenleving verandert snel en “een leven lang leren” is aan de orde. We willen als gemeente dat onze inwoners in staat worden gesteld om zelfredzaam te zijn en deel te nemen aan de samenleving. De opgave hierin is dat onze inwoners aanwezige ontwikkelingskansen gebruiken voor een zo goed mogelijke positie op de arbeidsmarkt. Hiervoor moeten we de komende jaren blijven investeren in het verder naar beneden brengen van laaggeletterdheid. De doorgaande lijn van voorschool naar basisschool wordt versterkt. In 2021 is gestart met overleg over de verdeling van de zogenaamde NPO-gelden (Nationaal Programma Onderwijs) met vve-aanbieders, basisscholen en voortgezet onderwijs. Dit programma loopt tot en met 2023 om door corona opgelopen onderwijsachterstanden in te lopen.

Beoogd maatschappelijk effect: Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam.

Doel: Onderwijsachterstanden zijn teruggedrongen

Het doel van onderwijsachterstandenbeleid is in een vroegtijdig stadium achterstanden en problemen bij kinderen signaleren. Zo kan tijdig de juiste ondersteuning geboden worden en hebben kinderen op vervolgonderwijs een betere start. Tevens hopen we met deze preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten.

Doel: Laaggeletterdheid is afgenomen

Laaggeletterden zijn niet of sterk verminderd in staat om gedrukte of geschreven informatie te gebruiken en kunnen hierdoor minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Onze doelstelling is om te komen tot een vermindering van de laaggeletterdheid in Twenterand met als resultaat een grotere kans op geluk, gezondheid en groei van onze inwoners.

Doel: Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente dat er in specifieke gevallen extra

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

ondersteuning beschikbaar is voor kinderen in aanvulling op een passende onderwijsplek, zoals het passend onderwijs beoogt.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Zoveel mogelijk kinderen van 2½ - 4 jaar krijgen een aanbod

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Subsidiëren van peuterplaatsen en plaatsen voor- en vroegschoolse Educatie (VVE)

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is het geactualiseerde subsidiebeleid voor vve, dreumesgroepen en de pedagogisch beleidsmedewerker voorschool (wettelijk verplicht per 1-1-2022) vastgesteld. Het bereik van kinderen is - mede door de vanaf 2021 actuele uitbreiding van de doelgroepdefinitie - en naar alle waarschijnlijkheid ook de gevolgen van corona in 2021 goed te noemen. In 2021 heeft De Giraffe een tweede vve-locatie geopend in Westerhaar, naast hun locatie in Vroomshoop. In november 2021 is bij De Giraffe in Vroomshoop en bij De Hooiberg in De Pollen gestart met de pilot Samen Digitaal, waarbij vve-kinderen en ouders gezamenlijk via educatieve apps werken aan hun taalvaardigheid.

- Onderwijsagenda

Omschrijving (toelichting)
In 2021 was de gerealiseerde urenuitbreiding vve voor het eerst van kracht. Na een korte gewenperiode ervaren zowel ouders en de vve-aanbieders een meerwaarde van deze uitbreiding. Het bereik nam toe, hoogstwaarschijnlijk vooral veroorzaakt doordat de gevolgen van de lockdowns en de coronapandemie ook jonge kinderen niet ongemoeid laten.
In Westerhaar is met De Giraffe een tweede vve-locatie van start gegaan. Dit draagt bij aan een nog groter bereik voor jonge kinderen. Er zijn slagen gemaakt met het verbeteren van het overdrachtsformulier voor kinderopvang/peuterspeelzaal richting basisschool.
Tot slot heeft de gemeente Twenterand €545.000 aan NPO-middelen gekregen (deze hebben een looptijd tot en met augustus 2023), om de activiteiten van scholen op dit vlak (een school krijgt €700 per leerling) te versterken en aan elkaar te verbinden. Hierbij hebben we ook aandacht voor de kinderopvang, die geen eigen NPO-middelen krijgen. In 2021 is een werkgroep van gemeente, voorschool, basisscholen en voortgezet onderwijs gestart om per dorp de behoeften in kaart te brengen. Dit zal in 2022 een vervolg krijgen.

- Subsidiëren SMI

Omschrijving (toelichting)
De verordening Sociaal Medische Indicatie (SMI) Twenterand 2020 biedt aan ouders/verzorgers een financiële tegemoetkoming die om sociaal-medische redenen kinderopvang nodig hebben. Het kan hierbij om zowel de ouders als de kinderen gaan. De SMI- regeling is een vangnetregeling. Kinderopvangtoeslag, reguliere kinderopvang en VE (deze twee laatste beide gesubsidieerd door de gemeente) zijn voorliggende voorzieningen die in principe eerst moeten worden gebruikt, voordat een kind in aanmerking komt voor SMI. In de regeling is een budgetplafond van €25.000,- per jaar opgenomen. Er zijn in 2021 7 SMI-aanvragen gehonoreerd, voor een totaalbedrag van bijna €6.500,-

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Afname van het aantal inwoners die laaggeletterd zijn

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uitvoering geven aan het actieplan laaggeletterdheid

Omschrijving (toelichting)
Laaggeletterde inwoners kunnen taalcursussen volgen die worden aangeboden door het ROC van Twente of via het Taalpunt Twenterand. Het Actieplan Laaggeletterdheid is in 2021 voor een jaar verlengd. In dit nieuwe actieplan wordt nadrukkelijk de koppeling gemaakt tussen laaggeletterdheid en het armoede- en schuldenbeleid van de gemeente. In 2021 is gestart met de pilot Samen Digitaal op 2 basisscholen en 2 vve-locaties voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar met taalproblemen. Hier gaan we in 2022 mee door. Het actieplan voorziet verder in het uitbreiden van de Voorleesexpress naar kinderen van 8-12 jaar en een andere benadering van bedrijven dan in het vorige plan.

- Verbeteren basisvaardigheden lezen en schrijven

Omschrijving (toelichting)

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

In het coalitieakkoord 2018–2022 is het bestrijden van laaggeletterdheid en het bevorderen van de leesvaardigheid een belangrijk aandachtspunt. De rol van bibliotheek is bij dit specifieke thema belangrijk en is onverminderd voortgezet in 2021 binnen het (verlengde) actieplan laaggeletterdheid. Door corona was het aantal cursisten in 2021 ook helaas lager dan in de pre-coronajaren. We hopen dat dit aantal in 2022 weer gaat stijgen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Onderwijshuisvesting en IHP

Omschrijving (toelichting)
Er zijn ontwikkelingen rond onderwijshuisvesting op zowel landelijk (IHP-plicht, modelverordening) en lokaal gebied (wensen scholen nieuw- of verbouw en duurzaamheid). In 2021 zijn we gestart met het opstellen van een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) in samenwerking met schoolbesturen. In het IHP moet zowel aandacht zijn voor renovatie, nieuwbouw, maar ook verduurzaming en energie en een planning. Dit zal in de eerste helft van 2022 gereed zijn.

- Uitvoeren leerlingenvervoer

Omschrijving (toelichting)
In 2015 hebben de 14 Twentse gemeenten de visie “Samen op weg, Twentse visie op vervoer onder gemeentelijke verantwoordelijkheid” opgesteld. Op basis van deze visie is het incidentele en structurele maatwerkvervoer in 2017 regionaal aanbesteed. Het gaat hierbij om de regiotaxi (incidenteel Wmo-vervoer), het leerlingenvervoer en het vervoer naar en van jeugdhulp- en dagbestedingslocaties voor jeugd en Wmo. De jaarrekening laat zien dat ook afgelopen jaar onverminderd is ingezet op het inzetten op persoonlijke vervoersplannen (pvp’s). Echter is aan de andere kant ook een trend zichtbaar - die structureel van aard lijkt te zijn - m.b.t. toename van aantallen leerlingen met leerlingenvervoer. Hier dient in de begroting op te worden geanticipeerd. Ten opzichte van de begroting 2021 laat leerlingenvervoer een overschrijding van de kosten zien van € 99.700. Deze overschrijding komt enerzijds voort uit dat binnen het leerlingenvervoer sprake is van een open einde regeling. Zo is er sprake van een toename van het aantal leerlingen met leerlingenvervoer, in 2020 hadden 298 leerlingen leerlingenvervoer terwijl dit aantal in 2021 verder is toegenomen naar 366 leerlingen. Anderzijds is er ook sprake van een toename van kosten als gevolg van ritten die buiten het reguliere perceel worden gereden. Zo is er bijvoorbeeld een nieuwe bestemming bijgekomen, waarmee ook circa € 25.000,- aan kosten gemoeid zijn. Op basis van onze huidige inschattingen gaat het hierbij om een overschrijding met een structureel karakter. Dit wordt meegenomen bij het opstellen van de volgende meerjarenbegroting.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Kinderen krijgen een passende onderwijsplek en afgestemde (jeugd)hulp/zorg

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Techniek en basisonderwijs (maakplaatsen)

Omschrijving (toelichting)
We bieden een programma waarmee kinderen, jongeren en ook volwassenen zich kunnen ontwikkelen tot 'verkennende, ontdekkende en creatieve burgers' (maakplaatsen).
Dit programma wordt aangeboden in de vestigingen van de Bibliotheek Twenterand.

- Techniek en voortgezet onderwijs

Omschrijving (toelichting)
In 2021 zijn er verbindingen gelegd tussen Stichting Techniek Onderwijs (STO) en de scholen vertegenwoordigd in het lokale OOGO (op overeenstemming gericht overleg). Doel is om kinderen en jongeren op tijd enthousiast te maken voor een (vervolg)opleiding in de techniek op het ROC van Twente en/of het Zone College.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Metingen

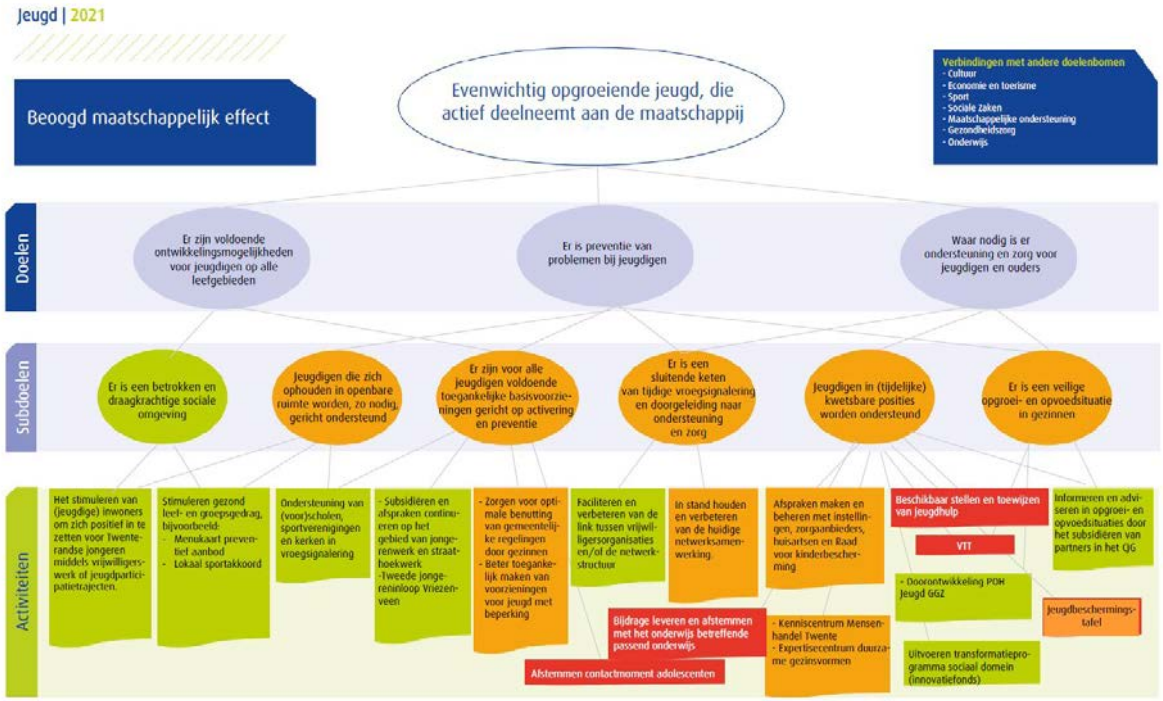
Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	Bron
Laaggeletterdheid is afgenomen					
Aantal peuters dat wordt bereikt (zowel reguliere peuters als doelgroeppeuters (VVE))	452	418	313	170	Opgave instellingen
Aantal cursisten die een taalcursus volgen bij het ROC	42	38	40	50	ROC
Aantal cursisten aangemeld via Taalpunt	18*	31	90	37	Taalpunt
Aantal leerlingen leerlingenvervoer	366	298	282		

* Het aantal is lager als gevolg van corona

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Met de meeste jeugdigen en gezinnen in onze gemeente gaat het goed. In het afgelopen jaar heeft de samenleving echter doorlopend te maken gehad met de invloeden van corona. Dit hebben we terug gezien in het welzijn van jeugdigen en in enkele gevallen toegenomen complexiteit in zorgvragen. Hierbij gaat het dan om zwaardere hulpvragen, bijvoorbeeld van kwetsbare gezinnen die onder nog grotere druk kwamen te staan of gezinnen waarbij het evenwicht voorheen net in balans was en door de pandemie de balans verdween en ze toch een beroep op zorg of hulp moesten doen.
Voorliggende oplossingen
De gevolgen van corona merken we ook aan de lichtere kant van hulpvragen, door bijvoorbeeld het aantal zorgvragen bij de huisartsen op het gebied van geestelijke gezondheid. We zijn daarom zeer content met de uitgebreide samenwerking die we met de huisartsen hebben door middel van praktijkondersteuners op dit gebied (POH-Jeugd). Gedurende het jaar hebben we het aantal uren tijdelijk uitgebreid om beter in de vraag te kunnen voorzien.
Deze samenwerking tussen de huisartsen en gemeente hebben we in 2021 samen geëvalueerd. Beiden kijken we tevreden terug op onze gezamenlijke dienstverlening aan jeugdigen door middel van de POH-Jeugd functie. Veel jeugdigen moeten door middel van deze samenwerking op een passende plek komen, zo licht en dichtbij mogelijk.
Ook hebben we in 2021 onderzoek laten doen naar onze samenwerkingsrelatie met schoolondersteuningsteams in het basisonderwijs. We hebben zo beter zicht gekregen op problematiek en onderzoeken momenteel hoe we beter met elkaar kunnen samenwerken om in het belang van jeugdigen sneller hulpvragen op te lossen. In 2021 zijn ook de eerste stappen gezet om ook rond het jonge kind (0-6 jaar) te werken aan vroegsignalering door de onderlinge samenwerking te verbeteren.
Na de begrotingsbehandeling van 2021 is de positieve lijn die het jongerenwerk te pakken had, helaas weer een dalende lijn geworden. De raad heeft door middel van een motie het college verzocht de herpositioneringsopdracht te beëindigen en per 2023 het jongerenwerk te laten uitvoeren door één sociaal verankerde organisatie. In 2022 zal meer duidelijk worden welke organisatie dit voor de Twenterandse jeugd gaat uitvoeren.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Veiligheid
Als het gaat om veiligheid is Veilig Thuis Twente (VTT) in 2021 wachtlijstvrij gebleven. Regionaal blijven we uiteraard de ontwikkelingen volgen, in het bijzonder vanwege de mogelijke naweeën van corona. Het programma 'Geweld hoort nergens thuis' is tot een afronding gekomen. Intern zijn vanuit dit programma verschillende collega's opgeleid tot aandachtsfunctionaris huiselijk geweld. Maatschappelijk werk heeft ook aandachtsfunctionarissen op dit gebied die beschikbaar zijn voor scholen. Met Veilig Thuis Twente hebben we voor scholen en professionals die op school werkzaam zijn een bijeenkomst georganiseerd om de meldcode opnieuw onder de aandacht te brengen en hierover in gesprek met elkaar te treden. Ook hebben we als Twenterand, en als regio, aandacht gevraagd om geweld tegen vrouwen te stoppen door mee te doen aan Orange the World. Een andere mooie mijlpaal is de start van het Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT) om het hoofd te bieden aan o.a. loverboyproblematiek. Zij hebben een sterke verbinding met professionals en zijn op een laagdrempelige manier te consulteren.
Regio en geïndiceerde hulp
2021 was het laatste formele jaar van de Twentse aanpak om transformatie binnen het jeugddomein aan te jagen. Het gedachtegoed van de transformatie blijft uiteraard onder ons, met die bril blijven we naar toekomstige ontwikkelingen kijken. In 2021 zijn veel transformatieplannen verder uitgewerkt, een deel krijgt nog een vervolg in 2022, vooral rondom onderwijs en zorg. Waardevolle opbrengsten van deze tafels zijn de jeugdbeschermingstafels en de Twentse monitor van de jeugdbeschermingsketen. Hierdoor zijn jeugdigen en ouders beter betrokken en is er beter zicht op hoe de keten rondom deze gezinnen vereenvoudigd kan worden. Een andere mijlpaal is de regiovisie op het gebied van jeugdhulp. Deze is tot stand gekomen door overleg met o.a. jeugdigen, zorgaanbieders en gemeenten. Hiermee voldoet ook Twenterand aan afspraak vanuit de VNG om per regio een visie vast te stellen.

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel: Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor de jeugd op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waarin de Twenterandse jeugd zich kan ontwikkelen.

Doel: Er is preventie van problemen bij jeugd

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroeivragen uitgroeien tot zorgvragen.

Doel: Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien mogelijk te maken of te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Met deze verantwoordelijkheden heeft de gemeente meer instrumenten in handen om hierop te sturen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een betrokken en draagkrachtige sociale omgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Stimuleren gezond leef- en groepsgedrag.

Omschrijving (toelichting)
De jongerenwerkers hebben leefstijl bevorderende activiteiten georganiseerd. Ze hebben onder andere weerbaarheidstrainingen aangeboden aan jongeren om ze weerbaarder te maken. Daarnaast zijn diverse voorlichtingen aangeboden aan scholen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er zijn voor alle jeugdigen voldoende toegankelijke basisvoorzieningen gericht op activering en preventie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Subsidiëren en afspraken continueren op het gebied van jongerenwerk en straathoekwerk

Omschrijving (toelichting)
Na de begrotingsbehandeling van 2021 is de positieve lijn die het jongerenwerk te pakken had, weer een dalende lijn geworden. Het college heeft een laatste poging gedaan de partijen weer bij elkaar te brengen en een kans te bieden het college te overtuigen dat de organisaties door samenwerking resultaten voor jongeren kunnen bereiken. Dit is niet geslaagd. De raad heeft hierop in juli 2021 door middel van een motie het college verzocht de herpositioneringsopdracht te beëindigen en per 2023 het jongerenwerk te laten uitvoeren door één sociaal verankerde organisatie. In 2022 zal meer duidelijk worden welke organisatie dit voor de Twenterandse jeugd gaat uitvoeren.

- Tweede jongereninloop Vriezenveen

Omschrijving (toelichting)
Er is geen tweede jongereninloop in Vriezenveen gerealiseerd. Het eerste halfjaar is geprobeerd de samenwerking tussen de jongerenwerkorganisaties alsnog te laten slagen. Inmiddels is de samenwerkingsopdracht gestopt en zal er in 2023 één jongerenwerkorganisatie voor het complete jongerenwerk komen. Dan zal opnieuw bekeken worden hoe de inlopen worden vormgegeven.

- Zorgen voor optimale benutting van gemeentelijke regelingen door gezinnen

Omschrijving (toelichting)
De tendens bij het jeugdsport en cultuurfonds is dat er minder gebruik van wordt gemaakt, de beoordeling en afrekening vindt plaats in 2022.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een sluitende keten van tijdige vroegsignalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In stand houden en verbeteren van de huidige netwerksamenwerking.

Omschrijving (toelichting)
In 2021 hebben we door middel van een afstudeeronderzoek en de Twentse ontwikkeltafels voor transformatie beter zicht gekregen op de samenwerkingen rondom scholen. Hierdoor zijn we met basisscholen maar ook gastouders, voorscholen, schoolgericht maatschappelijk werk en de jeugdgezondheidszorg in gesprek over hoe we in het belang van kinderen en ouders signalen eerder kunnen delen. Ons doel is om hulpvragen in een zo vroeg mogelijk stadium op te lossen. De ontwikkelingen in de kernteams blijven we volgen door middel van een combinatie van data en dialoog met de deelnemende professionals uit het voorliggend veld en de gemeentelijke toegang.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp

Omschrijving (toelichting)
Versterking toegang
We hebben onze gemeentelijke toegang in 2021 versterkt door tijdelijk externe uren in te kopen in deskundigheid. We hebben hierbij gebruik gemaakt van een gedragswetenschapper. Momenteel oriënteren we ons op een vaste invulling voor deze deskundige functie. De arbeidsmarkt is echter krap, dit merken we ook als we hier in samenwerking met andere Twentse organisaties op willen samenwerken.
Ontwikkeling aanbieder
Door de gemaakte afspraken rondom de weinig voorkomende hoog specialistische zorg is er stabiliteit en continuïteit van zorg gewaarborgd. De zorg voor de meest kwetsbare kinderen heeft blijvende aandacht vanwege het wissende verloop in het aantal plaatsingen, de mogelijkheden tot

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

ambulantisering, de noodzaak tot het ten alle tijden beschikbaar houden van deze zorgvorm in relatie tot de huidige problematiek rondom de wachtlijsten.

- Expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen

Omschrijving (toelichting)
De behoefte aan opvang in pleeggezinnen en gezinshuizen blijft onverminderd groot. Daardoor is en blijft de werving van extra pleeggezinnen en gezinshuizen op de agenda staan. Ten behoeve van de werving is gemeente Twenterand aangesloten bij de landelijke Week van de Pleegzorg om aandacht te besteden aan het tekort aan pleegouders. Naast aantallen is er lokaal en regionaal aandacht voor de kwaliteit van de deze verblijfsvorm om een zo duurzaam mogelijke plaatsing tot stand te brengen. Het expertisecentrum duurzame gezinsvormen is in de oorspronkelijke bedoeling in 2021 niet gerealiseerd. Echter hebben we lokaal de voorliggende kansen aangegrepen om op diverse onderdelen aandacht te hebben voor deze zorgvorm.

- Afspraken maken en beheren met instellingen, zorgaanbieders, huisartsen en Raad voor kinderbescherming

Omschrijving (toelichting)
Om jeugdigen goed te kunnen ondersteunen is het van belang dat alle partijen constructief met elkaar samenwerken. Hiervoor zijn diverse gesprekken met instellingen gevoerd, zodat er afspraken gemaakt kunnen worden over de samenwerking. Instellingen waar in 2021 gesprekken mee zijn gevoerd en afspraken mee zijn gemaakt zijn partijen uit ons voorliggend veld, onderwijs, geïndiceerde zorg en jeugdbescherming. Belangrijke signalen in 2021 zijn te omschrijven als psychische problemen ten gevolge van corona en de wachttijden in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Hierop hebben we besloten de uren voor POH - Jeugd tijdelijk uit te breiden.

- Doorontwikkeling POH Jeugd GGZ

Omschrijving (toelichting)
De praktijkondersteuner geestelijke gezondheidszorg (GGZ) Jeugd is al enige tijd in bijna alle huisartsenpraktijken actief om jeugdigen met lichte problematiek te helpen. De praktijkondersteuner (POH-er) helpt de jeugdige ter plekke of verwijst hen naar het voorliggend veld of naar de geïndiceerde hulp. In juli 2021 is de ondersteuning van de POH JGGZ geëvalueerd. Er is geconcludeerd dat de praktijkondersteuners voor jeugdigen laagdrempelig zijn waardoor zij dicht bij huis en over het algemeen relatief snel geholpen kunnen worden. De snelheid was in juli een punt van aandacht en is te verklaren door overbruggingszorg die POH-ers leveren i.v.m. wachttijden in de GGZ. Hiernaast wat het te verklaren doordat er toenemende psychische klachten waren ten gevolge van corona, hiervoor is een tijdelijke financiering beschikbaar gesteld vanuit corona gelden. Om structureel tot snellere doorstroom te komen is er gesproken over taakafbakening. Hiernaast is geconcludeerd dat de samenwerking verbeterd kan worden door middel van (nieuwe) procesafspraken en een vernieuwd samenwerkingsconvenant.

- Kenniscentrum Mensenhandel Twente

Omschrijving (toelichting)
Het Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT) is in 2021 succesvol van start gegaan. In de eerste zes maanden dat het KMT actief is zijn 57 casussen behandeld, regiobreed. In veruit de meeste gevallen is het slachtoffer een vrouw (48 keer). De gemiddeld leeftijd is 28 jaar. In 17 gevallen was de situatie dusdanig ernstig dat het slachtoffer verplaatst is naar een veilige plek. Verder zijn bewustwordingsbijeenkomsten georganiseerd voor en met partners, is een triagetafel opgezet samen met de politie en een pilot met Veilig Thuis Twente.

- Regionale ontwikkelingen

Omschrijving (toelichting)
Twentse transformatie
2021 was het laatste formele jaar van de Twentse aanpak om transformatie binnen het jeugddomein aan te jagen. Het gedachtegoed van de transformatie blijft uiteraard onder ons, met die bril blijven we naar toekomstige ontwikkelingen kijken. In 2021 zijn veel transformatieplannen verder uitgewerkt, een deel krijgt nog een vervolg in 2022, vooral rondom onderwijs en zorg. De jeugdbeschermingstafels, de jeugdbeschermingsmonitor zijn successen in 2021 gebleken.
Zorgfraude
Ook is er lokaal en regionaal een integrale aanpak ontstaan rondom zorgfraude. Regionaal zijn de aanbestedingsbestekken aangescherpt ten behoeve van zorgfraude. De inschrijvingen zijn vooral strenger aangepast rondom locatie en diploma's.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Regiovisie Jeugdhulp Twente
In 2021 is hard gewerkt aan de regiovisie Jeugdhulp voor Twente. De regiovisie gaat onder andere in op onderscheid tussen lokaal en regionaal als het gaat om de inkoop van hulp. Bij de regiovisie zijn 8 leidende principes geformuleerd die in 2022 concreter worden gemaakt.

- Veilig Thuis Twente

Omschrijving (toelichting)
Veilig Thuis Twente (VTT) is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in Twente. Na een moeilijke periode met wachtlijsten als gevolg van een verbeterde meldcode werkt VTT al sinds eind 2020 wachtlijstvrij. Werkprocessen werden efficiënter en extra personeel was benodigd. De verhoogde gemeentelijke bijdrage van € 31.400 hiervoor, zoals beschreven in de begroting van 2021, heeft uiteindelijk geen doorgang gevonden. Vanuit het Rijk werden extra middelen uitgekeerd aan de centrumgemeente Enschede. Zij heeft in overleg met de andere Twentse gemeenten besloten een deel van dit geld in te zetten voor Veilig Thuis Twente. Hierdoor waren de extra gemeentelijke bijdragen niet meer noodzakelijk.

- Jeugdbeschermingstafels

Omschrijving (toelichting)
Als de veiligheid van een kind of van de samenleving in het geding is, kan de kinderrechter verplichte maatregelen (gedwongen kader) voor jongeren of ouders opleggen. Deze maatregelen zijn jeugdbescherming of jeugdreclassering. Het gaat dan bij jeugdbescherming bijvoorbeeld om het onder toezicht stellen van ouders in de opvoeding of het uit de ouderlijke macht zetten. Het is van belang dat wanneer er zorgen zijn over de veiligheid van een kind, het gezin betrokken is bij de totstandkoming van de beslissingen die genomen worden. Eerder werden ouders te weinig betrokken. Ook was de afstemming binnen de keten niet altijd goed. Alle 14 gemeenten hadden ieder apart (werk)afspraken met Veilig Thuis Twente, de Raad voor de Kinderbescherming en de 3 gecertificeerde instellingen (GI's) over de toegang tot dit gedwongen kader. De manier van toeleiden naar het gedwongen kader is nu eenduidig moeten zijn binnen de regio. Een regionale werkwijze voor jeugdbeschermingstafel(s) is hier een oplossing voor en zijn het afgelopen jaar getest met een zogeheten pilot. De resultaten van de evaluatie zijn positief. In 2022 wordt gekeken hoe de tafels structureel kunnen worden gemaakt.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een veilige opgroei- en opvoedsituatie in gezinnen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Informeren en adviseren in opgroei- en opvoedsituaties door het subsidiëren van partners in het CJG

Omschrijving (toelichting)
Vanuit kansrijke start zijn er mooie stappen gezet om de verloskundigen te helpen hun weg te vinden in alle lokale sociale netwerken. Ook vanuit de Twentse ontwikkeltafel 'Het Jonge Kind' is feedback ontvangen hoe de lokale samenwerking rondom de leeftijd 0-6 jaar beter vorm gegeven kan worden. In 2022 hopen we hier de eerste vruchten van te plukken.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Metingen

Beleidsindicatoren	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen							
Aantal activiteiten dat door jongeren zelf wordt georganiseerd bij St. Zorgsaam Twenterand (SZST)	100	42	56	70	99*	140*	Stichting ZorgSaam Twenterand (SZT)
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders							
Aantal bezoekers CJG Loket	21	34	64	82	108	63	SZT
Aantal Bezoekers website Loes.nl	326.273	364.566	337.134	296.265	333.714	322.316**	SZT/GGD
Aantal uitgevoerde trajecten BOR	3	3	5	4	8	7***	Humanitas
Aantal uitgevoerde trajecten Homestart	0	1	2	1	4	1***	Humanitas
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg							
Aantal jongeren gemeld in het zorgnetwerk door SZT	125	74	46	57	117	104****	SZT
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund							
Aantal individuele coaching plannen door SZT	28	17	20	13	18	31	SZT
Aantal jeugdige/jongvolwassen vrijwilligers dat betrokken is bij het jongerenwerk van SZT	157	24	108	188	215	197	SZT
Een overzicht van vrij toegankelijke voorzieningen per kern.	1	1	1	gereed	-		
Totaal aantal jeugdhulpvoorzieningen*****	1040	1292	-	-	-	-	Interne systemen
totaal aantal jeugdigen uniek	661	733	717	951	874	822	Interne systemen
Er is een expertisecentrum duurzame gezinsvormen gerealiseerd	Nee	Nee					
er is een regionaal meldpunt loverboyproblematiek / mensenhandel Twente gerealiseerd	Ja	Nee					
De vier jeugdwelzijnorganisaties zijn betrokken bij herpositionering jongerenwerk hebben gezamenlijke werkafspraken gemaakt	Nee	Ja					

* In samenwerking met professionals.

** Bezoekers worden niet meer per gemeente geregistreerd, voor 2013 werd dit nog wel gedaan.

*** Zowel koppelingen als consulten

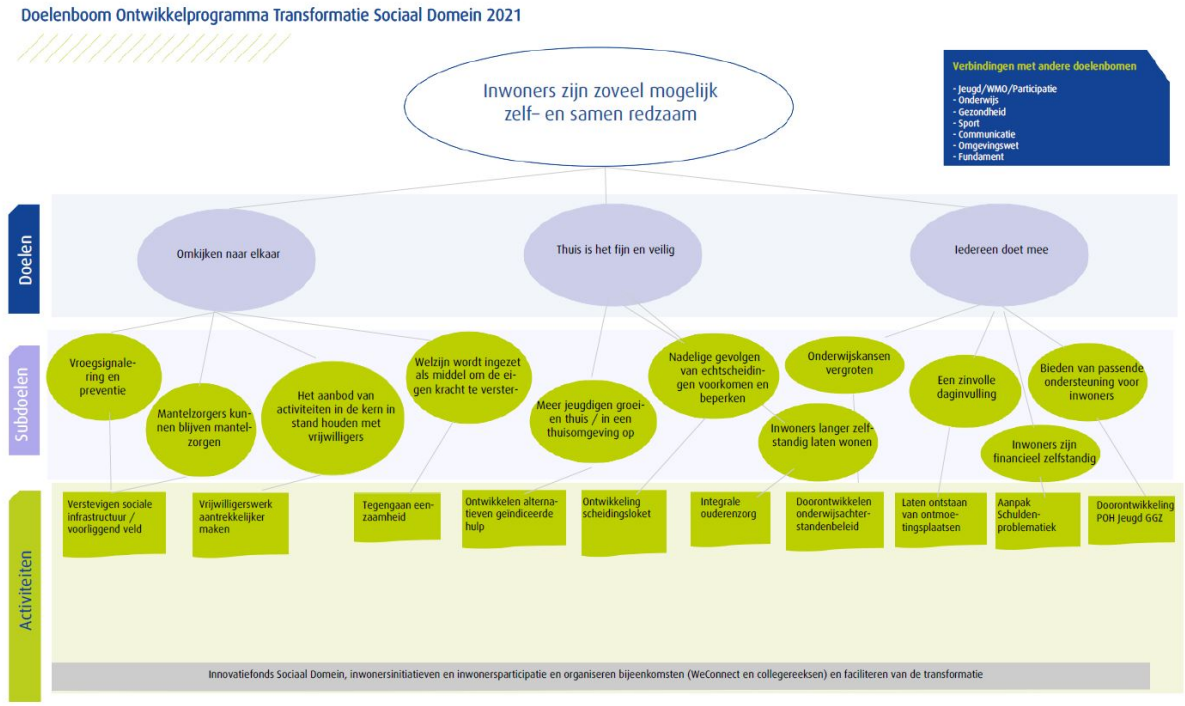
**** 2016 laat een explosieve groei zien, dit heeft enerzijds te maken met de manier van registreren, anderzijds is er een toename van jongeren (tot 23 jaar) én van ouders, die steeds meer be-kend zijn met de functie van het jongerenwerk in de preventieve sfeer, en contact zoeken met en een beroep doen op jongerenwerkers bij (beginnende) problemen.

***** het betreft het aantal indicaties per jaar voor zorg en natura en persoonsgebondenbudget tesamen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Ontwikkelprogramma Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Het doel van het ontwikkelprogramma transformatie is om samen met onze inwoners en samenwerkingspartners te komen tot nieuwe oplossingen, nieuwe vormen van samenwerking en ondersteuningsvormen, met als doel het nog beter, efficiënter en doelmatiger ondersteunen van inwoners die dit nodig hebben. Dit deden en doen we op basis van een visie in combinatie met ervaringen uit de praktijk. We willen het transformatieproces gezamenlijk met alle betrokkenen afleggen.

Beoogd maatschappelijk effect

Onze inwoners zijn zelf- en samenredzaam. Zij maken gebruik van de voorzieningen binnen de gemeente, licht waar mogelijk, zwaar waar nodig.

Doel: Omkijken naar elkaar

Voor onze inwoners willen we een betrokken sociale omgeving en sterke netwerkstructuur. Een omgeving en structuur waarin iedereen gezien wordt. Waar inwoners bereid zijn om anderen die dat nodig hebben (tijdelijk) te helpen, zowel informeel als professioneel. Een sterke sociale omgeving en netwerkstructuur werken preventief voor alle inwoners en dragen bij aan vroegsignalering.

Doel: Thuis is het fijn en veilig

Over het algemeen willen mensen het liefst zo lang mogelijk thuis blijven wonen, in de vertrouwde eigen woon- en leefomgeving. Dit geldt niet alleen voor ouderen, maar ook voor jeugdigen, chronisch zieken of mensen met een beperking. Dit betekent wel dat er soms ondersteuning nodig is om fijn en veilig thuis te kunnen blijven wonen. Voor mensen die het nodig hebben organiseren we dichtbij zorg en ondersteuning. In het uiterste geval wordt gekeken naar een andere geschikte woonplek, maar altijd ‘zo thuis mogelijk.’

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doel: Iedereen doet mee

In Twenterand willen we dat iedereen mee kan doen in de samenleving. De meeste inwoners hebben een sociaal netwerk en zorgen voor hun eigen levensonderhoud. Maar niet voor iedereen is werken en/of meedoen aan de samenleving vanzelfsprekend. Dit omdat ze te maken hebben met belemmeringen als gevolg van een fysieke of verstandelijke beperking, psychische problematiek of schulden. Of omdat ze als nieuwkomer pas in Nederland zijn en zich de taal en gebruiken nog eigen moeten maken. Mocht dit niet op eigen kracht kunnen dan werken we eraan om de belemmeringen voor onze inwoners weg te nemen. Meedoen in de samenleving is immers voor iedereen belangrijk. Het betekent toegang tot middelen en ondersteuning om jezelf te kunnen redden, een sociaal leven en ruimte voor ontspanning hebben en er zijn voor je naasten.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Welzijn wordt ingezet als middel om de eigen kracht te versterken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Verstevigen sociale infrastructuur/voorliggend veld

Omschrijving (toelichting)
Ten behoeve van de effectiviteit/versterking van het voorliggend veld is voor 2021 €75.000,- gereserveerd. Dit is vooral bedoeld om de toegenomen vraag - door verschuiving van tweedelijnszorg naar het voorveld - op te vangen, hetgeen een bewust effect is van ons beleid. Deze middelen worden gedekt uit de reserve Sociaal Domein. Hiermee zijn onder meer incidentele subsidies verstrekt aan de voorliggende partners.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Nadelige gevolgen van echtscheidingen voorkomen en beperken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Ontwikkeling Scheidingsloket

Omschrijving (toelichting)
Bij de behandeling van de programmabegroting is de raad akkoord gegaan met een verlenging van deze pilot tot en met september 2022. Dienstverlening op dit terrein blijft onverminderd noodzakelijk, omdat het aandeel complexe en vechtscheidingen stevig aanwezig blijft in de uitvoering. Regionaal is er binnen de ontwikkeltafels Transformatie Jeugdhulp bij Samen14.nl ook extra aandacht voor dit thema gerealiseerd in 2021 middels Scheiding op School en verbetering Triage. Deze pilots lopen af in 2022.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat heeft het gekost

Overzicht van baten en lasten Sociaal Domein

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
Doelenboom sociale zaken				
Lasten	18.040.627	17.332.455	20.310.670	0
Baten	-15.248.839	-14.385.875	-13.905.855	0
Saldo van baten en lasten	2.791.788	2.946.580	6.404.815	0
Doelenboom maatschappelijke ondersteuning				
Lasten	11.079.523	12.012.396	12.288.222	125.486
Baten	-4.637.057	-4.012.353	-3.197.883	0
Saldo van baten en lasten	6.442.466	8.000.043	9.090.339	125.486
Doelenboom gezondheidszorg				
Lasten	2.079.952	2.044.044	1.920.422	11.102
Baten	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	2.079.952	2.044.044	1.920.422	11.102
Doelenboom onderwijs				
Lasten	4.478.798	4.073.806	4.453.855	25.000
Baten	-1.363.975	-1.041.215	-997.675	0
Saldo van baten en lasten	3.114.823	3.032.591	3.456.180	25.000
Doelenboom jeugd				
Lasten	19.242.204	18.146.532	16.477.049	146.724
Baten	-516.718	-626	-626	-468.481
Saldo van baten en lasten	18.725.486	18.145.906	16.476.423	-321.757
Totaal programma lasten	54.921.104	53.609.233	55.450.218	308.312
Totaal programma baten	-21.766.589	-19.440.069	-18.102.039	-468.481
Totaal saldo van baten en lasten	**33.154.515**	**34.169.164**	**37.348.179**	**-160.169**
Mutaties reserves db sociale zaken	56.099	0	0	0
Mutaties reserves db maatschappelijke ondersteuning	1.010.077	120.116	-309.365	-125.486
Mutaties reserves db gezondheidszorg	-7.274	-14.142	-14.142	-11.102
Mutaties reserves db onderwijs	-269.540	-242.747	-235.103	-25.000
Mutaties reserves db jeugd	-79.080	-68.500	0	321.757
Totaal mutatie reserves	710.281	-205.273	-558.610	160.169
Geraamd resultaat	**33.864.797**	**33.963.891**	**36.789.569**	**0**
gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	*-1.014.649*			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op programma Sociaal Domein is € 1.014.649 lager dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

Sociale Zaken

- De kostenontwikkeling op het terrein van het inkomensdeel Participatiewet zijn lager dan begroot. Er is een voordeel op de rijksbijdrage van € 175.000. De kosten van loonkostensubsidie zijn hoger door de toegenomen doelgroep. Er is sprake van een eenmalig voordeel op de uitvoeringskosten van

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) van € 54.000, omdat de werkelijke kosten lager waren dan de norm vanuit het Rijk. Per saldo is sprake van een voordeel van € 100.000 op het I-deel

- De kosten van minimabeleid zijn onderschreden met € 25.000. De extra middelen voor de Agenda schulden zijn niet volledig besteed doordat er sprake was van een lager aantal aanvragen en vanwege aanlooptijd die nodig was om afspraken te implementeren met de uitvoerende instellingen binnen de Agenda, ook corona heeft hier een effect gehad. De reserve minimabeleid komt hiermee op € 59.000.
- De kosten voor implementatie nieuwe Inburgeringswet zullen doorlopen in 2022, onderschrijding tov rijkbijdrage is voor € 30.000 in de reserve gestort. De kosten van maatschappelijke begeleiding zijn overschreden met € 25.000, dit komt omdat het Rijk de t+1 systematiek gebruikt voor de bekostiging. Wij verwachten dat dit tekort in 2022 gecompenseerd wordt.
- De totale kosten voor WSW zijn conform begroting. De kosten van corona van € 50.000 worden gedekt door de Rijksbijdrage corona.

MO

- De kosten 2021 van huishoudelijke ondersteuning kent een beperkte afwijking tov de berap (€ 50.000). Daarnaast is er sprake van incidentele meevaller (€ 175.000) doordat er minder facturen binnen zijn gekomen over 2020 in 2021 (overloop van 2020 naar 2021) dan waar vorig jaar bij de jaarrekening rekening mee was gehouden. Consequentie is dat nu minder middelen uit de reserve onttrokken hoeven te worden dan verwacht bij de berap.
- De kosten voor Wmo Begeleiding vallen € 705.000 lager uit dan waar in de berap rekening mee werd gehouden. Belangrijkste verklaring is een daling van het aantal cliënten met Wmo Begeleiding in 2021 t.o.v. 2020. In het bijzonder in Q4 van 2021 als gevolg van de corona-lockdown. De daling is vooral zichtbaar bij de zorgproducten op het gebied van ambulante hulpverlening. De onderschrijding resulteert in een lagere onttrekking uit de reserve. Verdere toelichting zie tekst doelenboom MO
- Omdat de kosten van sociaal domein al reëel geraamd waren, is de bijstelling van de integratie uitkering voogdij 18+ vrijgevallen in het saldo.
- Voor Wmo Voorzieningen werd bij de berap 2021 rekening gehouden met een verwacht tekort ten opzichte van de begroting 2021. Het saldo voor Wmo voorzieningen over 2021 komt uit op een voordelig saldo van € 65.000. Dit wordt verklaard door lagere kosten m.b.t. vervoersvoorzieningen en rolstoelen. Aan de andere kant is er voor woningaanpassingen wel sprake van meerkosten. Saldo is verrekend met de reserve sociaal domein (per saldo minder grote uitname dan verwerkt bij de berap)

Gezondheidszorg

- Er zijn extra kosten gemaakt ivm corona voor € 33.000; deze kosten worden gedekt binnen de rijksmiddelen voor corona.

Onderwijs

- Er heeft een onderschrijding plaatsgevonden op de zogenaamde Asscher-middelen € 50.000; Een deel van dit budget is ingezet voor kinderopvang met Sociaal Medische Indicatie.
- De kosten van het leerlingenvervoer zijn in 2021 € 99.700 hoger dan begroot. Deze overschrijding komt door een toename van het aantal leerlingen met leerlingenvervoer. Voor verdere toelichting zie de doelenboom Onderwijs.

Jeugd

- Jeugdhulp kent een overschrijding van 5.000 (afgerond) ten opzichte van de berap.
- We hebben van centrumgemeente Almelo € 468.500 ontvangen inzake beschermd wonen. In de afgelopen jaren zijn in de regio minder kosten gemaakt dan de ontvangen rijksbijdrage. De verschillen zijn verdeeld over de regio. Deze middelen zijn benodigd voor doorontwikkeling en doordecentralisatie beschermd wonen (een wettelijke verplichte taak), daarom zijn deze gelden in de reserve Sociaal domein gestort.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Programma Ruimte

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Inleiding Programma Ruimte

Inleiding

De opgaven voor het programma ruimte lagen met name op het gebied van veranderde wet- en regelgeving als ook aankomende wetswijzigingen, klimaatverandering en toekomst bestendig wonen. Over de 2 laatst genoemde thema's zijn afspraken gemaakt tussen overheden in het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord. Voor onze gemeente was de realiteit dat we op dit moment slechts in beperkt mate op deze afspraken kunnen inspelen.

De klimaatthema's (energietransitie, klimaatadaptatie en transitie naar een circulaire economie) en de invoering Omgevingswet hebben impact op inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en ook voor onze eigen organisatie.
Onze ambities voor klimaat en duurzaamheid zijn in de Agenda Duurzaamheid vastgelegd. Deze ambities leidden er toe dat we samen met inwoners, ondernemers en tal van maatschappelijke partners flink de schouders eronder moeten zetten. De gemeente heeft vanuit de rijksoverheid een regierol bij de uitfasering van het gebruik van aardgas (warmtetransitie) gekregen net als in regionaal verband bij de lokale opwek van duurzame elektriciteit. Eveneens werkten we aan de (op)laadinfrastructuur en hebben aandacht besteed aan klimaatneutraal inkopen en duurzaam aanbesteden. Dit alles heeft ruimtelijk consequenties die in het Omgevingsbeleid een plek moeten krijgen.

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld en treedt naar verwachting begin 2023 in werking. De werkzaamheden voor de invoering van de Omgevingswet zijn in volle gang. De Omgevingsvisie 1.0 is in december door de gemeenteraad vastgesteld en vormt de strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De visie is in samenspraak met onze inwoners, ondernemers en andere betrokkenen tot stand gekomen.

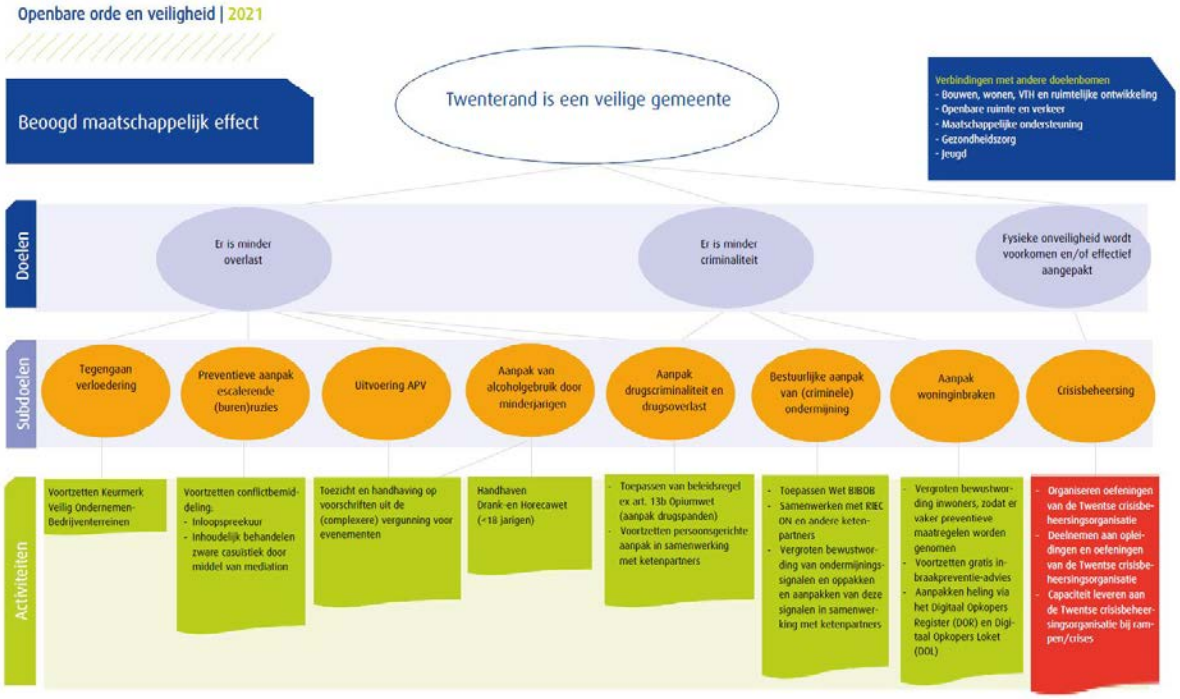
De woningmarkt blijft onder druk staan. In de kernen zijn weer nieuwe woningen gebouwd en op verschillende locaties zijn kavels uitgegeven. Ook was er grote belangstelling voor de kavels op het bedrijventerrein Oosterweilanden.

In 2021 is het nieuwe integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2022-2025 vastgesteld. De huidige actuele thema's uit de doelenboom komen hier in terug.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Overlast, onveiligheid en ondermijning door (georganiseerde) criminaliteit ontstaan daar waar de gelegenheid zich voordoet. Twenterand is nog steeds een leefbare en veilige gemeente te noemen. Er wordt integraal gewerkt aan het voorkomen en tegenaan van overlast, onveiligheid en ondermijning door (georganiseerde) criminaliteit. Verder is het noodzakelijk om te blijven investeren in bovenlokale samenwerking. Onveiligheid en (georganiseerde) criminaliteit stopt tenslotte niet bij de gemeentegrens.
Er is een nieuwe beleidsperiode aangebroken. In 2021 is het nieuwe integraal veiligheidsbeleid voor de periode 2022-2025 vastgesteld. De bestuurlijke aanpak van (criminele) ondermijning blijft een belangrijk speerpunt, dat in het nieuwe beleid prominenter naar voren. Daarnaast zijn leefbaarheid en fysieke verloedering, zorg/jeugd/veiligheid en crisisbeheersing de belangrijkste thema's voor de komende jaren. Met de vaststelling van het nieuwe beleidsplan is door de raad goedkeuring gegeven voor een verhoging van het werkbudget. Bij de vaststelling van de begroting 2023 wordt dit structureel geregeld.

Beoogd maatschappelijk effect: Twenterand is een veilige gemeente

Doel: Er is minder overlast

In het Integraal Veiligheidsbeleid zijn speerpunten geformuleerd die bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten wordt blijvend ingezet door een gerichte aanpak.

Doel: Er is minder criminaliteit

In het Integraal Veiligheidsbeleid zijn speerpunten geformuleerd die bijdragen aan het reduceren van criminaliteit en overlast. Op deze speerpunten is in 2021 ingezet door een gerichte aanpak.

Doel: Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Om fysieke onveiligheid te voorkomen en/of effectief te bestrijden is het noodzakelijk om te beschikken over een adequate organisatie op het gebied van rampenbestrijding/crisisbeheersing.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Preventieve aanpak escalerende (buren)ruzies

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Voortzetten conflictbemiddeling: inloopspreekeur en inhoudelijk behandelen van zware casuïstiek door middel van mediaton.

Omschrijving (toelichting)
De preventieve inzet van conflictbemiddeling bij escalerende (buren)ruzies wordt uitbesteed. Het aantal gevallen waarbij conflictbemiddeling wordt in gezet is sinds de start van de pandemie gestegen. Met Mijande Wonen is de afspraak gemaakt dat zij de helft van de kosten meebetalen als er bij een casus twee huurders van Mijande Wonen betrokken zijn.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Aanpak drugscriminaliteit en drugsoverlast

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Voortzetten persoonsgerichte aanpak in samenwerking met ketenpartners

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is de persoonsgerichte aanpak voortgezet, de samenwerking met de ketenpartners verloopt goed. Er speelde meer dan alleen problematiek op het gebied van drugscriminaliteit- en overlast. Zo werd er twee keer een gebiedsverbod opgelegd door de burgemeester. Ook werd er meerdere malen een grote partij illegaal vuurwerk in beslag genomen door de politie. In deze gevallen wordt zowel strafrechtelijk vanuit het OM als bestuursrechtelijk vanuit de gemeente een traject in gang gezet.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Vergroten bewustwording van ondermijningssignalen en oppakken en aanpakken van deze signalen in samenwerking met ketenpartners

Omschrijving (toelichting)
In 2021 heeft de (bestuurlijke) aanpak op het gebied van Ondermijning een prominentere plek gekregen in het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid. Naast de lopende casuïstiek vonden er drie integrale controles plaats samen met partners zoals de Sociale Recherche Twente, Douane en Omgevingsdienst Twente. Ook namen we opnieuw deel aan de Twentse Ondermijningsweken en werd er door het RIEC Oost-Nederland een weerbaarheidsscan uitgevoerd op onze organisatie. Met de aanbevelingen van het RIEC gaan we de komende jaren aan de slag om zowel onze organisatie als de ondernemers en inwoners weerbaarder te maken tegen ondermijning.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Crisisbeheersing

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Organiseren oefeningen van de Twentse crisisbeheersingsorganisatie.

Omschrijving (toelichting)
In 2021 vonden de meeste opleiding- en trainingsactiviteiten van de Veiligheidsregio Twente digitaal plaats. In oktober vond de jaarlijkse systeemtest van de Veiligheidsregio Twente plaats in Twenterand. De burgemeester draaide als opperbevelhebber een crisisoefening in ons gemeentehuis met een op Twenterand afgestemd scenario.

- Corona-crisis

Omschrijving (toelichting)
Corona heeft in 2021 opnieuw een grote impact gehad op het werk. De lokale vertaling, concretisering en uitvoering van de steeds wijzigende regels en maatregelen kostte veel capaciteit, net als het informeren van de inwoners, verenigingen en ondernemers over de coronamaatregelen en de handhaving en de coördinatie van dit alles.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Metingen

Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Aanpak woninginbraken							
Woninginbraken	20	30	40	45	38	67	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	42	34	52	46	65	69	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit							
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	0	0	0	3	n.v.t.	n.v.t.	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0				eigen gegevens
Aantal controles A/B-evenementen	11	2	36				eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	1	1	2				eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	4	12	16				eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	0	0	1				eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	270	204	113				eigen gegevens

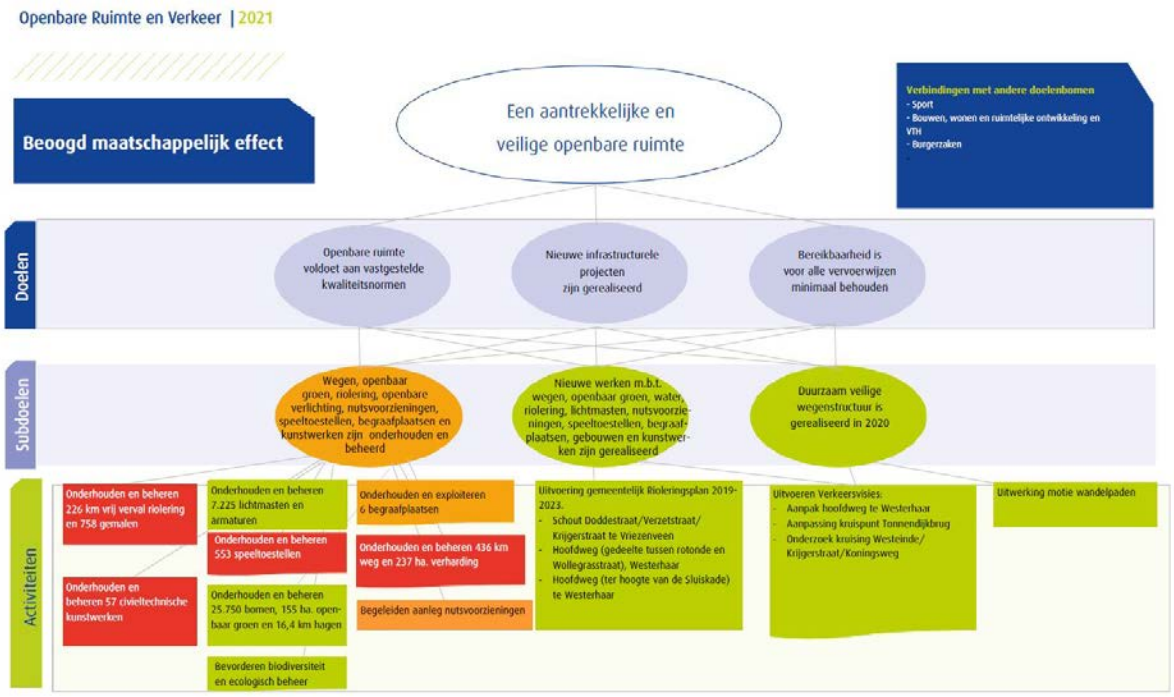
* zo min mogelijk

** Bibob onderzoeken zijn situationeel en daarom niet te plannen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Om de gevolgen van de klimaatverandering in beeld te brengen is in 2019 een zgn. 'stresstest' uitgevoerd. Dat is gedaan in samenwerking met de andere Twentse gemeenten, het waterschap Vechtstromen en de provincie Overijssel. Gekeken is naar de effecten van meer neerslag, droogte, hitte en toenemende kans op overstromingen. In 2020 is een begin gemaakt met het zgn. klimaatgesprek, waarbij we met stakeholders in gesprek zijn gegaan, wat we kunnen doen om de gevolgen van de klimaatverandering te verzachten en wie welke maatregel gaat uitvoeren. In september 2021 is de Aanpak Klimaatadaptatie vastgesteld op basis waarvan maatregelen worden uitgevoerd.
In 2021 werkten we verder aan het oplossen van verkeersknelpunten. We bevorderden daarmee de verkeersveiligheid en een vlotte en soepele afwikkeling van het verkeer. Dat doen we op basis van de vastgestelde verkeersvisies per kern en de geprioriteerde maatregelenlijst.

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doel: Openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsnormen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Doel: Nieuwe infrastructurele werken zijn gerealiseerd

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Doel: Bereikbaarheid is voor alle vervoerswijzen minimaal behouden

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen en kunstwerken zijn onderhouden en beheerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Onderhouden en exploiteren 6 begraafplaatsen

Omschrijving (toelichting)
Tot en met 2020 was het tekort op het product 'kosten begraving' maximaal €200.000,-. Daar de kapitaallasten, door een lager rentepercentage, nu behoorlijk lager zijn, is het maximale tekort van het product 'kosten begraving' verlaagd naar €125.000,-.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Nieuwe werken m.b.t. wegen, openbaar groen, water, riolering, lichtmasten, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen, en kunstwerken zijn gerealiseerd'

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Realiseren rioleringsprojecten: o.a. Schout Doddestraat/Verzetstraat/Krijgerstraat, gedeelten Hoofdweg

Omschrijving (toelichting)
Uitvoering Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023:
De stand van zaken van de projecten, die in 2021 waren gepland, is als volgt:
- de riolering in de Schout Doddestraat is vernieuwd. De eventuele vervanging van de riolering in de Verzetstraat en Krijgerstraat te Vriezenveen wacht op een definitief besluit over de aanleg van de zuidelijke verbindingsweg in Vriezenveen;
- de aanpassing van de Hoofdweg (gedeelte tussen rotonde en Wollegrasstraat) te Westerhaar komt aan de orde in 2023.
- de voorbereiding voor de Hoofdweg (ter hoogte van de Sluiskade) te Westerhaar is afgerond in 2021 en de uitvoering start in maart 2022.

- Uitwerking motie wandelpadenplan

Omschrijving (toelichting)
In de raadsvergadering over de Kadernota 2020 op 9 juli 2019 is de motie Wandelpadenplan aangenomen. Met deze motie wordt het college verzocht een wandelpadenplan op te stellen. In het laatste kwartaal van 2021 is dit plan uitgevoerd en zijn enkele wandelpaden onder andere langs de Harmsenweg in Vriezenveen en langs de Ganzenmars in den Ham aangelegd .

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzaam veilige wegenstructuur is gerealiseerd in 2020

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uitvoeren Gemeentelijk Mobiliteits-Plan (GMP): Uitvoeren verkeersvisies diverse kernen

Omschrijving (toelichting)
Uitvoering Verkeersvisies
Wat betreft de verkeersvisies zijn onder andere de volgende zaken uitgevoerd:
- Aanpak Hoofdweg te Westerhaar (gedeelte centrum); de voorbereidingen zijn in 2021 verder opgepakt met o.a. een participatietraject.
- Voorbereiding aanpassing kruispunt Tonnendijkbrug; de uitvoering hiervan start begin 2022.
- Het onderzoek naar de verkeersafwikkeling op de kruising Westeinde/Krijgerstraat/Koningsweg komt aan de orde als bekend is of er een zuidelijke verbindingsweg wordt aangelegd in Vriezenveen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Metingen

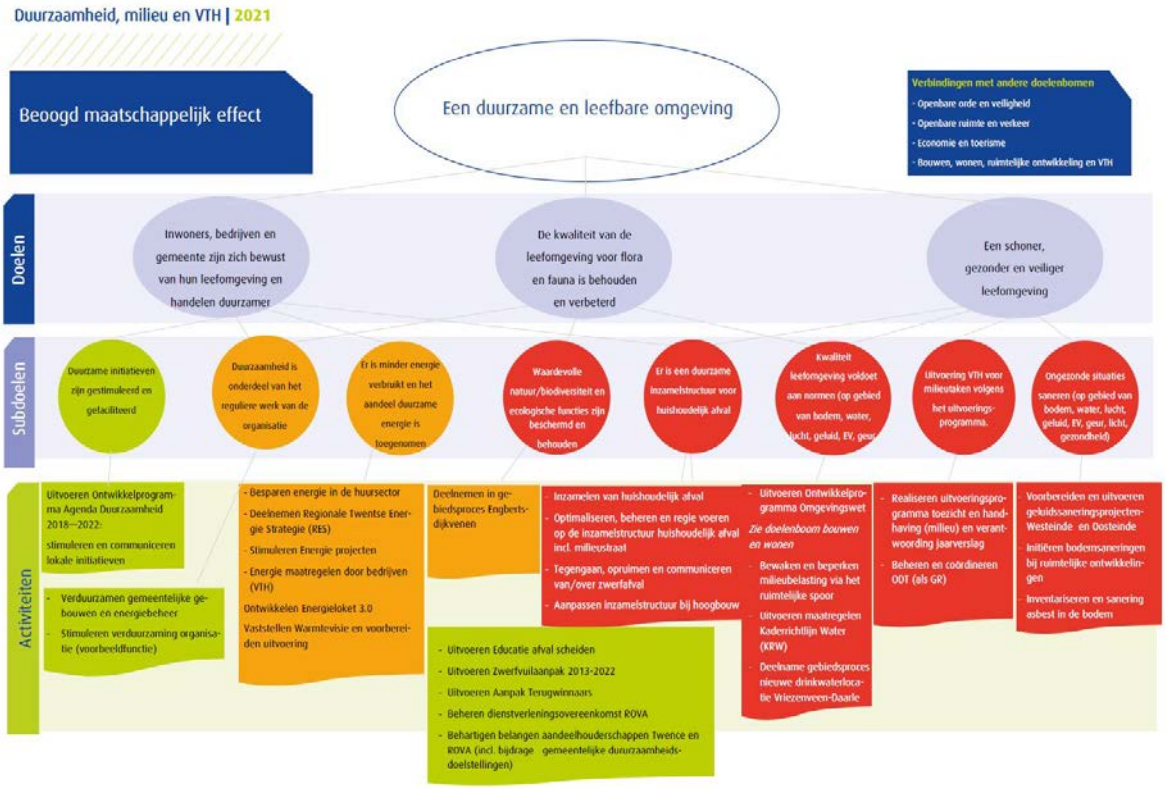
Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Openbaar groen is onderhouden en beheerd							
Totaal M2 ingezaaide wegberm	*	2.600	11.000	27.000	2.500		Eigen gegevens
Aantallen aangeplante vrucht en drachtbomen	*	97	81	96	69		Eigen gegevens
Nieuwe metingen							
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	1	3	1	2	0	6	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	30	35	30	25	26	21	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	135	131	133	186	147	197	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

* Deze aantallen worden niet meer bijgehouden, vallen nu onder het reguliere werk.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Agenda Duurzaam Twenterand

De basis voor de gemeentelijke inzet op duurzaamheid is de vastgestelde Agenda Duurzaamheid. In deze agenda werken wij met focus op de thema's Energietransitie, Circulaire Economie en Klimaatadaptatie, samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Dit doen we via uitvoeringsmaatregelen die we samen met deze partners hebben bepaald en hebben vastgelegd. Het coalitie akkoord spreekt zelfs van de ambitie om in de kopgroep te komen van de 'duurzaamste gemeenten in Nederland'. Met de opbrengst van het Zonnepark Oosterweilanden is een duurzaamheidsfonds ingericht dat dient als vliegwiel voor nieuwe lokale duurzaamheidsinitiatieven.

Energietransitie

De afspraken uit het Klimaatakkoord van juni 2019, waaraan de gemeenten zich vrijwel unaniem hebben verbonden, leiden tot nieuwe uitvoeringstaken bij gemeenten, vooral voor de thema's Gebouwde omgeving en Opwek hernieuwbare Energie.

De extra ontvangen klimaatmiddelen (voor de periode 2019-2021) voor uitvoering van gemeentelijke taken uit het Klimaatakkoord, zijn toegevoegd aan de reserve duurzaamheid. Het gaat bij deze uitvoeringstaken o.a. om ondersteuning bij het opstellen van de Warmtevisie, een begin te maken met uitvoeringsplannen voor warmte en de inrichting van het Energieloket. In 2021 is de personele capaciteit structureel uitgebreid en zijn uitvoeringskosten uit deze middelen betaald.

Circulaire economie

De gemeente Twenterand werkt toe naar een circulaire economie in 2050. Als tussendoel streven we er naar om in 2030 50 procent minder primaire grondstoffen te gebruiken. Dit doen we o.a. door te blijven zoeken naar verbeteringen in de afvalinzameling. Landelijke ontwikkelingen zorgen voor nieuwe uitdagingen. Marktprijzen voor (secundaire) grondstoffen stijgen terwijl de opbrengsten onder druk staan. Tegelijkertijd leidt vervuiling van de grondstoffen tot extra kosten. Daar bovenop worden we geconfronteerd met de introductie van een belasting op de verbranding van restafval. Deze kostenontwikkelingen hebben rechtstreeks effecten voor de gemeentelijke tarieven Afvalstoffenheffing. In 2021 is ingezet op meer en (kwalitatief) betere afvalscheiding. In onze eigen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

bedrijfsvoering en in de samenwerking met onze ondernemers en maatschappelijke partners hebben we stappen gezet richting circulair inkopen.
Klimaatadaptatie
Het thema klimaatadaptatie wordt behandeld onder de doelenboom Openbare ruimte en verkeer.
Omgevingsbeleid
De nieuwe thema's (energie, warmte en klimaatadaptatie) moeten een plek krijgen in het omgevingsbeleid van de gemeente. De ruimtelijke afwegingen die met de RES en andere opgaven samenhangen vragen om democratische besluitvorming van gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk. Uiteindelijk besluiten raads- en statenleden over de ruimtelijke consequenties van de Regionale Energie Strategie Twente via het Omgevingsbeleid en de daarbij horende Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma's en Omgevingsplannen. Zie hiervoor de doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkelingen en VTH.

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving

Doel: Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Doel: De kwaliteit van de leefomgeving voor flora en fauna is behouden en verbeterd

Dit doel van het milieubeleid is het borgen van de juiste ecologische voorwaarden voor natuur en biodiversiteit.

Doel: Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzame initiatieven zijn gestimuleerd en gefaciliteerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uitvoeren Ontwikkelprogramma Agenda Duurzaamheid 2018—2022

Omschrijving (toelichting)
De Agenda Duurzaam Twenterand 2018 - 2022 geeft als Koersdocument voor de thema's Circulaire economie, Energietransitie en Klimaatadaptatie, de doelen, ambities en uitvoeringsmaatregelen voor de periode 2018 - 2022. Activiteiten op het gebied van energie, de verduurzaming van de gemeentelijke organisatie, afvalscheiding en klimaatverandering zijn onderdeel van het ontwikkelprogramma. Het thema klimaatadaptatie wordt behandeld onder de doelenboom Openbare ruimte en verkeer.
De Verordening duurzaamheidssubsidie is voorbereid en door de raad vastgesteld in december 2021. Deze subsidie wordt gevoed door de opbrengst uit het Zonnepark Oosterweilanden.
Voor de periode 2019- 2021 had de gemeente van het Rijk € 239.000 ontvangen voor nieuwe gemeentelijke uitvoeringstaken uit het Klimaatakkoord (vooral voor de thema's Gebouwde omgeving en Opwek hernieuwbare Energie). De vacature voor extra uitvoeringscapaciteit voor klimaattaken is (o.a. door vertrek van een medewerker) pas per november 2021 ingevuld. Hierdoor is vertraging in de uitvoering op een aantal activiteiten ontstaan en kon Twenterand slechts beperkt tegemoetkomen aan de afspraken daarover tussen overheden in het Interbestuurlijk Programma en het Klimaatakkoord.
De ROB heeft daarna in 2021 het Adviesrapport Van Parijs naar praktijk over de uitvoeringslasten van decentrale overheden van het klimaatakkoord gepresenteerd *(Adviesrapport Van Parijs naar praktijk | Publicatie | Raad voor het Openbaar Bestuur (raadopenbaarbestuur.nl).* De VNG gebruikt dit advies als input voor afspraken met het Rijk over voorwaarden voor uitvoering van het Klimaatakkoord.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de organisatie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Stimuleren verduurzaming organisatie (voorbeeldfunctie)

Omschrijving (toelichting)
Regionaal is gewerkt aan een Handreiking Circulaire Economie. De wethouder heeft als voorzitter van de tafel circulaire economie en duurzaamheid van de Agenda van Twente regionaal aandacht voor dit onderwerp gegenereerd en heeft meegewerkt aan een onderzoek voor circulariteit in projecten infra / GWW (bijvoorbeeld materiaalkeuze), samen met Pioneering en provincie Overijssel. (Zie het Magazine 'de Verschilmakers' *Verschilmakers+Magazine+-+decentrale+overheden.pdf (squarespace.com)*)

- Verduurzamen Gemeentelijke gebouwen en energiebeheer

Omschrijving (toelichting)
Met de Kadernota 2022 is de Strategie gemeentelijk vastgoed en de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed uitgesteld tot 2023 (was gepland voor 2021). Verduurzaming wordt hierin meegenomen. Voor 2021 lag de focus op de verduurzaming van het gemeentehuis, dat aardgasvrij zal worden. De aanbesteding hiervoor is in 2021 gestart. In de werkgroep onderwijshuisvesting is het gesprek met scholen, kenniscentrum Ruimte-OK en provincie Overijssel gevoerd over het IHP en verduurzamen van schoolgebouwen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Besparen energie in de huursector

Omschrijving (toelichting)
De jaarlijkse Prestatieafspraken met Mijande Wonen zijn vastgelegd, met daarin de ambitie van MijandeWonen voor verduurzamingsprojecten voor haar huurwoningen in Twenterand. Mijande Wonen heeft bij het opstellen van onze Warmtevisie en in de uitvoering een belangrijke rol. Voor een 1e samenwerkingsproject in Vriezenveen in 2021 is in verband met beperkte capaciteit alleen aandacht besteed aan klimaatadaptatie.

- Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente

Omschrijving (toelichting)
Bestuurlijk en ambtelijk is deelgenomen in de RES Twente (interbestuurlijk samenwerken aan de energietransitie-opgave). In 2021 heeft de besluitvorming over de RES Twente 1.0 veel voorbereiding gevraagd en veel aandacht getrokken, ook van inwoners uit Twenterand én uit Twente. Op 6 juli 2021 heeft de raad ingestemd met de RES Twente 1.0 als koersdocument voor de periode tot 2030. De bijdrage die Twenterand wil leveren aan het regionale bod is 82 GWh, in te vullen met een flexibele energiemix. Daarbij heeft de raad een aantal voorwaarden gesteld over de voorkeursvolgorde in de energiemix, gezondheidsaspecten van windenergie en participatie. De bijdrage moet geborgd worden in gemeentelijk omgevingsbeleid en uitvoeringsprogramma's.
Voor het zoekgebied voor grootschalige opwek Vriezenveen ZO is het gebiedsproces lokaal in Twenterand in 2021 opgestart met een informerend webinar en een aantal bijeenkomsten met inwoners in een klankbordgroep. Omdat de effecten gemeentegrens overschrijdend kunnen zijn is ook een gezamenlijk gebiedsproces voor inwoners, ondernemers, buurgemeenten Almelo en Tubbergen en provincie voorbereid. Dit is het begin van een (mogelijk) langjarig proces.
In opdracht van de raad (motie december 2019) is in 2021 de aanpassing van het bestaande (ruimtelijk) beleidskader voor duurzame energie (uit 2017) in concept uitgewerkt door bureau Tauw. Het raadsbesluit over de RES Twente 1.0 in juli vroeg om verdere aanpassingen voor het beleidskader. Het concept nieuwe beleidskader voor duurzame energie wordt in 2022 met de nieuwe raad besproken. De ruimtelijke afwegingen die met de RES (en andere opgaven in het landelijk gebied) samenhangen vragen om een goede en afgewogen vertaling naar het omgevingsbeleid van de gemeente. Landelijke ontwikkelingen (o.a. over milieunormen voor windturbines) zijn en worden nauwgezet gevolgd.
Stimuleren van Zon op Dak

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

De netcongestie op het Enexis-netwerk in ons gebied betekent dat er voorlopig alleen mogelijkheden zijn voor kleinschalig zon op dak. Een Plan van Aanpak voor het stimuleren van meer Zon op Dak kon in verband met capaciteit nog niet verder opgepakt worden.

- Energie maatregelen door bedrijven (VTH)

Omschrijving (toelichting)

Ondernemers uit Twenterand tonen een grote ambitie en voelen de noodzaak om te verduurzamen. In 2021 heeft de IKVO met een budget uit het Ondernemersfonds een energiebesparingsproject met haar deelnemende ondernemers uitgevoerd. Bij de ODT (omgevingsdienst Twente) maakt controle op energiemaatregelen deel uit van periodieke bedrijfscontroles. De ODT heeft in 2021 in een project ook specifiek ingezet op naleving van de informatieplicht energiebesparing. In 2021 zijn landelijk de eisen verscherpt in de nieuwe energieprestatienorm voor gebouwen EPG en de eisen BENG (Bijna Energie Neutrale Gebouwen). Team Omgeving heeft hier op ingespeeld.

- Ontwikkelen project Energieloket 3.0

Omschrijving (toelichting)

Volgens afspraken uit het Klimaatakkoord worden alle gemeenten geacht een Energieloket te hebben om inwoners te ondersteunen bij energiebesparen en het verduurzamen van hun woning. De website Energieloket 3.0 is in Twenterand lokaal ingevuld *Energieloket | Twenterand* en vraagt nog verdere ontwikkeling. 2021 was een overgangsjaar waarbij in regionaal verband is overlegd over het vervolg van de gemeentelijke Energieloketten en de toekomstige inzet van de wooncoaches. De overgang van uitvoering door stichting Duurzaam (t)huis Twente (DTT) naar lokale gemeentelijke coördinatie van het Energieloket en de inzet van de wooncoaches (samen met 6 west Twentse gemeenten) is voorbereid. Uit het budget voor het Energieloket (€ 25.000) worden o.a. de vrijwilligersbijdragen, opleidings- en coördinatiekosten voor de wooncoaches, de website van het Energieloket en communicatie-acties betaald.
Met de specifieke rijkssubsidie RRE (voor Twenterand € 112.080) is in 2021 energiebesparing door kleine energiemaatregelen gestimuleerd via de Actie Poen voor Groen *Poen voor Groen*, de Energiebespaardoos en persoonlijk advies aan huishoudens. Dit project is uitgevoerd door DTT in samenwerking met lokale ondernemers en de voedselbank. Met de verschillende acties en communicatiecampagnes zijn in totaal 1571 huishoudens bereikt.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

- Stimuleren Energie projecten

Omschrijving (toelichting)

Er was regelmatig overleg met de netbeheerders Cogas en Enexis over ontwikkelingen en afstemming over de netwerken. De netwerkproblematiek voor elektriciteit is bekend en blijft voorlopig. Enexis was in 2021 bezig met de (voorbereiding van) de uitbreiding van het elektriciteitsstation Vroomshoop.
Voor het stimuleren van duurzaam gas zijn in 2021 bestuurlijk en ambtelijk de kansen verkend voor een gemeentelijke Coalitie Biogas / Groengas en het Cogas project stimuleren van Biogas / Groengas.
Met de ondernemers(verenigingen) IKVO en BBV zijn gezamenlijk met o.a. Provincie-NEO en anderen, flexibele oplossingen verkend (Pilot E-flex Vroomshoop; Pilot H2 / Smart Energy Hub Vriezenveen ZO).

- Vaststellen warmtevisie en voorbereiden uitvoering

Omschrijving (toelichting)

De warmtevisie is in 2021 opgesteld samen met MijandeWonen en de Huurdersraad, wooncoaches, netbeheerders Enexis en Cogas, Waterschap Vechtstromen, provincie Overijssel en Stichting Pioneering. De concept Warmtevisie is in een webinar gepresenteerd aan inwoners, met bijdragen van een van onze wooncoaches, Cogas en Mijande Wonen. De Warmtevisie is vastgesteld door de raad in december 2021. De Warmtevisie moet elke 5 jaar worden herzien.
Voor de uitvoering is het zoeken naar aanpakken die passen bij onze gemeente. Een warmtenet op basis van restwarmte bleek uiteindelijk niet haalbaar. Uitvoering van de vastgestelde warmtevisie is vanaf 2022 voorzien met aandacht voor onderwerpen als energiearmoede, bewustwording en ondersteuning particuliere woningeigenaren (o.a. door gezamenlijke inkoopactie) en samenwerking met MijandeWonen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Waardevolle natuur/biodiversiteit en ecologische functies zijn beschermd en behouden

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Deelnemen gebiedsproces Engbertsdijkvenen

Omschrijving (toelichting)

In december 2021 heeft de Bestuurlijke advies Commissie Engbertsdijkvenen een keuze gemaakt voor de externe maatregelen in de variant 2021 met een grote bufferzone *BAC Engbertsdijksvenen kiest de inrichtingsvariant voor de natuur en de omgeving - Engbertsdijksvenen*
Vervolg Combikansen > zie doelenboom programma Economie / Vitaal Platteland

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Behartigen belangen aandeelhouderschappen Twence en ROVA (incl. bijdrage gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen)

Omschrijving (toelichting)

Twence:
In december 2020 is er voor gekozen om een verkooptraject op te starten om de aandelen in Twence B.V. te verkopen, waarna er in 2021 gesprekken zijn geweest met geïnteresseerde aandeelhoudende gemeenten. Uiteindelijk is het verkooptraject gestaakt, aangezien er een te groot verschil is geweest tussen aanbieding en de berekende marktprijs.
Vanaf 1 juli 2022 heeft de gemeente Twenterand een nieuwe afvallevering- en verwerkingscontract nodig. In 2021 hebben er onderhandelingen plaatsgevonden over de tarieven en de inhoud van het contract. Twenterand heeft in 2021 drie maal haar zienswijze kenbaar gemaakt over de tarieven en de inhoud van het contract.
Eind 2021 is Afvalverwerking Rijnmond (AVR) een bodemprocedure begonnen tegen Twence en de aandeelhoudende gemeenten, aangezien AVR van mening is dat het contract met de quasi inhouse aanbesteding, welke de mogelijkheid geeft om als aandeelhouder afval zonder aanbesteding te leveren, niet rechtsgeldig is. Deze rechtszaak zal naar verwachting nog tot eind 2022 duren en een gevolg kan zijn dat het afval uit Twenterand aanbesteed moet worden.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

ROVA:
In 2021 is de dienstverlening van ROVA voortgezet. Hierin zijn geen wijzigingen ten opzichte van eerdere jaren.

- Inzamelen van huishoudelijk afval

Omschrijving (toelichting)
Het inzamelen van afval en het ontwikkelen van de inzamelstructuur is doorgezet in 2021. Mede door een functiewijziging en door verwachte structurele hogere kosten is het aanpassen van de inzamelstructuur voor de hoogbouw in de kernen (uitgezonderd Vriezenveen) niet uitgevoerd.

- Optimaliseren, beheren en regie voeren op de inzamelstructuur huishoudelijk afval incl. milieustraat

Omschrijving (toelichting)
In 2020 is er gekozen om maatregelen te treffen voor het optimaliseren van de inzameling van afval. Hierbij is er onder andere gekozen om de campagne #Terugwinnaars van ROVA uit te voeren. Deze campagne is gestart in september 2021 en liep tot en met februari 2022. Tijdens deze campagne werd er ingezet op een communicatiecampagne en de pmd-containers ('oranje-bak') werden gecontroleerd op vervuiling, zoals grote stukken plastic, piepschuim, glas en etenswaren. Deze vervuiling is zorgelijk, omdat alleen goed gescheiden en zo zuiver mogelijke 'afvalstromen' kunnen worden gebruikt als grondstof voor nieuwe producten in een circulaire economie. Verwacht wordt dat de actie leidt tot minder vervuilde containers, waardoor er minder afkeur van PMD is.

- Uitvoeren Educatie afval scheiden

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is er weer aandacht besteed aan de campagne Mooi Schoon van ROVA en er zijn gastlessen van de Trashpacker georganiseerd op het Noordik Vriezenveen voor het verminderen van zwerfafval. Het aantal vrijwilligers voor het rapen van zwerfafval is in 2021 gestegen. Deze vrijwilligers worden voorzien van een gratis opraapset. Ook worden er vele acties georganiseerd door verenigingen op onder andere World Clean Up Day en tijdens de Landelijke Opschoondag. Deze verenigingen worden voorzien van opraapsets en de mogelijkheid gegeven om het zwerfafval gratis naar de milieustraat te brengen. Ook zijn er in 2021 nieuwe blikvangers besteld om zwerfafval op fietsroutes te verminderen. Deze blikvangers worden pas in 2022 geplaatst, vanwege een lange leveringstermijn.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Metingen

Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval							
Kg restafval per inwoner	75	81	73	76	75	76	Waarstaatjegemeente.nl / grondstoffenmonitor
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.							
% Hernieuwbare energie	nnb	nnb**	9,8%/16,8***	8,7/ 13,9 ***	7,2%/ 12,1% ***	6,5 % / 11,5 % ***	Waarstaatjegemeente.nl/ Klimaat monitor.databank.nl
Totaal bekend energiegebruik (TJ)	nnb	nnb**	2418	2418	2356	2307 TJ	Klimaatmonitor.databank.nl
Ongezonde situaties saneren							
m2 asbestverdachte daken	12,6 ha	44 ha	47 ha	49 ha	52 ha	56 ha	Readaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Realiseren Uitvoeringsprogramma	100%	70%	63% *******				eigen gegevens
aantal controles bedrijven met aandacht op energiemaatregelen	30	65	87				eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	19	30	1				eigen gegevens

* ambitie 30kg restafval in 2025

** deze gegevens zijn nog niet beschikbaar

*** hernieuwbare energie inclusief toedeling vanuit Twence

**** streven naar 20% duurzame opwek in 2020

***** energieneutraal in 2050

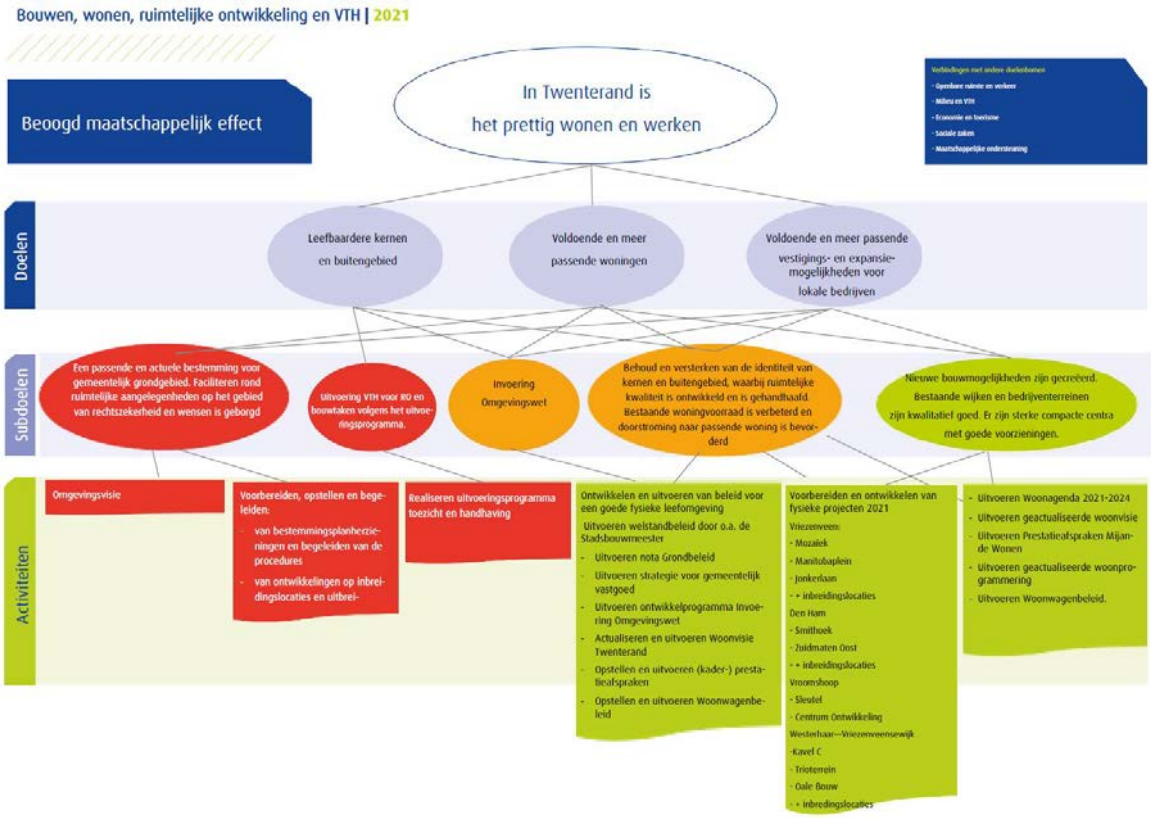
****** 70% (van alle daken (56ha) gesaneerd in 2022 (coalitieakkoord). 2019: 16%

******* milieuvergunningverlening: 83%, milieutoezicht: 43 %

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Omgevingswet
Naar verwachting treedt begin 2023 de Omgevingswet en de daarbij horende processen in werking. Om voldoende voorbereid te zijn, is in 2021 intensief gewerkt aan de veranderingen.

In 2021 is de Omgevingsvisie vastgesteld door de gemeenteraad.

Voorbereiden en ontwikkelen fysieke projecten
In 2021 is gestart met de ontwikkeling van de inbreidingslocatie Mozaïek en met de voorbereiding van De Smithoek . Allerlei ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de centrumontwikkelingen Vriezenveen en Vroomshoop Oost en nieuwe ontwikkelingen hebben op het gebied van de fysieke leefomgeving grote inzet van onze organisatie gevraagd.

Strategie Gemeentelijk vastgoed
In 2021 heeft de gemeente gewerkt aan het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. De belangrijkste ontwikkeling hierin was de planvorming voor verduurzaming van het gemeentehuis. Het opstellen van de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed is uitgesteld tot tenminste 2023.

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doel: Leefbaardere kernen en buitengebied

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van ‘een goede ruimtelijke ordening’ en een ‘goede fysieke leefomgeving’. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

Doel: Voldoende en meer passende woningen

Om voldoende en meer passende woningen te bouwen is van belang om te weten waar vraag naar is, zowel voor de korte als lange termijn. Het toevoegen van kwalitatieve goede ontwikkelingen is belangrijk voor de opgaven die op de gemeente af komen. Hierbij zijn locaties van de ontwikkelingen erg belangrijk. Inbreiding gaat hierbij voor uitbreiding. Bij de ontwikkeling wordt ook sterk gekeken naar de duurzaamheid en leefbaarheid van de gemeente.

Doel: Voldoende en meer passende vestigings- en expansiemogelijkheden voor lokale bedrijven

De doelen worden bereikt door keuzes te maken richting het mogelijk maken van maatschappelijke ontwikkelingen waarbij tevens sprake is van ‘een goede ruimtelijke ordening’ en een ‘goede fysieke leefomgeving’. We streven naar het bevorderen van een duurzame ruimtelijke kwaliteit in een dynamische omgeving. Bij het bereiken van leefbare kernen en buitengebied gaat het om de kwaliteit van de leefomgeving: ruimte scheppen, maar ook het gebruik van maatschappelijke functies afwegen.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Invoering Omgevingswet

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Omgevingsvisie

Omschrijving (toelichting)
De Omgevingsvisie 1.0 is in 2021 vastgesteld.
De raad en het college zijn op diverse manieren en momenten aangehaakt bij de Omgevingswet.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Behoud en versterken van de identiteit van kernen en buitengebied, waarbij ruimtelijke kwaliteit wordt ontwikkeld en is gehandhaafd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Gemeentelijk maatschappelijk vastgoed

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is gewerkt aan de planvorming en voorbereiding van de renovatie en verduurzaming van het gemeentehuis, dat aardgasvrij zal worden. Ook is veel tijd en energie gestoken in de voorbereiding van de bouw van het nieuwe zwembad. In Vriezenveen is het historisch museum Oud Vriezenveen gerenoveerd en de muziekkoepel in Den Ham is opgeknapt. De gemeentewerf is voorzien van LED verlichting en in Kulturhus De Klaampe zijn de voorbereidingen getroffen voor het plaatsen van een personen lift.
Naast deze voorbeelden zijn er vanuit de meerjarenonderhoudsbegroting diverse onderhouds/verduurzamings werkzaamheden geweest over de volle breedte van het bezit.
Beleidsmatig is met de Kadernota 2022 de Strategie gemeentelijk vastgoed en de Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed uitgesteld tot 2023. Verduurzamingsstrategie richting 2050 wordt hierin meegenomen.
In de werkgroep onderwijshuisvesting is het gesprek met scholen, kenniscentrum Ruimte-OK en provincie Overijssel gevoerd over het Integraal Huisvesting Plan (IHP) en verduurzamen van schoolgebouwen.

- Uitvoeren Woonwagenbeleid

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is de Rapportage uitkomsten inventarisatie woonbehoefte woonwagenbewoners Twenterand door het college vastgesteld. Er is gewerkt aan het concept Woonwagenbeleid en Verhuurbeleid standplaatsen. Er is een subsidie van €100.000 voor het realiseren van 20 woonwagens in de sociale huur aangevraagd en verkregen.

- Ontwikkelingen Kanaal Almelo - de Haandrik

Omschrijving (toelichting)

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

In de begroting voor 2021 was kanaal Almelo-de Haandrik niet opgenomen als activiteit, daar het toen nog geen product was waar meer dan reguliere capaciteit op moest worden ingezet. Dat bleek zich in 2021 in grote stappen anders te ontwikkelen. De resultaten van een onderzoek of er een relatie bestond tussen gemelde schades aan objecten en het werken aan het kanaal eiste meer en specifieke aandacht van de gemeente op diverse taakstellingen. Een grote hoeveelheid aan schademeldingen, verzoeken tot handhaving en de noodzakelijkheid van onderhoud aan het kanaal dwongen de gemeente ertoe eigen capaciteit en specialistische capaciteit in te zetten. De (specialistische)capaciteit was nodig om helder te krijgen of er in afwijking van verleende vergunningen was gebouwd aan het kanaal. Bovendien was het noodzakelijk om voor het onderhoud aan het kanaal vergunningaanvragen tot op verdergaande details te laten toetsen. Daarnaast was afstemming nodig met de buurgemeente en de provincie om te komen tot een herstel van objecten, met name funderingsherstel. Dat traject zal de komende jaren ook capaciteit en tijd vergen. Daarnaast is er voor het beoordelen van de Omgevingsvergunning (Vervangen Damwanden) en de ontvangen Handhavingsverzoeken (circa 90 stuks) specialistische expertise ingehuurd in de vorm van een deskundig Ingenieursbureau en een advocatenkantoor. Van de Provincie is een toezegging ontvangen voor een tegemoetkoming in de extra gemaakte kosten.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Bestaande woningvoorraad is verbeterd en doorstroming naar passende woning is bevorderd’

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Prestatieafspraken Mijande Wonen

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is de raamovereenkomst prestatieafspraken 2021-2024 en de uitvoeringsagenda 2021-2022 vastgesteld en ondertekend. Deze afspraken bieden een goede basis voor samenwerking tussen huurderorganisatie, Mijande Wonen en de gemeente voor het afgelopen jaar en de komende jaren.

Enkele voorbeelden waaraan het afgelopen jaar door en samen met de partners aan is gewerkt of gerealiseerd:
Herstructurering Oale Bouw, Nieuwbouw woningen Bussinckhof in Den Ham, het uitbrengen van een folder door Mijande Wonen die jongeren informeert over sociale huur, inzet op vroegsignalering, goede zorg en ondersteuning voor inwoners/huurders die dit nodig zijn, het verbeteren van de kwaliteit en duurzaamheid van woningen, bijdrage aan klimaatadaptatie en de uitreiking van de beste buur bokaal.

- Woonvisie Twenterand

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is de Woonvisie Twenterand 2022-2026 door het college (in concept) vastgesteld en heeft ter inzage gelegen voor inspraak. In februari 2022 is de Woonvisie door de raad vastgesteld.

- Huisvesting arbeidsmigranten

Omschrijving (toelichting)
In 2021 is door de rekenkamer onderzoek gedaan naar het beleid huisvesting arbeidsmigranten. Dit heeft geleidt tot de motie Vreemd (2 nov.). Naar aanleiding hiervan is een werkgroep ingesteld die de mogelijkheden voor huisvesting van arbeidsmigranten onderzoekt.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Bestaande wijken en bedrijventerreinen zijn kwalitatief goed. Er zijn sterke compacte centra met goede voorzieningen en er is een sociaal veilige leefomgeving

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uitvoeren Woonagenda

Omschrijving (toelichting)
Door deelname aan regionale overleggen met gemeenten en provincie is gewerkt aan de uitvoering van de Regionale Woonagenda 2021-2024. Belangrijk onderdeel hierin was het provinciale stimuleringskader voor woningbouw.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Metingen

Beleidsdoelen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	Bron
Voldoende en passende woningen							
Aantal opgeleverde woningen	940***	844	773 *	673	632	589	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	2	8	15	12	2*	8	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf 2019
Aantal Blijversleningen	0	0	0	0-	0-	nvt	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH							
Aantal van rechtswege verleende vergunningen	2	0	1				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	4	4	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	0	0	3				Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	0	0	0				Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	12	26	26				Eigen gegevens
Ontwikkelen bestemmingsplannen	5	10	12				Eigen gegevens

* In 2018 zijn vergunningen verleend voor de bouw van ruim 130 woningen. In 2019: 48. In 2020: 71. In 2021: 96.

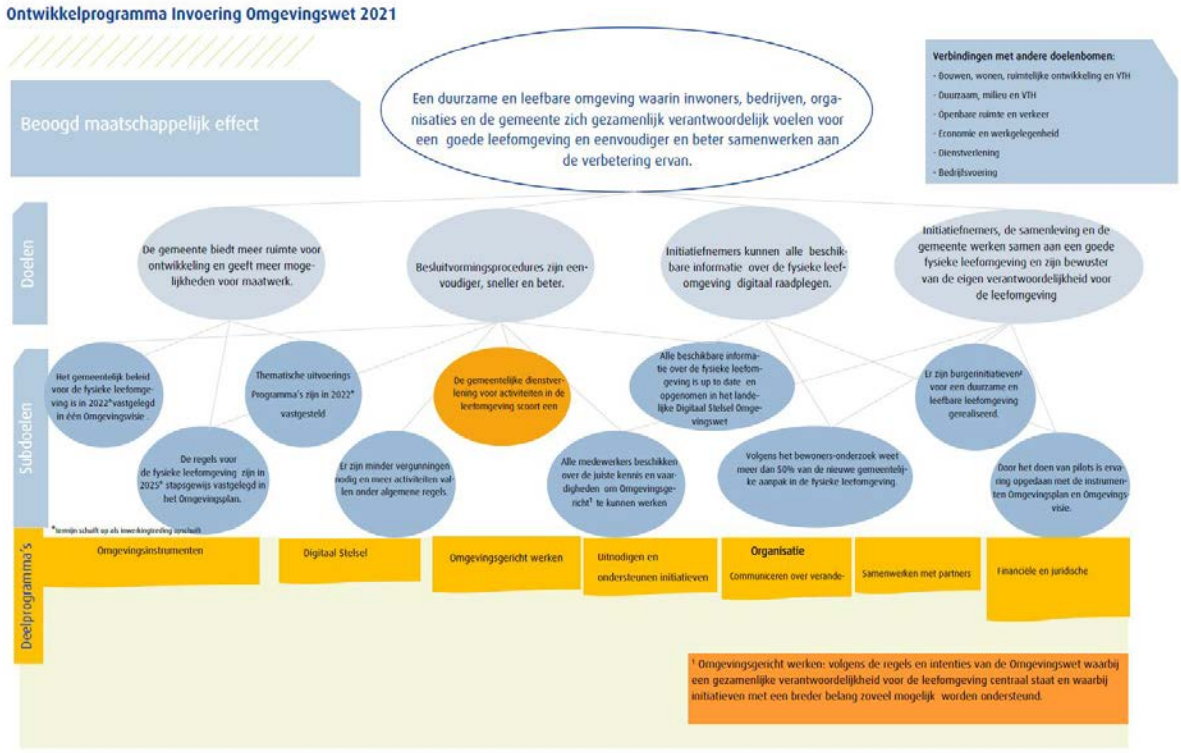
** 2021: Er zijn in 2021 5 toewijzingen afgegeven door de gemeente. SVn heeft 2 beschikkingen afgegeven. | 2020: Er zijn 18 toezeggingen afgegeven door de gemeente. 8 starters hebben hun aanvraag doorgezet en daadwerkelijk via SVn een Starterslening afgesloten.

***Excl. 2 mantelzorgwoningen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Ontwikkelprogramma Invoering Omgevingswet

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving waarin inwoners, bedrijven, organisaties en de gemeente zich gezamenlijk verantwoordelijk voelen voor een goede leefomgeving en eenvoudiger en beter samenwerken aan de verbetering ervan.

Doel: De gemeente biedt meer ruimte voor ontwikkeling en geeft meer mogelijkheden voor maatwerk.

Doel: Besluitvormingsprocedures zijn eenvoudiger, sneller en beter

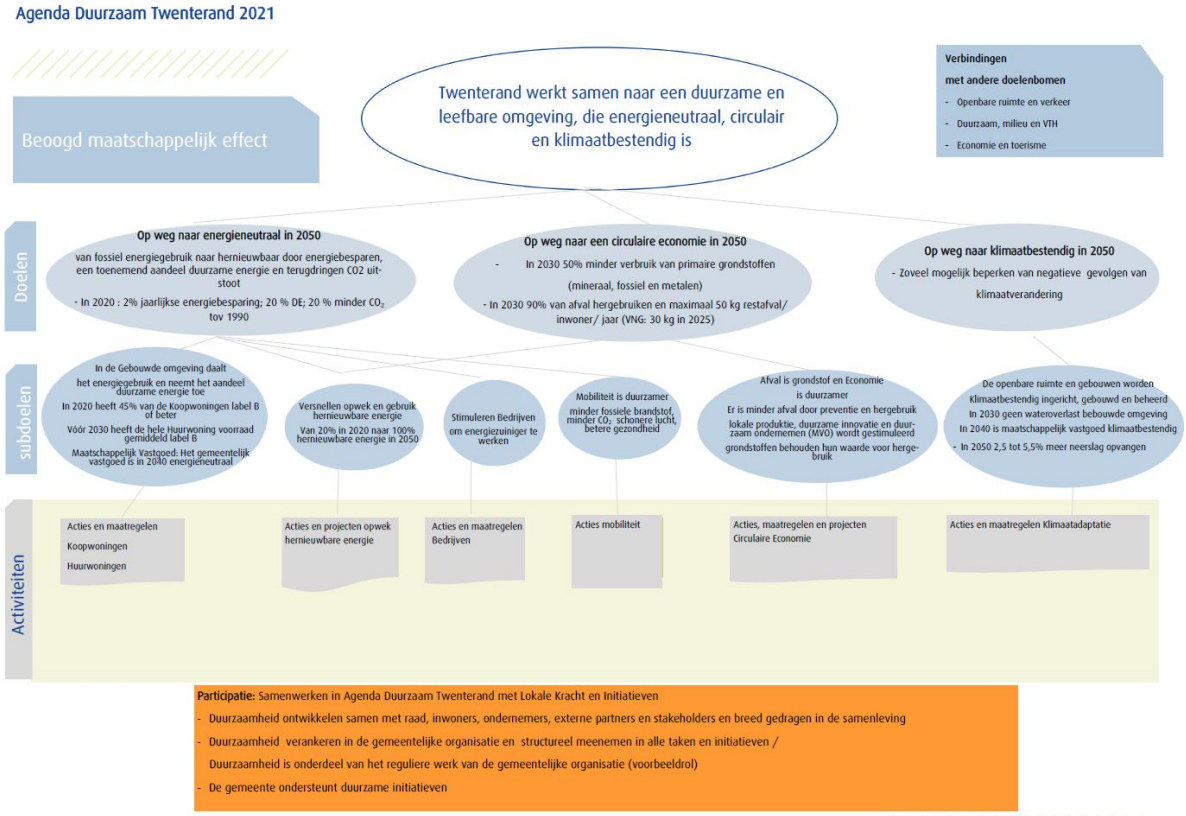
Doel: Initiatiefnemers kunnen alle beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving digitaal raadplegen

Doel: Initiatiefnemers, de samenleving en de gemeente werken samen aan een goede fysieke leefomgeving en zijn bewuster van de eigen verantwoordelijkheid voor de leefomgeving

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Ontwikkelprogramma Agenda duurzaam Twenterand

Doelenboom

Beoogd maatschappelijk effect:

Twenterand werkt samen naar een duurzame en leefbare omgeving, die energieneutraal, circulair en klimaatbestendig is

Doel: Op weg naar energieneutraal in 2050

- van fossiel energiegebruik naar hernieuwbaar door energiebesparen, een toenemend aandeel duurzame energie en terugdringen CO2 uitstoot
- In 2020 : 2% jaarlijkse energiebesparing; 20 % DE; 20 % minder CO2 tov 1990

Doel: Op weg naar een circulaire economie in 2050

- In 2030 50% minder verbruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen)
- In 2030 90% van afval hergebruiken en maximaal 50 kg restafval/inwoner/ jaar (VNG: 30 kg in 2025)

Doel: Op weg naar klimaatbestendig in 2050

- Zoveel mogelijk beperken van negatieve gevolgen van klimaatverandering

Nader uit te werken Participatie:

Samenwerken in Agenda Duurzaam Twenterand met Lokale Kracht en Initiatieven
- Duurzaamheid ontwikkelen samen met raad, inwoners, ondernemers, externe partners en stakeholders en breed gedragen in de samenleving
- Duurzaamheid verankeren in de gemeentelijke organisatie en structureel meenemen in alle taken en initiatieven /
Duurzaamheid is onderdeel van het reguliere werk van de gemeentelijke organisatie (voorbeeldrol)
- De gemeente ondersteunt duurzame initiatieven
- De gemeente biedt een platform voor dialoog, kennisdelen en inspiratie en stelt kennis en netwerk

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

beschikbaar voor lokale initiatieven
- Bewustwordingscampagne d.m.v. Storytelling (artikelserie)

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Ruimte

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
Doelenboom openbare orde en veiligheid				
Lasten	2.324.085	2.393.985	2.452.922	0
Baten	0	0	0	-80.000
Saldo van baten en lasten	2.324.085	2.393.985	2.452.922	-80.000
Doelenboom openbare ruimte en verkeer				
Lasten	11.743.515	16.613.687	17.512.077	10.268
Baten	-5.608.158	-9.258.904	-8.929.202	-178.904
Saldo van baten en lasten	6.135.357	7.354.783	8.582.875	-168.636
Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH				
Lasten	4.297.946	3.538.642	6.990.224	98.000
Baten	-3.614.026	-2.955.120	-2.955.120	0
Saldo van baten en lasten	683.921	583.522	4.035.104	98.000
Doelenboom bouwen, wonen, ruimt. ontw. en VTH				
Lasten	10.638.304	7.641.869	6.547.072	202.895
Baten	-9.621.941	-5.707.617	-5.526.417	-856.642
Saldo van baten en lasten	1.016.364	1.934.252	1.020.655	-653.747
Totaal programma lasten	29.003.851	30.188.183	33.502.295	311.163
Totaal programma baten	-18.844.125	-17.921.641	-17.410.739	-1.115.546
Totaal saldo van baten en lasten	**10.159.726**	**12.266.542**	**16.091.556**	**-804.383**
Mutaties reserves db openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Mutaties reserves db openbare ruimte en verkeer	3.142.889	-314.411	-6.818	2.102.000
Mutaties reserves db duurzaamheid, milieu en VTH	130.760	200.000	200.000	-98.000
Mutaties reserves db bouwen, wonen, ruimt.ontw, VTH	405.524	-150.000	-150.000	8.129
Totaal mutatie reserves *	3.679.173	-264.411	43.182	2.012.129
Geraamd resultaat	**13.838.900**	**12.002.131**	**16.134.738**	**1.207.746**
gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	*-2.106.816*			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op programma 2 is € 2.106.816 lager dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.
Openbare orde en veiligheid

- Het product brandweer laat een voordeel zien van € 80.000. Dit komt door de restitutie van het voordelig resultaat van de jaarrekening van de Veiligheidsregio over 2020.

Openbare ruimte en verkeer

- Op het product 'wegen' is sprake van een voordeel van € 211.000. Dit voordeel wordt onder andere veroorzaakt door minder algemeen onderhoud en minder afvoer van overtollige grond van € 117.000. Daarnaast is er sprake van een voordeel op de kapitaallasten van € 76.000 en is er € 14.000 meer ontvangen aan vergoedingen voor degeneratiekosten.
- Ramingen voor werkelijke kosten onderhoud en schades openbare verlichting zijn te hoog

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

aangehouden. Dit levert in 2021 een voordeel op van € 59.000. In 2022 vindt er een aanbesteding plaats, e.e.a. kan uiteraard na aanbesteding anders uitpakken.

- Het product ‘bruggen’ sluit met een voordelig saldo van € 213.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het meerjarig onderhoud € 197.000 lager is dan begroot. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2022. Daarnaast is er ook geen algemeen onderhoud uitgevoerd wat een voordeel van € 16.000 oplevert.
- Er is een overschrijding van € 94.000 op gladheidsbestrijding. Deze inzet is weerafhankelijk, dus moeilijk van tevoren in te schatten.
- Het product ’verkeer en vervoer’ sluit met een voordelig saldo van € 177.000. Er is een subsidie ontvangen van de provincie voor gedragsbeïnvloeding en kleine infrastructuur. Dit betrof een afrekening over 2020 (€ 102.000), dus een eenmalig voordeel. Daarnaast is een voorschot voor 2021 voor het verbeteren van de verkeersveiligheid en gedragsbeïnvloeding ontvangen. Hier staan wel uitgaven tegenover, maar beduidend minder dan dat we ontvangen hebben. Afrekening vindt in een volgend jaar plaats.
- De kosten voor het niet planmatig onderhoud van openbaar groen, schommelen per jaar. Om deze schommelingen op te vangen worden over- en onderschrijdingen verrekend met de reserve beheer openbaar groen. In 2021 is deze post onderschreden met € 93.000. Dit is derhalve gestort in de reserve. Daarnaast is in 2021 minder onderhoud uitgevoerd. Dit levert een voordeel op van € 71.000, wat voor 50% uit riool wordt gedekt (wordt verrekend met de voorziening).
- Door de herverdeling van SW-middelen en bijstelling van de rijksbijdrage is er in 2021 een voordeel van € 290.000 op het product SW groen. Voor de meerjarenbegroting wordt nog bekeken of dit structureel of incidenteel is (ook i.v.m. de grote uitstroom van SW-ers).
- Het product riool eindigt met een voordeel van € 410.000. Dit is in de voorziening riolering gestort. Het voordelig saldo op riool heeft verschillende oorzaken. De kapitaallasten zijn € 250.000 lager dan geraamd. Dit komt voor het grootste gedeelte doordat met een lagere rente wordt gerekend dan geraamd (omslagrente). Verder zijn een aantal investeringen doorgeschoven naar 2022 en verder. Hier is in het nieuwe GRP 2019-2023 rekening mee gehouden. Deze uitgaven (en ook de onttrekking uit de voorziening) komen dus later. Daarnaast zijn de inkomsten rioolrechten € 130.000 hoger dan geraamd door meer aansluitingen en zijn er minder onderhoudskosten geweest van ongeveer € 30.000.
- Het voordeel op het product begraafplaatsen is € 111.000. Ten opzichte van de begroting (product mag sluiten met een nadeel van € 125.000) is het voordeel dus € 236.000 Dit wordt veroorzaakt doordat er € 230.000 meer is ontvangen aan begrafenisrechten dan geraamd. Dit komt, net als in 2020, door het feit dat er meer mensen zijn overleden èn dat er behoorlijk wat grafrechten zijn verlengd c.q. omgezet naar eeuwigdurend recht. Hiermee is geen rekening gehouden in de begroting. Er is een bedrag van € 236.000 in de reserve begraafplaatsen gestort, waardoor het product, conform de begroting, sluit op een saldo van € 125.000.

Duurzaamheid, milieu en VTH

- Het product ‘huisvuil’ laat een voordeel zien van € 308.000 t.o.v. de begroting. Een deel van dit voordeel (€ 126.000) betreft kosten die in 2022 nog komen voor de ondergrondse systemen. De verklaring voor de overige € 182.000 is:

* een hoger dividend ROVA ontvangen; € 100.000 komt ten gunste van de gewone dienst, het meerdere ad. € 31.100 komt ten gunste van het product Huisvuil. Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden.
* Aan de kostenkant zien we hogere kosten Rova door meer ledigingen (maar opbrengst afvalstoffenheffing is ook hoger), meer verwerkingskosten van het afvalbrengpunt (maar hier staan ook hogere opbrengsten abp tegenover) en meer kosten afvoer pmd en textiel (ook hier zijn opbrengsten uit bijdragen derden hoger). Totaal levert dit een voordeel op van € 96.000.
* De kosten asbestinzameling zijn ook lager dan geraamd. Er is minder asbestafval gedumpt en de kosten voor het gratis brengen van asbestdaken voor particulieren zijn ook lager dan geraamd.
* Er is minder personeel ingehuurd op het afvalbrengpunt, dit levert een voordeel op van € 47.000.

Er is derhalve een bedrag gestort in de voorziening afval van € 147.330 (was onttrekking geraamd van € 161.000). Hierdoor stijgt de voorziening naar € 675.825.

- De kosten van de ODT zijn overschreden met € 109.000 en de overige kosten op handhaving zijn met € 32.000 onderschreden. Per saldo dus een overschrijding op dit product van € 77.000. Er is een afrekening van de ODT over 2021 opgenomen als nog te betalen, omdat we meer producten hebben afgenomen dan waarvoor we betalen. Dit gaat om een bedrag van € 77.600 Het bedrag is nog niet definitief, hierover moet nog besloten worden in de DB en AB.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

- De kosten voor het product milieubeheer zijn in totaal met € 32.000 overschreden. Deze kosten worden gedekt door diverse bijdrages uit verschillende reserves. Deze onttrekkingen zijn hierdoor eveneens hoger dan geraamd. De opbrengsten zijn gestort in de reserve duurzaamheid.

Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling
- De huurkosten van een aantal percelen binnen Oosterweilanden moeten nog worden betaald. Erfpacht geeft een voordeel van € 31.000, echter op het product stimulering economie is de erfpacht opbrengst € 27.500 lager. Dit valt dus tegen elkaar weg.
- In 2021 zijn meer bestemmingsplannen gewijzigd, waarvoor leges zijn ontvangen. Daarnaast zijn er ook meer kosten gemaakt voor het wijzigen van die bestemmingsplannen, o.a. voor externe advieskosten. Per saldo levert dit een voordeel op van € 141.000. Daarnaast is een dwangsom ontvangen van € 32.500. Dit was niet geraamd. Onderschrijding op kosten omgevingswet van € 65.600 wordt gestort in de reserve (schommelfonds).
- Het product Omgevingsvergunning laat een voordeel zien van € 480.000. Er zijn meer vergunning afgegeven, derhalve zijn de legesopbrengsten hoger dan geraamd (€ 500.000 hoger).

Onderstaande posten zijn in 2021 onderschreden, omdat de kosten in 2022 gemaakt worden. Deze posten worden hier apart benoemd, aangezien de budgetten niet overgeheveld worden naar 2022, waardoor dit tot een overschrijding zou kunnen leiden in 2022. Als verklaring kan dan worden verwezen naar dit jaarverslag.
2021
Huisvuil ondergrondse systemen € 126.000 (wordt onttrokken uit reserve)

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Programma Economie en vrije tijdsbesteding

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Inleiding Programma Economie en vrije tijdsbesteding

Inleiding

De opgave op het terrein van Economie en Vrijetijdsbesteding is het invullen van de regisserende en faciliterende rol van de gemeente. Dit betekent dat wij steeds afwegen wie welke rol vervult en dat er een nieuw samenspel tussen de gemeente en andere actoren ontstaat. De bijdrage die actoren leveren aan het maatschappelijk effect zijn het uitgangspunt, niet de instelling/organisatie. In samenspraak met de omgeving en onze partners willen wij de maatschappelijke meerwaarde verwoorden.

Netwerken

Wij zetten steeds meer in op het versterken van netwerken en onze relaties daarbinnen. Netwerken die enerzijds lokaal aanwezig zijn. Maar wij moeten ook steeds meer gebruik maken van regionale, provinciale, landelijke en grensoverschrijdende structuren en mogelijkheden. Binnen een netwerk gaat het ook vooral om het delen van kennis. Kennis, bijvoorbeeld over informatiebeveiliging of duurzaamheid, is niet alleen nodig voor een overheid maar ook voor ondernemers. Samen op zoek gaan naar nieuwe ideeën en mogelijkheden is belangrijk. Onze voorstellen zijn dan ook gericht op het verder vormgeven van het nieuwe samenspel: het relatiebeheer tussen gemeente, ondernemers, onderzoek, onderwijs, andere overheden, sportverenigingen, culturele instellingen en inwoners.

Voorzieningen

De gemeente heeft veel kwalitatief hoogwaardige accommodaties en voorzieningen. De basisvoorzieningen zijn binnen onze gemeente aanwezig. Belangrijke opgave is om het bestaande steeds meer en beter gezamenlijk te gebruiken. Ter ondersteuning willen wij de bestaande voorzieningen beter inzichtelijk hebben, inclusief de maatschappelijke bijdrage die geleverd wordt. Dit is van belang om de financiën van de gemeente op termijn beheersbaar te houden.

Programmalijnen

Het werkprogramma Economie omvat twee programmalijnen. De eerste programmalijn is ‘Meedoen’. Dit gaat over vrijetijdsbesteding. De tweede programmalijn is ‘Versterken Werkgelegenheid’. De opgave is om (samen) te werken aan de verbinding tussen Economische en Sociale Zaken. Het subdoel ‘Stimuleren werkgelegenheid’ heeft een plek gekregen in de doelenboom en in samenwerking met het programma Sociaal Domein wordt gewerkt aan duurzame werkgelegenheid. Een andere koppeling die sterker naar voren komt is de relatie met onderwijs. De verbinding met onderwijs is zichtbaar gemaakt door Onderwijs toe te voegen aan ‘Verbindingen met andere doelenbomen’, maar ook door vanuit de doelenboom Sociale Zaken te verwijzen naar de Twentse belofte in de doelenboom Onderwijs. Voor de koppeling tussen economische zaken en sociale zaken is een ontwikkelprogramma economie, werkgelegenheid en onderwijs opgesteld.

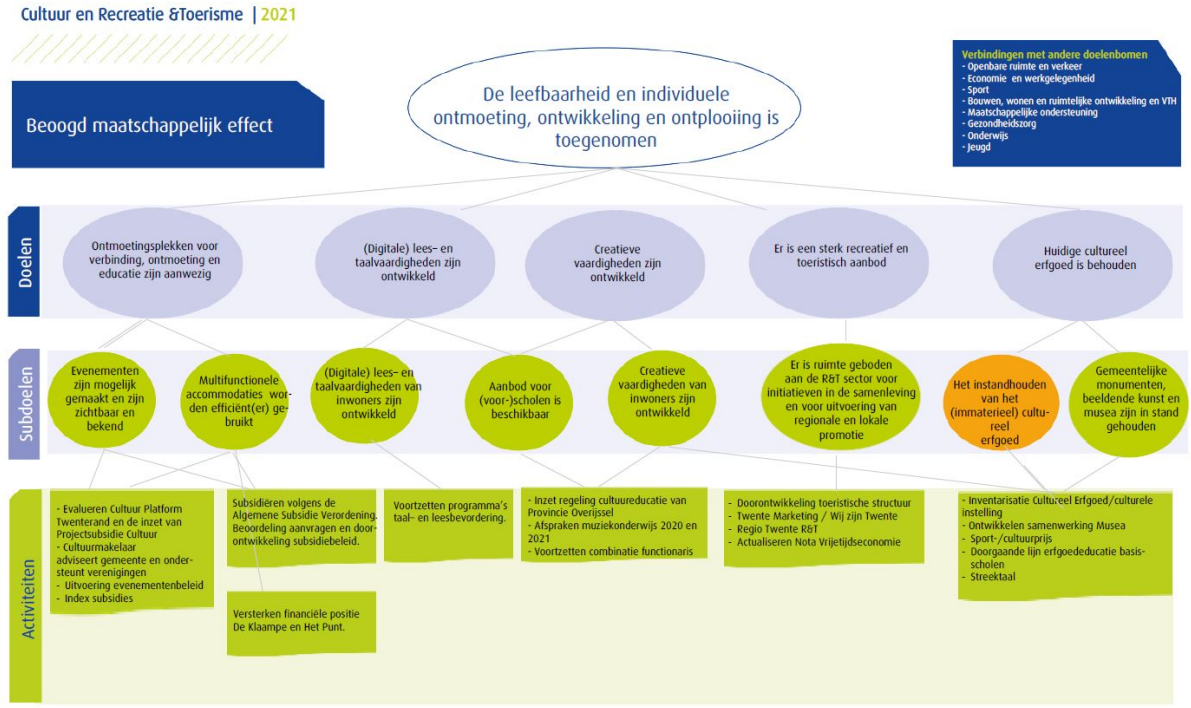
Platteland

Om het hoofd te bieden aan de ontwikkelingen en opgaven in het buitengebied is het ontwikkelprogramma platteland opgesteld. Het doel is het realiseren van een sociaal en economisch vitaal platteland. Het ontwikkelprogramma beoogt de daarbij passende activiteiten, subdoelen integraal uit te voeren, te ontwikkelen, aan te jagen en te regisseren. Met een ontwikkelprogramma wordt die samenhang georganiseerd.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Cultuur
We gaan voor een cultureel veld waarin netwerk(en) het sleutelwoord is. Samenwerken, lijntjes leggen, weten wat er speelt en slim verbinden om zo met elkaar maatschappelijke doelen te realiseren en meer tastbaar te maken. Niet ieder voor zich, maar samen aan de slag. De opdrachten waar we aan gewerkt hebben zijn:
Sociale opdracht (educatie en participatie)
Economische opdracht (talent en arbeidsmarkt)
Ruimtelijke opdracht (erfgoed bewaren, beleven, benutten)
Recreatie & Toerisme/evenementen
De opgave voor Recreatie & Toerisme is te komen tot een nieuwe recreatieve structuur t.b.v. lokale promotie die aansluit bij Gastvrij Twente. In 2021 is hier verder aan gewerkt. De nieuwe netwerkorganisatie houdt zich bezig met lokale promotie. De volgende stap is een nieuwe Nota Vrijetijdseconomie die hierbij aansluit en die verschillende onderdelen uit de vrijetijdseconomie integreert (cultuur en evenementen). Voor zowel de Nota Vrijetijdseconomie als het evenementenbeleid geldt dat dit in 2021 opgepakt zou worden en ter vaststelling aangeboden aan de raad. Dit is niet gerealiseerd als gevolg van het niet tijdig kunnen invullen van de vacature op gebied van recreatie en toerisme. Dit zal in 2022 opgepakt worden.

Beoogd maatschappelijk effect:

Participerende inwoners: inclusieve cultuur: iedereen doet mee
Zelfredzame inwoners: ontwikkelen van creatieve en (digitale lees) en taalvaardigheden
Versterken cultureel erfgoed: behouden, benutten en beleven
Sociale cohesie: fysieke plekken voor verbinding, ontmoeting en educatie

Doel: Ontmoetingsplekken en podia voor kunst, cultuur en evenementen zijn beschikbaar

Hieronder wordt verstaan fysieke ontmoetingsplekken zoals CCK2, De Klaampe, Het Punt en dergelijke, maar ook digitale ontmoetingsplekken.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doel: (Digitale) lees- en taalvaardigheden zijn ontwikkeld

De gemeente Twenterand staat voor een samenleving waarin iedereen kan meedoen: praktisch en theoretisch geschoold, jong en oud, ongeacht de achtergrond van de inwoner. Digitale lees- en taalvaardigheden zijn hiervoor onmisbaar. Een tekort aan deze vaardigheden vormt een barrière om zelfstandig mee te doen in onze maatschappij, online en offline.

Doel: Creatieve vaardigheden zijn ontwikkeld

Binnen de regio Twente staat de transitie van textiel- naar high tech regio hoog op de agenda. Deze technologische ontwikkelingen vragen om vernieuwing, juist in Twente waar de beroepsbevolking relatie laag is opgeleid en de Twentse steden te maken hebben met een relatief hoge werkloosheid. Het is daarom nodig dat geïnvesteerd wordt in de technische vaardigheden van inwoners. Wij leggen hierbij ook een relatie met de Economische Visie. Het gaat dan om de vraag hoe wij onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar kunnen laten aansluiten (arbeidsmarkt en talent).

Doel: Er is een sterk recreatief en toeristisch aanbod

Recreatief en toeristisch aanbod bevat verblijfsrecreatie maar ook de dagrecreatieve voorzieningen.

Doel: Huidig Cultureel erfgoed is behouden

Cultureel erfgoed: sporen uit het verleden in het heden, die zichtbaar en tastbaar aanwezig zijn. Dat kunnen voorwerpen zijn in musea, archeologische vondsten, archieven, monumenten en landschappen (materieel), maar ook de daaraan verbonden gebruiken, verhalen en gewoonten (immaterieel). De monumentenlijst is opgenomen in de Welstandsnota Twenterand.
We beschermen ons erfgoed niet alleen door het te behouden. Door erfgoed ook te benutten en beleven wordt het in waarde versterkt. Daarom is het nodig om erfgoed zoveel mogelijk te verbinden aan andere beleidsterrein (bijvoorbeeld educatie en recreatie & toerisme).

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Evenementen zijn mogelijk gemaakt en zijn zichtbaar en bekend

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Evalueren Cultuur Platform Twenterand en de inzet van Projectsubsidie Cultuur
  Omschrijving (toelichting)
  De gemeente heeft een eerste voorzet gedaan over de toekomstige rol van het Cultuur Platform Twenterand (CPT). Op basis hiervan komt het CPT begin 2022 met een voorstel over haar toekomstige rol.
  De projectsubsidies zijn geevalueerd en voortgezet voor de periode 2021 en 2022.
- Index subsidies
  Omschrijving (toelichting)
  In 2021 zijn de subsidies verhoogd met een inflatie van 3,4% ten opzichte van 2020. Dit heeft o.a. te maken met de verplichte CAO-wijzigingen voor grote professionele instellingen.
- Subsidiëren volgens de Algemene SubsidieVerordening. Beoordeling aanvragen en doorontwikkeling subsidiebeleid.
  Omschrijving (toelichting)
  Het huidige systeem van verdeling van subsidiegelden is aan vernieuwing toe. In 2021 is een start gemaakt met het actualiseren van het huidige subsidiebeleid. Dit is eind 2021 on hold gezet.
- Uitvoering evenementenbeleid
  Omschrijving (toelichting)
  Het vaststellen van het Evenementenkompas ligt stil sinds de coronacrisis omdat er geen evenementen georganiseerd kunnen worden. Zodra er weer ruimte is voor evenementen zal de vaststelling en de uitvoering van het Evenementenkompas worden opgepakt.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Multifunctionele accommodaties worden efficiënt (er) gebruikt

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Versterken financiële positie De Klaampe en Het Punt

Omschrijving (toelichting)
Met ingang van 2021 zijn de exploitatiebijdragen aan Het Punt en De Klaampe structureel verhoogd om beide organisatie in staat te stellen tot een sluitende exploitatie te komen. Echter, omdat ook 2021 sterk werd gekenmerkt door de gevolgen van corona en dit van grote invloed was op de jaarprogramma's van beide organisaties, was 2021 een bijzonder jaar. De aan de structurele verhoging verbonden voorwaarden hebben daardoor een lagere prioriteit gekregen. Verder hebben beide organisaties financiële steun ontvangen vanuit door het Rijk verstrekte coronacompensatie middelen. Naar verwachting sluiten beide 2021 af met zwarte cijfers.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: (Digitale) lees- en taalvaardigheden van inwoners zijn ontwikkeld

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Voortzetten programma's taal- en leesbevordering

Omschrijving (toelichting)
De programma's taal-en leesbevordering zijn verder voortgezet en doorontwikkeld door de Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Aanbod voor (voor-)scholen is beschikbaar

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Inzet regeling cultuureducatie van Provincie Overijssel 2021-2024

Omschrijving (toelichting)
We hebben nieuwe afspraken gemaakt met de basisscholen en de provincie Overijssel voor de periode 2021 - 2024. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Cultuureducatieplan gemeente Twenterand 2021 - 2024 "Cultuur aan de Basis 2.0".

- Voortzetten combinatie functionarissen

Omschrijving (toelichting)
In 2021 zijn de combinatiefuncties ingezet op basis van de verruimde doelstellingen van de regeling. Er is ingezet op cultuur (cultuureducatie en cultuur & sociaal domein) , onderwijs (o.a. taal- en leesbevordering en laaggeletterdheid), sport en recreatie en toerisme (gebiedsmarketing Engbertsdijksvenen).

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Creatieve vaardigheden van inwoners zijn ontwikkeld

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Afspraken muziekonderwijs 2020-2021

Omschrijving (toelichting)
In 2021 zijn nieuwe financiële afspraken gemaakt met de Stichting Muziekplatform Twenterand over muziekonderwijs, representatie (openbare concerten) en muziekparticipatie. De financiële afspraken zijn voor een periode van een jaar (2022) gemaakt destijds in afwachting van een nieuw subsidiebeleid. Dit is de reden geweest dat er geen tweejaarlijkse afspraken zijn gemaakt.

- Creatieve broedplaatsen

Omschrijving (toelichting)
Vanuit het Ondernemershuis Twenterand is twee keer een regionaal subsidieverzoek ingediend voor een creatieve broedplaats, deze aanvraag is ook twee keer afgewezen (middels een loting). Dit heeft

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

niets te maken met de inhoud van de subsidieaanvraag maar met de systematiek van de beoordeling van de subsidies. Er wordt geen vervolg meer gegeven aan deze regeling.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is ruimte geboden aan de R&T sector voor initiatieven in de samenleving en voor uitvoering van regionale en lokale promotie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Actualiseren en doorontwikkelen Nota Vrijetijdseconomie
  Omschrijving (toelichting)
  In de tweede helft van 2021 zou gestart worden met de actualisatie van de nota Vrijetijdseconomie en indien mogelijk ook worden vastgesteld. Doordat begin december pas invulling kon worden gegeven aan de vacante vacature recreatie en toerisme is dit doel niet behaald. Deze activiteit is naar de raadsagenda van 2022 doorgeschoven.
- Doorontwikkelen toeristische structur
  Omschrijving (toelichting)
  2020 was het eerste jaar van Gastvrij Twenterand. In 2021 is verder gewerkt aan de lokale promotie van Twenterand.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Het in stand houden van het cultureel (immaterieel) erfgoed

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Inventarisatie Cultureel Erfgoed / culturele instelling
  Omschrijving (toelichting)
  De procesbegeleider heeft samen met de cultuurmakelaar gesprekken gevoerd met de diverse erfgoedinstellingen in onze gemeente. Naast erfgoededucatie is het doel te komen tot een verdere samenwerking. Op deze manier hopen we het erfgoed in onze gemeente bewaren voor de toekomst.
- Doorgaande lijn erfgoededucatie basisscholen
  Omschrijving (toelichting)
  Er zijn gesprekken gevoerd met de diverse erfgoedinstellingen in onze gemeente. Het doel is om te komen tot een convenant erfgoededucatie in 2022.

- Streektaal
  Omschrijving (toelichting)
  In de cultuurklapper 2020 – 2021 (binnenschools aanbod basisonderwijs) is een programma voor streektaal opgenomen (Wiesneus). Vanwege de corona-maatregelen is dit programma slechts beperkt uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Gemeentelijke monumenten, beeldende kunst en musea zijn in stand gehouden

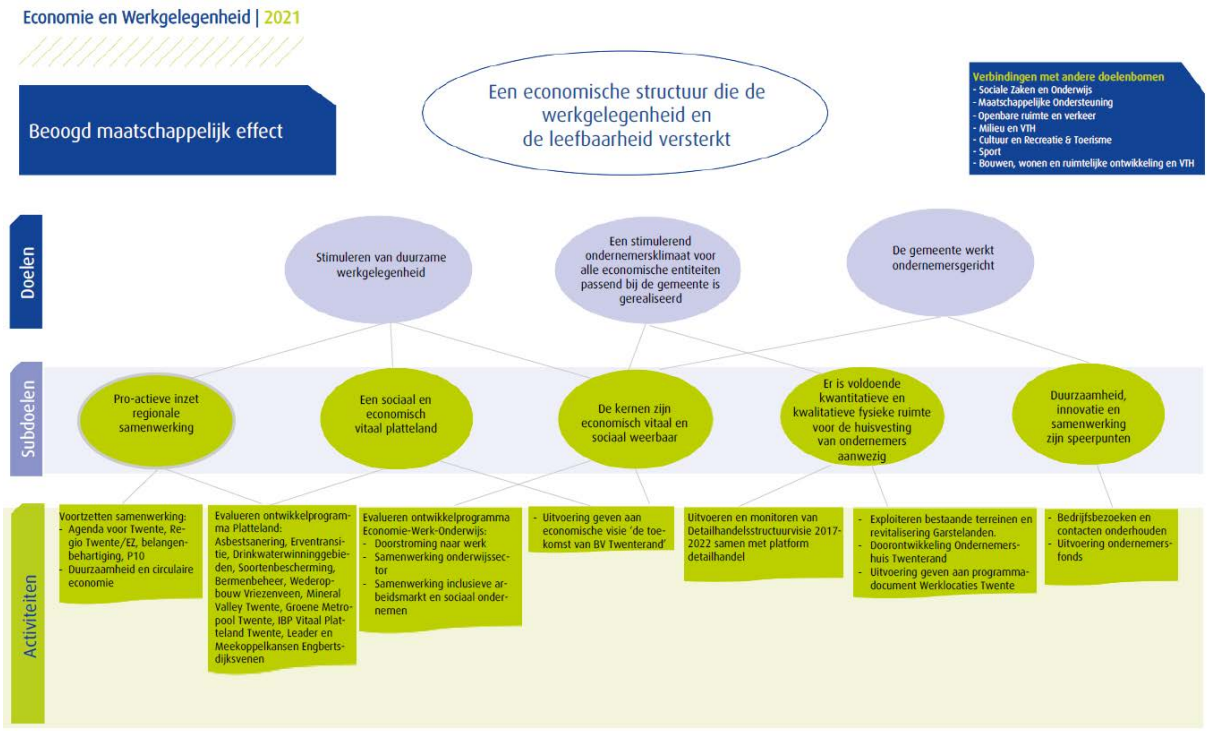
Wat hebben we daarvoor gedaan

- Ontwikkelen samenwerking Musea
  Omschrijving (toelichting)
  De cultuurmakelaar is ingezet op de verdere samenwerking van de erfgoedinstellingen. De bedoeling is te komen tot een convenant erfgoededucatie en het bewaren van cultureel erfgoed in Twenterand.
- Sport-/cultuurprijs
  Omschrijving (toelichting)
  Sport- en Cultuurprijs
  Mede gezien de coronapandemie is er geen verdere invulling gegeven aan een Sport- en Cultuurprijs. Een verkenning op mogelijke organisatievorm, kosten en impact moet uitwijzen of het meerwaarde heeft in Twenterand.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Economie en werkgelegenheid

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Belangrijkste focus binnen de doelenboom Economie en Werkgelegenheid is dat er een economische structuur is die de werkgelegenheid en de leefbaarheid versterkt in de gemeente. Om een zodanige economische structuur te creëren is verbinding nodig. Verbinding tussen werkvelden zoals het bedrijfsleven, onderwijs en arbeidsmarkt, maar ook tussen mensen onderling. Om dit te realiseren neemt de gemeente een regie/faciliterende rol in. Dat betekent dat de gemeente zowel provinciaal, regionaal als lokaal opereert om te kijken wat er speelt en wat de mogelijkheden zijn en dit met elkaar verbindt. Dit vraagt initiatief vanuit de gemeente, de samenleving en samenwerking tussen partijen. Hierbij is de gemeente het 'oliemannetje' en degene die het overzicht moet hebben om de koers samen met andere partijen te bepalen. Middels programmasturing pakken we dit op en wordt gestuurd op integraal werken. De ondernemersbenadering en de actieve inzet op regionale/provinciale samenwerking (o.a. via de Agenda van Twente (AvT) waren ook in 2021 belangrijk. In 2021 heeft de gemeente vanuit de projectgelden voor de AvT een bijdrage verleend voor de projecten: Circulair Twenterand en Action Lab Twente.

Beoogd maatschappelijk effect

Een economische structuur die de werkgelegenheid en de leefbaarheid versterkt

Doel: Stimuleren van duurzame werkgelegenheid

Samen met sociale domein de werkgelegenheid in Twenterand stimuleren en nog meer de verbinding te zoeken tussen economie, een inclusieve arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie.

Doel: Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente is gerealiseerd

Economische entiteiten betreffen alle ondernemersvormen, zowel commerciële als niet-commerciële bedrijven. Met passend bij de gemeente wordt bedoeld dat het past bij de wensen die de ondernemer in Twenterand heeft.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doel: De gemeente werkt ondernemersgericht

Dit betekent actief informatie/kennis/ervaringen en dergelijke ophalen bij en delen met ondernemers ten behoeve van (beleids)ontwikkeling.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Pro-actieve inzet regionale samenwerking

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Voortzetten samenwerking
  Omschrijving (toelichting)
  Agenda voor Twente, Regio Twente/EZ, belangenbehartiging, P10
  Circulaire economie & duurzaamheid

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Een sociaal en economisch vitaal platteland

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Evalueren ontwikkelprogramma Platteland
  Omschrijving (toelichting)
  Door vacatures op diverse beleidsterreinen heeft er minimale inzet plaats gevonden op onderstaande activiteiten:
  Asbestsanering, Erventransitie, Drinkwaterwinninggebieden, Soortenbescherming, Bermenbeheer, Wederopbouw Vriezenveen, Mineral Valley Twente, Groene Metropool Twente, IBP Vitaal Platteland Twente, Leader, Meekoppelkansen Engbertsdijkvenen. Voor een visie op het buitengebied van Twenterand, welke als bouwsteen dient voor de Omgevingsvisie heeft de gemeente een bureau ingehuurd. Dit bureau heeft samen met interne en externe stakeholders deze visie opgesteld.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De kernen zijn economisch vitaal en sociaal weerbaar

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Evalueren ontwikkelprogramma Economie-Werk-Onderwijs
  Omschrijving (toelichting)
  Er is niet geëvalueerd maar er is wel gewerkt aan verbinding tussen de drie O-Partners (onderwijs, overheid en ondernemers). Hieronder valt bijvoorbeeld:
  Doorstroming naar werk
  Samenwerking onderwijssector
  Samenwerking inclusieve arbeidsmarkt en sociaal ondernemen

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is voldoende kwantitatieve en kwalitatieve fysieke ruimte voor de huisvesting van ondernemers aanwezig

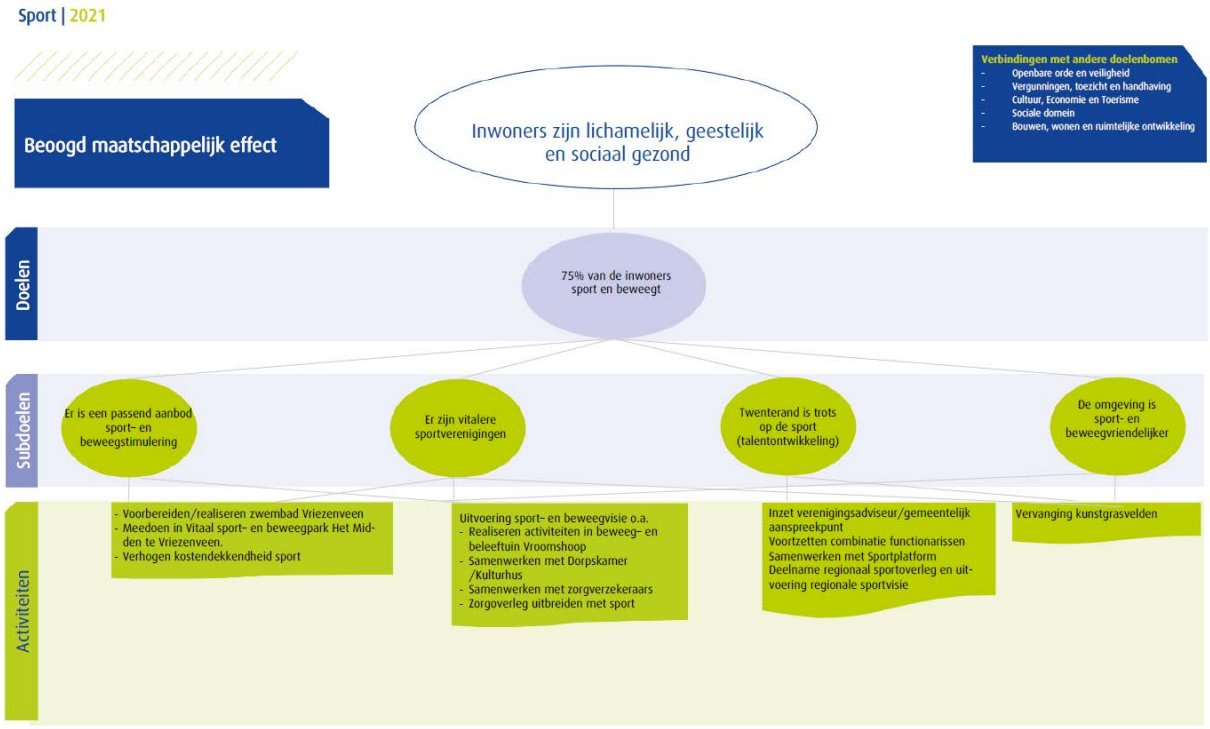
Wat hebben we daarvoor gedaan

- Detailhandelsstructuurvisie
  Omschrijving (toelichting)
  Het actualiseren van een nieuwe detailhandelstructuurvisie heeft niet plaatsgevonden. Er is veel gebeurd op detailhandelsvlak door corona. Dit vraagt meer dan alleen een actualisatie. Om een nieuwe visie op te stellen zijn gesprekken nodig en die hebben door corona weinig kunnen plaats vinden. Ook is Provincie Overijssel bezig met haar omgevingsvisie die weer van invloed is op de omgevingsvisie van de gemeente en daarmee ook op de nieuw te ontwikkelen detailhandelsstructuurvisie. Daarnaast heeft het team economie ook tijdelijk te maken gehad met een capaciteitsprobleem.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Sport

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Vanuit de regietaak van de gemeente willen we meer de focus leggen op de bijdrage van een ieder aan het maatschappelijk effect: inwoners worden lichamelijk, geestelijk en sociaal gezonder. Hierdoor verschuift de focus meer naar het realiseren van doelen en activiteiten in plaats van op organisaties/instellingen. De sportvisie is een kapstok voor andere beleidstukken. De opgave voor 2021 blijft om de sportvisie te vertalen naar de diverse beleidsthema's om de doelstelling om 75% van de inwoners te laten sporten en bewegen te halen.

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond

Doel: 75% van de inwoners sport en beweegt

Hoe vitaler iemand is, hoe groter de kans dat diegene kan deelnemen in de maatschappij en zelfstandig thuis kan blijven wonen.
De rijksoverheid streeft in het kader van het Olympisch Plan 2028 naar een samenleving waarin minimaal 75% van de Nederlanders uit alle lagen van de bevolking regelmatig aan sport en bewegen doet. Ook in Twenterand hebben wij deze ambitie.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een passend aanbod sport- en beweegstimulering

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Meedoen in Vitaal sport– en beweegpark Het Midden te Vriezenveen

Omschrijving (toelichting)
In 2020 is gestart met gesprekken over de invulling van een Vitaal Sportpark Het Midden. Door corona zijn overleggen niet doorgaan. Na herhaaldelijk verzoek vanuit de gemeente om de gesprekken weer op te pakken is er vanuit de klanbordgroep aangegeven hier niet meer mee verder te willen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

- Voorbereiden / realiseren zwembad Vriezenveen

  Omschrijving (toelichting)
  In 2020 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de realisatie van het zwembad in Vriezenveen. In 2021 is gewerkt aan het plan en is het project aanbesteed en gegund. Inmiddels is gestart met de bouw van het zwembad.

- Sport

  Omschrijving (toelichting)
  Lokaal Sport- en Beweegakkoord + subsidieregeling waarderingssubsidie sport
  Q4 van 2021 is het akkoord definitief vastgesteld. Bij het tot stand komen van het akkoord zijn de lokale actoren nauw betrokken geweest. De eerste initiatieven en aanvragen, die bijdragen aan de ambities uit het akkoord, zijn al binnengekomen. Er is vanuit de gezamenlijke sport (NOC*NSF, Sportbonden en NL Actief) een adviseur lokale sport toegewezen aan de gemeente Twenterand. Hij ondersteunt de gemeente in de ontwikkeling van sportorganisaties en het aanzoeken en inzetten van interventies en cursussen voor sportorganisaties.
  Communicatie: nieuwsberichten, nieuwsbrieven
  De eerste schets voor een communicatieplatform Sport- en Bewegen is gemaakt en op onderdelen uitgerold. Zo zijn er enkele edities van de nieuwsbrief Sport uitgegeven en is een groot aantal nieuwsberichten Sport en Corona toegezonden aan alle sport- en beweegaanbieders in Twenterand.
  Regionale samenwerking
  De regionale sportvisie met de 14 Twentse gemeenten is geëvalueerd. Er is een zinvolle regionale samenwerking met doeltreffende interventies. Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuwe regionale sportvisie a.d.v. trends/ontwikkelingen en evaluatiepunten.

- Special Olympics

  Omschrijving (toelichting)
  Voorbereidingen Special Olympics
  De korfbalverenigingen T.O.P. en Amicitia zijn samen met de gemeente druk bezig met de voorbereidingen voor het grote sporttoernooi Special Olympics Nationale Spelen Twente, onderdeel korfbal. Het sportevenement wordt van 10 tot 12 juni 2022 in de 14 Twentse gemeenten georganiseerd, om de maatschappelijke impact van G-sporten te vergroten.
  In aanloop naar de Special Olympics heeft de combinatiefunctionaris Sport de sportcarrousel georganiseerd. Het evenement behoord bij het legacyplan van de special olympics, om de maatschappelijke impact van G-sporten te vergroten.

  Wat hebben we bereikt

  Subdoel: De omgeving is sport- en beweegvriendelijker

  Wat hebben we daarvoor gedaan

- Vervanging kunstgrasvelden

  Omschrijving (toelichting)
  In 2020 zijn de eerste twee kunstgrasvelden vervangen. In 2021 zijn de laatste twee kunstgrasvelden vervangen; vv Den Ham en DOS'37.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Economie en vrije tijdsbesteding

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
Doelenboom cultuur en recreatie en toerisme				
Lasten	2.477.139	2.742.553	1.795.127	50.000
Baten	-356.740	-351.850	-351.850	0
Saldo van baten en lasten	2.120.399	2.390.703	1.443.277	50.000
Doelenboom economie en werkgelegenheid				
Lasten	879.787	1.059.184	1.590.493	49.647
Baten	-559.152	-557.330	-557.330	0
Saldo van baten en lasten	320.635	501.854	1.033.163	49.647
Doelenboom sport				
Lasten	2.547.104	3.605.757	2.300.882	23.000
Baten	-1.018.625	-556.787	-571.695	0
Saldo van baten en lasten	1.528.479	3.048.970	1.729.187	23.000
Totaal programma lasten	5.904.030	7.407.494	5.686.502	122.647
Totaal programma baten	-1.934.517	-1.465.967	-1.480.875	0
Totaal saldo van baten en lasten	**3.969.513**	**5.941.527**	**4.205.627**	**122.647**
Mutaties reserves db cultuur en recreatie en toerisme	-300.329	-652.950	-35.792	0
Mutaties reserves db economie en werkgelegenheid	-354.794	-300.000	-300.000	-49.647
Mutaties reserves db sport	-249.065	-840.617	-81.242	-23.000
Totaal mutatie reserves	-904.188	-1.793.567	-417.034	-72.647
Geraamd resultaat	**3.065.326**	**4.147.960**	**3.788.593**	**50.000**
gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	*-1.972.014*			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op programma 3 is € 1.972.000 lager dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

Cultuur, recreatie en toerisme

- Er is minder uitgegeven aan meerjarig onderhoud musea en dorpshuizen. Totaal een onderschrijding van € 435.000. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken'. De onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2022.
- Nadeel door corona op dit product van € 200.000 wordt verklaard onder fundament.

Economie en werkgelegenheid

- Door personele wijzigingen en door corona zijn niet alle opgaven opgepakt. In 2021 is de bijdrage ondernemersfonds dan ook € 126.000 lager dan geraamd. In 2022 wordt het bedrag van 2021 verdeeld en vindt er waarschijnlijk een overschrijding op het budget plaats. Daarnaast is er minder ontvangen aan erfpacht vergoeding, nl. € 27.500. Op het product verhuur en verkoop gronden is echter € 31.000 meer ontvangen. Dit valt tegen elkaar weg. Er is een bedrag van € 305.000 onttrokken uit de reserve Agenda van Twente, €253.000 was geraamd, het andere bedrag betreft een subsidie voor 2 projecten: Circulair Twente en Action Lab Twente.
- Er is € 49.650 uitgegeven aan uitvoering plattelandsnota (€ 20.000 minder dan geraamd). Dit bedrag komt tlv de reserve coalitie akkoord. In 2021 zijn geen aanvragen Leader gedaan, wat

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

resulteert in een onderschrijding van € 21.000.

Sport
- Het meerjarig onderhoud op de sportzalen en sporthallen is € 550.000 lager dan begroot. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2022.
- Het product zwembad de Stamper sluit met een voordelig resultaat van € 218.000. Het budget meerjarig onderhoud is onderschreden met € 62.000, dit wordt derhalve ook niet onttrokken uit de reserve ‘onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken’. Dit budget is bedoeld voor onvoorziene omstandigheden, er wordt zo min mogelijk onderhoud gedaan i.v.m. nieuwbouw zwembad. Daarnaast is er een voordeel op kosten corona (meer rijksbijdrage dan uitgaven) van € 60.000. Voorgesteld wordt om dit in de reserve corona te storten. De stelpost die geraamd was ter grootte van € 62.000 was niet nodig en daarnaast is er nog een SPUK bijdrage ontvangen voor de btw op sport van €39.000. De btw van sport wordt sinds een aantal jaren op het product geboekt. Voorheen was dit niet het geval, maar door gewijzigde regelgeving werkt de btw kostenverhogend voor de sport.
- Het product de Zandstuve is € 170.000 lager dan begroot. Dit komt doordat het meerjarig onderhoud € 132.000 lager is dan begroot. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2022 en 2023. Daarnaast is er een voordeel op kosten corona (meer rijksbijdrage dan uitgaven) van € 38.000, voorgesteld wordt om dit in de reserve corona te storten (zie ook paragraaf corona).
- Het product sportbeleid sluit met een voordeel van € 100.000. Dit komt doordat er jaarlijks een bedrag geraamd is van € 135.000 voor de semipermanente hal. Deze vergoeding vervalt miv 2021, dit jaar is alleen nog een bedrag van € 32.000 betaald ter aflossing van een lening waarvoor de gemeente garant stond. Dit resulteert in een voordeel van € 100.000.
- Het meerjarig onderhoud op de sportparken is € 295.000 lager dan begroot. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. Werken zijn verschoven naar 2022.

Onderstaande posten zijn in 2021 onderschreden, omdat de kosten in 2022 gemaakt worden. Deze posten worden hier apart benoemd, aangezien de budgetten niet overgeheveld worden naar 2022, waardoor dit tot een overschrijding zou kunnen leiden in 2022. Als verklaring kan dan worden verwezen naar dit jaarverslag.

2021

Werkbudget economie, ondernemersfonds	€ 126.000

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Programma Fundament

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Inleiding Programma Fundament

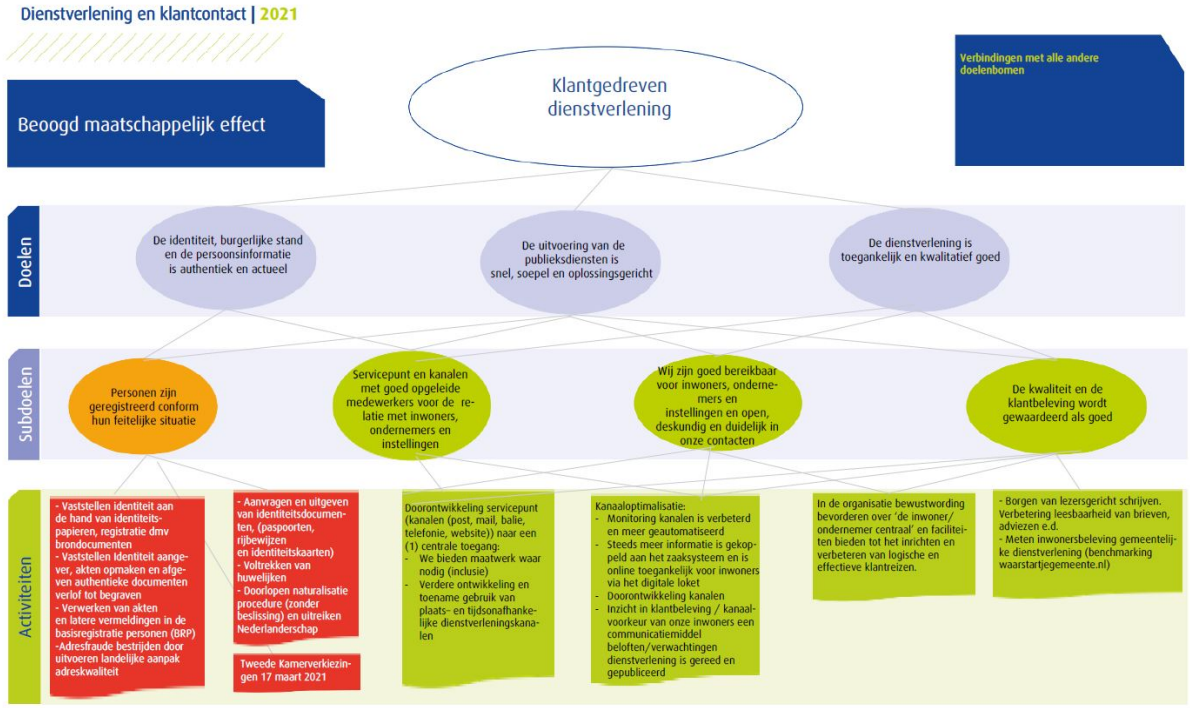
Inleiding

Programma Fundament
Het beoogd effect van het programma Fundament is een (financieel) gezonde organisatie die kan inspelen op de ontwikkelingen in de maatschappij. Fundament omvat de doelenboom dienstverlening en reguliere bedrijfsvoering.
Dienstverlening is verder toegelicht in de doelenboom en de toelichting daaronder. Bedrijfsvoering omvat het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies. Relevante ontwikkelingen rond de doelenboom bedrijfsvoering zijn daar toegelicht, alle andere ontwikkelingen staan in de paragraaf Bedrijfsvoering.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Dienstverlening en klantcontact

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Organisatiebrede dienstverlening
Onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemingen staan centraal. De toegang tot de gemeente is laagdrempelig en zo eenvoudig mogelijk. De gemeente Twenterand staat als meest nabije overheid midden in de informatiesamenleving. We faciliteren en stimuleren selfservice. Digitale toegang, het goed op orde hebben van beveiliging en privacy en nieuwe technieken zijn voor de gehele informatievoorziening rand voorwaardelijk. Het inrichten hiervan stelt, naast de veranderende dienstverlening aan de voorkant, eisen aan de beschikbaarheid en mogelijkheden van onze systemen. Synergie tussen de verschillende kanalen zoals telefonie, balie, post en Social Media en consistentie van de dienstverlening over de kanalen heen, is hierbij van belang. Door toepassing van organisatiebreed zaakgericht werken is ook in 2021 aan een eerste voorwaarde voldaan voor data gestuurd werken. Hierdoor zijn de prestaties van de dienstverlening in 2021 beter gemonitord en geoptimaliseerd. In 2021 is gekozen voor een toekomstige beëindiging van het contract met Dimpact (2023). Hierdoor zijn minder processen ingericht in het digitale loket waarbij inwoners online toegang hebben tot eigen zaken. Wel zijn meer aanvragen gedigitaliseerd waardoor de digitale toegang is verbeterd.
De toegangskanalen in combinatie met online informatiebronnen zijn middelen waarmee de gemeente de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties voorziet in zijn/haar eigen product of dienst. Van belang is dat alle medewerkers werken volgens de spelregels van het zaakgericht werken en de online gepubliceerde afspraken en informatie. De aanbesteding binnen het “Samen organiseren” project van de VNG (GT-Connect) is in het voorjaar 2021 door de VNG beëindigd. Voor telefonie is gekozen voor een aansluiting bij en gebruik making van reeds beschikbare software waarmee plaats- en tijdonafhankelijk werken verder is geoptimaliseerd.

Beoogd maatschappelijk effect

Klantgedreven dienstverlening

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doel: De identiteit, burgerlijke stand en de persoonsinformatie is authentiek en actueel

Bij geboorte of bij binnenkomst van elke nieuwe inwoner in Nederland wordt de identiteit vastgesteld en vastgelegd. Alle inwoners van de gemeente Twenterand zijn geregistreerd met een set van gegevens in de basisregistratie (BRP). De zelfevaluatie BRP 2021 resulteerde tot een score van 98,7% waaruit is gebleken dat de kwaliteit van de persoonsgegevens in de BRP voldoet aan de gestelde landelijke normen. De score voor de kwaliteit reisdocumenten is 94,3. Adresfraude is onder meer bestreden door de uitvoering van landelijke aanpak adreskwaliteit. De organisatie van de Tweede Kamer verkiezingen 2021 is rustig verlopen. Er is voldaan aan de geldende regels en eisen, inclusief een fors pakket aan coronamaatregelen. De opkomst was 80,17%. Er is gebruik gemaakt van enkele digitale tools waardoor veel handwerk overbodig werd.

Doel: De uitvoering van de publieksdiensten is snel, soepel en oplossingsgericht

De uitvoering van de publieksdiensten is snel, soepel en oplossingsgericht en sluit steeds meer aan bij het besef dat mensen graag zelf hun zaken regelen, wanneer het hen uitkomt. Ook in 2021 is verder geïnvesteerd in kanaalonafhankelijk werken en responsieve E-formulieren. Dit was mogelijk doordat vereist beschikbaarheid van systemen, beveiliging en ICT-infrastructuur beschikbaar waren. Voor mensen die geen gebruik wilden of konden maken van deze vorm van digitale diensteverlening is maatwerk geboden in de vorm van een alternatief en/ of ondersteuning. Standaard en digitaal waar het kan, persoonlijk en op maat waar het moet. We zijn een inclusie gemeente, waarin iedereen zich welkom voelt.

Doel: De dienstverlening is toegankelijk en kwalitatief goed

Bij dienstverlening geloven we dat de kracht voor goede dienstverlening in de betrokkenheid en professionaliteit zit van de medewerkers. Onze dienstverleningskernwaarden: professioneel, invoelend en respectvol, oplossingsgericht en transparant. Wij zorgen dat verwachtingen rondom onze dienstverlening helder en toegankelijk zijn. Onze centrale toegangskanalen zijn eenvoudig bereikbaar. De klantreis is logisch en effectief ingericht en wordt door monitoring en signalering steeds meer geoptimaliseerd. Door middel van benchmarking wordt de inwonersbeleving over de gemeentelijke dienstverlening gemeten. Hier komen we in 2022 op terug. Verbeterpunten worden opgepakt en de resultaten gepubliceerd op “waarstaatjegemeente.nl”.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Servicepunt en kanalen met goed opgeleide medewerkers voor de relatie met inwoners, ondernemers en instellingen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Kanaaloptimalisatie

Omschrijving (toelichting)

Het kanaal webcare is toegevoegd aan de andere centrale kanalen telefonie, receptie en post. Hierdoor heeft het servicepunt beter totaal inzicht en overzicht gekregen op de centraal inkomende vragen en sentimenten wat heeft geleid tot het sneller signaleren, oppakken cq opschalen.
In 2021 is de afgeschreven telefooncentrale vervangen wat direct heeft bijgedragen aan het plaats- en tijd onafhankelijk werken. Met de ingebruikneming van een contactformulier op de website kunnen inwoners eenvoudig een vraag/ verzoek doen, zijn de verwachtingen helder en is de verwerking sneller.
Begin het jaar is besloten tot het toekomstig beeindigen van het contract met Dimpact en daarmee ook het werken met het zaakgerichtwerken applicatie e-Suite. Hierdoor is de doorontwikkeling van het digitale loket gestagneerd. Wel is verder gegaan met de doorontwikkeling van het toepassen van automatiseringsmogelijkheden.
In 2022 wordt nader ingegaan op het inzichtelijk krijgen van klantbeleving en kanaalvoorkeur. Dit komt terug in de benchmarket waarstaatjegemeente.nl.

Op de website zijn de geldende servicenormen gepubliceerd. Door het toepassen van automatisering en monitoring is doorlopend gestuurd op het voldoen aan deze beloften en verwachtingen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Wij zijn goed bereikbaar voor inwoners, ondernemers en instellingen en open, deskundig en duidelijk in onze contacten

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Doorontwikkeling servicepunt (post, mail, balie, telefonie, website) naar een (1) centrale toegang.

Omschrijving (toelichting)

We investeren voortdurend in de kwaliteit en kwantiteit van servicepuntmedewerkers. Hierbij wordt ingezet op continuïteit en professionaliteit. Hierdoor vindt adequate en correcte registratie plaats van contacten, en is het aantal direct afgehandelde vragen/verzoeken in het eerste contact (eerste lijns) voor het derde jaar op rij weer toegenomen. In 2021 werd 40% van het totaal aantal inkomende telefonische klantcontacten direct afgehandeld. Dit is 7% meer dan in 2020. De overgang naar GT Connect is niet doorgegaan. De telefonie is inmiddels aangesloten bij en maakt gebruik van reeds beschikbare software.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelenboom Bedrijfsvoering

Doelenboom

Inhoudelijk perspectief

Bedrijfsvoering omvat het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies. Het is gericht op een solide bedrijfsvoering ten behoeve van een goed functionerende gemeente. Relevante ontwikkelingen rond de doelenboom bedrijfsvoering zijn hieronder toegelicht, alle andere ontwikkelingen staan in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Inwonersbetrokkenheid

In 2021 is een bedrag van €50.000,- beschikbaar gesteld voor kernbudgetten. Met een financiële bijdrage uit de kernbudgetten worden initiatieven gesteund die een bijdrage leveren aan sociale cohesie en/of leefbaarheid in Twenterand. In 2021 is aan zeven initiatieven budget toegekend waarvan er twee ten laste zijn gebracht van 2020 en meegenomen in de jaarrekening 2020.

Duurzaam en toekomstbestendig gemeentehuis

In het voorjaar van 2021 heeft de raad ingestemd met de verbouwing van het gemeentehuis om te komen tot een duurzaam en toekomstbestendig gemeentehuis. Het gaat om verduurzaming van de achtergevel, vervanging van de verwarmingsketels door duurzame gasloze techniek, herinrichting (inclusief de huisvesting van de bibliotheek) en de voorbereiding van de verhuur van een deel van het gemeentehuis. De stelpost verlaging huisvestingslasten ad € 85.000 is in de begroting 2021 geschrapt.

Professionalisering

Wij hebben voortdurend geïnvesteerd in de ontwikkeling, duurzame inzetbaarheid en mobiliteit van medewerkers, een en ander ook overeenkomstig de verplichtingen die voortvloeien uit de CAO gemeenten. Om de begroting 2021 sluitend te krijgen was het voorstel, om het opleidingsbudget vanaf 2021 te verhogen , niet overgenomen. Het huidige budget (dat relatief laag is in vergelijking met andere gemeenten van vergelijkbare omvang) bleek in 2021 niet toereikend om medewerkers deel te laten nemen aan noodzakelijke trainingen/cursussen/seminars. De budgetoverschrijding kon worden weggestreept tegen budgetonderschrijdingen op andere personeel gerelateerde kosten.

Twenterand Digitaal

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Twenterand Digitaal was een ontwikkelprogramma om de digitalisering van bedrijfsvoering te stimuleren en verder te brengen. In 2021 waren de belangrijkste opgaven het voorbereiden van het Digitaal stelsel omgevingswet en de vervanging van de telefonie. Voor dat laatste heeft een aanbesteding plaatsgevonden, die is gestopt en voortaan wordt voor telefonie gebruik gemaakt van Teams. Met ingang van 2022 is Twenterand Digitaal beëindigd, omdat het vooral een investeringsbudget voor software betreft en software steeds meer wordt gehuurd en omdat er een bezuinigd moest worden om de begroting 2021 sluitend te krijgen. Daarnaast is digitalisering onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering.

Beoogd maatschappelijk effect

Solide bedrijfsvoering ten behoeve van een goed functionerende gemeente

Doel: De medewerkers zijn in staat te doen wat de organisatie vraagt

Hierbij werken wij o.a. aan:

- Werken in rollen i.p.v. functies;
- Teamontwikkeling;
- Leiderschapsontwikkeling;
- Bevordering lerend vermogen;
- Tijd- en plaatsonafhankelijk werken;

Doel: Inwoners zijn geïnformeerd en participeren

Het doel is dat de inwoners van de gemeente Twenterand zich gehoord en betrokken voelen. In beide begrippen zit tweerichtingsverkeer. Beide bereik je ook door goed te luisteren naar wat er in de Twenterandse samenleving gebeurt en ook door daadwerkelijk iets te doen met die signalen. Hierbij gaan we meer naar buiten, werken we meer op locatie, om beter aan te sluiten bij wat leeft in de maatschappij.

Doel: Kwalitatief goede, effectieve en efficiënte ondersteuning en advisering aan bestuur en organisatie

Dit meer intern gerichte doel wordt bereikt door de realisatie van de subdoelen van alle SCOPAFIJTH – functies. Hierdoor zijn de primaire processen in de andere doelenbomen beter in staat om de bestuurlijke doelen te realiseren.

Doel: De financiële huishouding geeft een volledig en betrouwbaar beeld van de gemeentelijke financiële positie

De (financiële) gegevens die bij de verschillende documenten in de p&c-cyclus verstrekt worden, moeten een juist beeld geven van de financiële positie op dat moment. Dit betekent dat de gegevens in het financiële systeem up-to-date moeten zijn.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Een aantrekkelijke werkgever met gekwalificeerde en flexibel inzetbare medewerkers

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In kaart brengen in hoeverre medewerkers nu over de benodigde kennis, vaardigheden en houding en gedrag beschikken.

Omschrijving (toelichting)
Om een volgende stap te zetten richting een efficiënte organisatie is geïnvesteerd in een leertraject projectmatig werken. Ook is gestart met een leergang procesregie met als doel dat op basis van een strategische verkenning van de opdracht een procesplan geschreven en succesvol uitgevoerd kan worden.
Daarnaast is geïnvesteerd in exitinterviews om meer inzicht te krijgen in (redenen van) uitstroom zodat gerichte interventies in gang gezet kunnen worden om, waar wenselijk, de uitstroom te beperken.
Tot slot is een opzet gemaakt om in 2022 sessies te kunnen houden die bijdragen aan competentieontwikkeling van de medewerkers i.v.m. de invoering van de Omgevingswet.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Tijdige en volledige communicatie met inwoners, instellingen, bestuur en organisatie

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Doorschuiven faciliteren viering 75 jaar vrijheid naar 2021

Omschrijving (toelichting)
Net als in 2020 is ook in 2021 de viering van 75 jaar vrijheid niet doorgegaan op een wijze zoals oorspronkelijk bedacht door de verschillende initiatiefnemers. Van het beschikbare bedrag is geen gebruik gemaakt.

- Strategiebepaling en uitvoering van communicatietrajecten bij projecten

Omschrijving (toelichting)
Het betrekken van inwoners en het zichtbaar maken van producten en diensten van de gemeente zijn belangrijke uitgangspunten. Het zichtbaar maken is vooral gebeurd door actief en aantrekkelijk te communiceren door de inzet van filmpjes en gerichte inzet van de informatiepagina in De Toren van Twenterand. Er is meer aandacht besteed aan de vormgeving van de communicatiemiddelen, waardoor onderwerpen aantrekkelijker en publieksvriendelijker zijn aangeboden. www.twenterand.nl is overzichtelijk en actueel. Ook wordt steeds meer gebruik gemaakt van de inzet van social media en animaties.
De participatietool Ikpraatmee is een handige tool om in de samenleving te peilen hoe er over verschillende onderwerpen wordt gedacht en is in 2021 vier maal ingezet.
In 2021 is een bedrag van €50.000,- beschikbaar gesteld voor kernbudgetten. Met een financiële bijdrage uit de kernbudgetten worden initiatieven gesteund die een bijdrage leveren aan sociale cohesie en/of leefbaarheid in Twenterand. In 2021 is aan zeven initiatieven budget toegekend waarvan er twee ten laste zijn gebracht van 2020 en meegenomen in de jaarrekening 2020.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De organisatie is doelmatig en doeltreffend gefaciliteerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Zoekrichting: Gemeentehuis

Omschrijving (toelichting)
Duurzaam en toekomstbestendig gemeentehuis
In het voorjaar van 2021 heeft de raad ingestemd met de verbouwing van het gemeentehuis om te komen tot een duurzaam en toekomstbestendig gemeentehuis. Het gaat om verduurzaming van de achtergevel, vervanging van de verwarmingsketels door duurzame gasloze techniek, herinrichting (inclusief de huisvesting van de bibliotheek) en de voorbereiding van de verhuur van een deel van het gemeentehuis. De stelpost verlaging huisvestingslasten ad € 85.000 is in de begroting 2021 geschrapt.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Actuele informatie is veilig, beschikbaar, betrouwbaar en toegankelijk in efficiënte systemen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Borgen beveiliging en privacy (BIG, AVG, Ensia)*

Omschrijving (toelichting)
Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering

- Digitaal Stelsel Omgevingswet (aansluiten op)

Omschrijving (toelichting)
Voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet is de aansluiting op DSO (Digitaal stelsel Omgevingswet) van belang. In 2021 is benodigde software aangeschaft en is verder gewerkt aan koppelingen om de toepasbare regels en het omgevingsplan te kunnen publiceren binnen de omgevingen waar deze gebruikt worden. 2022 zal vooral gebruikt worden voor het testen om gereed te zijn voor het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

- Faciliteren (digitaal) samenwerken in de keten/participatie
  Omschrijving (toelichting)
  Het ontwikkeltraject om I en A toekomstbestendig te maken (binnen de eigen organisatie) is onder leiding van een extern deskundige voortgezet in heel 2021.
- Opzetten sturingsinformatie (informatie gestuurde overheid)
  Omschrijving (toelichting)
  Op het gebied van data gedreven werken is in 2021 begonnen met een inventarisatie van de informatiebehoefte van de organisatie. Dit onderzoek is in eerste instantie uitgevoerd binnen de verschillende teams van Bedrijfsvoering.

  Wat hebben we bereikt

  Subdoel: Alle IC processen zijn beoordeeld op risico's

  Wat hebben we daarvoor gedaan
- Bijhouden van de verzekeringsportefeuille
  Omschrijving (toelichting)
  Verzekeringen worden gezien als beheersmaatregel om gevolgen van risico's op te vangen. Al een aantal jaren zorgen toenemende schadelasten in samenhang met klimatologische veranderingen voor een negatief effect op de resultaten van verzekeraars. De komende jaren zullen de premies voor alle verzekeringen blijven stijgen.

  Wat hebben we bereikt

  Subdoel: Goede advisering en ondersteuning Raad & Griffie

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Fundament

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
Doelenboom dienstverlening en klantcontact				
Lasten	1.001.780	933.480	587.181	0
Baten	-436.781	-419.070	-419.070	0
Saldo van baten en lasten	564.999	514.410	168.111	0
Doelenboom bedrijfsvoering				
Lasten	11.446.853	13.195.619	2.473.028	166.189
Baten	-4.332.400	-1.444.802	0	-5.603.947
Saldo van baten en lasten	7.114.454	11.750.817	2.473.028	-5.437.758
Totaal programma lasten	12.448.633	14.129.099	3.060.209	166.189
Totaal programma baten	-4.769.181	-1.863.872	-419.070	-5.603.947
Totaal saldo van baten en lasten	**7.679.453**	**12.265.227**	**2.641.139**	**-5.437.758**
Mutaties reserves db dienstverl. en klantcontact	0	0	0	0
Mutaties reserves db bedrijfsvoering	-484.595	-927.440	-251.414	-103.689
Totaal mutatie reserves	-484.595	-927.440	-251.414	-103.689
Geraamd resultaat	**7.194.857**	**11.337.787**	**2.389.725**	**-5.541.447**
gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	*-4.585.774*			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op programma 4 is € 4.585.774 lager dan geraamd. Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door onderstaande gegevens.

Bedrijfsvoering

- I.v.m. corona heeft de kwaliteitsmeting dienstverlening niet plaatsgevonden in 2021 en is doorgeschoven naar 2022. Dat levert in 2021 een voordeel van € 23.000 op en leidt in 2022 tot een overschrijding, in vergelijkbare omvang.
- Corona had ook grote invloed op de organisatie van de Tweede Kamerverkiezingen 2021. Er waren diverse wettelijk bepaalde maatregelen van kracht om ervoor te zorgen dat inwoners veilig konden stemmen en vrijwilligers veilig werken. En om het risico op verspreiding van het virus te beperken. Denk aan meerdere stemdagen, andere stemlocaties, briefstemmen, spatschermen, mondkapjes, desinfectiemiddelen, enz. Dit heeft tot een overschrijding geleid van € 73.000. Hiervoor zijn van het Rijk twee bijdragen ontvangen, € 74.000 voor extra organisatiekosten en € 42.968 voor aanschaf beschermingsmiddelen. Genoemde € 74.000 was al in 2020 ontvangen en in de jaarrekening 2020 toegevoegd aan de reserve corona, dit bedrag is er nu weer aan onttrokken. Zie ook de paragraaf corona.
- De post accountantscontrole wordt overschreden met € 85.000, omdat de overeenkomst uit de aanbesteding hoger was dan het geraamde bedrag en vanwege meerwerk, vooral samenhangend met corona en met andere specifieke controles.
- Op het product overige financiële middelen zien we een voordeel van € 306.000. Er is een bedrag ontvangen van € 212.500 voor verrekening bijdragen fase 2b Vroomshoop Oost. Dit was niet geraamd, dus dit is een voordeel op dit product. De voorziening riool is met € 400.000 naar beneden bijgesteld i.v.m. een lager rentepercentage en dus lagere kapitaallasten. Ook dit geeft een eenmalig voordeel. In 2021 zijn kosten gemaakt voor het inhuren van een no cure no pay bureau van € 80.000 voor een onderzoek naar evt. dubbele betalingen en nog te ontvangen btw over de laatste 5 jaar. Dubbele betalingen waren er nagenoeg niet (€ 15.000 op totale facturering van € 360 mln. en die zijn

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

inmiddels terug ontvangen). Door veranderende regelgeving is er nog wel btw te vorderen van € 225.000. Dit wordt in 2022 teruggevorderd van de belastingdienst. Daarnaast is er € 27.500 minder opbrengst zandwinning dan geraamd. Dit komt doordat minder zand is verkocht door de VOF. Op dit product is de stelpost ‘voordeel kapitaallasten’ opgenomen. Dit voordeel is echter, conform bbv-voorschriften, zichtbaar bij de kapitaallasten op de diverse producten. Daarom leidt dit binnen dit product tot een nadeel van € 200.000.

- Omdat de voorziening riolering aan moet sluiten bij het GRP 2019-2023 is een bedrag van € 2,1 miljoen vrijgevallen uit de voorziening. Dit bedrag was niet geraamd en leidt tot een voordeel op dit programma. Dat de voorziening niet geheel meer aansloot met het GRP is gelegen in het feit dat er een voordeel is ontstaan als gevolg van diverse aanbestedingen en het maken van ‘werk met werk’. Bij de resultaatbestemming is ditzelfde bedrag gestort in de nieuw gevormde bestemmingsreserve riool, conform BBV-voorschriften.
- Het meerjarig onderhoud aan het gemeentehuis is € 540.000 lager dan begroot en aan de gemeentewerf € 69.000 lager dan begroot. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd. De werkzaamheden worden in 2022 uitgevoerd.
- In de paragraaf corona is opgenomen welke inspanningen in 2021 zijn verricht, welke uitgaven daarmee gepaard gingen en welke inkomsten van het Rijk zijn ontvangen. De ontvangen coronamiddelen zijn, conform BBV-voorschriften, verantwoord op het product ‘algemene uitkering’ en levert per saldo een voordeel op van 1,4 miljoen op dit product. De uitgaven zijn ten laste gebracht van de diverse programma’s. Voorgesteld wordt het saldo van € 905.000 toe te voegen aan de Algemene Risico Reserve.
- Op de post ICT is een overschrijding te zien van € 30.000. Door de versnelde overgang van het bellen via teams, is iedere medewerker in 2021 voorzien van een mobiele telefoon. Redenen hiervoor zijn het thuiswerken, de nieuwe telefonieoplossing en het nieuwe kantoorconcept.
- De totale salarissen (inclusief ‘flex’) zijn € 705.000 lager dan geraamd. Door het niet kunnen invullen of later invullen van vacatures is dit voordeel ontstaan. Zowel werk als kosten schuiven door naar 2022 en dat leidt tot een (incidentele) overschrijding in 2022.

Onderstaande posten zijn in 2021 onderschreden, omdat de kosten in 2022 gemaakt worden. Deze posten worden hier apart benoemd, aangezien de budgetten niet overgeheveld worden naar 2022, waardoor dit tot een overschrijding zou kunnen leiden in 2022. Als verklaring kan dan worden verwezen naar dit jaarverslag.

2021

Kwaliteitsmeting dienstverlening	€ 23.000
Salarissen (inclusief ‘flex’)	€ 705.000

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Algemene dekkingsmiddelen 2021

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
Lokale heffingen				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-7.631.320	-7.660.019	-7.620.019	0
Saldo van baten en lasten	-7.631.320	-7.660.019	-7.620.019	0
Algemene uitkering				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-51.646.351	-51.560.580	-49.463.515	0
Saldo van baten en lasten	-51.646.351	-51.560.580	-49.463.515	0
Dividend				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-4.935.950	-1.657.343	-1.657.343	0
Saldo van baten en lasten	-4.935.950	-1.657.343	-1.657.343	0
Saldo financieringsfunctie				
Lasten	463.568	573.330	573.330	0
Baten	-314.151	-397.576	-237.576	0
Saldo van baten en lasten	149.417	175.754	335.754	0
Overige algemene dekkingsmiddelen				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-843.589	-750.581	-700.581	0
Saldo van baten en lasten	-843.589	-750.581	-700.581	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**-64.907.793**	**-61.452.769**	**-59.105.704**	**0**

Wat heeft het gekost

De algemene dekkingsmiddelen laten een voordeel zien van € 3.455.000. Dit verschil wordt nagenoeg geheel veroorzaakt door een extra ontvangen dividend van Cogas van € 3.290.000. Verder is er een correctie op de dividendbelasting geboekt van voorgaande jaren wat een voordeel geeft van € 103.000.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Beleidsindicatoren programma's conform BBV

Beleidsindicatoren programma's conform BBV

Via onderstaande link vindt u de beleidsindicatoren
https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording/?regionlevel=gemeente&regioncode=1700

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Algemene dekkingsmiddelen 2021

Algemene dekkingsmiddelen 2021

Lokale heffingen

De gemeente Twenterand kent de volgende niet bestedings gebonden gemeentelijke heffingen:

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Onroerende-zaak belasting	-7.631.320	-7.660.019	-7.620.019
Totaal	-7.631.320	-7.660.019	-7.620.019

Dividend

Verantwoord zijn de navolgende dividenden:

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Bank Nederlandse Gemeenten	-57.378	-24.000	-24.000
Twence BV	-361.458	-345.843	-345.843
Cogas	-4.395.689	-1.116.000	-1.116.000
Enexis	-21.425	-29.000	-29.000
Wadinko	0	-42.500	-42.500
Rova	-100.000	-100.000	-100.000
Totaal	-4.935.950	-1.657.343	-1.657.343

Saldo financieringsfunctie

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Baten	-314.151	-397.576	-237.576
Lasten	463.568	573.330	573.330
Per saldo nadeel	149.417	175.754	335.754

Ter toelichting wordt het volgende vermeld:

Onder het saldo van de financieringsfunctie moet in dit verband worden verstaan het saldo van de betaalde rente over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant en de ontvangen rente over uitzettingen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De gemeente rekent rentelasten aan de diverse programma's toe, zodat die programma's een integraal beeld geven van de kosten die met de uitvoering gemoeid zijn. Daarbij wordt ook rente gecalculeerd over het werkzame eigen vermogen van de gemeente. Aangezien de gecalculeerde rente over het eigen vermogen niet daadwerkelijk betaald hoeft te worden, vloeit deze terug in de gemeentelijke baten. De rente over de vrije componenten van het eigen vermogen wordt daarbij als algemeen dekkingsmiddel verantwoord.

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Overige rente reserves/voorzieningen:			
- Bespaarde rente reserves en voorzieningen	-721.143	-650.581	-650.581

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Overige algemene dekkingsmiddelen:			
- Forensenbelasting	-5.307	-5.000	-5.000
- Toeristenbelasting	-117.139	-95.000	-45.000
	-843.589	-750.581	-700.581

Algemene uitkering

	Realisatie begrotings jaar	Raming begrotings jaar na wijziging	Raming begrotings jaar voor wijziging
Baten	-51.646.351	-51.560.580	-49.463.515

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Paragrafen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Doel van deze paragraaf is weergeven hoe solide de positie van de gemeente is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Daarvoor worden weerstandsvermogen en risicobeheersing geschetst en kengetallen over de financiële weerbaarheid en wendbaarheid gepresenteerd.
Ten aanzien van de genoemde risicobeheersing merken wij het volgende op. 2021 wordt net als 2020 sterk gekenmerkt door de invloeden van het corona virus. Dat heeft op meerdere beleidsterreinen gevolgen gehad die nog zeker tot in 2022 voortduren en het heeft grote onzekerheden gebracht, met mogelijke risico's. We hebben deze risico's en die van onze partners voortdurend gemonitord en daarop geacteerd.
Dit beleid van monitoren en acteren zullen wij voortzetten zolang als nodig, ook in 2022. Want ook in 2022 zullen deze risico's er zijn. Bij de risicosessies, zoals die zijn gehouden en gebruikt om de risico's te specificeren en kwantificeren, is de invloed van corona wel benoemd en besproken, maar dit heeft niet tot nieuwe risico's geleid. Onvoorziene omstandigheden daargelaten zal er medio 2022 bij de Berap opnieuw worden gerapporteerd.
Ook merken wij op dat de inval in Oekraïne door Rusland gevolgen heeft, ook voor onze gemeente. Die kunnen verstrekkend zijn en grote impact hebben. Zo zien we al maanden economische signalen, waarbij schaarste van energie en andere grondstoffen leidt tot sterk oplopende prijzen voor energie en levensmiddelen. Dit heeft gevolgen voor onze inwoners en het kan leiden tot extra inspanningen om bij te springen, bijv. extra tegemoetkomingen voor energiekosten voor lagere inkomens. Bij aanhoudende hoge inflatie kan niet worden uitgesloten dat er een economische recessie komt, met alle mogelijke risico's van dien.
We zien ook de humanitaire gevolgen waarbij een groot beroep wordt gedaan op ons gemeentelijk en maatschappelijk vermogen om vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen, voor een periode van ongewisse duur.
Kortom, de situatie vraagt om continue bewustwording, om acteren en monitoren en dat is wat we doen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing is het expliciet en systematisch omgaan met en beheersen van risico's. Een risico is een onzekere gebeurtenis met – gewenste of ongewenste – gevolgen. Deze gevolgen kunnen beleidsmatig en/of financieel zijn. Bij het weerstandsvermogen ligt de focus op de financiële gevolgen van risico's. Het geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat beleid en uitvoering in gevaar komen. Weerstandsvermogen bestaat uit de beschikbare gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit.
De beschikbare weerstandscapaciteit is samengevat in de volgende tabel. Ultimo 2021 bedroeg de weerstandscapaciteit € 7.730.131
Tabel weerstandscapaciteit

Omschrijving	Stand 31-12-2020 rekening	Stand 31-12-2021 Begroot	Stand 31-12-2021 rekening
Algemene Risico Reserve	€ 863.521	€ 2.528.237	€ 2.902.190
Reserve minimabeleid	€ 34.433	€ 32.074	€ 59.113
Reserve Sociaal Domein	€ 3.904.715	€ 2.913.235	€ 4.091.110
Reserve risico's grondbedrijf	€ -	€ -	€ 677.718

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Totaal	€ 4.802.669	€ 5.473.546	€ 7.730.131

De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico's die worden gelopen. Risico's worden bepaald in het kader van risicomanagement. Doelen van risicomanagement zijn het bevorderen van risicobewustzijn, het expliciet maken en beheersen van risico's. Dit is een continu proces gericht op:
• Het identificeren van risico's: waar lopen we welke risico's?
• Het classificeren van risico's: hoe groot is de kans, de impact en het financiële effect?
• Het treffen van beheersmaatregelen bij de grootste risico's
De aanpak voorziet erin dat tweemaal per jaar een sessie plaatsvindt met inhoudelijk en financieel betrokkenen. In die sessies worden risico's benoemd en waarbij per risico de kans op optreden en de gevolgen (impact) ervan worden bepaald. Gevolgen in financiële zin – incidenteel of structureel (i/s in de onderstaande tabel) - en voor doelstelling en imago (in de vorm van een rapportcijfer, waarbij een hoger cijfer staat voor een groter gevolg). Zo ontstaat een actueel overzicht van alle risico's, als basis voor beheersmaatregelen, gericht op het verminderen van de kans op optreden en/of op het beperken van de gevolgen.
De belangrijkste risico's zijn samengevat in de tabel Risico's en worden toegelicht. Daarmee zijn niet alle risico's benoemd. Want de gemeente zit sterk in de Twenterandse samenleving en heeft vele relaties met bijv. sportverenigingen en culturele organisaties. Het kan dan gaan om private/maatschappelijke organisaties met een grote betekenis voor de Twenterandse samenleving. Deze kan zo groot zijn dat, wanneer zich bijv. bedrijfsvoering risico's voordoen bij die organisaties, de gemeente als vangnet kan optreden, bestuurlijk dan wel financieel, afhankelijk van bestuurlijke afweging. Deze scenario's zijn slecht op voorhand te bepalen omdat de gemeente veelal geen statutaire verantwoordelijkheid draagt. Wel wordt opgemerkt dat verenigingen steeds meer een beroep doen op privatiseringsmogelijkheden en garantstellingen voor geldleningen om tot vernieuwing te komen. Ook zijn er risico's verbonden aan economische ontwikkelingen. Zo zien we vanaf de tweede helft van 2021 sterk oplopende energieprijzen en kan de huidige hoogconjunctuur leiden tot sterk oplopende prijzen in de bouw en tot vertraging op gewenste ontwikkelingen. Verder noemen we de klimaatverandering zoals die zich kan manifesteren in wateroverlast, droogte en/of hitte. Dit zijn evenzeer risico's.
Specifiek noemen we nog vijf risico's: de omgang met systemen, inkoop, contractbeheer, Kanaal Almelo de Haandrik en grote projecten.
De toenemende digitalisering heeft geleid tot een toename aan systemen in een omvang die veel vraagt van medewerkers. De veelheid aan verschillende systemen maakt dat medewerkers regelmatig niet in staat zijn om vereiste systemen op de juiste manier te gebruiken, wat kan leiden tot fouten en verspilling kan blijken te zijn. Voor tijdelijk ingehuurd personeel speelt dit nog sterker. Ook speelt bij systemen dat koppelingen niet altijd goed werken. Waar voorheen keuzes per losse applicatie werden gemaakt (qua systeem, leverancier, kosten) zijn we een koers ingeslagen om meer vanuit het gebruikersgemak, en vanuit het besef van het gehele applicatielandschap te kijken bij vervanging van systemen.
Bij inkoop bestaat de kans dat niet alle inkoopbehoeften in beeld zijn dan wel dat hierbij niet de juiste procedure is gevolgd. De hieruit voortvloeiende risico's kunnen zijn dat een marktpartij een verbod tot uitvoering van de opdracht en een gebod tot her-aanbesteding vordert op straffe van een dwangsom, ook kan vernietiging van de overeenkomst gevorderd worden. Daarnaast bestaat het risico dat de accountant vaststelt dat er in strijd met de Europese aanbestedingsplicht is gehandeld met als gevolg dat er geen goedgekeurde verklaring wordt afgegeven voor de jaarrekening.
Ook bestaat de kans dat contracten niet goed beheerd worden. De hieruit voortvloeiende risico's kunnen zijn dat rechtmatig afgesloten contracten onrechtmatig worden. Goed contractbeheer met ondersteuning van een contractbeheersysteem is noodzakelijk. In 2022 wordt dit ingericht.
Bij het Kanaal Almelo de Haandrik speelt dat de gemeente mogelijk door de eigenaren (deels) aansprakelijk wordt gesteld voor de schade die aan hun woningen of bedrijfspanden is opgetreden. Of door netwerkbeheerders wanneer de door hen aangevraagde vergunning of instemming wordt geweigerd, omdat de gemeente schade, die mogelijk door hun werkzaamheden zou kunnen optreden, wil voorkomen. Daarnaast leidt de gemeente zelf schade aan de eigen infrastructuur, omdat deze buiten de schaderegeling van de provincie valt.
Ook zijn er twee projecten, nieuwbouw zwembad en verbouw gemeentehuis, qua omvang in totaal circa 15 miljoen. Bij dergelijke grote projecten spelen doorgaans risico's op het gebied van financiën, tijd en kwaliteit. De overspannen bouwmarkt, sterk oplopende bouwkosten vanwege extreme stijging van energiekosten, grondstoffenprijzen en corona-maatregelen, de beschikbaarheid van technisch

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

personeel en de verstoringen in de aanlevering van bouwmaterialen vergroten de kans dat deze risico's zich voor doen. Hoewel op dit moment geen sprake is van een overschrijding op de projectbudgetten is het gelet op de huidige maatschappelijke en economische omstandigheden niet ondenkbeeldig dat er in de toekomst overschrijdingen kunnen optreden.

Tabel risico's

Tabel Risico's

	Risico's	impact				kans	vereist weerstandsvermogen
		in euro's	i/s	doel	imago		
1	Het onvoldoende realiseren van transformatie en bijsturingsmaatregelen	€ 1.000.000	s	7	7	50%	€ 1.000.000
2	Huishoudelijke ondersteuning	€ 250.000	s	6	4	70%	€ 350.000
3	Open einde' regelingen	€ 1.500.000	s	7	7	50%	€ 1.500.000
4	Twentse visie op vervoer	€ 100.000	s	7	7	25%	€ 50.000
5	Optreden majeure procesfout of incident	€ 500.000	i	7	9	25%	€ 125.000
6	Samenwerkingsaspecten	€ 500.000	i	5	8	25%	€ 125.000
7	Wijzigingen in wetgeving en verdeelmodellen	€ 500.000	s	5	5	40%	€ 400.000
8	Kwetsbaarheid informatiesystemen	€ 250.000	i	9	8	25%	€ 62.500
9	Gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed	€ 400.000	i	5	7	35%	€ 140.000
10	Uitvoeringsprogramma VTH	€ 1.000.000	i	3	8	5%	€ 50.000
11	Bodem	€ 400.000	i	3	3	15%	€ 60.000
12	Ruimtelijke ontwikkelingen	€ 300.000	i	3	6	20%	€ 60.000
13	Niet voldoen aan BIO / AVG	€ 250.000	i	4	8	5%	€ 12.500
14	Regelgeving, BBV en uitkering gemeentefonds	€ 1.000.000	i	2	2	25%	€ 250.000
15	Opduiken van onbekende afspraken met gevolgen	€ 500.000	i	2	8	20%	€ 100.000
16	Personeel gerelateerde risico's	€ 500.000	i	6	7	75%	€ 375.000
17	Onzekerheden als gevolg van oorlog in oost Europa						€ 1.000.000
	Totaal						€ 5.660.000

Toelichting risico's

1. Het onvoldoende realiseren van transformatie en bijsturingsmaatregelen.
De decentralisaties betekenen voor het sociaal domein een grote uitdaging. Van de gemeente wordt verwacht dat er zorg en ondersteuning wordt georganiseerd en daarvoor zijn te weinig middelen beschikbaar. Inmiddels zijn er extra middelen voor Jeugdzorg toegezegd met daarbij de opgave om kosten terug te dringen. Daar is een hervormingsagenda voor Jeugd aan gehangen, echter het regeerakkoord van het kabinet kondigt ook weer bezuinigingen aan. Het belang van de transformatie blijft daarmee nog steeds onverminderd van belang. In de aanpak waarvoor de gemeente Twenterand heeft gekozen staat deze transformatie dan ook centraal. Daarbij merken wij op dat de samenleving niet maakbaar is en zich ook externe effecten zich voordoen die van invloed zijn.
2. Huishoudelijke ondersteuning.
In 2022/2023 volgt een nieuwe aanbesteding van de Huishoudelijke ondersteuning. Uitkomsten van een aanbesteding kunnen een financieel effect hebben. Daarnaast heeft de Huishoudelijke ondersteuning een open einde risico en bestaat het risico dat nieuwe regelingen op dit terrein (zoals abonnementstarief eigen bijdrage en CAO-kosten) onvoldoende financieel worden gecompenseerd. Vanaf 2019 zien we hogere kosten op de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning. Dit komt enerzijds door een hogere indexatie door reële tarieven en anderzijds doordat het abonnementstarief en vergrijzing een aanzuigende werking heeft op de vraag naar Wmo voorzieningen. Het risico bestaat dat er onvoldoende wordt gecompenseerd door het Rijk met betrekking tot de volumestijgingen die het gevolg zijn van vergrijzing. Het abonnementstarief staat op de agenda van het nieuwe kabinet. De beheersing vraagt om aanpassing van het beleid en een gerichte monitoring van de ontwikkeling van dit risico. Inmiddels zijn hiertoe de eerste stappen gezet,

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

zowel lokaal als regionaal. Een was- en strijkservice is ingezet als lokale financiële beheersmaatregel.
3. ‘Open einde’ regelingen.
Binnen het sociaal domein zijn er verschillende gebieden waarbij sprake is van zogenaamde ‘open einde’ regelingen. Dit betekent dat in situaties waarin een aanvraag voor een voorziening niet afgewezen kan worden, de gemeente moet leveren. De hieruit voortvloeiende kosten zijn voor rekening van de gemeente ook wanneer als gevolg hiervan het beschikbare budget wordt overschreden. Onder- / overschrijdingen worden in eerste instantie door een reserve opgevangen. Dit risico speelt sterk in het sociaal domein. De beheersing richt zich o.a. op het voorliggend maatschappelijke veld, waar toenemend gebruik wordt gesignaleerd.
4. Twentse visie op vervoer.
In samenwerking met andere Twentse gemeenten is er gewerkt aan een integrale oplossing voor de huidige situatie van verschillende naast elkaar bestaande vervoersstromen. Dit heeft geleid tot een aanbesteding in 2017 en inmiddels ook een lokale bestuursopdracht vervoer; In 2022 zal er gestart worden met een nieuwe aanbesteding in deze complexe markt. De werking van de visie is afhankelijk van de ontwikkeling van het dataknooppunt. Deze ontwikkeling verloopt niet vlekkeloos, zowel in de uitvoering als in de samenwerking in de regio en met de vervoerders.
5. Optreden van een majeure procesfout of incident.
Dit risico betreft het optreden van een procesfout of incident leidend tot een grote verstoring van het proces of in de dienstverlening. Uiteraard kunnen procesfouten en incidenten altijd plaatsvinden, maar bij dit risico gaat het om een grote verstoring. Aanleiding hiervoor kan zijn: Een gebrek aan casusregie waardoor de juiste zorg niet of niet tijdig is verleend; Het onvoldoende op orde zijn van het administratieve proces met de programmatuur en het juiste gebruik daarvan; Het verlenen van andere zorg dan bedoeld of het verlenen van te dure of te langdurige zorg door rolonduidelijkheid of gebrek aan kennis bij de medewerkers.
Ten gevolge van het optreden van incidenten kan de koersvastheid onder druk komen te staan. Het bestaan van onvoldoende plaatsingsmogelijkheden voor participatie, hulp en ondersteuning dan wel onvoldoende doorstroming (bijv. vanuit crisisopvang) kan leiden tot extra kosten. Er kan een toename optreden van het aantal bezwaarschriften met gevolgen voor imago en kosten.
Van belang is dat indien wachttijden oplopen het risico toeneemt, daarom vindt monitoring van wachttijden plaats. Wachttijden in de toegang en in de rest van de keten vragen bijzondere aandacht. Landelijk heeft dit ook aandacht en regionaal wordt dit verder opgepakt.
6. Samenwerkingsaspecten.
In het sociaal domein wordt met veel partijen samengewerkt. Daar spelen ook risico’s. Dat kan gaan over een verschil van inzicht over de kwaliteit van dienstverlening, hetgeen tot aansprakelijkheidskwesties kan leiden. Er zijn verschillende coalities in Twente hetgeen invloed heeft op slagkracht, duidelijkheid en efficiency, ook richting externe partijen. Verder kan het gebeuren dat problemen ontstaan bij partijen, bijv. liquiditeitsproblemen, waardoor afspraken niet worden nagekomen en er bijvoorbeeld niet “wordt geleverd”. Ook kan het leiden tot faillissement waardoor frictiekosten kunnen ontstaan en er aanvullende maatregelen moeten worden getroffen om dienstverlening gecontinueerd te krijgen, bijvoorbeeld Early warning. Early warning betreft vroegsignalering bij problemen bij zorgaanbieders. Om problemen voor te zijn wordt er toenemend strakker aan de voorkant gescreend (barrièremodel). Het werken conform de privacywetgeving kan gevolgen hebben voor de boogde integrale werkwijze en kan integraal maatwerk beperken.
De samenwerking op het gebied van inkoop kan moeizaam verlopen waardoor beoogde inkoopvoordelen niet gehaald worden. We zijn gestart met verlengingen van de huidige inkoop voor het Twents Model en de nieuwe inkoop voor het Twents Model in 2025.
7. Wijzigingen in wetgeving en verdeelmodellen.
Er is een nieuw verdeelmodel aangeboden. Hierop is door het Raad voor het Openbaar Bestuur een reactie gegeven dat het nieuwe verdeelmodel aanpassingen behoeft. Inmiddels is er een resolutie aangenomen waarbij het onduidelijk is wanneer er een nieuw verdeelmodel ingevoerd gaat worden. Er zijn extra middelen Jeugdzorg toegekend voor 2021 en 2022. Het nieuw te vormen kabinet heeft een voorlopig besluitgenomen over 2023 en verder. Hierover is nog geen overeenstemming bereikt tussen VNG en het ministerie van VWS. Hierop vooruitlopend zijn de extra middelen al wel deels structureel in de begroting opgenomen (met instemming van de toezichthouder). Daarnaast is er ook sprake van andere wijzigingen die ook raken aan het Sociaal Domein. In het bijzonder noemen we de wijziging woonplaatsbeginsel in 2022 en de nog te trekken conclusies van het rapport "Stelsel in groei" met de komende hervormingsagenda Jeugdzorg. Met betrekking tot het woonplaatsbeginsel schuilt er een mogelijk risico in het feit dat nog niet alle gemeenten alles aan ons hebben overgedragen. Daarnaast speelt nog de nieuwe verdeling van de middelen Beschermd Wonen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

8. Kwetsbaarheid informatiesystemen
De afhankelijkheid van de bij het Sociaal Domein gebruikte informatiesystemen is groot. Per 1 januari 2022 is overgegaan naar een ander systeem binnen het Sociaal Domein, waardoor gebruik kan worden gemaakt van 1 softwarepakket voor het gehele Sociaal Domein. Hiermee is het risico hieromtrent verkleind. Op gebied van continuïteit zijn er risico's van uitval met stagnerende dienstverlening, niet tijdige betalingen en extra inzet/ bypasses als gevolg. De informatie uit het systeem kan tekortschieten voor goede sturing en geeft risico's in financiële grip (tijdigheid) en de export uit het systeem heeft een omvang die tot vervolgrisico's kan leiden.
De komende periode zullen nieuwe ontwikkelingen m.b.t. IT in het Sociaal Domein een rol gaan spelen. Verdere doorontwikkelingen van data(analyses) worden opgepakt, zoals ook aanbevolen door de visitatiecommissie VNG, waarbij risico's zijn wegens genoemde systeemwisseling en kwetsbaarheid in de functies rond data-aanlevering en duiding.
9. Gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed.
Verschillende soorten risico's kunnen zich voordoen. Die zijn gerelateerd aan:
• De staat van onderhoud;
• De bouwkundige staat;
• De exploitatie van gebouwen;
• De leegstand van gebouwen.
Bij gemeentelijk vastgoed gaat het om vastgoed waarvan de gemeente eigenaar is. Daarnaast is er maatschappelijk vastgoed dat in eigendom en/of in gebruik is bij maatschappelijke organisaties, zoals verenigingen en stichtingen. Wanneer er zich (financiële) problemen voordoen, zal de gemeente al snel worden aangesproken.
De gemeente Twenterand ziet grote maatschappelijke opgaven op zich afkomen, zoals de decentralisaties in het sociaal domein, de energietransitie en de klimaatadaptatie. Deze opgaven vragen veel van de gemeente, zowel op inzet als ook op financieel vlak. Door de energietransitie ligt er ook een uitdaging ten aanzien van de verduurzaming van (gemeentelijk) vastgoed. Om een duidelijk beeld te krijgen van deze opgave dient bekeken te worden welk vastgoed de gemeente wil (blijven) inzetten voor het behalen van de geformuleerde doelen. Hierdoor dienen er keuzes gemaakt te worden, op welke manier ons huidige vastgoed als middel kan worden ingezet om de maatschappelijke opgaven te dienen. Ook is het goed om in het licht van de maatschappelijke opgaven het in eigendom hebben van het vastgoed te bekijken. Daarnaast kan de financiële situatie aanleiding zijn om het in bezit hebben van een deel van het vastgoed te heroverwegen.
Vastgoed in gemeentelijk eigendom draagt bij aan de maatschappelijke doelen van de gemeente Twenterand. Leegstaand of commercieel vastgoed zonder bijdrage aan de maatschappelijke doelen wordt afgestoten, in beginsel door verkoop. Op 12 november 2019 heeft het college het Beleidskader voor gemeentelijk vastgoed Twenterand vastgesteld. Door dit beleidskader wordt het vastgoed in kaart gebracht, met hierbij de relatie met de doelenbomen. Vervolgens worden uitgangspunten geformuleerd die de richting bepalen, waarmee de afwegingen per gebouw of categorie kunnen worden gemaakt. De bouwkundige staat en de staat van onderhoud wordt 3-jaarlijks door een deskundig bureau geïnspecteerd en verwerkt in een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). Hiermee wordt dit risico afgedekt.
10. Uitvoeringsprogramma VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving).
Het niet (kunnen) voldoen aan controles en frequenties in het uitvoeringsprogramma van evenementen-, bouw- en milieuvergunningen, als gevolg waarvan er ongewenste situaties kunnen ontstaan of optreden. Bijv. verkeerde opslag van gevaarlijke stoffen (milieu), of ten onrechte afgeven van een evenementenvergunning (denk aan Haaksbergen). Dit risico kan forse gevolgen hebben zowel qua imago/doelrealisatie als financieel.
De milieu-inspecties en vergunningen zijn vanaf 1 januari 2019 bij de Omgevingsdienst Twente ondergebracht. De overige uitvoering van het Uitvoeringsplan ligt bij het team Omgeving. Wanneer dit plan wordt uitgevoerd blijven we binnen de aanvaardbaar geachte bestaande risico's. Het college heeft de mogelijkheid om, keuzes te maken naast de wettelijke verplichtingen, en het lokale toezicht uit te breiden in het Uitvoeringsplan. De totstandkoming van de ODT per 1 januari 2018 is van beperkte invloed op dit risico. De gemeente blijft verantwoordelijk. Dit geldt ook voor de verhaalbaarheid van kosten van verwijdering van drugsafval bij grondeigenaren. Qua beheersing wordt geïnvesteerd in toezicht en handhaving.
11. Bodem.
Naar aanleidingen van incidenten of wijzigingen (bijv. nieuwbouw) kan het gebeuren dat bij controles zaken aan het licht komen die niet in orde zijn. Bijv. een (dreigende) verontreiniging. In die gevallen worden er maatregelen (opdracht tot sanering) genomen, al dan niet ondersteund door een dwangsom en met een termijn, een en ander ten laste van de organisatie die het betreft. Daarbij zijn

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

situaties denkbaar waarbij de gemeente zelf bepaalde (delen van de) saneringen moet uitvoeren en de kosten ervan ook voor een deel draagt. Gedragslijn is hierbij dat aansprakelijkheid altijd direct bij de eigenaar wordt gelegd.
Deze handhavingstaken zijn per 1 januari 2019 overgegaan naar de ODT (Omgevingsdienst Twente). Onder de Omgevingswet komen bodemtaken van de Provincie over naar de gemeente. We onderzoeken nog of deze taken eveneens bij de ODT kunnen worden ondergebracht.
Qua beheersing speelt de digitalisering van het bodemsysteem, waarbij bekende verontreinigingen zoveel mogelijk in kaart worden gebracht. Voor wat betreft de aanwezigheid of het aantreffen van asbest in de bodem is het Bureau Asbest Sanering (BAS) opgericht. Dit bureau werkt voor 7 Twentse gemeenten en neemt de onderzoeken en de sanering geheel voor haar rekening. De middelen hiervoor worden als subsidie ontvangen van de Provincie.
12. Ruimtelijke ontwikkelingen.
De komst van de nieuwe Omgevingswet brengt risico's met zich mee. Die kunnen zich voordoen t.a.v. meerdere aspecten: niet tijdig klaar zijn, digitaliseringsproblemen (functioneel of financieel), tekortschietend omgevingsinstrumentarium (omgevingsplan/omgevingsvisie). Deze risico's zijn op dit moment nog niet goed in te schatten.
13. Niet voldoen aan BIO/ AVG
Dit risico bestaat eruit dat niet wordt voldaan aan vereisten uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO) of aan vereisten uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Twenterand voldoet aan de minimum vereisten vanuit de BIO en vanuit de AVG. De beheersing van dit risico bestaat uit periodiek evalueren en acteren op de uitkomsten hiervan. Vanwege de cruciale rol die bewustzijn hier speelt wordt de in gang gezette bewustzijnscampagne vervolgd en uitgebreid naar proceseigenaren. Daarnaast speelt bij de beheersing de uitvoering van het geactualiseerde beveiligingsplan. Dat heeft geleid tot organisatiebrede toepassing van tweefactor autorisatie. Er is een verzekering afgesloten waardoor de impact van bepaalde risico's, zoals bijvoorbeeld een hack of datalek wordt beperkt. Naast digitale beveiliging gaat het ook om bewustzijn van zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en documenten.
14. Regelgeving, BBV en uitkeringen gemeentefonds
Op het gebied van de uitkeringen gemeentefonds is er sprake van samenhang waarbij een wijziging op één gebied gevolgen kan hebben voor de andere gebieden. Het zogenaamde 'trap op, trap af' mechanisme. Wat hier bijvoorbeeld speelt is het risico dat wanneer de rijksuitgaven achterblijven – bijvoorbeeld omdat een Ministerie er niet in slaagt de voorgenomen investeringsuitgaven te doen – dit automatisch betekent dat ook de algemene uitkering van het gemeentefonds neerwaarts wordt aangepast, waardoor de inkomsten van de gemeente dalen.
Daarnaast vindt er een herverdeling plaats van de algemene uitkering. Hiertoe is in 2021 een verdeelvoorstel aangeboden aan de Raad voor het Openbaar Bestuur. De voorlopige uitkomsten – op basis van gegevens uit 2019 - van deze herverdeling zijn slechts een indicatie. Het gaat hierbij om voorlopige effecten. Voor Twenterand bedraagt dit effect (op basis van nieuwe berekeningen uit december 2021) € 21 per inwoner nadelig, met een ingroeipad vanaf 2023 van € 15 per inwoner per jaar. Na definitieve besluitvorming over de invoering van het verdeelvoorstel zal met de dan bekende gegevens nog een actualisatie plaatsvinden naar 1 januari 2023. Deze laatste actualisatieslag zal inzicht geven in de definitieve herverdeeleffecten voor gemeenten. De beheersing van dit risico bestaat uit het monitoren van ontwikkelingen op deze gebieden.
Het BBV wijzigt regelmatig, bijvoorbeeld als gevolg van een wijziging van de financiële verhoudingswet. Een onderdeel daarvan is de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Ook die zal een nadere duiding in het BBV krijgen. Er is met een Plan van Aanpak al geanticipeerd op deze ontwikkeling.
15. Opduiken van onbekende afspraken met gevolgen.
Er is en wordt veel tijd gestoken in het compleet krijgen van dossiers zodat er een actueel overzicht bestaat van alle gemaakte afspraken en mogelijke verplichtingen (op basis van boetebedingen, etc.). Desalniettemin blijft de kans bestaan dat er nog iets opduikt wat gevolgen kan hebben. De financiële implicaties hiervan kunnen fors zijn.
Voor de beheersing van dit risico is het belangrijk dat contractbeheer op orde is. Bewustzijn is van groot belang inclusief aandacht voor de vraag wie bij afspraken dienen te worden ingeschakeld.
16. Personeel gerelateerde risico's.
Twenterand beschikt over een krap personeelsbestand voor de uitvoering van alle taken. In dit verband speelt een aantal risico's. Er komen regelmatig opgaven/taken bij zonder dat de daarvoor benodigde middelen in voldoende mate beschikbaar worden gesteld. Denk bijv. aan de invoering van omgevingswet en de taken op het gebied van klimaat/energietransitie. Dit kan leiden tot spanning tussen beschikbare en benodigde formatie, en daardoor te hoge werkdruk/verstoorde balans wat kan

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

leiden tot (langdurige) uitval. Daarnaast kan de krapte op de arbeidsmarkt de invulling van reguliere en tijdelijke functies belemmeren wat mogelijk leidt tot meer verloop of hogere kosten door inhuur. Het aanbieden van arbeidsovereenkomsten voor tijdelijke functies brengt WW- en BW risico's/verplichtingen met zicht mee, waarvoor Twenterand eigen risico drager is. Ook kan afscheid nemen van personeel aanleiding zijn tot het sluiten van vaststellingsovereenkomsten met financiële verplichtingen.
Risico 17. Onzekerheden als gevolg van de oorlog in oost Europa
De inval in Oekraïne door Rusland heeft grote impact, zowel economisch als maatschappelijk. Zo zien we al maanden economische signalen, waarbij schaarste van energie en andere grondstoffen leidt tot sterk oplopende prijzen voor energie en levensmiddelen. Dit heeft gevolgen voor onze inwoners en het kan leiden tot extra inspanningen om bij te springen, bijv. extra tegemoetkomingen voor energiekosten voor lagere inkomens. Er zijn ook gevolgen voor onze eigen bedrijfsvoering te onderkennen, zoals hogere brandstofkosten, hogere investeringskosten bij projecten, etc.
Daarnaast kan bij aanhoudende hoge inflatie niet worden uitgesloten dat er een economische recessie komt, met alle mogelijke risico's van dien.
We zien ook de humanitaire gevolgen waarbij een groot beroep wordt gedaan op ons gemeentelijk en maatschappelijk vermogen om vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen, voor een periode van ongewisse duur.
In verband met deze risico's wordt in het benodigde weerstandsvermogen een raming van 1% van de jaarbegroting van Twenterand, afgerond € 1.000.000, als risico opgenomen.

Conclusie

Het vereiste weerstandsvermogen bedraagt (zie tabel risico's) € 5.660.000,- en de beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 7.730.131 Dat betekent een dekkingsratio van bijna 1,37 en dat ligt 37% boven de norm van 1.

Kengetallen: Financiële weerbaarheid en wendbaarheid

Kengetallen: financiële weerbaarheid en wendbaarheid
M.i.v. 2016 is een aantal kengetallen voorgeschreven om de inzichtelijkheid en de transparantie van de jaarstukken te vergroten. Deze kengetallen beogen inzicht te geven in hoe solide de financiële positie van de gemeente is.
De kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en worden onderstaand toegelicht en geduid. Bij de duiding wordt gebruik gemaakt van het GTK 2020 (Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader), opgesteld door de twaalf provincies.
De kengetallen zijn weergegeven in bijgaande tabel.
Netto schuldquote en netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen
De netto schuldquote bestaat uit de schuldenlast van de gemeente gedeeld door de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. Bij de netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen gaat het om schulden exclusief doorgeleende gelden (aan bijv. een woningbouwcorporatie die jaarlijks aflost). De netto schuldquote bedraagt 34,2% en daarmee valt Twenterand in de categorie minst risicovol, op basis van (de signaleringswaarden van) het GTK 2020.
Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft het eigen vermogen weer als percentage van het totale vermogen en hierbij geldt hoe hoger dit percentage, hoe beter de gemeente in staat is haar verplichtingen op de lange termijn te voldoen. De solvabiliteitsratio bedraagt 35,38% en daarmee valt Twenterand in de categorie neutraal, op basis van het GTK 2020.
Grondexploitatie
Grondexploitatie geeft de grondpositie (waarde van de grond) weer als percentage van de totale geraamde baten. Voor deze ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie bedraagt 3,57% en daarmee valt Twenterand in de categorie minst risicovol, op basis van het GTK 2020.
Structurele exploitatieruimte
Structurele exploitatieruimte geeft het verschil tussen baten en lasten als percentage van de totale baten. En schetst welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke stijging van baten of structurele daling van lasten daarvoor nodig is. Het beeld van deze structurele exploitatieruimte is over de jaren 2021 t/m 2024 overwegend negatief en daarmee valt Twenterand in de meest risicovolle categorie, op basis van het GTK 2020.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft de hoogte van de van de woonlasten van een gezin weer als percentage van de landelijk gemiddelde woonlasten van een gezin. Dit percentage bedraagt 95,86% en daarmee valt Twenterand in de categorie neutraal, op basis van het GTK 2020.

Kengetallen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	49,50%	53,45%	34,20%	68,54%	79,86%	77,07%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	35,10%	37,60%	21,92%	53,22%	65,03%	62,73%
Solvabiliteitsratio	25,52%	21,09%	35,38%	21,55%	19,83%	20,29%
Structurele exploitatieruimte	3,33%	-0,07%	-0,58%	2,24%	-1,78%	-3,42%
Grondexploitatie	7,54%	12,81%	3,57%	1,37%	3,81%	3,07%
Belastingcapaciteit	94,87%	95,86%	95,86%	95,17%	96,53%	96,57%

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De kapitaalgoederen vormen het gemeentelijk kapitaal waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard voor de (jaarlijkse) lasten. Het is van belang, dat voor de openbare voorzieningen en gebouwen goede onderhoudsplanningen aanwezig zijn.
Beleid
De gemeentelijke kapitaalgoederen bestaan uit veel uiteenlopende onderdelen, zoals groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, gebouwen voor uiteenlopende functies, bestrating wegen, rioleringen, sportterreinen, afvalcontainers en dergelijke. Voor deze onderdelen wordt op basis van beheerssystemen, die zijn vastgesteld door de raad, de onderhoudsbehoefte bepaald. Daarnaast worden door de betrokken medewerkers op basis van visuele waarnemingen de nodige correcties hierop aangebracht.

Wegen

De gemeente Twenterand heeft de volgende lengte wegen en oppervlakte verharding in onderhoud en beheer:

Wegen/verharding	Areaal
Lengte wegen	436 km
oppervlakte verharding	237 ha.

Door de CROW (landelijk kennisplatform voor de openbare ruimte) is een standaard ontwikkeld om de kwaliteit van de openbare ruimte te bepalen. Middels deze systematiek worden de wegen geïnspecteerd en wordt de onderhoudsbehoefte bepaald.
De benodigde onderhoudsmaatregelen zijn afhankelijk van de vastgestelde (technische) staat en de feitelijk optredende slijtage van een bepaalde weg door het gebruik of andere omstandigheden zoals weersinvloeden. Dit onderhoud wordt planmatig uitgevoerd, waarbij het doel is om binnen de beschikbare financiële middelen door tijdig en juist ingrijpen de technische levensduur en het goed functioneren van een weg zoveel mogelijk te verlengen. Daarom wordt gedurende de levensduur regelmatig de toestand van de wegen geïnspecteerd, zodat de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen kunnen worden bepaald. Onder wegen worden zowel de asfaltwegen als de wegen met een elementenverharding (klinkers, trottoirs) verstaan.
De begroting voor het onderhoud van wegen wordt gemaakt aan de hand van ingevoerde inspectiewaarden in het beheersysteem Obsurv. In dit systeem worden per weggedeelte ca. elke twee jaar inspectiewaarden ingevoerd. Deze waarden komen voort uit een inspectieronde, waarbij de staat van het wegdek op diverse punten beoordeeld wordt. Aan de hand van de ingevoerde inspectiewaarden en diverse instellingen worden de benodigde maatregelen bepaald en de begroting gegenereerd.
Afgevlakte planning:
De begroting voor het onderhoud wordt per jaar berekend. Hierdoor kan het zijn dat er in 1 jaar een laag bedrag benodigd is, terwijl het volgend jaar een hoog bedrag benodigd is. Omdat dat minder praktisch en werkbaar is, wordt een afgevlakte planning gemaakt. Hierin wordt (waar mogelijk) geschoven met onderhoudsjaren zodat per jaar een min of meer gelijk bedrag benodigd is.
Aan de hand van de meest recente inspectiewaarden in het beheersysteem worden de begrotingscijfers bepaald.
Aan onderhoud asfaltwegen wordt in eerste instantie voorrang gegeven om zoveel mogelijk kapitaalvernietiging te voorkomen. Wanneer namelijk asfaltwegen niet tijdig worden onderhouden zet het schadebeeld zich door in de fundering. waardoor de kosten van herstel fors toenemen. Vanaf 2020 is voor de elementenverhardingen ook extra geld beschikbaar i.v.m. achterstallig onderhoud.
In de post onderhoud wegen worden ook de aanleg en het onderhoud van grasbetonstenen en bermbeton meegenomen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Financieel overzicht: Wegen

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Onderhoud	1.194.855	1.136.017	966.783
Kapitaallasten	206.150	304.785	228.686
Totaal	1.401.005	1.440.802	1.195.469

Openbare verlichting

Het areaal van de openbare verlichting is geïnventariseerd en op basis van deze inventarisatie vindt de jaarlijkse vervanging plaats van armaturen en masten.

Openbare Verlichting	Areaal
Lichtmasten/armaturen	7.250 , daarvan is 46% verled

De inventarisatie wordt periodiek bijgewerkt en actueel gehouden. In de investeringslijst is jaarlijks een bedrag opgenomen van bijna €134.000,-. De onderbouwing van dit bedrag is als volgt: Bij een theoretische technische levensduur van 20 jaar voor een armatuur en 40 jaar voor een mast komt men op een gemiddeld jaarlijks bedrag van €192.500,- voor vervanging. In het beleidsplan Openbare Verlichting, dat op 2 juli 2013 door de gemeenteraad is vastgesteld, is aangegeven dat het de verwachting is dat het bedrag van bijna €134.000,- per jaar voldoende is, aangezien in de praktijk blijkt dat de levensduur vaak enige jaren langer is. Wanneer gerekend wordt met een werkelijke vervangingstermijn van 28 jaar voor een armatuur en 50 jaar voor een mast betekent dit, dat het bedrag voldoende is.

Financieel overzicht: Openbare verlichting

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Onderhoud	4.882	31.183	24.706
Kapitaallasten	37.158	62.294	40.317
Totaal	42.041	93.477	65.024

Gebouwen en civieltechnische kunstwerken

Er vindt driejaarlijks een herinspectie plaats van alle gemeentelijke gebouwen en zesjaarlijks van alle civieltechnische kunstwerken gelegen binnen de gemeente Twenterand (gebruik gemaakt wordt van van de systemen voor rationeel gebouwenbeheer en rationeel kunstwerkenbeheer van Antea). Het grootschalig onderhoud voor instandhouding van bestaande gebouwen en civieltechnische kunstwerken is voor de komende 10 jaren geregeld. In het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) wordt voor 10 jaar de toekomstige onderhoudsbehoefte aangegeven. Wanneer een gebouw of gebouwonderdeel of een civieltechnisch kunstwerk onderhoud vergt, worden de gewenste activiteit en de onderhoudscyclus vermeld, inclusief de daarbij behorende kosten. In de meerjarenbegroting is voor de storting in het onderhoudsfonds betreffende de gemeentelijke gebouwen ieder jaar een verhoging van €45.000,- en voor de kunstwerken ieder jaar een verhoging van €6.000,- opgenomen. Uit de inspecties blijkt dat indien men bovengenoemde jaarlijkse verhoging handhaaft, er voor de komende 10 jaar voldoende dekking aanwezig is om het noodzakelijke onderhoud uit te kunnen voeren. De gemeente heeft de volgende aantallen accommodaties/gebouwen en civieltechnische kunstwerken in beheer:

Accommodaties/gebouwen	**Areaal**
aantal accommodaties/gebouwen	49
Civieltechnische kunstwerken	**Areaal**
aantal kunstwerken	57

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Financieel overzicht: Bruggen en kunstwerken

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Onderhoud	6.572	15.918	0
Mutatie reserve/voorziening groot onderhoud	5.885	37.729	132.431
Kapitaallasten	15.127	15.353	15.011
Totaal	27.584	69.000	147.442

Financieel overzicht: Gebouwen

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Onderhoud	346.950	279.544	350.051
Mutatie reserve/voorziening groot onderhoud	415.775	487.269	415.611
Kapitaallasten	960.114	981.433	957.192
Totaal	1.722.839	1.748.246	1.722.854

Groen

Door de CROW (kennisplatform voor de openbare ruimte) is een landelijke standaard ontwikkeld om de kwaliteit van de openbare ruimte te bepalen. Op basis van die standaard heeft Sweco het rapport geschreven Keuzemodellen kwaliteitsniveaus Wegen en Groen (oktober 2010). Voor openbaar groen is een aantal kwaliteitsniveaus doorgerekend. Middels het pakket rationeel groenbeheer van Sweco zijn deze onderhoudsniveaus vertaald in de werkpakketten (technisch en financieel). De onderhoudsbudgetten staan onder druk vanwege enkele ontwikkelingen, die kosten verhogend werken (wijziging regelgeving, verbod op gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op verhardingen, areaaluitbreiding en prijsindexatie). Er wordt gezocht naar maatregelen en aanpassing van werkzaamheden om binnen de bestaande budgetten de vastgelegde onderhoudsniveaus zoveel mogelijk te handhaven. Daarbij zal het voorkomen, dat die onderhoudsniveaus niet in de volle breedte worden gehaald. Mutaties in het areaal worden op structurele wijze bijgehouden en verwerkt.
Dat areaal bestaat uit:

Openbaar groen	Areaal
bomen	25.225 stuks
hagen	16,6 km
oppervlakte openbaar groen	157 ha.

Financieel overzicht: Openbaar groen

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Onderhoud	1.913.573	1.806.632	1.206.851
Kapitaallasten	22.909	19.325	21.409
Totaal	1.936.482	1.825.957	1.228.260

Grondwater

Het hoge grondwaterbeheer is opgenomen in het Gemeentelijke Rioleringsplan 2019-2023. Voor zover bekend zijn binnen de gemeentegrenzen geen gebieden met grote problemen. Mochten zich toch problemen voor doen, dan zijn gelden beschikbaar binnen het product Riool om de oorzaak van de problemen te onderzoeken en zo nodig maatregelen te treffen.

Riolering

De volgende rioolvoorzieningen zijn aanwezig in de gemeente:

Riolering	Areaal

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

vrij verval riolering	235 km
(mini)gemalen	760 stuks

In 2018 is een nieuw GRP vastgesteld en is bepaald welke maatregelen er aan het rioolstelsel getroffen dienen te worden voor met name de komende planperiode van 5 jaar. In de eerste vier jaar is daar gedetailleerd naar gekeken en zijn ook de benodigde budgetten vastgelegd. Voor de periode daarna is dat ook gedaan, maar dan meer op hoofdlijnen. Op het gebied van de riolering gaat het om het onderhoud en beheer van bestaande riolering en gedeelten van de riolering, die vervangen moeten worden. In het GRP 2019-2023 is ingespeeld op de klimaatverandering. Er zijn maatregelen ingepland voor de locaties, waar via modelberekeningen is gebleken, dat daar bij toenemende hoeveelheden neerslag problemen kunnen gaan optreden. De gemeente Twenterand gaat in deze GRP-periode ervaring opdoen met risicogestuurd rioolbeheer. Wij gaan dus vervangen op basis van risico en dus op functioneren. Door verbetering van methodieken kunnen wij nauwkeuriger bepalen hoe lang een riool meegaat en wat de gevolgen van bepaalde schades zijn. Door risicogestuurd rioolbeheer blijven de kosten maatschappelijk aanvaardbaar. Zowel m.b.t. het opstellen van het nieuwe GRP als de doelmatigheid van te treffen maatregelen heeft overleg plaatsgevonden met het waterschap Vechtstromen. Het overleg met het waterschap heeft o.a. tot doel dat er zowel voor het waterschap als voor de gemeente een win- win-situatie ontstaat, m.a.w. zo slim mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten de noodzakelijke maatregelen treffen. Middels het kostendekkingsplan is de hoogte van de rioolheffing bepaald op basis van 100% kostendekkendheid. Planmatig wordt het rioolstelsel gereinigd en geïnspecteerd, waardoor de kwaliteit wordt bewaakt. Ter plekke van de overstorten en de gemalen worden permanent metingen verricht om de werking van het stelsel te kunnen monitoren. Er wordt gewerkt met het programma rationeel rioolbeheer van Sweco.

Financieel overzicht: Riolering

Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Onderhoud	259.031	241.894	285.301
Mutatie reserve/voorziening groot onderhoud	1.139	500	2.692
Kapitaallasten	2.012.469	726.998	480.460
Totaal	2.272.639	969.392	768.453

Kaderplan speelruimte

Voor het kaderplan speelruimte (door de Raad vastgesteld in 2018) is jaarlijks gemiddeld €76.000,- nodig. Dit is meegenomen in de begroting 2020 en verder. Alle centrale plekken en steunplekken blijven hiermee ingericht.

Speeltoestellen	Areaal
Aantal speeltoestellen	561 stuks

Tractie en gereedschappen

Tractie en gereedschappen hebben blijvend aandacht nodig in relatie tot bezetting en daarmee effectief gebruik. Door gewijzigde inzichten of anders uitvoeren van werkzaamheden is het zinvol het gebruik van deze middelen constant tegen het licht te houden. De kapitaallasten van de tractie zijn in de begroting opgenomen voor een vast bedrag. Het verschil tussen werkelijk en begroot wordt gestort c.q. onttrokken uit de reserve tractie. Jaarlijks wordt beoordeeld of de vervangingen, die zijn opgenomen in het tractieplan, noodzakelijk zijn.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Paragraaf Financiering

Inleiding

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarrekening neemt het college, naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV, in ieder geval op:
A. de kasgeldlimiet;
B. de renterisiconorm;
C. een overzicht van verstrekte geldleningen.

Algemene ontwikkelingen

De gemeente dient een paragraaf Financiering in zowel de begroting als in het jaarverslag op te nemen, waarin aangegeven wordt op welke manier er uitvoering word gegeven aan de financieringsfunctie. Het uitgangspunt hierbij is het beheersen van risico's, met name het renterisico. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.
Om volledig te voldoen aan de wetgeving op het gebied van treasury heeft de gemeente Twenterand een treasurystatuut. In dit treasurystatuut zijn de uitgangspunten, de doelstellingen, de beleidsmatige en organisatorische kaders (inclusief het toezicht op de uitvoering van de treasury) voor de treasuryfunctie vastgelegd. De wet FIDO definieert treasury als volgt: "het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op: de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's". Onderstaand treft u aan de voor de gemeente Twenterand relevante informatie met betrekking tot de treasury-activiteiten van de gemeente in 2021.

Treasurybeleid

De beleidsdoelstelling van het treasurybeleid van de gemeente Twenterand kan als volgt worden omschreven: De gemeente voert, gelet op haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijk kapitaal te beheren, een risicomijdend treasurybeleid. Binnen dit risicomijdende beleid stelt de gemeente zich ten doel zo laag mogelijke kosten over leningen en/of een zo hoog mogelijk rendement over het belegd vermogen te realiseren, voor zover nog mogelijk binnen de opgelegde regeling voor schatkistbankieren. Dit binnen de daarvoor geldende randvoorwaarden en ter beperking van risico's.

Renterisico's

In de Wet Fido is de renterisiconorm opgenomen. Doel van deze norm is het beperken (spreiden) van het renterisico op de vaste schuld van de gemeente. Het toezichthoudende orgaan wordt met behulp van deze norm op een transparante wijze inzicht geboden in het renterisico als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering van leningen.
Een hoofddoel van treasury is het beperken van de gevolgen van een stijgende rente. Aan de andere kant dient er optimaal geprofiteerd te worden van lage rentestanden. Met het bijhouden van de ontwikkelingen op de geld en kapitaalmarkt en de grote diversiteit in leningsproducten wordt continue geprobeerd om een zo optimaal mogelijk resultaat te behalen tegen een verantwoord risico, eventueel ondersteund door een liquiditeitsprognose.
Berekening renterisiconorm:

1.	Begrotingstotaal	€ 99.439.844
2.	Wettelijk percentage	20%
3.	Renterisiconorm (1x2)	*€ 19.887.969*
4.	Renteherzieningen	€ 0
5.	Aflossingen	€ 4.081.951
6.	Bedrag van renterisico (4+5)	*€ 4.081.951*
7.	Ruimte onder renterisiconorm	€ 15.806.018

Renteberekening

In het jaar 2021 is over opgenomen langlopende gemeentelijke geldleningen gemiddeld 1,26% rente betaald (2020: 1,49%, 2019: 1,89%, 2018: 2,09%, 2017: 2,14%).
In de begroting 2021 zijn deze rentelasten opgenomen. Voor het aantrekken van kort geld werd begrotingstechnisch rekening gehouden met een gemiddeld percentage van 1,00% (rente

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

financieringstekort binnen de kasgeldnorm). De werkelijke rente is verantwoord op de het product/taakveld 'treasury'.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Onderstaand treft u een weergave aan van de in de loop van het jaar 2021 verzamelde gegevens met betrekking tot de renterisico's op korte termijn. De wetgever beoogt met behulp van de kasgeldlimiet het renterisico op korte termijn van gemeenten in te perken. Dit wordt bereikt door aan gemeenten een limiet aan te geven tot hoe ver met kort geld gefinancierd mag worden. Deze (wettelijke) limiet is 8,5% van de totale lasten van de gemeente. Als de gemeente voorziet dat structureel de kasgeldlimiet wordt overschreden dan is de gemeente verplicht te consolideren, dat wil zeggen langlopende geldleningen aan te trekken.

(bedragen x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kasgeldlimiet	8.452	8.452	8.452	8.452
Saldo gemeente	11.388	4.222	-949	31
Over-/onderschrijding	2.936	-4.230	-9.401	-8.421

Kortlopend geld

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een 'Overeenkomst financiële dienstverlening' voor onbepaalde tijd afgesloten (opzegbaar). Hier is onder andere de kort-kredietverlening geregeld. Dit houdt in dat er een krediet in rekening-courant (kredietlimiet) van maximaal € 5,0 miljoen is overeengekomen.

Aangegane langlopende geldleningen

In 2021 is een langlopende lening aangetrokken van € 10.000.000 bij de Bank Nederlandse Gemeenten. In de loop van het jaar is € 4.081.951 afgelost. De som van de aangegane langlopende geldleningen bedraagt per 31 december 2021 € 43.739.312. Dit is volledig bestemd voor eigen financiering.

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (waaronder gemeenten) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal en bedraagt voor de gemeente Twenterand € 745.799. Per 1 juli 2022 is het percentage verhoogd naar 2%, wat leidt tot een drempelbedrag van € 1.988.797 voor het derde en vierde kwartaal.
Er mag maximaal drie kwartalen op één volgend worden overschreden. Na de derde op één volgende overschrijding dient actie te worden ondernomen om de overschrijding de komende kwartaal op te lossen. Uit onderstaand overzicht blijkt dat in 2021 voldoende is voldaan aan de regeling schatkistbankieren. In het derde kwartaal van 2021 is het automatisch afromen van de overtollige middelen naar de schatkist door de BNG, ingesteld.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

	Verslagjaar	2021		
Drempelbedrag	**746**	**746**	**1.989**	**1.989**
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.620	1.443	2.154	217
Ruimte onder het drempelbedrag	-	-	-	1.772
Overschrijding van het drempelbedrag	875	697	165	-

Kredietrisico's

Ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak kunnen gemeenten leningen verstrekken. Op deze verstrekte leningen loopt de gemeente kredietrisico. Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen (het terugbetalen van de verstrekte lening). Hieronder treft u een overzicht aan van de verstrekte leningen door de gemeente Twenterand.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Omschrijving	Bedrag 31-12-2021
Lening Enexis tranche B	€ 142.372
Lening Zonnepark BV	€ 6.153.333
Lening Activiteitencentrum 'het Punt'	€ 4.169.906
BAGL GR Vechtdal	€ 932.591
Achtergestelde lening het Punt	€ 28.907
Lening Den Ham FC Twente Madness	€ 8.130
Lening de Groene Jager	€ 35.117
Lening Veenmuseum	€ 12.000
Lening Triangel	€ 182.284
Startersleningen	€ 1.047.299
Hypotheekverstrekkingen ambtenaren	€ 2.140.864
Lening korfbalvereniging TOP	€ 14.000
Lening Voorwaarts	€ 6.000
Lening IKB/Stadsbank	€ 52.622
Duurzaamheidsleningen	€ 5.441
Lening St.Kulturhus De Klaampe	€ 77.598
	€ 15.008.464

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringspositie van onze gemeente en de daarbij behorende financieringsbehoefte, rekening houdend met (geplande) (des-) investeringen en beschikbare interne en externe middelen. In feite gaat het hier om het opstellen van een liquiditeitsbegroting. De ontwikkeling van de financieringspositie is bepalend voor de leningenportefeuille. De activa van de gemeente Twenterand zijn per ultimo 2021 als volgt gefinancierd:
Uit de tabel blijkt dat de boekwaarde van de vaste activa (investeringen) wordt gefinancierd met langlopende middelen.

Boekwaarde vaste activa			**€ 86.248.092**
Vaste financieringsmiddelen			
	Reserves (inclusief rekeningresultaat)	€ 38.312.898	
	Voorzieningen	€ 14.497.745	
	Langlopende leningen	€ 43.739.312	
Totaal financieringsmiddelen			**€ 96.549.955**
Financierings overschot			**€ 10.301.863**

Rentetoerekening

De behoefte aan inzicht in de kosten op de taakvelden en de behoefte om de wijze van verantwoorden van rente in de begroting en jaarrekening te harmoniseren, hebben er toe geleid dat in het wijzigingsbesluit Besluit begroting en verantwoording (BBV) is opgenomen, dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor de aanpassingen van het BBV is hier sprake van een verplichting.
Voor 2021 is een renteomslag gehanteerd van 1,00%. Met deze renteomslag blijft het resultaat op het taakveld treasury (zie tabel hieronder) binnen de norm, zoals voorgeschreven door het BBV.
De rente wordt samen met de afschrijvingslasten doorberekend aan de diverse taakvelden. Aan investeringen wordt geen rente rechtstreeks toegerekend.
Het grondbedrijf hanteert een ander percentage wordt zoals wordt voorgeschreven door het BBV.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Renteschema

De externe rentelasten over de korte en lange financiering		463.568
De externe rentebaten (idem)		325.852
Saldo rentelasten en rentebaten.		137.716
Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	52.861	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerend	71.047	
Rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	159.496	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-35.588
Rente over eigen vermogen		244.339
Rente over voorzieningen		141.912
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		**559.556**
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		650.581
Renteresultaat op taakveld Treasury		91.025
Procentule afwijking (max. 25% afwijking, anders aanpassing rentepercentage)		16,27%

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

In de paragraaf Bedrijfsvoering worden relevante thema's op het gebied van bedrijfsvoering toegelicht en daarnaast bevat de paragraaf een terugblik op de Griffie in 2021.
Bedrijfsvoering omvat het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies. Het betreft Personeel en Organisatie, (interne) Communicatie, Bestuursadvies en -ondersteuning van B&W, Planning & Control, Financiën , Informatisering & Automatisering, Bodediensten en Bestuurlijk Juridische zaken. In deze paragraaf wordt op een aantal thema's die in 2021 speelden bij Bedrijfsvoering nader ingegaan. Het gaat om corona, TDFG, privacy, informatieveiligheid, rechtmatigheidsverklaring en Griffie.

Corona

Over geheel 2021 was er grote invloed van COVID-19. Het virus manifesteerde zich in meerdere varianten. Er waren maatregelen van kracht om de verspreiding ervan te beperken, er werd getest en gevaccineerd. Er waren grote maatschappelijke effecten, zoals in de horeca en cultuur. Dit alles vroeg gericht optreden van onze gemeente op meerdere gebieden. En dat terwijl de bedrijfsvoering van onze gemeente zelf natuurlijk ook werd beïnvloed door beperkingen.
Vrijwel het gehele jaar was thuiswerken de norm en wanneer werken in het gemeentehuis nodig bleek, dienden maatregelen – afstand houden, mondkapjes, etc. – in acht te worden genomen. Gebruikmakend van de in 2020 opgedane ervaringen bleek dit geen belemmering te zijn om stappen gericht op onze ambities en doelstellingen te zetten. Wel had dit invloed op voorbereiding en uitvoering van plannen en projecten en ook is het in bepaalde processen moeilijker om afstemming te zoeken en coördinatie te borgen, zeker waar het gaat om complexe trajecten als bijvoorbeeld de P&C – cyclus.
Als werkgever hebben wij het thuiswerken gefaciliteerd met adequate middelen (laptop, mobiele telefoon, communicatietools etc.), door het delen van informatie, tips en online coaching en is er ook voortdurend aandacht geweest voor in verbinding blijven met elkaar om het risico op sociale isolatie te beheersen.

TDFG

Deze afkorting staat voor het project Twenterand Duurzaam Financieel Gezond. Omdat Twenterand, zo blijkt uit de meerjarenbegroting, er op lange termijn financieel niet goed voor staat is door bureau BMC in 2021 onderzoek verricht en een rapport uitgebracht met daarin een analyse van de financiële situatie van de gemeente Twenterand. Conclusie hieruit is dat de financiële positie van Twenterand onvoldoende gezond is en kwetsbaar is. Een conclusie die aantoont dat optreden noodzakelijk is en, zo beschrijft het rapport ook, dat het daarvoor nog niet te laat is. Deze analyse is fase 1 van het project en die is in september 2021 afgerond. In vervolg hierop zijn in fase 2 zijn keuzemogelijkheden in beeld gebracht om kosten te beperken en uitgaven te verhogen en worden toekomstscenario's geschetst. Fase 2 loopt door tot in 2022.

Privacy

De gemeente Twenterand is verplicht te voldoen aan de Europese privacyregels op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Hierin staan de belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens.
Het is een illusie dat een gemeente als 'AVG-proof' kan worden betiteld. Er is namelijk continue aandacht nodig voor het bewust omgaan met privacygegevens. De belangrijkste in 2021 getroffen maatregel om zorgvuldig gebruik van persoonsgegevens te bevorderen, is de inzet van de tools om de privacybewustwording organisatiebreed te vergroten: het gebruik van de NanoLearning (door Junglemap) en bewustwordingssessies voor nieuwe medewerkers. Daarnaast is het management meegenomen in de resultaten van de nulmeting 'iBewustzijn' en halfjaarlijks met kwartaalrapportages op het gebied van informatiebeveiliging en privacy, waaraan het AVG-jaarplan ten grondslag ligt. Bovenstaande heeft geresulteerd dat er in 2021 meer datalekken zijn gemeld. Dit is een goede ontwikkeling, omdat dit een signaal is dat medewerkers meer bewust zijn geworden van wat een datalek is en weten hoe zij dit moeten melden. Het streven is wel dat het aantal datalekken de komende jaren afneemt.

Informatieveiligheid

Onze gemeente wil de continuïteit van dienstverlening waarborgen. Informatievoorziening is daarvoor

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

cruciaal, inclusief een betrouwbare en veilige ICT-infrastructuur. In een omgeving met snel veranderende cyberrisico's is het van belang dat er actueel beleid is op het gebied van informatieveiligheid. Dit beleid is in 2021 volledig geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.
Eind 2020 was er een grote ransomware aanval bij de gemeente Hof van Twente. Naar aanleiding hiervan is ook onze eigen beveiliging kritisch tegen het licht gehouden. Deels intern en deels extern door Ordina Cybersecurity & Compliance in de vorm van een vulnerability scan en een penetratietest. Uitgangspunt daarbij is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), die regels geeft rondom informatieveiligheid. Waar nodig zijn aanvullende maatregelen getroffen om de risico's op dit gebied verder te beperken. Opleiding en bewustwording van medewerkers is daarbij een voortdurend punt van aandacht. Via de zelfevaluatie ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) wordt vanaf 2017 (jaarlijks) verantwoording afgelegd over de gemeentelijke inspanningen op het gebied van informatieveiligheid. De zelfevaluatie is eind december afgerond en de resultaten worden in het tweede kwartaal van 2022 verstrekt aan de raad.

Rechtmatigheidsverklaring
Met ingang van het verslagjaar 2022 dient er een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening te worden opgenomen. Dit onder voorbehoud van tijdige wetswijziging. Hierdoor wordt het college verantwoordelijk voor de afgifte van de rechtmatigheidsverantwoording, waarin wordt aangegeven in hoeverre de gemeente (financieel) heeft gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving, opgenomen in het normenkader. De accountant blijft toetsen of de jaarrekening getrouw is en controleert derhalve ook de rechtmatigheidsverantwoording. Het huidige afzonderlijke rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring van de accountant komt te vervallen.
Vooruitlopend hierop heeft gemeente Twenterand het controlejaar 2021 deels als een proefjaar gebruikt om ervaring op te doen. Op basis van een 'PVA Rechtmatigheidsverantwoording' is gewerkt aan kennis en bewustwording, zijn verantwoordelijkheden en taken belegd, zijn procesbeschrijvingen geactualiseerd met aandacht voor risico's en beheersmaatregelen en is gewerkt aan rechtmatigheidsverklaringen van processen met de grootste financiële impact.

Griffie

Griffie

Maatschappelijk effect
De griffie richt zich op een hoogwaardige kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming. De griffie ondersteunt en adviseert hierbij de raad, het bestuursorgaan dat besluiten neemt. De raad doet dat vanuit haar volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol. Een hoogwaardige kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming is van belang voor het goed functioneren van de democratie. Dit beoogde maatschappelijk effect is geen stip aan de horizon, maar een vrij constant gegeven waar voortdurend aan gewerkt moet worden. De ambitie ligt met name in de term "hoogwaardige", waarbij het van belang is om continu aan te sluiten bij en te anticiperen op de (veranderende) vraag uit de raad en de samenleving.

Ontwikkelingen 2021
De volgende ontwikkelingen en gebeurtenissen hebben in 2021 specifieke aandacht gevraagd van de griffie.
• Hoe om te aan met de beperkingen die Covid-19 met zich mee brengt.
• In een werkgroep, met daarin vertegenwoordiging van raad, griffie en ambtelijke organisatie en externe ondersteuning, is gewerkt aan een aanpak om de leesbaarheid en inzichtelijkheid van de begroting en andere P&C documenten te verbeteren.
• Voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.
• Verminderde belangstelling voor "politiek" en opkomstbevordering.
• Efficiënte bezetting op de griffie.
• Groeiende en veranderende intergemeentelijke samenwerking binnen de Regio Twente.
• Nieuwe wettelijke verplichting tot ondertiteling van de uitzendingen en videoverslagen van de raadsvergaderingen en raadsdebatten, alsmede de archivering daarvan.

Middelen
Het budget voor griffie en raad is beperkt. Desalniettemin waren er voor 2021 voldoende middelen beschikbaar om de hierboven genoemde ontwikkelingen te volgen en waar nodig van een passende invulling te voorzien. Voor de laatst genoemde ontwikkeling (de wettelijk verplichte ondertiteling van de uitzendingen/videoverslagen van de raadsdebatten en de raadsvergaderingen, alsmede de

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

archivering daarvan) is bij de begroting een extra budget beschikbaar gesteld: €11.000,- structureel en €8.000,- incidenteel. Deze bedragen bleken voldoende om de kosten te dekken.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en of financiële belangen en mogelijke risico's wordt in de begroting en jaarstukken aandacht besteed aan derde rechtspersonen (de verbonden partij), waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in deze relaties van de gemeente. Onder verbonden partijen moet worden verstaan: privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties, waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft, zoals deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen (Wet gemeenschappelijke regeling) en/of stichtingen en publiek private samenwerkingsconstructies. Onder 'bestuurlijk belang' wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een 'financieel belang' wordt bedoeld dat middelen ter beschikking zijn gesteld die verloren gaan in geval van faillissement van de 'verbonden partij' of als financiële problemen bij een 'verbonden partij' op de gemeente kunnen worden verhaald.
Wat willen we bereiken
Twenterand wil meedoen in partijen die een publiek belang dienen, zodat de visies en beleidsdoelstellingen van de gemeente ondersteund en uitgedragen worden. Indien participatie leidt tot inkomsten voor de gemeente worden deze inkomsten ingezet als technisch onderdeel van de gemeentebegroting. Hierbij worden de risicobeperkingen, die de Wet Financiering Decentrale Overheden gemeenten oplegt bij dergelijke deelnemingen, in acht genomen.
Wat doen we daarvoor
De gemeente Twenterand neemt actief deel in bestuurlijke overleggen van verbonden partijen, waarbij voorafgaand aan deze vergaderingen het college een standpunt inneemt ten aanzien van de agenda. Via de besluitenlijsten van het college worden de gemeenteraad en de inwoners over de externe vertegenwoordigingen geïnformeerd.
De verbonden partijen van de gemeente Twenterand zijn gerubriceerd naar de volgende categorieën:
A. Gemeenschappelijke regelingen
Regio Twente/GR Gezondheid
Veiligheidsregio Twente
GR Soweco
GR Stadsbank Oost Nederland
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
Omgevingsdienst Twente
B. Deelnemingen in vennootschappen (NV's, BV's, VOF's en CV's) en coöperaties
Cogas N.V.
Twence B.V.
N.V. Rova Holding
Wadinko N.V.
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Enexis
Zonnepark Oosterweilanden
C. Deelnemingen in Stichtingen en Verenigingen
Dimpact
Euregio
P-10 (plattelandsgemeenten)
In bijlage D van deze begroting wordt, conform de richtlijnen van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) en de financiële verordening van de gemeente Twenterand, een nadere uitwerking per verbonden partij weergegeven. De eventuele risico's rondom de verbonden partijen zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Gemeenschappelijke regelingen: Regio Twente/GR Gezondheid

Programma:
Deze gemeenschappelijke regeling levert een bijdrage aan het realiseren van doelstellingen van alle programma's en diverse doelenbomen. Op 8 juni 2021 heeft het college van B en W ingestemd met de Integrale bestuurlijke eindtoets veranderopdracht Regio Twente, waarmee de transitie van de Regio Twente formeel is afgerond. De transitie is bedoeld om meer focus en eenvoud aan te brengen in de regionale samenwerking Er staat een nieuwe structuur voorzien met meer focus en eenvoud in

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

regionale samenwerking. De ‘oude’ organisatie Regio Twente is opgesplitst in vier verschillende onderdelen:

- GR Gezondheid: een organisatie voor gezondheid met daarin de GGD, OZJT, Veilig Thuis Twente en Kennispunt Twente alsmede Samen14.
- Twente Board: een organisatie waarin 3 o’s, onderwijs, ondernemers en overheid, samenwerken aan de sociaaleconomische structuurversterking. De inbreng vanuit Twenterand wordt ingebracht via het Bestuurlijk Overleg sociaaleconomische structuurversterking.
- Recreatieschap Twente: een lichte samenwerkingsvorm waarin recreatieparken, recreatieve routes en fietspaden voor inwoners van Twente worden beheerd en onderhouden. Het strategisch beleid op dit gebied ligt bij de Twente Board.
- Coalitions of the willing: vrijwillige samenwerkingen op het gebied van Milieu, Duurzaamheid en Afval (MDA) en RES en Twentse Kracht.
- Resttaken: samenwerking op de onderwerpen Mobiliteit en Arbeidmarktregio.

Doelstelling:
Samenwerken aan een gezonde, veilige, leefbare en bereikbare regio.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De aangesloten (14) gemeenten zijn: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hof van Twente, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. De regionale samenwerking wordt op een breed terrein verricht: algemeen bestuurlijk, economische zaken, volksgezondheid, milieu, ruimtelijke ordening en recreatie en toerisme.
De gemeente Twenterand heeft de Bestuursovereenkomst sociaal economische structuurversterking als enige van de 14 Twentse gemeenten niet ondertekend. Deze overeenkomst vormt de basis voor de samenwerking op sociaal-economisch gebied. De reden om niet te ondertekenen is de te grote onzekerheid over uittredingskosten. Bovendien wordt hiermee de gemeenteraad optimaal in staat gesteld om voor de begroting 2023 een afgewogen besluit te nemen over mogelijke deelname aan de nieuwe Agenda voor Twente. De gemeente Twenterand neemt deel aan de Agenda voor Twente voor de periode 2018-2022. In deze regionale agenda, bedoeld om de sociaaleconomische structuur van Twente te versterken, staan vier actielijnen centraal: Techniek als motor; Arbeidsmarkt & talent; Bereikbaarheid & vestigingsklimaat; Circulaire economie & duurzaamheid.
Financiële relatie / financieel belang:
De gemeenten dragen gezamenlijk bij aan de kosten van de Regio Twente. Verdeling van deze bijdrage gebeurt in de meeste gevallen op basis van inwonertal. Een uitzondering hierop is de JGZ-bijdrage, deze wordt verdeeld op basis van het aantal jeugdigen. De bijdrage aan Regio Twente bedraagt in 2021 €1.994.000,-. De stijging ten opzichte van 2020 hangt vooral samen met de geraamde loon- en prijsontwikkeling.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 10.484
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 16.055
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 37.005
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 21.833
Financieel Resultaat 2021	€ 489

Gemeenschappelijke regelingen: Veiligheidsregio Twente

Programma:
Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. De samenwerking is gestoeld op de Wet Veiligheidsregio’s en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De basis voor de ambtelijke organisatie van de VRT wordt gevormd door de volgende organisatieonderdelen: ‘Veiligheidsbureau’, ‘Brandweer Twente’, ‘GHOR’ (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) en ‘Gemeenten’. Deze organisatieonderdelen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken en werken onder de verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur VRT multidisciplinair samen.
Doelstelling:
Veiligheidsregio Twente zet zich in voor effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen. De VRT kent meerdere programma’s, waaronder:
- Multidisciplinaire onderwerpen
- Brandweer

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

- GHOR
- Gemeenten

In de programmabegroting 2021 van de VRT stonden de doelstellingen voor 2021.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
Op grond van de Wet Veiligheidsregio's werken de Twentse gemeenten samen binnen de gemeenschappelijke regeling op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding. Het Algemeen Bestuur van de VRT wordt gevormd door de Twentse burgemeesters.
Financiële relatie / financieel belang:
De gemeentelijke bijdrage wordt verdeeld over de Twentse gemeenten. Sinds 2016 wordt hierbij gebruik gemaakt van de Cebeon-verdeelsystematiek (Cebeon is het bureau dat de verdeelsystematiek voor het gemeentefonds periodiek onderhoudt.) De gemeente Twenterand droeg in 2021 ruim 2 miljoen euro bij aan de VRT. Dit bedrag is grotendeels gedekt uit de bijdrage die de gemeente Twenterand ontvangt vanuit het Gemeentefonds (cluster Openbare Orde en Veiligheid, subcluster Brandweer en Rampenbestrijding). Er moest voor 2021 extra geld begroot worden om aangesloten te blijven bij de programmabegroting van de VRT.
Beleidsvoornemens:
'Stabiele factor in tijden van verandering'. Dat is de rode draad van de koers voor de komende jaren. We leven in een wereld
waarin ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. Dit biedt kansen, tegelijkertijd stelt het ons voor een aantal uitdagingen. De Veiligheidsregio Twente focust de komende jaren op:
- Continuiteit en stabiliteit; het goed blijven doen, zoals we dat nu doen, met voldoende mensen en middelen
- Een nieuwe meldkamerlocatie in Apeldoorn.
- Aansluiting blijven vinden en behouden bij de Twentenaren.
- Technologische veranderingen: kansen benutten en proactief reageren op potentiele bedreigingen.
- Anticiperen op crisistypen gerelateerd aan klimaatverandering
- Anticiperen op de wijziging van meerdere wetten die invloed hebben op onze taken

In 2021 heeft corona opnieuw een grote impact gehad op de werkzaamheden van de Veiligheidsregio Twente. Vanuit de Veiligheidsregio was er een regionaal kernteam, projectteam en regieteam handhaving actief om de gemeenten te ondersteunen bij de bestrijding van de coronacrisis. Daarnaast heeft het opleiden, trainen en oefenen in 2021 veelal digitaal plaatsgevonden.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 2.822
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 2.034
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 55.396
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 57.791
Financieel Resultaat 2021	€ 1.300

Gemeenschappelijke regelingen: Soweco

Programma:
Deze gemeenschappelijke regeling levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling van programma Maatschappelijke ontwikkeling en zelfredzaamheid en programma Economie en vrijetijdsbesteding.

Doelstelling:
Het doel van de GR Soweco is het uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) voor de betrokken gemeenten. Deze wet is het bieden van een passende werkplek aan personen die uitsluitend onder aangepaste omstandigheden in staat zijn tot het verrichten van arbeid. Het werk is gericht op behoud, herstel en bevordering van de arbeidsgeschiktheid. De GR SOWECO is in liquidatie en de nieuwe organisatie Ontplooj heeft een deel van de taken overgenomen. Zodra de liquidatie is afgerond en de GR is opgeheven dan vervalt ook de GR SOWECO als verbonden partij.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De aangesloten gemeenten waarmee een samenwerkingsverband bestaat zijn Almelo, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Tubbergen, Wierden en Twenterand. De GR Soweco is ontstaan in 1969, toen de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) in werking trad.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Financiële relatie / financieel belang:
De exploitatie van Soweco kent een negatief resultaat dat gedragen moet worden door de deelnemende gemeenten, waaronder de gemeente Twenterand.

Beleidsvoornemens:
De gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben. Dit is een grote opgave in het Sociaal Domein. Er stromen geen mensen meer in de Wsw, waardoor (naar verwachting) de SW populatie jaarlijks gemiddeld met 6% vermindert. De traditionele uitvoering voor de SW maakt steeds meer plaats voor een uitvoering voor alle doelgroepen binnen de Participatiewet. In anticipatie hierop wordt de GR opgeheven.
In maart 2020 is een akkoord gesloten tussen raad van commissarissen en directie van Soweco NV en het dagelijks bestuur van GR Soweco over de toekomstige lokale uitvoering van de Wsw. Dit akkoord is verwoord in de Contourennota. Deze nota is vervolgens in de 6 colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten vastgesteld.
Als gevolg van dit akkoord heeft het AB op 2 juli 2020 (na consultatie van de gemeenteraden) het besluit genomen om de GR op te heffen en in liquidatie te brengen per 1 januari 2021. Over 2021 wordt er geen jaarrekening van de NV meer gemaakt, de afwikkeling wordt meegenomen in de eindafrekening van de NV. Van de GR is nog wel een jaarrekening gemaakt omdat deze voorlopig nog in stand blijft. Dit draagt bij aan de drie geformuleerde doelen in de doelenboom Sociale zaken: ‘Naar vermogen participerende (niet)-uitkeringsgerechtigden in de maatschappij, ‘’Financieel zelfredzame inwoners’’ en ‘’Sociaal zelfredzame inwoners’’.
(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021 GR	€ 4.469
Eigen vermogen 31-12-2021 GR	€ 5.131
Vreemd vermogen 1-1-2021 GR	€ 4.794
Vreemd vermogen 31-12-2021 GR	€ 924
Financieel Resultaat 2021 GR	€ 663.000

Gemeenschappelijke regelingen: Stadsbank Oost Nederland

Programma:
Sociaal Domein
Doelstelling:
De Stadsbank is een kredietbank, zoals bedoeld in de Wet op het consumentenkrediet. De Stadsbank heeft tot doel een verantwoord pakket aan te bieden van financiële dienstverlening.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De GR wordt gevormd door 22 deelnemende gemeenten in de Achterhoek en Twente. De portefeuillehouder Sociale Zaken heeft zitting in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur vergadert circa twee keer per jaar.
Financiële relatie / financieel belang:
In 2021 zijn we € 228.340 kwijt geweest aan de Stadsbank. Deze uitgaven bestaan uit een bijdrage in de bestaanskosten (€ 91.386), afname standaard dienstverlening (€ 30.521), afname additionele dienstverlening (€ 104.893) en overige kosten (€ 1540). De standaard dienstverlening omvat producten als schuldenregeling, budgetbeheer, dwangakkoord en aanvraag WSNP. De additionele dienstverlening omvat maatwerkafspraken per gemeente. Bij ons zijn de uitgaven aan additionele dienstverlening relatief hoog. Dit komt omdat we de bemensing van ons gemeentelijk Meldpunt Schulden via een detacheringsconstructie bij de Stadsbank regelen.
De Stadsbank ziet de afname van de reguliere dienstverlening de laatste jaren gestaag teruglopen, zo ook voor onze gemeente. Dit wordt veroorzaakt doordat steeds meer gemeenten inzetten op preventie, bijvoorbeeld via vroegsignalering. Voor het jaar 2021 hebben de GR gemeenten, in verband met de corona pandemie, besloten te betalen voor de niet afgenomen reguliere dienstverlening. In ons geval bedroeg dit een bedrag van € 7603. We hebben aangegeven dat dit wat ons betreft voor de laatste keer was. We willen dat onze preventieve activiteiten op het gebied van schudhulpverlening zich vertalen in een afname van de standaarddienstverlening bij de Stadsbank en dus lagere kosten. De Stadsbank staat dus voor de uitdaging zijn bedrijfsvoering meer flexibel te maken en aan te passen aan de actuele situatie.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 1.183
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 971
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 15.001
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 14.781
Financieel Resultaat 2021	€ -117

Gemeenschappelijke regelingen: Omgevingsdienst Twente

Tekst uit programmabegroting 2021
Programma:
Deze gemeenschappelijke regeling levert een bijdrage aan het realiseren van doelstellingen van programma Ruimte en heeft raakvlakken met bijna alle doelenbomen binnen dit programma. Primair gaat het om de uitvoering van alle milieutaken, maar ook milieu gerelateerde taken zoals: duurzaamheid en de invoering van de Omgevingswet.
Doelstelling:
Samenwerken aan een gezonde, veilige, leefbare en prettige regio.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De deelnemende Twentse gemeenten (14) zijn: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Hof van Twente, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. Ook de provincie Overijssel is deelnemer. De werkzaamheden worden milieu breed of wel omgevingsbreed verricht. Belangrijke thema's betreffen, volksgezondheid, milieu en ruimtelijke ordening.
Financiële relatie / financieel belang:
De gemeenten dragen gezamenlijk bij aan de kosten van de Omgevingsdienst Twente. Verdeling van deze bijdrage gebeurt in de meeste gevallen op basis van inwonertal. Een uitzondering hierop is de bijdrage van de provincie. Deze bijdrage is gerelateerd aan de grootste gemeente binnen de regio Twente. De bijdrage van de gemeente Twenterand aan de Omgevingsdienst Twente was in 2021 € 599.748,-. In de opstartfase om te komen tot de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Twente is in het Bedrijfsplan de intentie verwoord om binnen enkele jaren door te ontwikkelen naar een outputfinanciering'. Op 5 maart 2021 heeft het Algemeen Bestuur van de OD Twente haar goedkeuring gegeven aan de beslisnota
“Gefaseerde invoering outputfinanciering OD Twente”. Dit zal ertoe leiden dat de Ontwerp Programmabegroting OD Twente 2023 in plaats van een bijdrage vooraf gebaseerd wordt op de diensten die worden gevraagd en worden geleverd door de Omgevingsdienst Twente.
Beleidsvoornemens:
De gemeente Twenterand neemt deel aan de ontwikkeling van beleidsregels voor alle VTH-Taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving). Primair zijn deze gericht op de milieutaken, maar dezen worden zodanig lokaal 'ingekleurd' dat ze ook voor de niet milieutaken toegepast kunnen worden. Te denken valt aan Risicoanalyses waarmee op basis van risico's bij niet naleving geprioriteerd uitvoering kan worden gegeven aan de VTH-taken. VTH-beleid betreffende kwaliteitsnormen en bodemkwaliteitskaarten. De gemeente Twenterand is vertegenwoordigd in het Portefeuillehoudersoverleg VTH en het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Twente.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 1.671
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 2.348
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 1.616
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 1.784
Financieel Resultaat 2021	€ 1.217

Financieel resultaat 2021 is nog niet vastgesteld en kan nog in hoogte afwijken o.b.v. bestuurlijk besluit.

Gemeenschappelijke regelingen: Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Programma:
Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente) is een gemeenschappelijke regeling die een bijdrage levert aan het realiseren van de doelstelling van programma Fundament.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doelstelling:
Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
Het GBTwente wordt gevormd door de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand.
De gemeente Twenterand wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Financiën.
Financiële relatie / financieel belang:
De gemeentelijke bijdrage wordt berekend op basis van het aantal aanslagen van de verschillende belastingen die voor de gemeente Twenterand worden uitgevoerd. De bijdrage voor 2021 is €614.866,-
Beleidsrealisatie:
De visie van het GBTwente luidt: 'Het GBTwente maakt belastingen begrijpelijk en persoonlijk'. Omdat het belastingproces een complex geheel van beleid, uitvoering en besteding is, waarbij veel verschillende stakeholders betrokken zijn, wil het GBTwente de gemeentelijke belastingen voor iedereen begrijpelijk maken op een persoonlijke manier. Kernwaarden die aansluiten bij deze visie zijn: deskundig, helder, integer en behulpzaam. De randvoorwaarde voor de komende jaren is het geven van financiële zekerheden. Het GBTwente hanteert een strategie die gericht is op: foutloos, sneller en goedkoper werken.
In 2021 is het project "Van M3 naar M2" door het GBTwente afgerond voor de gemeente Twenterand.
(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 336
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 361
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 8.166
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 10.342
Financieel Resultaat 2021	€ 24

Deelnemingen in vennootschappen: Cogas NV

Programma:
Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling op het beleidsveld Milieu.
Doelstelling:
Cogas voorziet onder meer in de behoefte aan openbare nutsvoorzieningen in de gemeenten die in de vennootschap deelnemen en in haar concessie-en machtigingsgebieden. Twenterand valt onder het verzorgingsgebied van Cogas. Oorspronkelijk doel van de Cogas N.V. was het voorzien in een dekkende en betrouwbare energie- en kabelinfrastructuur op het grondgebied van de deelnemende gemeenten. Momenteel zijn het realiseren van duurzame en innovatieve energieoplossingen belangrijke doelen geworden.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De aandelen van de Naamloze Vennootschap Cogas Holding zijn in handen van 9 Overijsselse gemeenten. Cogas is gevestigd in Almelo. Aandeelhouders zijn de gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Hardenberg, Hof van Twente, Oldenzaal, Tubbergen, Twenterand en Wierden.
Financiële relatie / financieel belang:
Twenterand bezit 558 aandelen à €454,-; totale (nominale) waarde van €253.332,-. Dit betreft 11 % van de aandelen. Hierop wordt jaarlijks dividend uitgekeerd. De dividenduitkering aan Twenterand wordt voor 2021 geraamd op €1.116.000,-.
De verkoop van het Cogas belang in CKI leidde tot een (eenmalig) uitkering in 2021 aan de aandeelhouders (voor Twenterand bijna € 3,3 mln. eenmalig) en heeft structurele gevolgen voor de dividenduitkeringen, die vanaf 2026 halveren.
Beleidsrelatie: Voor de energietransitie focust Cogas met de projecten meer op haar verzorgingsgebied met de eigen aandeelhoudende gemeenten.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 199.111
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 144.771
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 95.877
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 116.694
Financieel Resultaat 2021	€ 5.492

In 2021 heeft Twenterand € 4.395.689 aan dividend ontvangen.

Deelnemingen in vennootschappen: Twence BV

Programma:
Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling van programma Ruimte en specifiek aan het thema Duurzaamheid en Milieu.
Doelstelling:
Openbaar belang
Terugwinning van grondstoffen en energie uit huishoudelijk afval door duurzame en betaalbare verwerking van afval en bevordering van de samenwerking op het gebied van innovatief afvalbeleid (circulaire economie).
Welke doelen streeft de gemeente na met deze partij?
Behouden van verwerkingscapaciteit voor huishoudelijk afval tegen reële tarieven.
In stand houding van een bedrijf dat op een duurzame wijze afval verwerkt tot grondstoffen en energie.
We stemmen alleen in met extra investeringen als deze bij kunnen dragen aan beleidsdoelen van de gemeente Twenterand.
Beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen, het verlenen van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen, het bewerken en verwerken van huishoudelijk afval en bedrijfsafval en het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
Twence is een overheidsbedrijf (uitsluitend gemeentelijke aandeelhouders) voor de verwerking van afval tot grondstoffen en energie. De Twentse gemeenten hebben gezamenlijk een aandeel van 96.35 % in Twence Holding B.V.
Financiële relatie / financieel belang:
Twenterand bezit 43.909 aandelen (5,17 %) ter waarde van €43.909,- (nominale waarde), waarop jaarlijks dividend wordt uitgekeerd. De uitgekeerde dividenduitkering (over boekjaar 2020) in 2021 is €274.164,- (incl. dividendbelasting) en een borgstellingsvergoeding van €87.294,-. In 2021 is de laatste borgstellingsvergoeding uitgekeerd.
Beleidsvoornemens:
In 2021 is er verder gewerkt aan de doelen van het Strategisch beleidsplan 2020 - 2023. De verwerkingsinstallatie voor GFT is in 2021 weer in gebruik genomen, na de brand van 2019. Ook is er een subsidietoezegging gekregen voor het bouwen van een CO2 afvanginstallatie. Deze installatie zal eind 2023 in gebruik genomen worden en heeft de mogelijkheid om circa 100.000 ton CO2 af te vangen. Twence heeft zich in 2021 meer ingezet op hernieuwbare warmte en energie, zo wordt Grolsch aangesloten op het warmtenet en is het zonnepark 't Rikkerink in bedrijf genomen.
(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 142.825
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 149.605
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 132.367
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 168.317
Financieel Resultaat 2021	€ 12.082

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Deelnemingen in vennootschappen: Rova Holding NV

Programma:
Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling van programma Ruimte en specifiek aan het thema Duurzaamheid en Milieu.

Doelstelling:
Het bevorderen van en/of het doen realiseren van integraal afvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van verwijdering van afvalstoffen, waaronder begrepen beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van deelnemende overheden.
Welke doelen streeft de gemeente na met deze partij?
- het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval tegen zo laag mogelijke kosten voor de inwoners
- het in stand houden van een bedrijf dat op duurzame wijze diensten aan gemeenten verleend op het gebied van huisvuilinzameling, terugwinning van grondstoffen en BOR taken.

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
ROVA is een afvaladvies-, regie- en verwijderingsorganisatie. Het werkgebied van ROVA telt 23 gemeenten in Midden en Oost-Nederland. Het betreft de organisatie, beheer en uitvoering van publieke taken voortvloeiend uit de afvalzorgplicht van de aangesloten gemeenten en de uitvoering van de gemeentelijke reinigingstaken.
Twenterand bezit 335 aandelen (3 %) ter waarde van €38.005,75 (nominale waarde) waarop jaarlijks dividend wordt uitgekeerd. Het normdividend bedraagt voor 2021 €100.000,-. Dit bedrag wordt ondergebracht bij de algemene dekkingsmiddelen.

Beleidsvoornemens:
De ontwikkelvisie van ROVA houdt onder andere in dat afval als grondstof wordt gezien en dat ROVA er naar streeft om het dienstenpakket verder uit te breiden met taken op gebied van het Beheer van openbare ruimte. Nagenoeg alle ROVA gemeenten hebben de afgelopen jaren nieuwe afvalbeleidsprogramma's aangenomen in de vorm van een grondstoffenplan. In alle gemeenten zijn de resultaten zeer positief. Een aantal ROVA-gemeenten laat nu al resultaten zien tot minder dan 50 kilo per inwoner per jaar. Toch ziet ROVA nog voldoende ambities. Verdere optimalisaties in de inzameling waaronder het vinden van oplossingen voor hoogbouw en het vinden van recycling oplossingen voor overblijvende reststromen zoals luiers vormen nog steeds een uitdaging.
(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 38.966
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 40.320
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 53.383
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 58.840
Financieel Resultaat 2021	€ 5.133

Deelnemingen in vennootschappen: Wadinko NV

Programma:
Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling van programma Economie en vrije tijdsbesteding.
Doelstelling:
Wadinko is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid en daarmee de werkgelegenheid wil bevorderen in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Wadinko heeft op dit moment één participatie binnen de gemeente Twenterand.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De aandeelhouders van Wadinko zijn de provincie Overijssel en 24 gemeenten uit het werkgebied van de voormalige Waterleiding Maatschappij Overijssel. Wadinko is gevestigd in Zwolle.
Financiële relatie / financieel belang:
Voor 2021 en verder is €42.500,- begroot aan dividend.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 65.495,00
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 74.146
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 5.454
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 6.922
Financieel Resultaat 2021	€ 8.651

In 2021 heeft Wadinko geen dividend uitgekeerd vanwege het feit dat diverse participaties gebruik hebben gemaakt van NOW.

Deelnemingen in vennootschappen: Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Programma:
Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling van programma Fundament en specifiek aan het beleidsveld Middelen.
Doelstelling:
BNG vertaalt haar missie in de volgende strategische doelstellingen:
- behoud van substantiële marktaandelen in de Nederlandse publieke sector en semipublieke domein;
- behalen van een redelijk rendement voor aandeelhouders.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De BNG is opgericht in 1914 en gevestigd in Den Haag. Het is de bank van en voor de overheid en instellingen voor het maatschappelijke belang. De BNG probeert zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening aan de gemeenten te bieden. Daardoor heeft zij toegevoegde waarde voor haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector. De BNG is een structuurvennootschap.
Financiële relatie / financieel belang:
De aandelen zijn voor de helft in handen van de Staat, de andere helft is in handen van gemeenten en provincies. De BNG is, gemeten naar balanstotaal, de grootste overheidsbank van Nederland. De nominale waarde van de aandelen BNG van de gemeente Twenterand is €59.670,- (23.868 aandelen à € 2,50). Dit betreft 0,04% van het aandelenkapitaal. Voor 2022 en verder is €24.000,- begroot aan dividend.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 5.097.000
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 5.062.000
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 155.262.000
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 143.995.000
Financieel Resultaat 2021	€ 236.000

In 2021 heeft Twenterand € 43.000 aan dividend ontvangen

Deelnemingen in vennootschappen: Enexis

Programma:
Deze deelneming levert een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling op beleidsveld Milieu en programma Fundament.
Doelstelling:
Een op zo duurzaam mogelijke wijze verzorgen van een betrouwbaar en betaalbaar energietransport nu en in de toekomst.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
Twenterand bezit 42.621 aandelen Enexis. Dit betreft 0,0285% van het aandelenkapitaal.
Financiële relatie / financieel belang:
Voor 2022 en verder is €32.000,- begroot aan dividend.
Beleidsvoornemens:
Geen; gezien de beperkte omvang van het aandelenbezit wordt Enexis als beleidsarm gezien.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 4.116.000
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 4.241.000
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 4.635.000
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 5.154.000
Financieel Resultaat 2021	€ 199.000

In 2021 heeft Twenterand € 21.000 aan dividend ontvangen.

Deelnemingen in vennootschappen: Zonnepark Oosterweilanden

Programma:
Zonnepark Oosterweilanden B.V. wekt duurzame energie op d.m.v. zonnepanelen en levert daarmee een bijdrage aan de duurzaamheidsopgaven van de gemeente.
Doelstelling:
Het doel van Zonnepark Oosterweilanden B.V. is het opwekken van duurzame energie en het stimuleren van het gebruik van duurzame energiebronnen.
Bestuurlijke relatie/bestuurlijk belang:
De gemeente Twenterand is 100% aandeelhouder van Zonnepark Oosterweilanden B.V.
Financiële relatie/financieel belang:
Zonnepark Oosterweilanden B.V. exploiteert het zonnepark op ca. 13,9 ha. Vanaf 2021 zijn de eerste winsten meegenomen in de meerjarenbegroting.
Beleidsvoornemens:
In 2021 is voor het eerst dividend uitgekeerd. Dit is (deels) gestort in een duurzaamheidsfonds, waarmee duurzaamheidsinitiatieven binnen de gemeente Twenterand worden bevorderd. De stortingen van de opbrengsten in en de uitnames uit het duurzaamheidsfonds zijn gezamenlijk budgetneutraal.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ -151
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 146
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 6.809
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 6.773
Financieel Resultaat 2021	€ 597

Deelnemingen in verenigingen en stichtingen: Dimpact

Programma:
Deze deelneming draagt binnen bedrijfsvoering bij aan het realiseren van actuele informatie die veilig, beschikbaar, betrouwbaar en toegankelijk is in efficiënte systemen.
Doelstelling:
Doel van Dimpact is het mogelijk maken van ‘excellente publieke dienstverlening en interactie met burgers, bedrijven en instellingen’ voor gemeenten. De klant centraal stellen en de nieuwe informatie-architectuur spelen daarin een prominente rol. Dimpact heeft geen winstoogmerk, alle leden zijn eigenaar van de coöperatie. Gezamenlijk sturen zij de ontwikkelingen aan. Samenwerking, kennisdeling en hergebruik van oplossingen zijn daarbij de basis. Het namens de deelnemende gemeenten selecteren en aanschaffen van applicatie(licentie)s levert wezenlijke prijsvoordelen op.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
Op 1 januari 2021 bestaat het ledenbestand uit 39 gemeenten, die gezamenlijk zo'n 2.700.000 inwoners vertegenwoordigen. Dimpact vertegenwoordigt daarmee zo’n 16% van Nederland.
Dimpact kent de volgende officiële (statutair vastgelegde) organen:
• de Algemene Leden Vergadering (ALV);
• de Raad van Commissarissen (RvC);
• het bestuur.
Financiële relatie / financieel belang:
De basisbijdrage voor 2021 bedroeg € 123.000
Beleidsvoornemens:
De speerpunten van Dimpact voor de komende periode zijn op hoofdlijnen:
1. Excellente publieke dienstverlening en klantinteractie mogelijk maken voor gemeenten;

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

2. Goed (her)gebruik van bestaande diensten door leden;
3. Innovatiekracht vergoten;
4. Inspelen op de landelijke beweging en Common Ground - door (mee) te bouwen aan een moderne informatie-architectuur als fundament voor de publieke dienstverlening;
5. Samenwerken vanuit een integraal dienstverleningsconcept;
6. Diensten-portfolio uitbouwen vanuit deze strategische doelen en inzichten;
7. Wendbaarder en slagvaardiger organiseren van Dimpact.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2020	€ 2.179
Eigen vermogen 31-12-2020	€ 2.351
Vreemd vermogen 1-1-2020	€ 2.022
Vreemd vermogen 31-12-2020	€ 1.981
Financieel Resultaat 2020	€ 172

* cijfers 2021 waren niet bekend ten tijde van het opmaken van de jaarrekening.

ALV juni 2022

Deelnemingen in verenigingen en stichtingen: Euregio

Programma:
Deze deelneming levert een bijdrage aan alle programma's en diverse doelenbomen. Het gaat in het algemeen om bestuurlijke samenwerking en internationale contacten.
Doelstelling:
De Euregio heeft tot doel het stimuleren, ondersteunen en coördineren van regionale grensoverschrijdende samenwerking.
Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De Euregio is een grensoverschrijdend samenwerkingsverband van Nederlandse en Duitse gemeenten, steden en (Land-)Kreise.
Financiële relatie / financieel belang:
Voor de Nederlandse gemeenten is de bijdrage aan de Euregio € 0,29 per inwoner.
Beleidsvoornemens:
De Euregio werkt vanuit drie inhoudelijke commissies op de terreinen Maatschappelijke ontwikkeling, Economie en Arbeidsmarkt en Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling.

(Bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen 1-1-2021	€ 2.305
Eigen vermogen 31-12-2021	€ 2.305
Vreemd vermogen 1-1-2021	€ 23.389
Vreemd vermogen 31-12-2021	€ 12.188
Financieel Resultaat 2021	€ 14.712

Deelnemingen in verenigingen en stichtingen: P-10 (Plattelandsgemeenten)

Programma:
De P10 levert een bijdrage aan de programma's Economie en Vrije tijdsbesteding en Fundament
Doelstelling:
De P10 bestaat uit de 29 grootste plattelandsgemeenten van Nederland, die in gezamenlijk verband hun ambities en beleidsvoornemens onder de aandacht brengen van de landelijke en Europese politiek. De deelnemende plattelandsgemeenten zijn: Aa- en Hunze, Altena, Berkelland, Borger-Odoorn, Bronckhorst, De Wolden, Dinkelland, Fryske Marren, Goeree-Overflakkee, Het Hogeland, Hof van Twente, Hollands Kroon, Horst aan de Maas, Hulst, Leudal, Medemblik, Midden-Drenthe, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Peel en Maas, Schouwen-Duiveland, Sluis, Tubbergen, Twenterand, West-Betuwe, Westerkwartier, Westerveld, Weststellingwerf,
De P10 maakt zich sterk voor de volgende onderwerpen:
• Demografische ontwikkelingen
• Relatie plattelandsgemeente en gemeentefonds
• Recreatie en toerisme
• Functieveranderingen op het platteland

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

• Nieuwe economische kansen in de buitengebieden
• Veiligheid in het landelijke gebied (aanrijtijden)
• Leefbaarheid in de kernen (voorzieningen, zorg, onderwijs)
• Natuur- en waterbeheer, duurzaamheid

Bestuurlijke relatie / bestuurlijk belang:
De gemeente Twenterand wordt in het Algemeen bestuur vertegenwoordigd door de burgemeester en de wethouder van Economie en vrije tijdsbesteding.

Financiële relatie / financieel belang:
Twenterand betaalt een jaarcontributie van circa €7.750,-

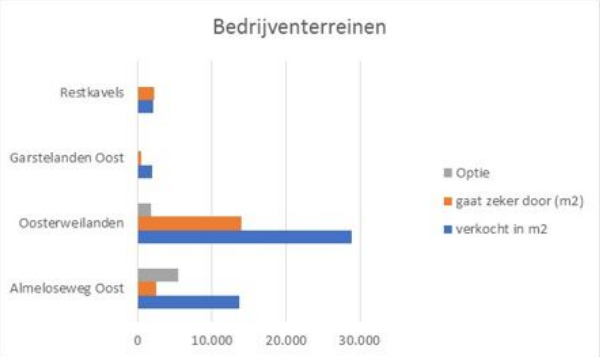
Beleidsvoornemens:
Opkomen voor de gedeelde belangen van de gemeente aangesloten bij P-10

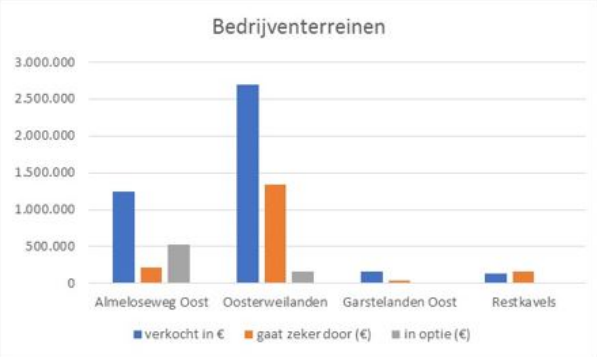
VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

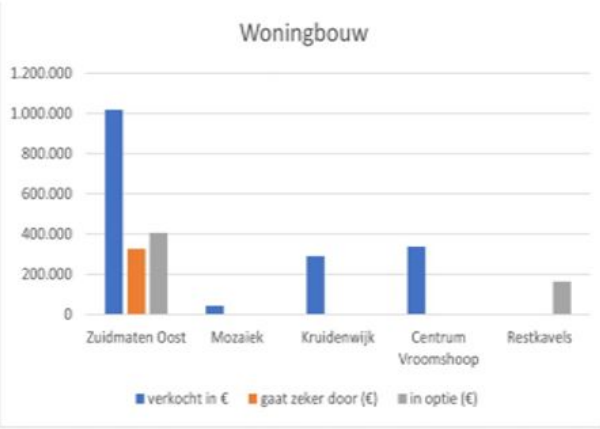
Paragraaf Grondbeleid

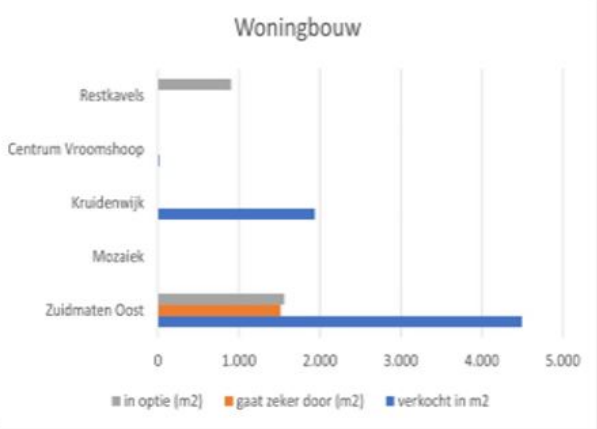
Inleiding

Het grondbedrijf heeft een goed jaar achter de rug. De verkopen liepen goed met name in Zuidmaten Oost en Oosterweilanden. In beide complexen is meer verkocht dan geraamd. Ook kon de provincie instemmen met de uitbreiding van de 2e fase van Garstelanden Oost. Voor dit plan is meer dan voldoende belangstelling en de verwachting is dan ook dat de gronden snel verkocht worden. Langzamerhand wordt wel de druk gevoeld dat nieuwe gebieden in exploitatie genomen moeten worden willen we op middel lange termijn kunnen voldoen aan de vraag. Met name in Vriezenveen is de vraag naar woningbouw veel hoger dan het aanbod. In Westerhaar hebben we als gemeente slechts nog een 6 tal kaveltjes. Wel wordt hier gesproken over de ontwikkeling van het Trio-terrein. Op dit moment is er echter nog geen zicht wanneer dit opgepakt gaat worden. In Vroomshoop Oost hopen we een versnelling te bewerkstelligen in de 3e en 4e fase van Vroomshoop Oost. Dit gebied is door de provincie aangemerkt als sleutelgebied.

Hoofdlijnen van het grondbeleid

Onderstaand wordt per complex ingegaan op de huidige situatie.
Oosterweilanden.
De 1e fase is nagenoeg geheel verkocht. Voor de 2e fase wordt het bestemmingsplan voorbereid en zal naar verwachting na de vakantie in 2022 worden begonnen met het bouwrijp maken van dit gedeelte. Door de grote belangstelling wordt ook al nagedacht over een verdere uitbreiding van dit plan met een 4e fase. De 3e fase is bevroren voor een periode van ten minste nog 12 jaar door de aanleg van het Zonnepark Oosterweilanden.
Almeloseweg Oost.
Ook dit plan is nagenoeg geheel verkocht. In de eerste helft van 2022 worden de resterende percelen nog overdragen waarna dit project kan worden afgesloten.
Garstelanden Oost
De provincie heeft ingestemd met het bestemmingsplan. De voorbereiding m.b.t. het bouwrijp maken is opgepakt en medio 2022 hopen we de verkoop te starten. Er zijn 2 geïnteresseerden die samen de hele fase zullen gaan kopen. Daarmee zal een kleine kavel in fase 1 groter worden.
Rest kavel bedrijven

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

In Kroezenhoek is nog 1 kavel die begin 2022 zal worden gepasseerd. Daarmee is dit plan geheel verkocht. In Vroomshoop Oost liggen 3 kavels naast de gemeente werf. Mogelijk zal de grootste kavel gebruikt gaan worden door gemeente zelf omdat er meer voertuigen gestald moeten worden i.v.m het overgaan van Soweco en Larcom medewerkers naar de gemeentelijke organisatie. Op 1 kavel ligt een optie die in het 1e kwartaal van 2022 zal worden overgedragen. Voor de resterende kavel heeft zich inmiddels een belangstellende gemeld en hiermee worden gesprekken gevoerd.
Zuidmaten Oost
Het bestemmingsplan zal in het 1e kwartaal van 2022 worden vastgesteld. Er zijn 2 zienswijzen ingediend die eerst moeten worden afgehandeld. De verwachting is dat hier op een minnelijke manier uit is te komen. Alle kavels in fase 3 voor zover dit mogelijk verkocht of in optie. Getracht wordt de verkoop in fase 4 in het najaar van 2022 te starten.
Kruidenwijk
De laatste kavels binnen dit plan zijn overgedragen. Dit complex wordt na het woonrijp maken van het laatste gedeelte financieel afgesloten.

Vroomshoop centrum fase 1
Evenals in kruidenwijk zijn ook hier alle kavels uitgegeven. Ook dit complex zal ook na het woonrijp maken financieel afgesloten worden.
Mozaïek
Dit plan is bouwrijp gemaakt. Het middengedeelte is middels een prijsvraag in de markt gezet en wordt in 2022 overgedragen aan de marktpartij. Het terrein van de voormalige kerk is door de projectontwikkelaar voor eigen rekening bouwrijpgemaakt en de bijdrage aan de gemeente en de grondruil hebben plaatsgevonden. Van de 11 nog resterende kavels zijn er 6 welke in de verkoop zijn gegaan. De overige 5 kunnen pas in de verkoop na de sloop van de gymzaal. Hiervoor moet eerst vervangende nieuwbouw plaatsvinden.

Jaarwinst

Jaarwinst

De winst over 2021 is als volgt opogebouwd:

Resultaat van de complexen in exploitatie	210.929
Vrijval voorziening grondbedrijf Zuidmaten Oost	367.704
Resultaat overige gronden	-138.673
Resultaat Centrum Vroomshoop 2e fase	-93
Resultaat grondbedrijf	439.867

De verdeling van het resultaat grondbedrijf wordt dan:

Dotatie aan de reserve risico's grondbedrijf	439.867
Dotatie aan de algemene risico reserve	0
	439.867

Voorgesteld wordt om het voordeel van € 439.867 toe te voegen aan de reserve risico's grondbedrijf

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Toelichting

Bij de actualisatie van de exploitatie is door grondprijsverhoging van o.a. Oosterweilanden de exploitatie van negatief in een positief verwacht resultaat veranderd. Hierdoor kon het gereserveerde verlies vrijvallen. Ook Zuidmaten Oost is door een prijsverhoging licht positiever uitgevallen.
Voor de berekening van de winst uit de complexen is de methode aangehouden welke de BBV voorschrijft. Onderstaand vindt u hiervan een opstelling.

Toelichting

Voor de berekening van de winst uit de complexen is de methode aangehouden die door het BBV voorgeschreven wordt. Onderstaand vindt u hiervan de opstelling.

Bedrijventerreinen

	kosten			inkomsten			winst				boekwaarde		
	totaal	gemaakt	%	totaal	gemaakt	%	verwacht	t/m dienstjaar	genomen tot dj	dienstjaar	0	grex	verschil
Garstelanden	3.118.362	1.864.190	59,78%	3.451.816	1.509.906	43,74%	333.454	87.197	81.240	5.957	435.524	354.284	81.240
Almeloseweg Oost	11.098.515	10.382.341	93,55%	11.891.533	11.221.625	94,37%	793.019	700.054	694.313	5.742	-144.971	839.284	-984.255
Oosterweilanden	10.234.141	5.926.811	57,91%	10.960.684	4.759.104	43,42%	726.543	182.692	38.795	143.897	1.206.501	1.167.707	38.794
restkavels bedrijven	597.098	560.820	93,92%	1.055.699	444.824	42,14%	458.601	181.494	141.820	39.674	257.816	115.996	141.820
Totaal bedrijven	25.048.116	18.734.163		27.359.733	17.935.460		2.311.617	1.151.437	956.167	195.270	1.754.870	2.477.271	-722.401

Woningbouw

	kosten			inkomsten			winst				boekwaarde		
	totaal	gemaakt	%	totaal	gemaakt	%	verwacht	t/m dienstjaar	genomen tot dj	dienstjaar	0	grex	verschil
Kruidenwijk	2.137.493	1.336.400	62,52%	4.357.913	4.357.913	100,00%	2.220.420	1.388.248	1.260.612	127.636	-1.760.902	-3.021.513	1.260.611
Zuidmaten Oost	11.049.583	8.922.007	80,75%	11.069.404	6.151.246	55,57%	19.821	8.894	0	8.894	2.770.761	2.770.761	0
vroomshoop centrum 1e fase	5.186.132	5.032.713	97,04%	5.199.027	5.182.088	99,67%	12.895	12.473	247.623	-235.150	98.248	-149.375	247.623
Smithoek	1.024.574	488.157	47,64%	1.333.728	7.553	0,57%	309.154	834	1.000	-166	481.604	480.604	1.000
Mozaïek	1.286.745	270.214	21,00%	1.953.972	105.972	5,42%	667.227	7.599	0	7.599	164.242	164.242	0
restkavels woningbouw	1.304.803	1.296.536	99,37%	1.874.794	1.304.194	69,56%	569.991	394.000	287.154	106.846	279.495	-7.659	287.154
Totaal woningbouw	21.989.330	17.346.027		25.788.838	17.108.966		3.799.508	1.812.047	1.796.388	15.659	2.033.448	237.060	1.796.388
Totaal exploitaties	47.037.446	36.080.190		53.148.571	35.044.426		6.111.125	2.963.484	2.752.555	210.929	3.788.318	2.714.332	1.073.987

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Resultaten 2021

Complex	Boekwaarde 31-12-2020	Vermeerderingen 2021	Verminderingen 2021	Overheveling 2021	Saldo complex 31-12-2021	Verantwoorde resultaten	Dotatie vz verw verlies	Boekwaarde 31-12-2021	Verwachte uitgaven	Verwachte inkomsten	Cum. genomen winst t/m 2021	Tot. verwacht resultaat
Kruidenwijk	-1.543.195	69.694	-287.400		-1.760.901	127.636		-1.633.265	801.093	0	1.388.248	2.220.420
Zuidmaten Oost	2.613.421	1.232.510	-1.075.170		2.770.761	8.894		2.779.655	2.127.576	4.918.158	8.894	19.821
Smithoek	391.198	89.406			480.604	-166		480.438	536.417	1.325.175	834	309.154
Centrum vroomshoop 1e fase	239.690	195.901	-337.500		98.091	-235.150		-137.059	153.573	16.936	12.473	12.895
Restkavels woningbouw	275.778	3.686	-421		279.043	106.846		385.889	8.719	570.600	394.000	569.991
Garstelanden	630.771	17.083	-212.330		435.524	5.957		441.481	1.254.172	1.941.910	87.197	333.454
Almeloseweg oost	1.249.064	22.823	-1.417.420		-145.533	5.742		-139.791	716.735	669.908	700.054	793.019
Oosterweilanden	3.807.176	155.070	-2.729.244		1.233.002	143.897		1.376.899	4.280.830	6.201.580	182.693	726.543
Mozaiek	79.519	190.695	-105.972		164.242	7.599		171.841	1.016.532	1.848.000	7.599	667.227
Restkavels bedrijven	389.104	9.062	-140.350		257.816	39.674		297.490	36.278	610.875	181.494	458.601
Totaal	**8.132.527**	**1.985.930**	**-6.305.807**	**0**	**3.812.650**	**210.929**	**0**	**4.023.579**	**10.931.924**	**18.103.142**	**2.963.485**	**6.111.125**

Bovenstaand overzicht is op basis van eindwaarde opgesteld. De contante waarde van de complexen t.o.v. 2020 is gestegen van € 5.438.911,= naar € 5.778.667,= in 2021.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Storting voorziening

Dotatie voorziening

Dotatie aan de voorziening grondbedrijf

Stand voorziening per 1 januari 2021		367.704
Af:		
Vrijval voorziening Zuidmaten Oost	367.704	
Stand voorziening per 31 december 2021		0

Parameters actualisatie

Voor de actualisatie van de exploitaties van de verschillenden plannen zijn de volgende parameters aangehouden:

1. De rentetoerekening vast te stellen op 0,95%.
2. Stijgingspercentage van de kosten te stellen op 3 % per jaar.
3. Stijgingspercentage van de kosten voor eigen personeel te handhaven op 2.5%
4. Percentage onvoorzien te handhaven op:
   - Eerste verkennende berekening 20%
   - Bestekberekeningen 15%
   - Actualisatie lopende complexen 10%.
5. Percentages onvoorzien overige kosten te handhaven op:
   - 5% bij uitgifte gronden tot 50%
   - 3% bij uitgifte gronden van 51 tot 75%
   - 2% bij meer dan 75% uitgegeven grond.
6. Toerekening eigen personeel
   Aan woningbouw in totaal € 203.524,= per jaar
   Aan bedrijventerreinen in totaal € 43.642,= per jaar
7. Voor het maken van bestekken door derden 5% van de kosten van bouw en woonrijp maken.
8. Website, communicatie en reclame
   - € 2.500 bij start van het project
   - € 250 jaarlijks voor actualisatie.
9. Uitgifte tempo voor de bedrijventerreinen stellen op 2 ha. per jaar en het tempo voor woningbouwkavels ongewijzigd te laten.
10. De uitgifte prijzen voor het bedrijventerrein Oosterweilanden te verhogen voor standaard kavel te verhogen van € 100,- naar € 110,- per m2. Voor de ‘zichtlocaties’ langs de Rusluieweg te verhogen naar € 115,= per m2.
11. De overige uitgifte prijzen ongewijzigd te laten.

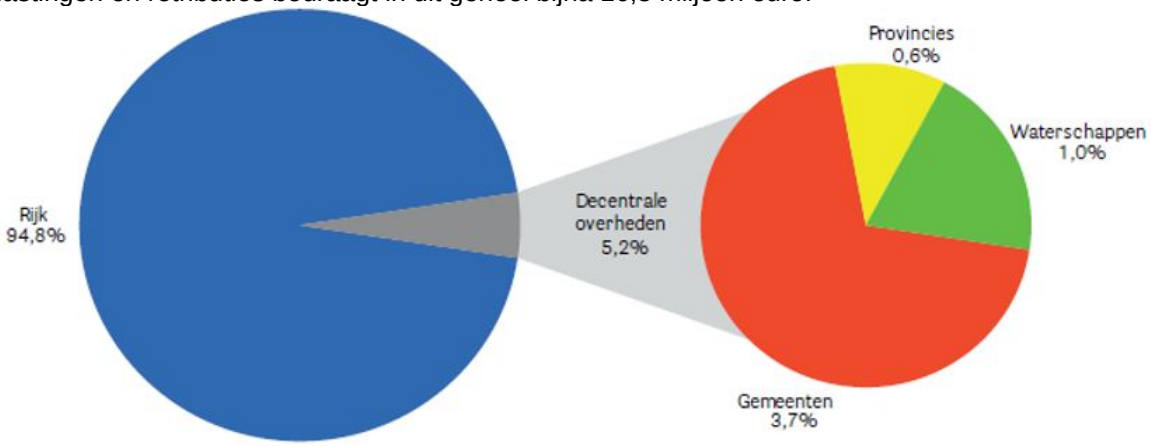
VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties voor de inwoners van Twenterand. Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen wordt door de gemeenteraad, via de vast te stellen verordening, gedaan. De belastingverordeningen 2021 werden in de raadsvergadering van 15 december 2020 vastgesteld.
De lokale heffingen bestaan uit de gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, welke vooral door de burgers dienen te worden opgebracht. Lokale belastingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. Ongebonden lokale heffingen (OZB en hondenbelasting) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.
Voor het betalen van rechten en retributies verricht de gemeente diensten. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zoveel mogelijk te beperken en daar waar mogelijk rechtvaardiger te verdelen. Hierdoor wordt een evenwichtige lastenverdeling bereikt.
Volgens artikel 26 van het Besluit Begroting en Verantwoording dient de paragraaf een verantwoording te bevatten van hetgeen in de begroting is opgenomen en bevat aldus:
a. de verantwoording van de geraamde inkomsten;
b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de heffingen, waar de geraamde baten de geraamde lasten niet mogen overtreffen, de inkomsten zich verhouden tot de lasten;
d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
e. een beschrijving van het gevoerde kwijtscheldingsbeleid.

Hieronder worden in hoofdlijnen de belangrijkste ontwikkelingen benoemd op lokaal fiscaal gebied.

a. Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten
Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat in 2021 3,7% naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5,2% voor hun rekening, de rijksoverheid 94,8%. Het aandeel van de gemeente Twenterand aan ontvangen belastingen en retributies bedraagt in dit geheel bijna 16,3 miljoen euro.

Grafiek: uit Coelo-atlas overzicht van de lokale lasten 2021

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Belastingopbrengsten

Omschrijving	Raming 2021	Realisatie 2021
Afvalstoffenheffing	€ 2.255.275	€ 2.308.872
Begraafplaatsrechten	€ 580.000	€ 810.218
Forensenbelasting	€ 5.000	€ 5.307
Leges burgerzaken	€ 418.070	€ 436.731
Leges omgevingsvergunning	€ 789.500	€ 1.292.219
OZB eigenaren woning	€ 5.096.439	€ 5.109.899
OZB eigenaren niet-woning	€ 1.501.831	€ 1.458.296
OZB gebruikers niet-woning	€ 1.061.749	€ 1.063.125
Rioolheffing	€ 3.569.863	€ 3.697.851
Toeristenbelasting	€ 95.000	€ 117.139
	€ 15.372.727	**€ 16.299.656**

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Beleidskaders
Het beleid betreffende de lokale heffingen is opgenomen in:
• de diverse belastingverordeningen en –regelingen;
• het coalitieakkoord 2018-2022;
• landelijke wet- en regelgeving.
Hervorming lokaal belastinggebied
Het vorige kabinet heeft in een brief d.d. 24 juni 2016, kenmerk 2017-0000356712, aan de Tweede Kamer bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. Verschuiving van Rijks- naar gemeentebelastingen zou op de agenda van het het nieuw te vormen kabinet moeten staan. De staatssecretaris van Financiën heeft op 18 mei 2020 het syntheserapport ‘Bouwstenen voor een beter belastingstelsel’ aan de Tweede Kamer aangeboden. Het rapport over de uitbreiding bevat meerdere varianten en ondersteunt de door de VNG uitgesproken wens om te komen tot een uitbreiding van het eigen belastinggebied. In het meest recente regeerakkoord van 15 december 2021 staat dat ten aanzien van de financiering van lokale overheden het nieuwe kabinet voorlopig vast wil houden aan de bestaande financieringssystematiek. Een uitbreiding van het lokaal belastinggebied lijkt er dan in ieder geval tot 2025 niet te komen.
Bezwaar en beroep bij kwijtschelding
Momenteel is geen bezwaar mogelijk tegen een beschikking uitstel van betaling. Tegen een beschikking kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is nu administratief beroep bij het college mogelijk. In de toekomst is in beide gevallen eerst bezwaar bij de invorderingsambtenaar mogelijk en is daarna de fiscale rechter bevoegd (rechtbank in eerste aanleg, gerechtshof in hoger beroep en Hoge Raad in cassatie). Wanneer deze landelijke wijziging in werking treedt is nog niet bekend.
De Omgevingswet en leges
Op 1 januari 2022 zou de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) in werking treden. Dit is echter voorlopig uitgesteld tot 1 juli 2022. Dit geeft het Rijk, gemeenten, provincies, waterschappen en uitvoeringsorganisaties meer ruimte om de implementatie van de wet op een zorgvuldige en verantwoorde wijze af te ronden. Door deze inwerkingtreding van beide wetten kan er veel veranderen. Dit is sterk afhankelijk van de lokale ambities, beleidsinvulling en inrichtingskeuzes. Het principe van legesheffing verandert niet. Ook de wettelijke grondslag voor het heffen van leges verandert niet. Toch zijn er een aantal zaken die wel gaan veranderen:

- Nieuwe activiteiten toegestaan om leges over te heffen
- (Mogelijk) minder vergunningplichten
- De ‘knip’: het splitsen van de bouwtechnische en de ruimtelijke vergunning
- Gemeentelijke kosten worden hoger of lager
- Gemeentelijke kosten verschuiven
- Meer integrale vergunningen (meerdere gezagen betrokken)
- Planactiviteiten worden minder complex (of juist complexer)

De VNG vraagt met de notitie 'Discussie-leidraad leges en de stelselwijziging Omgevingswet' aandacht voor het onderwerp en het belang voor gemeenten om hier - op basis van de eigen keuzes - over na te gaan denken. Ook worden suggesties gedaan voor de onderwerpen. Zij vragen gemeenten om hierover met hen van gedachten te wisselen. Via de regionale implementatiecoaches (RIO's) zullen er (digitale) discussies-sessies worden opgezet, om deze materie samen verder uit te diepen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Benchmark woonlasten
Vanaf 2020 is de macronorm OZB vervangen door de benchmark woonlasten. Deze benchmark beoogt (door middel van meer vergelijking) de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen, zodat hiermee door de gemeenten ten aanzien van de keuzes omtrent de ontwikkeling van de lokale lasten rekening gehouden kan worden. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten binnen een provincie de hoogte van de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een koopwoning. De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting.
Waterzorgheffing
Wateroverlast en verdroging vragen steeds meer maatregelen in de publieke ruimte. Meer percelen kunnen in de heffing worden betrokken, want van de maatregelen in de publieke ruimte heeft iedereen profijt. De huidige verordening Rioolheffing (model VNG) dekt dan niet meer de lading
Het schept een beeld van een belasting voor een buizenstelsel. Bij belastingplichtigen die daar niet op zijn aangesloten roept dat weerstand op. De gemeentelijke watertaken omvatten een breed palet. Zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater hebben een centrale plaats in de ordening van de publieke ruimte. Gemeenten moeten maatregelen nemen om wateroverlast en -schade te voorkomen. Denk aan het onderhoud van bermen en slootkanten om overtollig water af te voeren, zodat er over een droge weg kan worden gereden. Iedereen heeft daar profijt van. De VNG heeft hiervoor een nieuw modelverordening Riool- en Waterzorgheffing opgesteld. Bij invoering is een zorgvuldige communicatie en belangenafweging naar nieuwe belastingplichtigen van belang. Bijvoorbeeld cultuurgronden en natuurterreinen dragen nu veelal nog niet bij in de kosten van de gemeentelijke watertaken.

Lokale heffingen

Lokale heffingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden dan wel ongebonden is. De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op beide. Ongebonden lokale heffingen (zoals de OZB) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend.

Overzicht (on)gebonden belastingen

Ongebonden belastingen	Gebonden belastingen
Onroerende-zaakbelastingen	Afvalstoffenheffing
Forensenbelasting	Leges en Rechten
Toeristenbelasting	Rioolheffing

Kostendekking

Kostendekking
Met ingang van 2017 moet door gewijzigde regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) meer inzicht gegeven worden in de kostendekkendheid van heffingen. Bij de toepasselijke heffingen zijn de lasten-batenoverzichten en specifieke beleidsuitgangspunten vermeld. Naast de lasten die direct uit de taakvelden zijn af te leiden, mogen ook overheadkosten en BTW worden toegerekend. De BTW is berekend als opslag over de ‘derdenkosten’. De afschrijvingslasten zijn ontstaan uit investeringen waarbij deels sprake is van derdenkosten. De BTW daarover is ook meegenomen.
Mate van kostendekking van de gebonden belastingen
De gebonden heffingen mogen maximaal kostendekkend zijn. Dit wordt op begrotingsbasis bepaald. In werkelijkheid waren de lasten en baten per heffing:

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Overzicht afval

Overzicht van de taakvelden die geheel of deels in de heffing worden meegenomen

Afvalstoffenheffing	*Lasten taakveld*	*Overhead (0.4)*	*BTW*	*Totale lasten*	*Heffing*	*Overige baten (0.8)*	*Totale baten*	*Kosten dekkendheid*
7.3 Afval	1.976.690	400.000	405.919	2.782.610	-2.308.872	-555.645	-2.864.517	102,94%
6.3 Inkomensregelingen	81.907			81.907				-2,94%
Totaal	**2.058.597**	**400.000**	**405.919**	**2.864.517**	**-2.308.872**	**-555.645**	**-2.864.517**	**100,00%**

Overzicht riool

Overzicht van de taakvelden die geheel of deels in de heffing worden meegenomen

Rioolheffing	*Lasten taakveld*	*Overhead (0.4)*	*BTW*	*Totale lasten*	*Heffing*	*Overige baten (0.8)*	*Totale baten*	*Kosten dekkendheid*
7.2 Riolering	3.173.765	567.018	228.456	3.969.239	-3.697.851	-509.272	-4.207.123	105,99%
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	84.015		17.643	101.658			-	-2,56%
6.3 Inkomensregelingen	136.225			136.225			-	-3,43%
Totaal	**3.394.005**	**567.018**	**246.099**	**4.207.122**	**-3.697.851**	**-509.272**	**-4.207.123**	**100,00%**

Begraafrechten

Overzicht van de taakvelden die geheel of deels in de heffing worden meegenomen

Begraafrechten	*Lasten taakveld*	*Overhead (0.4)*	*BTW*	*Totale lasten*	*Heffing*	*Overige baten (0.8)*	*Totale baten*	*Kosten dekkendheid*
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	449.606	250.000		699.606	-810.218	-304	-810.523	115,85%
Totaal	**449.606**	**250.000**	**-**	**699.606**	**-810.218**	**-304**	**-810.523**	**115,85%**

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Woonlastenontwikkeling

Onder woonlasten verstaan we: onroerendezaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.
Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. Onderstaand overzicht geeft de hoogte van de woonlasten in Twenterand voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2019, 2020 en 2021 weer.
Woonlastenontwikkeling in Twenterand:

Woonlastenontwikkeling	**2019**	**2020**	**2021**
OZB Eigenaar	338,56	360,30	382,35
afvalstoffenheffing (meerpersoons)	165,83	169,49	179,64
Rioolheffing	240,12	249,96	260,04
Totale woonlasten	**744,51**	**779,75**	**822,03**

Woonlastenontwikkeling vergelijk Twentse gemeenten

De gemeentelijke woonlasten voor een eigenaar/bewoner van een woning stegen in 2021 met 5,4%. Voor een huurder van een woning stegen deze met 4,8%, omdat deze geen onroerendezaakbelasting betalen.
In onderstaand overzicht uit de publicatie over 2021 worden de lokale lasten van de Twentse gemeenten met elkaar vergeleken.

	bruto woonlasten eigenaar-gebruiker woning				stijging in % tov 2020	
	éénpersoonshuishouden		meerpersoonshuishouden		1-pers	meerpers
	2020	**2021**	**2020**	**2021**		
Almelo	839	845	839	886	0,60%	5,60%
Borne	786	820	813	845	4,30%	3,90%
Dinkelland	752	773	778	797	2,70%	2,40%
Enschede	797	818	832	852	2,70%	2,40%
Haaksbergen	847	908	898	956	7,10%	6,50%
Hellendoorn	859	876	905	938	1,90%	3,60%
Hengelo	705	755	729	795	7,10%	9,00%
Hof van Twente	748	808	778	840	8,00%	8,00%
Losser	860	880	887	898	2,30%	1,20%
Oldenzaal	669	761	698	797	13,80%	14,20%
Rijssen-Holten	590	594	632	636	0,80%	0,70%
Tubbergen	678	695	705	723	2,50%	2,50%
Twenterand	745	785	780	822	5,40%	5,40%
Wierden	755	798	781	825	5,70%	5,70%
Overijssel	737	764	766	796	3,70%	3,90%
Nederland	705	737	776	811	4,50%	4,50%

Kwijtscheldingsbeleid

Elke gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. Binnen deze mogelijkheden zijn de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:
- Voor de ozb, riool- en voor de afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing bij een grondslag > 500m3
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers voor de privébelastingen zijn gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit en;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.
In 2021 is in totaal voor een bedrag van ruim € 218.000 verleend aan kwijtscheldingen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Paragraaf Corona

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Inleiding

Ook 2021 stond voor een groot deel in het teken van het corona virus. Dit manifesteerde zich in meerdere varianten en het leidde tot maatregelen om de verspreiding ervan te beperken, er werd getest en gevaccineerd. Er waren grote maatschappelijke effecten, zoals in de horeca en cultuur. Dit alles vroeg gericht optreden van onze gemeente op meerdere gebieden. En dat terwijl de bedrijfsvoering van onze gemeente zelf natuurlijk ook werd beïnvloed door beperkingen.
In deze paragraaf is de financiële impact van corona op Twenterand voor 2021 samengevat. In de tabel is op verschillende beleidsterreinen geschetst wat de gemeente heeft gedaan en welke compensatie daarvoor van het rijk is ontvangen.
Onder de streep is er € 904.050 meer aan compensatie ontvangen dan er aan maatregelen is besteed. Hierbij zijn enkele kanttekeningen op zijn plaats. In 2021 zijn middelen ontvangen die in 2022 worden besteed zoals bijv. ten behoeve van verkiezingen. Daarnaast weten we dat er ook in 2022 effecten optreden die inspanningen van de gemeente vragen en waarvan niet vaststaat dat die ook gecompenseerd gaan worden. Echter, de bestaande coronareserve van € 633.438 wordt daarvoor toereikend geacht en daarom wordt voorgesteld om genoemde € 904.050 vrij te laten vallen en toe te voegen aan de Algemene Risico Reserve.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

2021		Onderwerp	Toelichting	bron	omvang landelijk	betreft tijdvak	omvang Twenterand	komt binnen via	Werkelijke boe- kingen 2021 c.q verplichting	naar/uit reserve
		RESTANT 2020 IN RESERVE CORONA								**€ 632.538**
1	Uitgaven	Jeugd	Het jongerenwerk van Zorgsaam heeft samen met Impacter doormiddel van Rijkssubsidie (subsidieregeling Perspectief jeugd en jongeren) een project opgestart om jongeren meer perspectief te bieden in coronatijd. Jongeren zijn samen met de professional aan de slag gegaan om acties en activiteiten die maatschappelijke effecten van corona bestrijden op te starten. Er is voor de subsidieregeling 'mentale ondersteuning en welzijn' input gehaald uit het werkveld. Tot een concrete uitvoering van deze subsidieregeling is het in 2021 helaas niet gekomen vanwege de aangescherpte maatregelen rondom corona.						€ 63.947	
	Uitgaven	POH jeugd	Extra bijdrage van t.b.v. inzet poh jeugd						€ 20.000	
	Inkomsten	Perspectief jeugd en jongeren 2021	zie regel hierboven	maartbrief	19 miljoen	2021	€ 26.626	algemene uitkering		
	Inkomsten	Perspectief jeugd en jongeren 2020	zie regel hierboven	maartbrief 2021		2020	€ 28.817			
	Inkomsten	Perspectief jeugd en jongeren 2021	ZonMW subsidie aangevraagd inzake Perspectief voor de jeugd. Bedrag van € 49.550 toegekend.	subsidie		2021	€ 47.611	ZonMW		
	Inkomsten	Jongerenwerk	Om jongeren uit bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket verlengd tot eind 2021. Het kinder- en jongerenwerk speelt ook een signalerende rol op het gebied van psychische problemen of huiselijk geweld. Er is voor de extra inzet op jongerenwerk een bedrag van € 14 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. Voor meer informatie wordt verwezen naar de brief aan de Tweede Kamer van 12 februari 2021 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 25295, nr. 988)	maartbrief	14 miljoen	2021	€ 19.131	algemene uitkering		
	Inkomsten	Mentale ondersteuning 2021	Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Als onderdeel van het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl van 12 februari 2021 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 25295, nr. 988)10 zet het kabinet daarom met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door	maartbrief	11,5 miljoen	2020/2021	€ 16.074	algemene uitkering		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			bijvoorbeeld: geven van trainingen, zoals weerbaarheidstrainingen, inzet op extra coaching van jongeren, inrichten van meer inloophuizen waar jonge ervaringsdeskundigen andere jongeren hulp bieden voor mentale ondersteuning, inrichten van buddyprojecten waarbij jongeren gekoppeld worden aan een leeftijdsgenoot voor mentale steun. Om dit te kunnen realiseren is een bedrag van € 11,5 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. Voor meer informatie wordt verwezen naar de brief aan de Tweede Kamer van 12 februari 2021 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 25295, nr. 988)							
	Inkomsten	Activiteiten en ontmoetingen	Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Daarom zetten we met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door inzet op meer mogelijkheden tot ontmoeting in (tijdelijk onbenutte) ruimten zoals bibliotheken, buurthuizen, wijkcentra, sporthallen en evenementenhallen beter en veilig te benutten voor sociale en ondersteuningsactiviteiten. Er is een bedrag van € 8 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. Voor meer informatie wordt verwezen naar de brief aan de Tweede Kamer van 12 februari 2021 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 25295, nr. 988)	maartbrief	8 miljoen	2021	€ 11.061	algemene uitkering		
	Inkomsten	Jeugd aan zet	Het programma maatschappelijke diensttijd (MDT) (uitgevoerd door de ministeries van VWS, SZW en OCW) is van harte bereid om de jongeren in deze crisistijd te ondersteunen. Via dit programma wordt al een grote groep jongeren bereikt en tijdens de coronacrisis extra ondersteund. Het programma MDT zit nog in de groeifase en zoekt meer verbinding met gemeenten, zodat het programma MDT kan doorgroeien naar een landelijk dekkend netwerk. Om deze win-win situatie te versterken wordt ook ten behoeve van de wintereditie van Jeugd aan Zet een financiële bijdrage verstrekt van € 3,1 miljoen aan gemeenten in Nederland. Er nemen 307 gemeenten deel en per gemeente is een bedrag van € 10.000 beschikbaar gesteld24. Hiermee kunnen gemeenten in deze coronatijd jongeren ondersteunen en tegelijkertijd kunnen jongeren een maatschappelijke bijdrage leveren waar deze nu nodig is.	meicirculaire	3,1 mln.	2021	€ 10.000	algemene uitkering		
										€ 75.373
2	Uitgaven	Bijzondere bijstand TONK	Er is weinig gebruik gemaakt van deze TONK-regeling. Slechts drie aanvragen. Dat is conform de landelijke trend. Verruiming							

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			van de regeling daar waar het gaat om de drempelbedragen hebben we overwogen, maar we zijn uiteindelijk niet hiertoe overgegaan, omdat dit geen merkbaar resultaat heeft opgeleverd bij gemeenten die dit wel hebben gedaan.							
	Inkomsten	Bijzondere bijstand TONK	De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken. Maar ook burgers die al in 2020 ingestroomd zijn in een uitkering (WW, Bijstand of Tozo) vanwege de coronacrisis, maar waarvoor de hoogte van de uitkering onvoldoende is om de vaste lasten te betalen, komen in aanmerking voor de TONK. De TONK kan dan voorzien in (gedeeltelijke) tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten. Het beschikbare budget voor de TONK is verhoogd naar een bedrag van € 260 miljoen voor het eerste half jaar van 2021. Voor het eerste kwartaal van 2021 komt € 65 miljoen beschikbaar via de Algemene uitkering van het gemeentefonds volgens de eerder afgesproken verdeelsleutel. In de tweede tranche wordt het resterende budget van € 195 miljoen over gemeenten verdeeld. Voorafgaand aan de toekenning van de tweede tranche wordt gekeken of de verdeelsleutel aanpassing behoeft op basis van wat in de praktijk zichtbaar is over het gebruik van de regeling. Voor meer informatie wordt verwezen naar de brief aan de Tweede Kamer van 21 januari 2021 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021, 35420, nr. 217).	maartbrief	65 miljoen + 195 miljoen	Q1 2021 t/m Q3	€ 328.001	algemene uitkering		
	Inkomsten	Herorientatie zelfstandigen	Bij de aankondiging van het tweede steun- en herstelpakket (Kamerstuk 35 420, nr. 105, 28 augustus 2020) is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Dit kan grotendeels vanuit de extra impulsen en extra budgetten voor crisisdienstverlening worden betaald. Voor aanvullend				€ 11.374			

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			maatwerk voor zelfstandig ondernemers is in 2021 incidenteel een bedrag van € 6,39 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Het bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld. De verdeelsleutel is identiek aan die wordt gebruikt voor de Tozo-voorschotten, namelijk naar rato van het aantal zelfstandig ondernemers in de gemeente. Een bedrag van € 0,11 miljoen is toegevoegd aan het BTW-compensatiefonds.							
										€ 339.375
3	Uitgaven	Extra kosten uitvoering TOZO	Extra kosten uitvoering TOZO. De Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers is gericht op inkomensondersteuning en kredietverstrekking. In 2021 zijn de volgende regelingen van kracht geworden: TOZO 2 t/m 5						€ 1.513.744	
	Inkomsten	TOZO	DDe Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO) is één van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis.				€ 1.513.744			
										€ -
4	Uitgaven	Afvalverwerking	In 2021 zijn er circa 10.000 euro kosten in rekening gebracht door corona vanwege extra logistieke kosten. Deze kosten worden opgevangen binnen het product, aangezien er meer opbrengsten zijn.						€ -	
	Inkomsten	Afvalverwerking	Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan. Deze prijs is door de brede toestroom, gestegen. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding. Maar omdat deze stromen zijn toegenomen, is de vergoeding hiervoor gedaald. In overleg met de VNG is besloten de kosten ad € 32 miljoen voor 2020 te vergoeden. Een bedrag van € 28 miljoen is toegevoegd aan de algemene uitkering. De overige € 4 miljoen is toegevoegd aan het BTW-compensatiefonds.	maartbrief	28 miljoen		€ 50.590	algemene uitkering		
										€ 50.590
5	Uitgaven	Bestrijden eenzaamheid ouderen 2021	Sinds januari 2020 loopt de uitvoering van het Actieplan "Samen tegen Eenzaamheid'. Door een vroege start met eenzaamheidsbestrijding loopt Twenterand binnen de regio enigszins voorop maar er is nog veel van doen om de in het actieplan gestelde ambities waar te maken. Hoewel hier hard aan wordt getrokken, ontbrak het de projectgroep medio mei - juni aan tijd & capaciteit om hier op korte termijn extra activiteiten aan toe te voegen. De door het ministerie van VWS							

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			beschikbaar gestelde regio-adviseur gaf echter bij de projectgroep aan dat de extra middelen elders in den lande veel gebruikt worden voor doorontwikkeling van de bestaande eenzaamheids-aanpak en dat deze middelen ook in 2022 besteed zullen mogen gaan worden. In 2022 zal het college worden voorgesteld deze middelen toe te voegen aan het actieplan "Samen tegen Eenzaamheid".							
	Inkomsten	Bestrijden eenzaamheid ouderen 2021	Eenzaamheid is door corona toegenomen. Op lokaal niveau zetten gemeenten met lokale partners al in op het bestrijden van eenzaamheid. Maar nog niet iedereen wordt persoonlijk bereikt. Het kabinet stelt middelen ter beschikking zodat – via gemeenten en lokale partners – kan worden ingezet op onder meer de volgende acties: * Extra contact met ouderen: huisbezoeken, digitaal en belcontact. Hierdoor ontstaat tevens meer zicht op hoe het werkelijk met ouderen gaat. *Extra helpende handen: boodschappen, hulpvragen doorzetten, helpen contact met anderen te maken. * Inzet op verbinding tussen mensen: creëren van meer mogelijkheden elkaar coronaproof te ontmoeten, mensen aan elkaar koppelen om samen activiteiten te organiseren. * Extra inzet op zingeving: alternatieve dagbesteding helpen organiseren, deelname culturele activiteiten.	maartbrief	36,5 miljoen		€ 67.515	algemene uitkering		
										€ 67.515
6	Uitgaven		Verlies Soweco door corona						€ 50.635	
	Inkomsten		Compensatie SW bedrijven	decembercirculaire			€ 159.361			
										€ 108.726
7	Uitgaven	Extra begeleiding kwetsbare groepen	Er is een enquête geweest over de inzet van deze gelden. De rode draad in deze antwoorden is beweging. Op dit moment zijn hier nog geen concrete plannen voor. Hier willen we samen met organisaties naar gaan kijken. In oktober is een extra waardering aan de mantelzorgers gegeven in de vorm van gebak.						€ 2.232	
	Inkomsten	Extra begeleiding kwetsbare groepen	De coronacrisis maakt dat de levens van iedereen met begeleiding er heel anders uitziet: dagbesteding gaat soms niet door (horeca is bijvoorbeeld gesloten), er komen minder mensen langs, niet iedereen begrijpt de maatregelen even goed.	maartbrief	37 miljoen	2021	€ 85.296	algemene uitkering		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			Ook is er meer begeleiding en ondersteuning nodig voor mensen met andere beperkingen. Bijvoorbeeld kwetsbare mensen met een medische aandoening die zeer bang zijn besmet te raken gezien de risico's dat deze besmetting fataal kan zijn of zeer ernstige consequenties kan hebben. Dit maakt dat extra ondersteuning nodig is zodat lokaal kan worden geïnvesteerd in bijvoorbeeld: * Extra in te zetten op het organiseren van alternatieve dagbesteding om structuur te creëren in de dag. * Het bieden van passend vervoer en extra locaties voor alternatieve en verspreide vormen van dagbesteding die voldoen aan de RIVM-richtlijnen die nog niet zijn gefinancierd via de meerkostenregeling voor Wmo en Jeugd. * Extra ambulante begeleiding om proactief mentale en sociale problemen op te sporen (extra huisbezoeken). * Extra (begrijpelijke) informatievoorziening over wat kan en mag en veilig is. Er wordt voor 2021 een bedrag van € 37 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de extra begeleiding van kwetsbare groepen. Daarnaast wordt de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang met € 10 miljoen verhoogd (zie paragraaf 3.1-2).							
										€ 83.064
8	Uitgaven	voorschoolse voorzieningen peuters	In mei 2021 zijn de laatste uitgaven geweest m.b.t. de kosten voor de compensatie van de eigen bijdrage van ouders. Totale uitgaven: € 8.843 (eind 2020 was er totaal aan rijksbudget € 69. 610,- beschikbaar (daarvan was nog € 14.296,- over van 2020, wat in de reserve corona is gestort). Vervolgens is er in 2021 nog een bedrag van € 10.453,- aan rijksgeld binnengekomen voor de compensatie van de eigen bijdrage van ouders. Totaal was er dus € 24.749,- beschikbaar. Het restant wat nu nog over is betreft een bedrag van € 15.906.						€ 8.843	
	Inkomsten	Mutaties voorschoolse voorziening peuters	Vergoeden eigen bijdrage van ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen: peuteraanbod, SMI en Voorschoolse Educatie (VE) Gemeenten ontvangen van het Rijk middelen om een bepaalde	maartbrief	5,1 miljoen		€ 10.453	decentralisatie uitkering		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			groep ouders die kosten hebben gemaakt voor kinderopvang tijdens de sluiting van de opvang van 16 december tot 8 februari te vergoeden. Het betreft ouders die in deze periode een eigen bijdrage hebben betaald voor de gemeentelijke regelingen rondom kinderopvang (Sociaal medische indicatie, Voorschoolse Educatie en het peuteraanbod). Voor de periode van 16 december tot 8 februari wordt de decentralisatie-uitkering Voorschoolse voorziening peuters in verband hiermee met € 5,1 miljoen opgehoogd. Met deze ophoging kunnen gemeenten de eigen bijdrage van de ouders die gebruik maken van de gemeentelijke regelingen vergoeden voor de tweede periode van sluiting. De verdeling van het toegevoegde bedrag vindt plaats naar rato van het aandeel van iedere gemeente in de decentralisatieuitkering Voorschoolse voorziening peuters voor het jaar 2021. Bijlage 3.1-2 bevat de bedragen per gemeente.							
										€ 1.610
9	Uitgaven	Extra inhuur tbv achterstanden jeugd	De coronapandemie heeft voornamelijk in mentale zin zijn effect op jongeren. Bij jongeren die zich om welke redenen dan ook al in een problematische situatie bevinden, constateren we als gevolg van de coronapandemie een toename van het aantal hulpvragen. Dit heeft geleid tot een groei van de wachtlijst bij onze jeugdconsulenten. Tijdelijke capaciteitsuitbreiding is hiervan het directe gevolg. De kosten hiervan worden uiteindelijk gedekt uit de corona-reserve.						€ 57.000	
	Uitgaven	Meerkosten corona 2021 - WMO 2015 en Jeugdwet	Regionaal is een meerkostenregling opgesteld. Meerkosten moeten een duidelijk gevolg zijn van de coronamaatregelen en zouden onder reguliere omstandigheden niet zijn gemaakt. Doelmatigheid, proportionaliteit en rechtmatigheid zijn een belangrijk onderdeel in de regeling. De meerkostenregeling wordt regionaal uitgevoerd op basis van solidariteit. Er is tot februari 2022 gelegenheid voor het indienen van de aanvragen over 2021. Een eerste indicatie van de aanvragen geeft dat het hele budget gebruikt gaat worden, daarom is in de jaarrekening dit volledig als verplichting opgenomen.						€ 115.587	
	Inkomsten	Meerkosten corona 2021 - WMO 2015 en Jeugdwet	In de voorjaarsnota 2021 heeft het kabinet een eerste raming van de omvang van de meerkosten in het sociaal domein opgenomen (€ 141 miljoen). Hiermee onderschrijft het Rijk de afspraak over de meerkosten nogmaals. Deze raming is gebaseerd op de compensatie die in 2020 is uitgekeerd. In de raming is rekening gehouden met het effect van vaccinaties en	decembercirculaire 2021			€ 111.161			

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			het afschalen van een deel van de maatregelen vanaf de zomer. Dit budget is indicatief en wordt nog niet als voorschot aan gemeenten uitgekeerd. Dit ter voorkoming van verdeelproblemen bij het definitief vaststellen van de compensatie. De raming wordt, volgens afspraak, geactualiseerd in de najaarsnota, nadat onderzoek naar de omvang van de meerkosten heeft plaatsgevonden om tot een betrouwbare raming te komen voor de meerkosten in 2021. Op basis van die definitieve raming wordt de omvang van de compensatie vastgesteld en bij decembercirculaire 2021 uitgekeerd aan gemeenten. Zowel het onderzoek als besluitvorming over de compensatie vindt in gezamenlijk overleg tussen het Rijk en VNG plaats.							
										€ -61.426
10	Uitgaven	Uitvoering Wet WOZ	Extra kosten door het GBT gemaakt in 2021 door de coronacrisis						€ 5.937	
	Inkomsten	Reele compensatie inkomstenderving	De gemeenten ontvangen van het Rijk compensatie voor de gederfde inkomsten van 2020 op basis van het verschil tussen begrote inkomsten 2020 (gegevens begroting) en gerealiseerde inkomsten 2020 (gegevens jaarrekening). De compensatie betreft in ieder geval de volgende posten: toeristenbelasting, parkeerbelasting, terrasprecario- en reclamebelasting, marktgelden, evenementenleges, havengelden en kwijtschelding / oninbaar verklaren lokale heffingen als gevolg van corona. Voor de leges geldt dat, wanneer er een groot verschil blijkt tussen begrote en gerealiseerde leges, dit nader door het Rijk en de VNG zal worden bekeken. Het Rijk zal, zodra de eerste jaarrekeningen van de gemeenten bekend zijn (naar verwachting medio juli) starten met het in beeld brengen van de derving per gemeente. De uitkomst van de derving zal ter verificatie aan de betreffende gemeente worden voorgelegd. De gemeenten ontvangen na afronding van het verificatieproces een voorlopige indicatie van de compensatie. Het streven is dat voor alle gemeenten de definitieve hoogte van de compensatiebedragen in het najaar bekend is en om deze bedragen vervolgens in december 2021 aan gemeenten uit te keren. Over de details van het proces zullen gemeenten (in overleg met de VNG) de komende maanden nader worden geïnformeerd.	decembercirculaire			€ 93.000			
										€ 87.063
11	Uitgaven	ReÏntegratie	De inkomsten worden betrokken bij de reguliere werkzaamheden waarbij werk met werk wordt gemaakt.						€ 152.765	
	Inkomsten	Reïntegratie	Flankerend beleid: re-integratie van bijstandsgerechtigden: Het kabinet stelt in 2020 en 2021 extra middelen voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden beschikbaar (€ 40 miljoen in 2020; € 90 miljoen in 2021 inclusief afdracht aan het	meicirculaire	90 mln	2021	€ 152.765			

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			BTW-Compensatiefonds). Daarnaast ontvangen gemeenten in 2021 een tijdelijk impuls voor re-integratie (€ 50 miljoen inclusief afdracht aan het BTWCompensatiefonds).							
	Inkomsten	Schulden en bijzondere bijstand	Flankerend beleid: gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand: Het kabinet stelt in 2020 en 2021 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 15 miljoen in 2020; € 30 miljoen in 2021) en de bijzondere bijstand (€ 5 miljoen in 2020; € 10 miljoen in 2021) beschikbaar, gelet op de voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek	meicirculaire	40 mln	2021	€ 51.779			
										€ 51.779
12	Uitgaven	Cultuur	De gemeente Twenterand heeft rijksgelden ontvangen in 2020 en 2021 om financiële steun te geven aan buurtcentra, jeugdvrijwilligersorganisaties en culturele organisaties vanwege het coronavirus. Er zijn 11 organisaties die een aanvraag voor 2020 hebben ingediend en 9 organisaties hebben een aanvraag voor 2021 ingediend. Een aantal organisaties heeft geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid omdat ze niet aan de subsidievoorwaarden voldeden of geen aanvraag hebben ingediend. Om te voorkomen dat organisaties tussen “wal en schip” raken, is een veegactie gestart. In december 2021 is hiervoor nieuwe regeling vastgesteld die organisaties de gelegenheid biedt alsnog een aanvraag indienen voor hun omzetverlies vanwege corona.						€ 148.251	
	Inkomsten	Cultuur	In de Kamerbrief Uitwerking maatregelen tweede specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector van 16 november jl. gaat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in op de verdeling van de reeds eerder toegekende € 149,7 miljoen ter ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur. Veel van de culturele instellingen die door gemeenten worden ondersteund, komen door de coronacrisis in de problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. Met deze extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om deze belangrijke instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden. De verdeling van de middelen vindt plaats naar rato van de Iv3-uitgaven van 2019 aan cultuur. Daarmee is het bedrag dat gemeenten krijgen, gerelateerd aan de aanwezige culturele infrastructuur die door gemeenten wordt ondersteund.	decembercirculaire 2020		2021	€ 90.846	decentralisatie uitkering		
	Inkomsten	Cultuur	Het kabinet heeft besloten om de steunpakketten voor de culturele en creatieve sector te verlengen. In totaal gaat het om € 147,25 miljoen voor het derde kwartaal. Hiervan is € 45 miljoen voor instellingen in de basisinfrastructuur, instellingen die subsidie ontvangen via de Erfgoedwet en instellingen met een meerjarige subsidie van de rijkscultuurfondsen. € 25 miljoen is voor verlenging van de	september en decembercirc.			€ 162.983			

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			directe steun aan makers. € 25,75 miljoen is voor de opengestelde monumentenlening van het Nationaal Restauratiefonds, de termijn hiervoor is verlengd. Voor de regionale en lokale cultuur reserveert het ministerie van BZK € 51,5 miljoen voor gemeenten en provincies. Dit bedrag komt bovenop de € 60 miljoen voor de lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen in de eerste helft van 2021. (Tekst meicirculaire; Daarnaast reserveert het kabinet voor het derde kwartaal 2021 € 51,5 miljoen voor de regionale en lokale cultuur waarvan € 36,5 miljoen voor de instandhouding van de regionale en lokale culturele infrastructuur) en 15 mln ter compensatie voor de inkomstenderving door het kwijtschelden van huren.							
										€ 105.578
13	Uitgaven	Verkiezingen	Bij de in 2021 gehouden Tweede Kamerverkiezingen waren, door de te nemen coronamaatregelen, de kosten hoger dan regulier. Hiervoor zijn van het rijk compensatiegelden ontvangen.						€ 73.069	
	Inkomsten	Verkiezingen	Het kabinet stelt een aanvullende compensatie van € 26,9 miljoen ter beschikking aan gemeenten in verband met de maatregelen die vanwege COVID-19 aanvullend noodzakelijk zijn voor de Tweede Kamerverkiezing. Daarvan wordt € 22 miljoen uitgekeerd via het gemeentefonds. Deze compensatie van € 22 miljoen is bedoeld voor onder meer de extra organisatie, het inrichten van stemlokalen en instellen van stembureaus voor vervroegd stemmen, het drukken, opslaan en beveiligen van stembescheiden, de portokosten van briefstembescheiden, het instellen van afgiftepunten en van briefstembureaus. Dit bedrag wordt uitgekeerd in de vorm van een decentralisatie-uitkering op basis van het aantal kiesgerechtigden per gemeente.	meicirculaire		2021	€ 42.968	decentralisatie uitkering		
										€ -30.101
14	Uitgaven	Lagere uitgaven stimulering lokale economie	De detailhandel is de afgelopen twee jaar hard getroffen door de corona(maatregelen). De gemeente heeft samen met de provincie, crisisarrangementen opgesteld om deze groep ondernemers te steunen. Of dit uiteindelijk afdoende is zal de toekomst gaan uitwijzen. In 2020 was er het 1e crisisarrangement, een bonnenactie, die is afgerond (€ 20.000). In 2021 is invulling gegeven aan het 2e crisisarrangement (in totaal € 30.000); het eerste deel betrof een horeca actie, de tweede een bonnenactie. Momenteel loopt er een 3e crisisarrangement (€ 10.000) voor “Twenterand Bruist"(bijdrage opstartkosten voor evenementen). Inmiddels is de gemeente ook in gesprek met ondernemers voor een aanvraag 4e crisisarrangement (€ 10.000,-). Daar waar de detailhandel het moeilijk heeft zien we een tegengestelde beweging op de bedrijventerreinen. Er is veel vraag naar grond voor uitbreiding van bestaande bedrijven,						€ 32.824	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			maar ook ondernemers buiten Twenterand hebben zich gemeld.							
	Inkomsten	Lokale economie	Provinciale subsidie t.b.v. lokale economie als gevolg van corona.			2021	€ 37.000	Provincie		
										€ 4.176
15	Uitgaven	Lagere inkomsten uit verhuur of exploitatie	"De TVS-regeling is bedoeld voor de verhuurders van sportaccommodaties die (een deel van) de huursom in de periode van 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 hebben kwijtgescholden aan amateursportorganisaties. De tegemoetkoming wordt aangevraagd door verhuurders, zoals gemeenten, sportbedrijven of particuliere verhuurders. Waar moet aan worden voldaan? - De huur moet daadwerkelijk schriftelijk zijn kwijtgescholden voordat de aanvraag wordt ingediend. - De huurder moet voldoen aan de definitie van een amateursportorganisatie, zoals benoemd in de regeling. Elke vereniging wordt schriftelijk geïnformeerd over de kwijtschelding. Voor het eerste kwartaal is in totaal € 50 miljoen beschikbaar, voor het tweede kwartaal € 30 miljoen. Bij overschrijding van het beschikbare bedrag wordt er naar rato verstrekt. Alle aanvragers ontvangen dan hetzelfde percentage van hun aanvraag. Per kwartaal wordt een aanvraag ingediend.						€ 133.549	
	Inkomsten	Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties	In 2021 is een aanvraag ingediend voor het 4e kwartaal 2020, en het 1e en 2e kwartaal 2021. Voor het 4e kwartaal is een compensatie van € 22.469 ontvangen (€ 52.402 aangevraagd), voor het 1e kwartaal 2021 een compensatie van € 50.136 (€ 54.658 aangevraagd). Het verschil tussen de kosten en de ontvangst ad. € 34.455 is reeds onttrokken uit de reserve corona, conform B&W besluit. Voor het 2e kwartaal 2021 is een compensatie van € 24.844 ontvangen (ook € 24.844 aangevraagd). Voor het 4e kwartaal 2021 is nog een regeling in de maak voor een compensatie voor de periode van 28 november 2021 tot en met 14 januari 2022.	min. VWS (DUS-i)			€ 97.448			
										€ -36.101
16	Uitgaven	Zwembaden en ijsbanen	Lagere entree-opbrengst zwembaden de Stamper en de Zandstuve.						€ 68.137	
	Inkomsten	Zwembaden en ijsbanen	Zwembaden en ijsbanen Zwembaden en ijsbanen zijn een onmisbaar onderdeel van de Nederlandse sportinfrastructuur. Gemeenten en exploitanten van deze accommodaties hebben er het afgelopen jaar alles aan gedaan om deze accommodaties open te houden. Vanwege de coronamaatregelen was dit economisch niet rendabel, maar het was maatschappelijk wel zeer wenselijk. Om de financiële gevolgen te verzachten is er voor 2020 € 100 miljoen beschikbaar en € 80 miljoen voor de eerste helft van	VNG/ VWS			€ 160.843			

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			2021. Voor 2020 is een spuk bijdrage aangevraagd en toegekend voor de Zandstuve voor € 28.821 en voor de Stamper € 70.750. Voor het eerste halfjaar 2021 is voor de Zandstuve een bedrag van € 9.645 toegekend en voor de Stamper een bedrag van € 51.628. Er komt nog een derde aanvraagronde voor de periode november en december 2021.							
										€ 92.706
17	Uitgaven	Onderwijsachterstanden	gestort in VOB, moet t.z.t. over afgerekend worden.						€ 113.608	
	Inkomsten	Onderwijsachterstanden	Rijksbijdrage inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen - SPUK bijdrage	min. Onderwijs			€ 113.608			€ -
										€ 0
18	Uitgaven	Openbare gezondheidszorg	Extra kosten huisartsen: huur covid unit en huur locatie Klaampe en Punt t.b.v. vaccinatie.						€ 18.964	€ -18.964
19	Uitgaven	Diverse overige corona gerelateerde kosten	I.v.m. corona zijn diverse beschermings- en veiligheidsmaatregelen getroffen, denk aan kuchschermen (publieksbalies), posters, desinfectiedispensers en communicatie/attentie materiaal en thuiswerken. Het gaat hier om een verzameling van kleinere kostenposten.						€ 16.014	€ -16.014
							€ 3.500.055		€ 2.595.105	€ 1.537.488

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Jaarrekening 2021

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

	Realisatie begrotingsjaar			*Raming begrotingsjaar na wijziging*			*Raming begrotingsjaar voor wijziging*		
Omschrijving programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1. Sociaal domein	-21.766.589	54.921.104	33.154.515	-19.440.069	53.609.233	34.169.164	-18.102.039	55.450.218	37.348.179
2. Ruimte	-18.844.125	29.003.851	10.159.726	-17.921.641	30.188.183	12.266.542	-17.410.739	33.502.295	16.091.556
3. Economie en vrije tijdsbesteding	-1.934.517	5.904.030	3.969.513	-1.465.967	7.407.494	5.941.527	-1.480.875	5.686.502	4.205.627
4. Fundament	-4.769.181	12.448.633	7.679.453	-1.863.872	14.129.099	12.265.227	-419.070	3.060.209	2.641.139
Subtotaal programma's	*-47.314.411*	*102.277.619*	*54.963.207*	*-40.691.549*	*105.334.009*	*64.642.460*	*-37.412.723*	*97.699.224*	*60.286.501*
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	-7.631.320	0	-7.631.320	-7.660.019	0	*-7.660.019*	-7.620.019	0	*-7.620.019*
Algemene uitkering	-51.646.351	0	-51.646.351	-51.560.580	0	*-51.560.580*	-49.463.515	0	*-49.463.515*
Dividend	-4.935.950	0	-4.935.950	-1.657.343	0	*-1.657.343*	-1.657.343	0	*-1.657.343*
Saldo financieringsfunctie	-314.151	463.568	149.417	-397.576	573.330	*175.754*	-237.576	573.330	*335.754*
Overige algemene dekkingsmiddelen	-843.589	0	-843.589	-750.581	0	*-750.581*	-700.581	0	*-700.581*
Subtot. alg. dekkingsmiddelen	*-65.371.361*	*463.568*	*-64.907.793*	*-62.026.099*	*573.330*	*-61.452.769*	*-59.679.034*	*573.330*	*-59.105.704*
Overhead (*)		5.319.515	5.319.515		5.310.283	5.310.283	*0*	5.310.283	5.310.283
Onvoorzien		0	0		1.000	1.000	0	1.000	1.000
Totaal saldo van baten en lasten	*-112.685.772*	*102.741.187*	*-9.944.586*	*-102.717.648*	*105.908.339*	*3.190.691*	*-97.091.757*	*98.273.554*	*1.181.797*
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves									
1. Sociaal domein	-2.848.268	3.558.549	710.281	-1.671.303	1.466.030	-205.273	-558.610	0	-558.610
2. Ruimte	-553.908	4.233.081	3.679.173	-565.169	300.758	-264.411	-257.576	300.758	43.182
3. Economie en vrije tijdsbesteding	-954.188	50.000	-904.188	-1.793.567	0	-1.793.567	-417.034	0	-417.034
4. Fundament	-1.238.692	754.096	-484.595	-2.825.347	1.897.907	-927.440	-1.114.867	863.453	-251.414
Totaal mutaties reserves	*-5.595.055*	*8.595.727*	*3.000.672*	*-6.855.386*	*3.664.695*	*-3.190.691*	*-2.348.087*	*1.164.211*	*-1.183.876*
Gerealiseerd resultaat	**-118.280.827**	**111.336.913**	**-6.943.914**	**-109.573.034**	**109.573.034**	**0**	**-99.439.844**	**99.437.765**	**-2.079**

(*) In verband met een wijziging van het BBV zijn de overheadkosten afzonderlijk in beeld gebracht. Deze kosten zijn reeds verwerkt in de totale lasten per programma. Zodoende dient dit bedrag niet nogmaals meegeteld te worden bij de totale lasten.

De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie in het begrotingsjaar is opgenomen in de programmaverantwoording. Deze analyse maakt deel uit van de jaarrekening.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Balans 2021

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Balans 2021

Balans per 31 december 2021

ACTIVA	2021	2020	PASSIVA	2021	2020
Vaste activa			**Vaste passiva**		
Immateriële vaste activa			*Eigen vermogen*		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0	Algemene reserves	2.902.189	863.521
Bijdrage aan activa in eigendom derden	1.058	1.235	Bestemmingsreserves	28.466.794	25.100.618
Materiële vaste activa			Gerealiseerd resultaat	6.943.914	2.404.173
In erfpacht uitgegeven gronden	1.432.591	1.412.683			
Investeringen met een economisch nut	43.742.398	45.425.234	*Voorzieningen*		
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.804.951	18.397.783	Voorzieningen voor verplichtingen/verliezen/risico's	4.125.638	4.134.003
Inv. in openbare ruimten met maatschappelijk nut	6.021.685	6.198.283	Egalisatievoorzieningen	8.437.160	10.013.903
Financiële vaste activa			Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	675.825	528.495
Kapitaalverstrekkingen aan:					
Deelnemingen	174.932	175.965	*Vaste schulden met looptijd 1 jaar of langer*		
Gemeenschappelijke regelingen	52.622	52.622	Onderhandse leningen van:		
Leningen aan:			Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.739.311	37.821.263
Deelnemingen	10.465.656	11.172.854			
Overige langlopende leningen u/g	3.365.505	3.655.690			
Overige uitzettingen looptijd 1 jaar of langer	186.694	186.694	Waarborgsommen	6.584	6.084
Totaal vaste activa	**86.248.092**	**86.679.041**	***Totaal vaste passiva***	**95.297.415**	**80.872.059**
Vlottende activa			**Vlottende passiva**		
Voorraden			*Netto vlottende schulden met looptijd korter dan 1 jaar*		
Onderhanden werk, gronden in exploitatie	4.023.581	7.764.825	Overige kasgeldleningen	-	16.000.000
			Banksaldi	225.807	-
Uitzettingen met looptijd korter dan 1 jaar			Overige schulden	1.738.232	5.104.170
Vorderingen op openbare lichamen	1.457.300	537.766			
Uitzettingen Rijks schatkist rentetypische looptijd < 1 jaar	6.283.925	-			
Overige vorderingen	2.219.370	4.666.727			
Liquide middelen			*Overlopende passiva*		
Kas- en banksaldi	0	2.252.521	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	8.503.652	6.486.489
			Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor	2.528.068	4.423.370

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

			uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
Overlopende activa			Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren	1.500	9.405
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering	-	-			
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen	8.062.407	10.994.615			
Totaal vlottende activa	**22.046.583**	**26.216.453**	***Totaal vlottende passiva***	**12.997.260**	**32.023.435**
TOTAAL GENERAAL	**108.294.675**	**112.895.494**	***TOTAAL GENERAAL***	**108.294.675**	**112.895.494**
			Gewaarborgde geldleningen	135.996.968	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Toelichting op de balans

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2021

Vaste activa

Immateriële vaste activa

	2021	2020
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0
Bijdragen aan activa in eigendom derden	1.058	1.235
	1.058	1.235

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2021:

	Boekwaarde 1-1-2021	*Investering*	*Afschrij-vingen*	*Bijdragen van derden*	*Overheveling 2021*	*Boekwaarde 31-12-2021*
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0					0
Bijdragen aan activa in eigendom derden	1.235		176			1.058
Totaal	1.235	0	176	0	0	1.058

Materiële vaste activa

	2021	2020
In erfpacht uitgegeven gronden	1.432.591	1.412.683
Investeringen met een economisch nut	43.742.398	45.425.234
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.804.951	18.397.783
Investeringen in openbare ruimte met uitsltuitend maatschappelijk nut	6.021.685	6.198.283
	72.001.625	71.433.982

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Boekwaarde ultimo	2021	2020
Gronden en terreinen	6.403.170	6.220.388
Woonruimten	22.111	22.111
Strategische gronden	3.597.649	3.664.437
Bedrijfsgebouwen	29.899.525	30.479.634
G.W.W. werken	24.029.697	23.009.345
Vervoersmiddelen	607.800	312.395
Machines, apparaten/installaties	373.578	483.810

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Overige materiële vaste activa	425.479	568.185
Software	620.931	475.395
	65.979.940	65.235.699

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 1-1-2021	*Investering*	*Desinvestering*	*Afschrijvingen*	*Overheveling 2021*	*Bijdragen 2021*	*Boekwaarde 31-12-2021*
Gronden en terreinen	6.220.388	256.374	46.750			26.842	6.403.170
Woonruimten	22.111						22.111
Strategische gronden	3.664.437					66.788	3.597.649
Bedrijfsgebouwen	30.479.634	714.645		1.294.754			29.899.525
G.W.W. werken	23.009.345	1.945.691		598.366		326.974	24.029.697
Vervoersmiddelen	312.395	390.811		95.406			607.800
Machines, apparaten/installaties	483.810	3.775		114.006			373.578
Overige materiële vaste activa *	454.232	7.385		36.137			425.479
Software *	589.348	261.473	61.119	168.772			620.931
	65.235.699	3.580.154	107.869	2.307.441	0	420.603	65.979.940

* In 2020 is per abuis een bedrag van € 113.953 gepresenteerd onder de overige materiële vaste activa i.p.v. software. Dit is in 2021 hersteld. Hierdoor is de boekwaarde per 1-1-2021 voor overige materiële vaste activa € 113.953 hoger en de boekwaarde van software € 113.953 lager dan de boekwaarde per 31-12-2020.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan hieronder vermeld.

	krediet per 01-01-2021	*Werkelijk besteed 2021*	*Bijdragen 2021*	*Cumulatief t/m 2021*
Brede School Vroomshoop	395.522	58.977		279.776
Nieuwbouw overdekt zwembad	10.058.512	577.746		634.041
Verv.riool 2017 Schout Doddestraat	2.122.356	294.399		325.910
Verv. Riool 2019 Vroomshoop Mauritsstraat	3.937.292	1.261.466		2.954.946
Verv. Riool 2019 Westerhaar PM Hackstraat	161.905	19.402		166.912
Verv. Riool 2019 Relinen/Renovatie	943.930	70.351		943.883
Verv. Riool 2019 Rotonde Harwig	100.000	100.000		100.000
Verv toplaag 2 kunstgrasvelden 2020	800.063	25.259		664.952
Werkbudget Tw'r dig. 2020	150.000	30.775		150.000
Digitaal stelsel omgevingswet	160.000	31.227		31.237
Krediet herinrichting Gemeentehuis	1.849.178	74.924		74.924
Verv toplaag 2 kunstgrasvelden 2021	725.000	510.486		510.486

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Werkbudget Tw'r dig. 2021	150.000	141.944		141.944
VDG-18-G VW Crafter 2019	0	37.469		37.469
VBR-35-S VW Transporter T6 2019	0	33.574		33.574
VBR-12-J VW Transporter T6 2019	0	33.150		33.150
VBR-33-S VW Transporter T6 2019	0	33.123		33.123
VBR-30-H VW Transporter T6 2019	0	33.177		33.177
VBR-08-T VW Transporter T6 2019	0	33.510		33.510
VBR-80-H VW Transporter T6 2019	0	33.373		33.373
VBT-85-L VW Transporter T6 2019	0	33.736		33.736
VBR-93-S VW Transporter T6 2019	0	33.357		33.357
VBR-67-N VW Transporter T6 2019	0	33.290		33.290
Totaal	21.553.758	3.534.716	0	7.316.772

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 1-1-2021	*Investering*	*Des-investering*	*Overheveling 2021*	*Afschrij-vingen*	*Bijdragen van derden*	*Boekwaarde 31-12-2021*
G.W.W. werken	6.198.283	1.186.770			340.317	1.023.050	6.021.685
Overige materiële vaste activa	0						0
	6.198.283	1.186.770	0	0	340.317	1.023.050	6.021.685

De boekwaarde van G.W.W. Werken bedroeg op 31-12-2016 € 3.699.517. Dit betreft maatschappelijk nut activa die volgens de 'oude' methode is geactiveerd. Hierop mag nog versneld worden afgeschreven. Investeringen vanaf 1 januari 2017 moeten verplicht geactiveerd worden. Voor 2017 ging dit om € 1.344.869, voor 2018 om € 1.854.697, voor 2019 € 63.491, voor 2020 € 477.698 en voor 2021 € 340.317

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld	*Werkelijk be-steed 2021*	*Cumulatief t/m 2021*
F35 Fietssnelweg 2016	95.300	90.373	95.299
Openbare verlichting 2018	133.631	25.911	133.631
Openbare verlichting 2019	133.631	97.901	101.945
Openbare verlichting 2020	133.631	20.809	28.135
VZV verkeers visie 2019-20	56.186	51.564	38.289
Westerhaar verk.visie 2019-20	1.048.300	56.493	58.987
Den Ham Ommerweg verk.visie	625.862	425.170	425.170
Wandelpaden 2021	133.000	123.504	123.504
Fietspad nw. Daarleveenseweg	0	153.324	153.324
Totaal	2.359.541	1.045.049	1.158.284

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijnin principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleidvallen en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. (Kadernota rechtmatigheid Commissie BBV). De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen, die binnen de beleidskaders van de raad passen, niet meegewogen worden in het accountantsoordeel.

Onderstaand overzicht laat zien dat een aantal kredieten zijn overschreden. Gesteld kan worden dat de uitgaven passen binnen het beleid en het doel waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

	Krediet	*Besteed t/m 2020*	*Werkelijk besteed 2021*	*Overschrijding*
Verv.riool 2018 Esweg	291.843	386.657	1.565	96.380
Fietspad nw. Daarleveenseweg	0	0	153.324	153.324
VBR-30-H VW Transporter T6 2019	0	0	17.527	17.527
VFX-03-D Peugeot Partner 2019	0	0	19.240	19.240
VDG-18-G VW Crafter 2019	0	0	37.469	37.469
VBR-35-S VW Transporter T6 2019	0	0	33.574	33.574
VBR-12-J VW Transporter T6 2019	0	0	33.150	33.150
VBR-33-S VW Transporter T6 2019	0	0	33.123	33.123
VBR-30-H VW Transporter T6 2019	0	0	33.177	33.177
VBR-08-T VW Transporter T6 2019	0	0	33.510	33.510
VBR-80-H VW Transporter T6 2019	0	0	33.373	33.373
VBT-85-L VW Transporter T6 2019	0	0	33.736	33.736
VBR-93-S VW Transporter T6 2019	0	0	33.357	33.357
VBR-67-N VW Transporter T6 2019	0	0	33.290	33.290
V-862-ZF Peugeot Partner 2019	0	0	13.754	13.754
Totaal	291.843	386.657	543.169	637.984

De reden van overschrijding wordt hierna toegelicht.

Verv.riool 2018 Esweg

Dit krediet moet samengenomen worden met het krediet 'vervanging riool zomerweg'. Dit krediet heeft een onderschrijding van € 125.000, waardoor er per saldo geen sprake meer is van een overschrijding.

Conclusie: overschrijding past binnen het beleid.

Fietspad nw. Daarleveenseweg

De uitgaven op dit krediet worden volledig gedekt door subsidies vanuit de provincie Overijssel en het Ministerie van infrastructuur en waterstaat. Deze subsidies zijn nog niet ontvangen. Wanneer deze subsidies in 2022 ontvangen zijn, is er geen sprake meer van een overschrijding.

Conclusie: overschrijding past binnen het beleid.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

VBR-30-H VW Transporter T6 2019 / VFX-03-D Peugeot Partner 2019 / VDG-18-G VW Crafter 2019 / VBR-35-S VW Transporter T6 2019 / VBR-12-J VW Transporter T6 2019 / VBR-33-S VW Transporter T6 2019 / VBR-30-H VW Transporter T6 2019 / VBR-08-T VW Transporter T6 2019 / VBR-80-H VW Transporter T6 2019 / VBT-85-L VW Transporter T6 2019 / VBR-93-S VW Transporter T6 2019 / VBR-67-N VW Transporter T6 2019 / V-862-ZF Peugeot Partner 2019

De raad heeft besloten om het totaal aan aanschaffingen tractiemiddelen te koppelen aan een maximale hoogte van de kapitaallasten. De kapitaallasten van de tractiemiddelen zijn in de begroting opgenomen voor een vast bedrag van € 230.000. De overschrijding van deze kredieten heeft niet tot gevolg dat dit maximum wordt overschreden. Het verschil tussen werkelijk en begroot wordt gestort c.q. onttrokken uit de reserve tractie. In 2021 waren de kosten van tractie € 198.888 en dus is er een bedrag van € 31.112 in de reserve tractie gestort. Hiermee blijven de vervangingen tractie binnen de door de raad gestelde kaders (eisen).

Conclusie: overschrijding past binnen het beleid.

Financiële vaste activa	*Boekwaarde*	*Investering*	*Des-*	*Aflossingen*	Overheveling	*Boekwaarde*
Kapitaalverstrekkingen aan:	*1-1-2021*		*investeringen*			*31-12-2021*
Deelnemingen	175.965			1.034		174.932
Gemeenschappelijke regelingen	52.622					52.622
Overige verbonden partijen	0					0
Leningen aan:						
Woningbouwcorporaties	0					0
Deelnemingen	12.296.385			707.197		11.589.187
Overige verbonden partijen	0					0
Overige langlopende leningen u/g **	3.655.690			290.185		3.365.505
Overige uitzettingen looptijd 1 jaar of langer	186.694					186.694
	16.367.356	0	0	998.416	0	15.368.940
Voorziening oninbaarheid *	-1.123.531					-1.123.531
	15.243.825					14.245.409

* i.v.m. afwikkeling BAGL GR Vechtdal € 932.591 en verkoop aandelen Essent € 190.940

Vlottende activa

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	2021	**2020**
Grond- en hulpstoffen		
Niet in expl. genomen bouwgronden	0	0
Overige grond- en hulpstoffen		
Onderhanden werk, gronden in expl.	4.023.581	7.764.825
	4.023.581	7.764.825

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2021 het volgende overzicht worden weergegeven:

Boekwaarde	*Vermeerderingen*	*Verminderingen*	*Overheveling*	*Saldo*	*Verantwoorde*	*Mutatie in*	*Boekwaarde*

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

	1-1-2021	2021	2021	2021	complexen 31-12-2021	resultaten 2021	voorziening	31-12-2021	
Woningbouw:									
Kruidenwijk III	-1.543.193	69.694	287.400		-1.760.899	127.636		-1.633.263	
Zuidmaten-O Dorpskern DHM	2.613.421	1.232.510	1.075.170		2.770.761	8.894		2.779.655	
Smithoek	391.198	89.406			480.604	-166		480.438	
Centrum Vroomshoop	239.690	195.901	337.500		98.091	-235.150		-137.059	
Centrum Vroomshoop 2e fase	0				0			0	
Poorthuis	0				0			0	
Restkavels woningbouw	275.778	3.686	421		279.043	106.846		385.889	
Mozaïek	79.519	190.695	105.972		164.242	7.599		171.841	
Bedrijventerrein:									
Garstelanden IV	630.771	17.083	212.330		435.524	5.957		441.481	
Almeloseweg Oost	1.249.064	22.823	1.417.420		-145.533	5.742		-139.791	
Oosterweilanden fase 1	3.807.177	155.070	2.729.244		1.233.003	143.897		1.376.900	
Restkavels bedrijventerreinen	389.104	9.062	140.350		257.816	39.674		297.490	
	8.132.529	1.985.930	6.305.807	0	3.812.652	210.929	0	4.023.581	
Voorzieningen grondbedrijf	-367.704							0	*
	7.764.825							4.023.581	

* betreft de voorziening grondbedrijf

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Saldo 2021 minus vz oninbaar	Saldo 2020 minus vz oninbaar
Vorderingen op openbare lichamen	1.457.300		1.457.300	537.766
Verstrekte kasgeldleningen				
Uitzettingen Rijks schatkist rente < 1 jaar	6.283.925		6.283.925	0
Overige vorderingen	3.076.281	856.911	2.219.370	4.666.727
Overige uitzetttingen				
	10.817.505	856.911	9.960.594	5.204.493

Het drempelbedrag voor schatkistbankieren bedraagt voor de gemeente Twenterand € 745.799 voor kwartaal 1 en 2. Per 1 juli 2022 is het percentage van het drempelbedrag verhoogd naar 2%, wat leidt tot een drempelbedrag van € 1.988.797 voor het derde en vierde kwartaal. In 2021 hebben er diverse uitzettingen plaatsgevonden in het kader van schatkistbankieren. De in de schatkist uitgezette middelen zijn gedeeltelijk teruggehaald i.v.m. de saldi van de bankrekeningen in beheer van de gemeente. Per saldo resteert per 31-12-2021 een bedrag van € 6.283.925 in de schatkist. Voor een overzicht in het kader van

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

schatkistbankieren, verwijzen wij u naar de paragraaf financiering.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	2021	2020
Kas- en banksaldi	0	2.252.521
	0	2.252.521

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	2021	2020
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	0	0
Vooruitbetaalde bedragen	685.604	2.421.082
Nog te ontvangen bedragen	7.376.803	8.573.533
	8.062.407	10.994.615
Voorziening oninbaarheid	0	0
	8.062.407	10.994.615

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	2021	2020
Algemene reserves	2.902.189	863.521
Bestemmingsreserves	28.466.794	25.100.618
Gerealiseerd resultaat	6.943.914	2.404.173
	38.312.897	28.368.311

Het verloop van de reserves in 2021 wordt in de Staat van reserves en voorzieningen weergegeven.

Voorzieningen

De in de balans opgenomen Voorzieningen bestaan uit de volgende posten:

	2021	2020
Voor verplichtingen/verliezen/risico's	4.125.638	4.134.003

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Egalisatievoorzieningen	8.437.160	10.013.903
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	675.825	528.495
	13.238.623	14.676.402

Het verloop van de voorzieningen in 2021 wordt in de Staat van reserves en voorzieningen weergegeven.

Vaste schulden met looptijd 1 jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	2021	2020
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse pensioenfondsen / verzekeringsinstellingen		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	43.739.311	37.821.263
Binnenlandse bedrijven		
Overige binnenlandse sectoren		
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken en ov. sectoren		
Waarborgsommen	6.584	6.084
	43.745.895	37.827.346

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2021.

	Saldo 1-1-2021	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2021
Obligatieleningen	0			0
Onderhandse leningen	37.821.263	10.000.000	4.081.951	43.739.311
Door derden belegde gelden	0			0
Waarborgsommen	6.084	500		6.584
	37.827.346	10.000.500	4.081.951	43.745.895

De totale rentelast voor het jaar 2021 m.b.t. de vaste schulden bedraagt € 476.661

Vlottende passiva

	2021	2020
Schulden < 1 jaar	1.964.039	21.104.170
Overlopende passiva	11.033.221	10.919.265
	12.997.260	32.023.435

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	2021	2020
Kasgeldleningen	0	16.000.000
Banksaldi	225.807	0
Overige schulden	1.738.232	5.104.170
	1.964.039	21.104.170

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva	2021	2020
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	8.503.652	6.486.489
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.528.068	4.423.370
Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren	1.500	9.405
	11.033.221	10.919.265

De overlopende passiva omvatten, na de wijziging van het BBV op 10 juli 2007, de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienenter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen kan van het verloop in 2021 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Saldo 1-1-2021	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2021	Ontvangen van:
V.o.b. Kwalificatieplicht	0	15.492		15.492	Gemeente Hellendoorn
V.o.b. Gidsgelden	69.887	3.853		73.740	Min. van Binnenlandse zaken
V.o.b. Geluidsanering WE	87.685		54.945	32.740	Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. Mijn erf 2030	2.596		2.597	0	Provincie Overijssel
V.o.b. Oosteinde/Almeloseweg	28.190			28.190	Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. OAB middelen	792.686	441.625		1.234.311	Ministerie van onderwijs
V.o.b. asbestbodemsanering	478.750	80.374		559.124	Provincie Overijssel
V.o.b. geluidssan. Hammerweg	30.750			30.750	Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. Spuk toeslagenprobl.	7.724	10.210		17.933	Belastingdienst
V.o.b. Spuk reductie energie	78.336		78.336	0	Min. van Binnenlandse zaken
V.o.b. Spuk stim.verkeersveil.	142.155		142.155	0	Min. van Infrastructuur en Waterstaat
V.o.b. TOZO	2.704.611		2.704.611	0	Min. van Sociale Zaken
V.o.b. Spuk woonwagens	0	100.000		100.000	Rijksdienst voor

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

					ondernemingen
V.o.b. Spuk onderwijs	0	113.608		113.608	Ministerie van onderwijs
V.o.b. Corona toegangsbewijzen	0	86.776		86.776	Veiligheidsregio Twente
V.o.b. Kanaal Almelo-de Haandrik	0	100.262		100.262	Provincie Overijssel
V.o.b. Spuk sportakkoord	0	85.142		85.142	Ministerie van VWS
V.o.b. Stadsarrangement	0	50.000		50.000	Provincie Overijssel
	4.423.370	1.087.342	2.982.644	2.528.068	

Niet uit de balans blijkende verplichtingen:

Meerjarige contracten

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiëleverplichtingen. Hierbij moet gedacht worden aan contracten m.b.t. leerlingenvervoer, WMO, verzekeringen etc.Een overzicht van de belangrijkste langlopende contracten wordt op de volgende pagina weergegeven.

	Leverancier	Einddatum	Omvang
Accountantscontrole	BDO	31-12-2022	84.598
Leveringsovereenkomst elektriciteit	Greenchoice	31-12-2024	-
Leveringsovereenkomst aardgas	Gazprom	31-12-2024	-
Schoonmaak gemeentehuis	Hectas	31-12-2022	-
Brandverzekering	Raetsheren van Orden	31-12-2022	142.000
Bouw- en montageverzekering	Centraal Beheer	31-12-2022	17.658
Goed werkgeverschapverzekering	Centraal Beheer	31-12-2022	15.700
Aansprakelijkheidsverzekering	Melior	31-12-2022	33.712
Computerverzekering	Raetsheren van Orden	31-12-2022	3.059
Wegenzout	Akzo Nobel Salt	14-10-2022	-
Asfaltonderhoud	Nexus Infra	31-12-2025	698.000
Repareren, vervangen en aanleggen huis- en kolkaansluitingen, riolering	Nexus Infra	31-12-2022	357.000
Leaseauto Renault Kangoo (2x)	VW PON	1-4-2024	74.619
Leaseauto Hyundai Kona (2x)	VW PON	15-4-2023	55.304
Leaseauto Renault Zoë (4x)	VW PON	25-2-2024	98.724
Leasesauto VW Up! (7x)	VW PON	25-2-2024	127.203

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Naast bovenstaande contracten heeft de gemeente Twenterand voor de verschillende onderdelen van de jeugdhulp met een een groot aantal aanbieders een contract afgesloten. Ditzelfde geldt voor de maatwerkvoorzieningen op grond van de WMO. Een overzicht van deze aanbieders met contract is te vindenop de website: https://www.samen14.nl/

GR Vechtdal

In de uittredingsregeling is destijds opgenomen dat de gemeente Twenterand haar verplichtingen op grond van deBijzonder achtergestelde Lening (BAGL) moet nakomen. Dit houdt in dat wanneer de Larcom met tekorten draaiten de reserve negatief is, Larcom deze lening bij de gemeente kan opvragen. Dit is in 2006 ook daadwerkelijk gebeurd voor een bedrag van € 932.591,00. De lening zal door Larcom op enig moment weer afgelost moeten worden, maar omdat de kans hierop gering is, is dit bedrag ook reeds in een voorziening gestort. In 2021 zijn er geen risico's opgetreden. Wel dient opgemerkt te worden dat de mogelijkheid tot wachtgeld-verplichting bestaat voor 38 personen tot en met 01-01-2039. Van de financiële consequenties is op dit momentgeen betrouwbare schatting te maken.

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen wordt inbijgaand overzicht gespecificeerd. M.b.t. tot deze leningen hebben wij een achtervangfunctie. Tot en met 31 december 2021 is in totaal € 0 betaald inzake de borg- en garantstelling. Voor alle leningen staat in het overzicht het percentage van het leningbedrag waarvoor borgstelling is verleend, vermeld.

Verlofsaldo

Het saldo nog te betalen verlof bedraagt per ultimo 2021 € 800.060 (27.108 uur). Per ultimo 2020 bedroeg dit saldo € 714.013 (23.389 uur) De stijging hangt samen met een toename in personeel van ruim 202 FTE naar bijna 226 FTE. Ook is het saldo per FTE licht gestegen door het moeilijk invullen van bestaande vacatures. Medewerkers kunnen hierdoor minder verlof opnemen omdat werkzaamheden wel gedaan moeten worden. Managers sturen er wel op dat verlof zo veel mogelijk wordt opgenomen.

Niet uit de balans blijkende rechten:

Vroomshoop Oost

De verwachte toekomstige winstbijdrage inzake Vroomshoop Oost bedraagt in totaal € 1.928.043

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Toelichting leningen

Lening nr WSW	Financier	Oorspronkelijke hoofdsom	Schuldrestant 01-01-21	Schuldrestant 31-12-21	Rente	Achtervang %
Vestia (voormalig SGBB)						
14385	Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V.	1.524.000	222.000	115.000	6,220	100,00%
Totaal Vestia		**1.524.000**	**222.000**	**115.000**		
Stichting Habion						
NRV3182 *	nv Bank Nederlandse Gemeenten	11.758.000	0	11.758.000	3,850	1,40%
60186 *	Nederlandse waterschapsbank NV	3.713.000	0	3.713.000	4,711	1,40%
Totaal Habion		**15.471.000**	**0**	**15.471.000**		
Mijande Wonen (voormalig Vestion Wonen)						
2810	Nederlandse Waterschapsbank NV		0	0	7,250	50%
27944	Nederlandse Waterschapsbank NV		0	0	3,550	50%
28635	nv Bank Nederlandse Gemeenten		0		3,830	50%
NRV13105 *	nv Bank Nederlandse Gemeenten	4.029.000	0	4.029.000		70,20%
29039	Nederlandse Waterschapsbank NV	3.630.000	1.331.000	0	5,540	100,00%
16316	nv Bank Nederlandse Gemeenten	817.000	57.000	0	5,300	100,00%
33939	nv Bank Nederlandse Gemeenten	3.000.000	2.631.000	2.599.000	5,020	100,00%
16320	nv Bank Nederlandse Gemeenten	582.000	104.000	71.000	4,500	100,00%
16321	nv Bank Nederlandse Gemeenten	169.000	102.000	97.000	4,900	100,00%
16324	nv Bank Nederlandse Gemeenten	556.000	346.000	329.000	4,510	100,00%
33602	nv Bank Nederlandse Gemeenten	1.460.000	894.000	844.000	5,040	100,00%
36003	nv Bank Nederlandse Gemeenten	1.000.000	467.000	433.000	4,840	100,00%
38624	nv Bank Nederlandse Gemeenten	2.500.000	2.220.000	2.193.000	4,279	100,00%
40665	Nederlandse Waterschapsbank NV	2.000.000	2.000.000	2.000.000	4,950	100,00%
5052	nv Bank Nederlandse Gemeenten	517.000	310.000	284.000	4,100	100,00%
5054	nv Bank Nederlandse Gemeenten	636.000	636.000	0	4,010	100,00%
5057	nv Bank Nederlandse Gemeenten	1.172.000	1.172.000	0	4,010	100,00%
5058	nv Bank Nederlandse Gemeenten	758.000	417.000	0	3,840	100,00%
34870	nv Bank Nederlandse Gemeenten		0		1,350	100,00%
37441	nv Bank Nederlandse Gemeenten	1.800.000	1.800.000	1.800.000	3,845	100,00%
37997	Nederlandse	1.500.000	1.500.000	1.500.000	4,175	100,00%

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

	Waterschapsbank NV					
37998	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.500.000	1.500.000	1.500.000	4,090	100,00%
37442	nv Bank Nederlandse Gemeenten	1.800.000	1.800.000	1.800.000	3,900	100,00%
37443	nv Bank Nederlandse Gemeenten	1.800.000	1.800.000	1.800.000	3,920	100,00%
38818	nv Bank Nederlandse Gemeenten	2.500.000	2.500.000	2.500.000	4,200	100,00%
38829	nv Bank Nederlandse Gemeenten	2.250.000	2.250.000	2.250.000	4,190	100,00%
38830	nv Bank Nederlandse Gemeenten	3.500.000	3.500.000	3.500.000	4,215	100,00%
39152	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.380.000	1.380.000	1.380.000	4,685	100,00%
39163	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.105.000	1.105.000	1.105.000	4,695	100,00%
39162	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.085.000	1.085.000	1.085.000	4,695	100,00%
40494	Nederlandse Waterschapsbank NV	4.500.000	4.500.000	4.500.000	5,020	100,00%
41566	Nederlandse Waterschapsbank NV		0		3,870	100,00%
42017	Nederlandse Waterschapsbank NV	5.000.000	5.000.000	5.000.000	3,785	100,00%
44074	nv Bank Nederlandse Gemeenten	5.000.000	5.000.000	5.000.000	4,000	100,00%
44245	SRLEV N.V.	7.000.000	5.775.000	5.600.000	3,840	100,00%
45352	Provincie Overijssel	3.680.000	3.680.000	3.680.000	1,500	100,00%
60203 *	Nederlandse Waterschapsbank NV	1.510.000	0	1.510.000		70,20%
Totaal Mijande Wonen (vml. Woningstichting Vriezenveen/Westerhaar)		**69.736.000**	**56.862.000**	**58.389.000**		
Woonzorg Nederland						
NRV4201 *	nv Bank Nederlandse Gemeenten	47.387.000	0	47.387.000		0,10%
60385 *	Nederlandse Waterschapsbank NV	13.848.000	0	13.848.000		0,10%
Totaal Stichting gebouwenbeheer De Harmonie Vroomshoop		**61.235.000**	**0**	**61.235.000**		
Stichting gebouwenbeheer De Harmonie Vroomshoop						
40114539	nv Bank Nederlandse Gemeenten	250.000	0	250.000		100,00%
		250.000	**0**	**250.000**		
Totaal Stichting gebouwenbeheer De Harmonie Vroomshoop						
	Particulieren (vml. Gemeentegarantie)	16.100.000	730.723	536.968		
Totaal overige borgstellingen		**16.100.000**	**730.723**	**536.968**		
Totaal		**164.316.000**	**57.814.723**	**135.996.968**		

* Sinds 1 augustus 2021 gelden nieuwe achtervangovereenkomsten. De wijzigingen die zijn doorgevoerd in de nieuwe overeenkomsten leiden tot een andere toerekening van de achtervangpositie aan gemeenten. Indien een lening het regime van voor 1

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

augustus 2021 betreft, is in de kolom achtervang te zien dat de verdeelsleutel 100% bedraagt voor elke lening waarvoor de gemeente in de achtervang staat en dat het aan de gemeente toegerekend bedrag hierdoor gelijk is aan het schuldrestant. Indien dit het regime vanaf 1 augustus 2021 betreft, is de verdeelsleutel gelijk aan het percentage van marktwaarde van het DAEB-bezit van de betreffende corporatie dat in de gemeente Twenterand ligt (conform de meest recente verantwoordingscijfers). Het toegerekende achtervangbedrag is gelijk aan schuldrestant vermenigvuldigd met deze verdeelsleutel.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum

In 2020 is de wereld er veel anders uit gaan zien door de in februari / maart 2020 wereldwijd uitgebroken coronacrisis. Begin 2022 kunnen we nog niet stellen dat we hier geheel van zijn verlost. De versoepelingen zijn in februari van kracht geworden, maar we hebben geen zekerheid over het verdere verloop in 2022.
De financiële impact 2021 is aanzienlijk. Hier staan in 2021 financiële compensatie via de algemene uitkering en meerdere regelingen van de departementen tegenover.
Hoe groot de financiële impact voor 2022 zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.
Eind februari is Rusland Oekraïne binnengevallen. Wereldwijd is hier sterk tegen geprotesteerd. Deze crisis heeft vooral grote impact in Oost Europa, maar zal ook voor Nederland en dus ook voor Twenterand gevolgen hebben. Vluchtelingenstromen komen op gang, inwoners uit Oekraïne worden opgevangen,
maar ook heeft het zijn invloed op de prijzen van brandstoffen. De Rijksbegroting zal verder onder druk komen te staan. De inflatie neemt toe. Al met al zaken die niet van invloed zijn op het jaar 2021 maar zeker wel op 2022 en verdere jaren.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

SiSa-verantwoording 2021

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022									
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A12B**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Veiligheidsregio Twente	€ 0	Ja	€ 0	Nee	
FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	39	39	€ 0	€ 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1	**Reeks 1**	**Reeks 1**	**Reeks 1**		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

			Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15* € 0	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16* € 0	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17* € 0	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18* € 0	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19* € 0	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20* € 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21* € 0	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22* € 0				
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie**	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Aantal woningen dat bereikt is met het project	Aantal woningen waar energiebesparende			

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

		Energiegebruik Gemeenten		(t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*	maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*			
			Ja	9.045	1.571			
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/04*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/05*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/06*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen Alleen invullen bij akkoord ministerie *Aard controle R* *Indicator: C1/07*		
		1	Poen voor Groen	€ 78.336	Ja			
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Toelichting op afwijkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/11*		
		1	*Poen voor Groen*	€ 112.080		Ja		
BZK	**C32**	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	SUVIS21-00769980	€ 0	€ 0	Ja		Nee
		2	SUVIS21-00771456	€ 0	€ 0	Ja		Nee
BZK	**C41B**	**Regeling specifieke**	Hieronder per regel één	Besteding (jaar T) aan	Cumulatieve besteding	Cumulatieve cofinanciering	Aantal projecten	Aantal projecten

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

		uitkering flexibele inzet woningbouw SiSa tussen medeoverheden	provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	(t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	(t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
			1 030004 Provincie Overijssel	€ 96.266	€ 96.266	€ 0	39	39
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
			1 030004 Provincie Overijssel	39	Ja			
BZK	**C56**	**Regeling huisvesting aandachtsgroepen**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/01*	Projectnaam *Aard controle n.v.t* *Indicator: C56/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C56/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: C56/04*	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/05*	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/06*
			1 *RHA2021-02345082*	*Inrichting nieuwe woonwagenlocatie(s) gemeente Twenterand*	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie Projectnaam	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			Aard controle n.v.t. *Indicator: C56/07*	*Aard controle R* *Indicator: C56/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/10*	
			1 *Inrichting nieuwe woonwagenlocatie(s) gemeente Twenterand*	Nee	Ja	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C56/11*				
			Nee				
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toesl agenaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*	
			18	€ 2.700	€ 644	Nee	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 429.497	€ 0	€ 0	€ 792.686	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
			1 061700 Gemeente Twenterand	€ 256				
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*		
			€ 8.101	€ 0	€ 0	€ 537.089		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*		
			1 061700 Gemeente Twenterand	€ 0	061700 Gemeente Twenterand	€ 0		
IenW	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

		Subsidieregeling sanering verkeerslawaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	*Aard controle R* *Indicator: E3/02*	*Aard controle R* *Indicator: E3/03*	*Aard controle R* *Indicator: E3/04*	*Aard controle R* *Indicator: E3/05*	*Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1 2016.024.00 / IenM/BSK-2016/107098 Geluidsanering West Einde	€ 85.440	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E3/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	*Aard controle R* *Indicator: E3/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
			1 *2016.024.00 / IenM/BSK-2016/107098 Geluidsanering West Einde*	€ 87.280	€ 0	€ 0		Nee
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
			€ 142.155	€ 142.155	€ 150.000	Ja		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
			1 105 Verbreden van fietspaden | aantal in meters	Ja	1.250			
IenW	**E49B**	**Bodemsanering Asbest Overijssel (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E49B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E49B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E49B/03*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E49B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E49B/05*	
			030004 Provincie Overijssel	€ 485.226	€ 485.226	Ja	Nee	
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
			1 Extern Advies Warmtetransitie	€ 5.662	€ 20.660	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/06*					
			Ja					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op**	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) algemene	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) IOAZ

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

		grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	 Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	(exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	(exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 6.119.679	€ 54.704	€ 321.502	€ 200	€ 39.411	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 76.112	€ 60.131	€ 0	€ 1.071.770	€ 1.798	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 133.000	€ 137.447	€ 43.487	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen,	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

		enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 25.190	€ 0	€ 3.356	€ 119	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 121	€ 0	€ 1.008	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 373.384	€ 63.085	€ 7.533	€ 10.157	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 211.099	€ 22.457	€ 2.631	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 156.138	€ 15.157	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	40	10	Nee		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	60	4	Nee		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	42	5	Nee		
				Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T)			

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			Aard controle R *Indicator: G4/11*	*Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*		
			€ 0	€ 0	€ 0		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire _ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)		

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			Aard controle R *Indicator: G12/01*	*Aard controle R* *Indicator: G12/02*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	39			
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 510.854	€ 410.996				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	SPUK21-SPUKSPRT21213	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		2	1.1 Nieuwbouw	€ 122.552	€ 122.552	€ 0	€ 0	
		3	1.2 Renovatie	€ 113.643	€ 113.643	€ 0	€ 0	
		4	1.3 Onderhoud	€ 45.189	€ 45.189	€ 0	€ 0	
		5	2.1 Aankoop	€ 31.095	€ 0	€ 31.095	€ 0	
		6	2.2 Dienstverlening door derden	€ 53.733	€ 0	€ 53.733	€ 0	
		7	2.3 Beheer en exploitatie	€ 44.784	€ 0	€ 44.784	€ 0	
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*
		1	1035707	€ 85.142	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*				
		1	1035707	Nee				
VWS	**H16**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*			
		1	2020	SPUKIJZ21090	€ 99.570			
		2	2021	SPUKIJZ21R2215	€ 61.273			
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*	
		1	Stamper	€ 70.750	€ 70.750	€ 0	2020	
		2	Zandstuve	€ 28.821	€ 28.821	€ 0	2020	
		3	Stamper	€ 51.628	€ 51.628	€ 0	2021	
		4	Zandstuve	€ 9.645	€ 9.645	€ 0	2021	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Opmerking

Opmerking H8: Conform artikel 7 van de Regeling Sportakkoord dient in de verantwoordingsbijlage te worden opgenomen:
a. Of een sportformateur is aangesteld;
b. Of uitvoering is gegeven aan de geformuleerde ambities uit het lokale sportakkoord;
c. Of uitvoering is gegeven aan een living lab.
Hieraan is door de gemeente Twenterand voldaan, door uitvoering te geven aan de geformuleerde ambities uit het lokale sportakkoord.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen verplichting opgenomen, noch in de vorm van een voorziening (artikel 44, lid 3 BBV), noch in de vorm van vlottende passiva. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zonder jaarlijks vergelijkbaar volume, door bijvoorbeeld (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties), wordt wel een verplichting opgenomen.
Bij het bepalen of er sprake is van een jaarlijks vergelijkbaar volume, wordt een tijdsperiode van vier jaar in ogenschouw genomen.
Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeente afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende:
Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Balans

Vaste activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

De immateriële vast activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Op basis van het BBV dienen dit soort activa in een zo kort mogelijk tijdsbestek te worden afgeschreven. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. De bijdrage in activa in eigendom van derden worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage verminderd met afschrijvingen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Materiële vaste activa

Artikel 35 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van de eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Indien de gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn uitgegeven vindt waardering tegen registratiewaarde plaats.

Investeringen met economisch nut / investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de (historische) verkrijgings- of de vervaardigingsprijs, onder aftrek van de cumulatieve afschrijvingen en eventuele investeringsbijdragen.
Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.
Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.
Op grond van artikel 65 van BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringssubsidies en andere bijdragen van derden mogen wel in mindering worden gebracht. Compensabele BTW wordt niet geactiveerd.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:
a. 60 jaar: rioleringen (conform G.R.P.)
b. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten, bedrijfsgebouwen, schoolgebouwen en sportaccommodaties;
c. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, bedrijfsgebouwen, schoolgebouwen en sportaccommodaties;
d. 20 jaar: eerste inrichting meubilair en onderwijsleerpakket schoolgebouwen;
e. 15 tot 20 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen, schoolgebouwen en sportaccommodaties, bouw noodlokalen scholen;
f. 10 tot 20 jaar: technische installaties zwembaden, groot onderhoud woonruimten, bedrijfsgebouwen, schoolgebouwen en sportaccommodaties
g. 10 tot 15 jaar: brandweervoertuigen en overig brandweermaterieel;
h. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, materieel gladheidbestrijding, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen;
i. 8 jaar: transportmiddelen, machines en gereedschappen;
j. 5 jaar: houtversnipperaars;
k. 4 jaar: computerapparatuur;
l. Niet: gronden en terreinen.
Op alle activa wordt met ingang van 2006 lineair afgeschreven.
Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Onder activa met een maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting van) wegen, fietspaden, voetpaden, viaducten, tunnels, verkeerslichtinstallaties, openbare verlichting, straatmeubilair, waterwegen, waterbouwkundige werken, civiele kunstwerken, groen en kunstwerken.
Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

bijdragen van derden en bestemmingsreserves ten laste van de exploitatie gebracht. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken. In geval van activering bij raadsbesluit wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere, door de raad aan te geven tijdsduur.
Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Financiële vaste activa

Deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde.
Kapitaalverstrekkingen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.
Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
Kapitaalverstrekkingen aan:
• Deelnemingen
• Gemeenschappelijke regelingen
• Overige verbonden partijen
Leningen aan:
• Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden
• Woningbouwcorporaties
• Deelnemingen
• Overige verbonden partijen
Overige langlopende leningen
Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vlottende activa

Deze activa omvatten de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Voorraden

De notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV specificeert het bezit van grond naar de volgende activa:
• Materiële vaste activa
• Bouwgrond in exploitatie (BIE)
• Voorraad grond
Voor grond als materiële vaste activa geldt dat deze grond een vaste bestemming heeft en niet in een transformatieproces zit. Dit geldt ook voor gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht maar waarbij (nog) geen sprake is van een raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting.
Er is geen sprake van een vervaardigingsprijs maar van een verkrijgingsprijs. Op de boekwaarde van deze grond mogen daarom ook geen kosten, zoals rente, worden bijgeschreven.
De activering van alle soorten grond geschiedt in de eerste plaats steeds tegen (historische) verkrijgingprijs (artikel 63.1 BBV) en bijkomende kosten. Op grond wordt niet afgeschreven. Grond wordt wel afgewaardeerd tot de marktwaarde indien sprake is van een (duurzaam) lagere marktwaarde (artikelen 65.1 en 65.2 BBV).
Bouwgrond in exploitatie (BIE) heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitatie in de uitvoeringsfase. Vanuit het belang van eenduidigheid is voor de afbakening van het begrip bouwgrond in exploitatie en de hieraan toe te rekenen kosten gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande spelregels zoals vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening. Op basis daarvan is gekomen tot de definitie die binnen het BBV voor bouwgronden in exploitatie per 2016 geldt: gronden in eigendom van een provincie onderscheidenlijk een gemeente, waarvoor provinciale staten onderscheidenlijk de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.
Het startpunt van Bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans. Volgens het BBV dienen bouwgronden in exploitatie (BIE) te worden verantwoord als vlottend actief onder de voorraden, meer specifiek als onderhanden werk.
Wanneer de grond kwalificeert als BIE, vindt waardering plaats tegen vervaardigingsprijs. Dit betekent dat naast de verkrijgingsprijs van de grond, ook overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging van de grondexploitatie kunnen worden geactiveerd op de onderhanden werk post op de balans (BBV art. 63 lid 3). Op basis van artikel 63, 3e lid BBV is het tevens toegestaan om (een redelijk deel van de) rente toe te rekenen aan BIE.
Onder de voorraden valt ook een deel van de zogenoemde ruilgronden. Deze gronden zijn niet verkregen of aangekocht met het stellige voornemen tot toekomstige bouw, maar om op afzienbare termijn door te verkopen of te ruilen voor gronden waarop wel een toekomstige bouw is/wordt voorgenomen. Omdat er voor deze ruilgronden geen vervaardigingsproces zal gaan plaatsvinden, kan er geen sprake zijn van activeerbare vervaardigingskosten.
Indien deze gronden (tijdelijk) worden gebruikt voor een maatschappelijke of economische functie (bijv. recreatief, parkeervoorziening, agrarisch), dan behoren dergelijke gronden gedurende deze tijd tot de materiële vaste activa. Indien geen sprake is van gebruik of de gronden op korte termijn worden vervreemd, dan worden deze verantwoord onder de voorraad handelsgoederen (BBV art. 38 lid c).
De voorgeschreven indeling op de balans op grond van artikel 38 BBV is:
• Grond- en hulpstoffen
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
• Gereed product en handelsgoederen
• Vooruitbetalingen
Tussentijdse winst dient genomen te worden conform de Percentage of completion (Poc) methode. Naar rato van gerealiseerde kosten en opbrengsten wordt de winst genomen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.
De voorgeschreven indeling voor wat betreft de vorderingen is:
• Vordering op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk)
• Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden
• Overige verstrekte kasgeldleningen
• Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
• Rekening-courantverhoudingen met het Rijk
• Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen
• Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
• Overige vorderingen
• Overige uitzettingen

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichtingen c.q. het voorzienbare verlies.
De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.
Omdat de onderhoudsegalisatievoorzieningen niet toereikend waren voor het onderhoud dat daadwerkelijk gepleegd moest worden, zijn deze voorzieningen, conform de voorschriften, in 2007 omgezet in bestemmingsreserves. Deze zijn bestemd voor het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.
De voorziening riolering is gebaseerd op het in 2014 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan.
Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b
Tot de voorzieningen worden ook gerekend de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen zoals bedoeld in artikel 49, onderdeel b (BBV).
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva omvatten, na de wijziging van het BBV op 10 juli 2007, de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wet normering topinkomens

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Wet normering topinkomens

WNT-VERANTWOORDING 2021 Gemeente Twenterand

De WNT is van toepassing op de gemeente Twenterand. Het voor gemeente Twenterand toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000, het algemene bezoldigingsmaximum dat van toepassing is op gemeenten.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	H.J. ten Brinke	R. Ros	D.H.M. Lammertink	D.H.M. Lammertink	P.F.G. Rossen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Loco-Gemeentesecretaris	Manager Bedrijfsvoering*	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 2/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/5	1/6 - 31/12	1/6 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	113.107	91.779	45.158	57.453	62.668
Beloningen betaalbaar op termijn	18.786	17.049	8.242	11.539	11.885
Subtotaal	131.893	108.828	53.400	68.992	74.553
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	192.395	209.000	86.463	122.537	122.537
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	-	-	-		-
Totaal bezoldiging	131.893	108.828	53.400	68.992	74.553
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2020	**H.J. ten Brinke**	**R. Ros**	**D.H.M. Lammertink**	**D.H.M. Lammertink**	**Rossen**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Loco-Gemeentesecretaris	Manager Bedrijfsvoering*	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	28/4 - 31/12	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	n.v.t.	n.v.t.
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja	n.v.t.	n.v.t.
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	103.623	89.432	67.091	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	19.230	16.100	12.104	n.v.t.	n.v.t.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Subtotaal	122.853	105.532	79.195	n.v.t.	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	201.000	201.000	136.197	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2020	122.853	105.532	79.195	n.v.t.	n.v.t.

* Functionaris wordt uiterlijk tot 31 mei 2024 aangemerkt als topfunctionaris in verband met de functie als (loco-)gemeentesecretaris tot en met 31 mei 2021.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2021

bedragen x € 1	**H.J. ten Brinke**
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Gemeentesecretaris
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2022
Bezoldiging	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijk maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2021	1.077
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Analyse begrotingsafwijkingen

Analyse begrotingsafwijkingen

Analyse begrotingsafwijkingen

De programmajaarrekening 2021 sluit met een voordelig resultaat van € 6.943.914 . De verschillen zijn uitgebreid toegelicht in het jaarverslag. De meest opvallende afwijkingen vindt u onderstaand.

Doelenboom Onderwijs		
Leerlingenvervoer	N	€ 100.000
Peuterwerk Asschermiddelen	V	€ 50.000
Doelenboom Openbare orde en veiligheid		
Brandweer, afrekening 2020	V	€ 80.000
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer		
Wegen (onderhoud en afvoer overtollige grond)	V	€ 117.000
Openbare verlichting	V	€ 59.000
SW Groen	V	€ 290.000
Gladheidsbestrijding	N	€ 94.000
Subsidies verkeer en vervoer	V	€ 177.000
Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH		
Handhaving milieu	N	€ 77.000
Doelenboom Bouwen, wonen, ruimt.ontwikkeling en VTH		
Leges omgevingsvergunningen	V	€ 500.000
Ruimtelijke ordening	V	€ 174.000
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		
Stimulering economie werkbudget	V	€ 126.000
Doelenboom Sport		
Zwembad de Stamper	V	€ 100.000
Doelenboom Dienstverlening en klantcontact		
Kwaliteitsmeting	V	€ 23.000
Doelenboom Bedrijfsvoering		
Accountantskosten	N	€ 85.000
Dividenden	V	€ 3.400.000
Verrekening bijdragen fase 2b Vroomshoop Oost	V	€ 212.500
Vrijval voorziening riool	V	€ 400.000
Coronamiddelen (algemene uitkering)	V	€ 905.000
Personeelskosten	V	€ 705.000
Diverse kleine voor- en nadelen	N	€ 18.586

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten

		Begroot 2021	Werkelijk 2021
Programma Sociaal Domein	**Doelenboom**		
Lasten			
Uitrol regionaal meldpunt loverboyproblematiek/mensenhandel	Maatschappelijke ondersteuning	14.400	0
Innovatiefonds	Maatschappelijke ondersteuning	50.000	38.937
Scheidingsloket	Maatschappelijke ondersteuning	86.549	86.549
Jeugdbeschermingstafel	Gezondheidszorg	12.236	11.102
Laaggeletterdheid	Onderwijs	25.000	25.000
2e jongereninloop Vriezenveen	Jeugd	25.000	25.000
automaatje	Jeugd	35.000	34.965
effectiviteit voorliggend veld	Jeugd	75.000	86.759
Baten			
Beschermd wonen	Jeugd	0	-468.481
Programma Ruimte	**Doelenboom**		
Lasten			
Landschapsonderhoud	Openbare ruimte en verkeer	0	10.268
ODT	Duurzaamheid, Milieu en VTH	98.000	98.000
Ondergrondse afvalsystemen	Duurzaamheid, Milieu en VTH	81.000	0
Stimuleringsfonds asbest	Duurzaamheid, Milieu en VTH	50.000	0
Woonwagenbeleid	Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	15.000	6.871
Kosten handhaving bouwen	Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	0	16.024
Kosten kanaal Almelo-de Haandrik	Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	0	180.000
Baten			
Afrekenening gemeentelijke bijdrage 2020 brandweer	Doelenboom openbare orde en veiligheid	0	-80.000
Subsidies provincie verkeer en vervoer	Openbare ruimte en verkeer	0	-178.904
Leges ruimtelijke ordening	Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	0	-173.923
Inkomsten kanaal Almelo-de Haandrik	Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	0	-180.000
Leges omgevingsvergunningen	Bouwen, wonen, ruimt. ontwikkeling en VTH	0	-502.719
Programma Economie en vrije tijdsbesteding	**Doelenboom**		
Lasten			
Negatieve EV Punt terugbrengen naar € 0	Cultuur en recreatie en toerisme	162.270	50.000
Evenementenbeleid	Economie en werkgelegenheid	15.000	0
Ontwikkelprogramma platteland, uitv.budget	Economie en werkgelegenheid	70.000	49.647
Ombuiging sport	Sport	23.000	23.000
Programma Fundament	**Doelenboom**		
Lasten			
Uitvoering ontwikkelprogramma platteland	Bedrijfsvoering	45.000	0
Vernieuwde manier van communicatie	Bedrijfsvoering	5.000	12.013
Inwonerbetrokkenheid	Bedrijfsvoering	80.000	66.115
Archief, analoog archief achterstanden wegw.	Bedrijfsvoering	125.000	76.061
Aanschaf ondersteunende hard-en software tbv tijd- en plaatsonafhankelijk werken	Bedrijfsvoering	12.000	12.000

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Baten			
Verrekening bijdragen fase 2b Vroomshoop Oost	Bedrijfsvoering	0	-212.500
Vrijval voorziening riool	Bedrijfsvoering	0	-2.102.000
Extra dividend Cogas	Bedrijfsvoering	0	-3.289.447
Corona *			
Lasten		0	2.595.105
Baten		0	-3.500.055
Totaal incidenteel programma's		**1.104.455**	**-7.184.613**
Resultaatbestemming			
Lasten			
Progr.1: Sociaal Domein		0	468.481
Progr.2: Ruimte		0	2.110.129
Progr.3: Economie en vrije tijdsbesteding		0	0
Progr.4: Fundament		0	0
Baten			
Progr.1: Sociaal Domein		-323.185	-308.312
Progr.2: Ruimte		-244.000	-98.000
Progr.3: Economie en vrije tijdsbesteding		-108.000	-72.647
Progr.4: Fundament		-267.000	-103.689
Totaal resultaatbestemming		**-942.185**	**1.995.962**

* Voor een specificatie van de incidentele baten en lasten als gevolg van Corona wordt verwezen naar de paragraaf Corona

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Saldo 1-1-2021	Onttrekkingen 2021	Toevoegingen 2021	Saldo 31-12-2021
Algemene reserves				
Algemene risicoreserve	863.521	542.592	2.581.260	2.902.190
Totaal algemene reserves	**863.521**	**542.592**	**2.581.260**	**2.902.190**
Bestemmingsreserves				
Reserve Wegvallen dividend Vitens	960.000	40.000		920.000
Reserve Zittend vervoer Almelo	7.274	7.274		0
Reserve Minimabeleid	34.433		24.680	59.113
Reserve Brede scholen	52.606	19.437		33.169
Reserve Integraal genotsmiddelenbeleid	56.815		0	56.815
Reserve Sociaal Domein	3.904.715	2.484.235	2.670.630	4.091.110
Reserve Cultuurnota	11.083	1.150		9.933
Reserve Exploitatie begraafplaatsen	794.662		235.916	1.030.578
Reserve Stado centrum Vriezenveen	552.171		3.040	555.211
Reserve Risico's grondbedrijf	0		677.718	677.718
Reserve Tractiemiddelen	715.161		31.112	746.273
Reserve Beheer openbaar groen	209.438	2.750	93.072	299.760
Reserve Onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken	4.309.750	550.753	866.242	4.625.239
Reserve Uitvoering nota platteland	101.747	49.647	50.000	102.100
Reserve Agenda van Twente	638.515	305.147		333.368
Reserve Omgevingswet	257.520	135.000	98.828	221.348
Reserve Prestatieafspraken wonen	20.468	9.340	8.129	19.257
Reserve Duurzaamheid	417.765	107.227	335.987	646.525
Reserve Asbest	113.179		50.000	163.179
Reserve Speelruimte	60.000			60.000
Reserve uitwerking coalitie	1.072.610	349.802	272.304	995.112
Reserve Corona	0	34.455	632.538	598.083
Reserve Br. School Vr'hoop zorgcomponent	476.796	476.796		0
Reserve Riolering	0		2.102.000	2.102.000
Totaal bestemmingsreserves	**14.766.708**	**4.573.013**	**8.152.196**	**18.345.891**
Bestemmingsreserves (economisch nut)				
Reserve Gymlokaal Weemelanden	720.678	31.842		688.836
Reserve Kulturhus	823.221	35.792		787.429
Reserve Sportaccommodatiebeleid	569.488	81.242		488.246
Reserve Brede school De Smithoek	2.325.000	75.000		2.250.000
Reserve Brede school Weemelanden	1.251.870	0		1.251.870
Reserve Brede school Westerhaar	1.777.022	57.323		1.719.699
Reserve Gemeentewerf Vroomshoop	1.222.527	50.938		1.171.589
Reserve Centralisatie gemeentehuis	1.274.103	108.869		1.165.234
Reserve Brede School Vroomshoop	370.000	10.000		360.000
Reserve Integraal Huisvestingsplan	0		238.000	238.000
Totaal bestemmingsreserves (economischt nut)	**10.333.909**	**451.006**	**238.000**	**10.120.903**
Voorzieningen				
Voorziening Dubieuze debiteuren	1.241.232	173.050		1.068.182
Voorziening Grondbedrijf	367.704	367.704		0
Voorziening Vordering Vennootschap BV	190.940			190.940

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 07-07-2022

Paraaf:

Subtotaal voorzieningen (bij activa verantwoord)	**1.799.876**	**540.754**	**0**	**1.259.122**
Voorziening Pensioen politieke ambtsdragers	3.929.281	8.365		3.920.916
Voorziening Riolering	10.013.904	2.994.317	1.417.573	8.437.160
Voorziening Afvalverwerking	528.495		147.330	675.825
Voorziening Woonrijpmaken afgew.bestemmingplannen	198.472	0	0	198.472
Voorz. BBZ leningen	6.250		0	6.250
Subtotaal voorzieningen (conform balans)	**14.676.402**	**3.002.682**	**1.564.903**	**13.238.623**
Totaal reserves en voorzieningen	**42.440.416**	**9.110.047**	**12.536.359**	**45.866.728**

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Toelichting staat van reserves en voorzieningen

Toelichting Staat van reserves en voorzieningen Rekening 2021

Algemene reserves

Algemene risicoreserve

Doel: reserve is ingesteld om de risico's af te kunnen dekken die in de begroting, in de paragraaf weerstandsvermogen, worden vermeld.Deze reserve kan alleen worden benut met betrekking tot uitgaven indien dezeonvermijdbaar, onuitstelbaar en onvoorzienbaar zijn.

Voeding: ingebracht wordt € 125,-- per inwoner en zal maximaal € 4.250.000,-- bedragen en minimaal 50% hiervan € 2.125.000,--

Tevens wordt de reserve op niveau gehouden door voordelige resultaten van de jaarrekening hiervoor te bestemmen en/of door toevoeging van incidentele inkomsten, winstafdrachten uit bestemmingsplannen, samenwerkingsovereenkomsten etc.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 863.521
Af:	Programmaplannen (neutraal)	€ 358.000	
	Inhuur analoog archief	€ 51.592	
	Hard-en software tbv tijd- en plaatsonafhankelijk werken	€ 12.000	
	ODT	€ 98.000	
	Ombuiging bezuiniging sport	€ 23.000	
Bij:	Resultaatverdeling 2020	€ 1.261.479	
	Berap 2021	€ 676.454	
	Opheffen Reserve Brede School Vroomshoop	€ 238.796	
	Vredesplein 4 Vroomshoop, opbrengst boven boekwaarde	€ 46.530	
	Extra IU tbv Programmaplannen (neutraal)	€ 358.000	
	Voordelig resultaat grondbedrijf 2021	€ -	
Saldo per 31-12-2021			€ 2.902.190

Bestemmingsreserves

Reserve Wegvallen dividend Vitens

Doel: opvangen van de lagere reguliere dividenduitkering in de komende jaren.

Voeding: eenmalige storting deel rekeningsaldo 2006.

Looptijd: tot en met 2026

Saldo per 1-1-2021			€ 960.000
Af:	Aflossing	€ 40.000	
Saldo per 31-12-2021			€ 920.000

Reserve Zittend vervoer Almelo

Doel: reservering ter dekking van de aflopende verplichtingen van het Zittend vervoer Almelo.

Voeding: eenmalige dotatie uit de Algemene risicoreserve in 2007.

Looptijd: tot en met 2023.

Saldo per 1-1-2021			€ 7.274
Af:	Kosten zittend vervoer 2021	€ 7.274	
Saldo per 31-12-2021			€ -

Reserve Minimabeleid

Doel: reservering ter dekking van de kosten van het minimabeleid. Gezien het open-einde karakter van deze regeling dient deze reserve ook als risicodekking.

Voeding: eventueel overschot jaarlijks budget minimabeleid.

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2021			€ 34.433
Bij	Minimabeleid saldo 2021	€ 24.680	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Saldo per 31-12-2021			€ 59.113

Reserve Brede scholen

Doel: reservering ten behoeve van de kosten van de Brede scholen.

Voeding: eenmalige storting rekeningsaldo 2008 en niet-bestede middelen uit jaarlijks budget onderhoud schoolgebouwen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 52.606
Af:	Klimaatinstall. brede school Westerhaar	€ 19.437	
Saldo per 31-12-2021			€ 33.169

Reserve Integraal genotsmiddelenbeleid

Doel: reservering ter dekking van de kosten opgenomen in de Kadernota Integraalgenotsmiddelenbeleid (conform B&W-besluit 20-12-2011).

Voeding: eenmalige storting vanuit het rekeningsaldo 2008 en niet-bestede middelen van het jaarlijks budget in de gewone dienst.

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2021			€ 56.815
			€ -
Saldo per 31-12-2021			€ 56.815

Reserve Sociaal Domein

Doel: reservering ter dekking van de kosten Sociaal Domein.

Voeding: eenmalige storting vanuit reserve Participatie en reserve Decentralisatie WMO/Jeugd.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 3.904.715
Af:			
	WMO voorziening / HO (incl. berap)	€ 335.000	
	Programmaplannen (neutraal)	€ 436.000	
	Tekort 2d Berap	€ 275.000	
	Begr.wijz. Index	€ 1.096.526	
	Kosten POH jeugd	€ 33.398	
	Jeugdbeschermingstafel	€ 11.102	
	Scheidingsloket	€ 86.549	
	Versterken voorliggend veld	€ 86.759	
	Innovatiefonds	€ 38.936	
	2e jongereninloop	€ 25.000	
	Laaggeletterdheid	€ 25.000	
	Automaatje	€ 34.965	
Bij:	Extra IU tbv programmaplannen (neutraal)	€ 436.030	
	Overschot 2d jaarwerk	€ 704.700	
	Extra middelen herv.agenda jeugd (berap)	€ 1.030.000	
	Extra inburgering (dec.circ)	€ 16.648	
	Beschermd wonen Almelo	€ 468.481	
	Restant impl nieuwe inburgeringswet	€ 14.771	
Saldo per 31-12-2021			€ 4.091.110

Reserve Cultuurnota

Doel: reservering ter dekking van de kosten van de cultuurnota die niet worden gedekt in de begroting of door bijdragen derden (B&W-besluit 31-5-2011), kosten van co-financiering voor het waarborgen van provinciale middelen, kosten van de combinatiefunctionarissen en het activiteitenbudget en kosten van het plan van aanpak Kwartiermaker, Impuls Brede Scholen, sport en cultuur en het Nationaal/Actieplan Sport en bewegen

Voeding: eventuele overschotten van het budget in de gewone dienst

Looptijd: afhankelijk van plaatsing kunstwerk

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Saldo per 1-1-2021			€ 11.083
Af:	Kosten WAK (week amateur kunst)	€ 1.150	
Saldo per 31-12-2021			€ 9.933

Reserve Exploitatie begraafplaatsen

Doel: reservering ten behoeve van egalisatie exploitatiekosten graven.
Voeding: eenmalige dotatie vanuit de Algemene risicoreserve, ontvangen bijdragen/afkoopsommen.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 794.662
Bij:	Saldo begraafplaatsen 2021	€ 235.916	
Saldo per 31-12-2021			€ 1.030.578

Reserve Stado Centrum Vriezenveen

Doel: reservering ten behoeve van uitvoeringswerken in verband met centrumvorming in Vriezenveen.
Voeding: diverse subsidies en bijdragen uit de exploitatie.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 552.171
Bij:	Kosten stado 2021	€ 3.040	
Saldo per 31-12-2021			€ 555.211

Reserve Risico's grondbedrijf

Doel: reservering ten behoeve van risicoafdekking voor bestemmingsplannen binnen het grondbedrijf.
Voeding: winsten bestemmingsplannen tot een maximum van € 1.000.000,--.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ -
Bij:	Resultaatverdeling 2020 grondbedrijf	€ 237.851	
	Voordelig resultaat grondbedrijf 2021	€ 439.867	
Saldo per 31-12-2021			€ 677.718

Reserve Tractiemiddelen

Doel: reservering ten behoeve van het opvangen van fluctuaties in kapitaallasten van de tractiemiddelen.
Voeding: voordelig saldo van het verschil in kapitaallasten en het vastgestelde kostenniveau.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 715.161
Bij:	Voordeel kapitaallasten / lease tractie	€ 31.112	
Saldo per 31-12-2021			€ 746.273

Reserve Beheer openbaar groen

Doel: egalisatiereserve ten behoeve van renovatiekosten die nodig zijn voor het vervangen van met name groenvoorzieningen na een bepaalde omloopperiode. Aangezien er een aantal grote projecten gepland staat en het jaarlijkse budget minimaal is, zal deze reserve hiervoor aangesproken dienen te worden.
Voeding: niet bestede middelen van het vastgestelde budget voor openbaar groen.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 209.438
Af:	Kosten picknicktafels	€ 2.750	
Bij:	Onderschrijding niet-planmatig onderhoud	€ 93.072	
Saldo per 31-12-2021			€ 299.760

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Reserve Onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken

Doel: reservering ten behoeve van dekking kosten meerjarig onderhoudgemeentelijke gebouwen, bruggen en kunstwerken.

Voeding: samenvoeging van reserve Onderhoud gebouwen en reserve Bruggen en kunstwerken. Bijdrage uit de gewone dienst op basis van het onderhoudsplan.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 4.309.750
Af:	meerjarig onderhoud bruggen	€ 132.431	
	meerj. Onderhoud sportzaal Beukenhage	€ 37.244	
	meerj.onderhoud spothal de Stamper	€ 45.912	
	meerj.onderhoud sporthal Weemelanden	€ 5.568	
	meerj. Onderhoud sportzaal Krijgerst	€ 393	
	meerj.onderhoud zwembad de Stamper	€ 11.262	
	meerj.onderhoud zwembad de Zandstuve	€ 2.999	
	meerj.onderhoud sportpark 't Midden	€ 5.913	
	meerj.onderhoud sportpark De Bosrand	€ 1.076	
	meerj.onderhoud muziektent	€ 11.111	
	meerj.onderhoud Peddemorsboerderij	€ 16.891	
	meerj. Onderhoud Museum Oud Vriezenv	€ 92.342	
	meerj.onderhoud Middendorpshuis	€ 2.067	
	meerj.onderhoud monumentenzorg	€ 31.817	
	meerj.onderhoud hertenkampen	€ 10.525	
	meerj.onderhoud jeugd- en socuwerk	€ 42.978	
	meerj.onderhoud de Klaampe	€ 59.160	
	meer.onderhoud Begraafplaatsen	€ 324	
	meerj.onderhoud ov. Fin.middelen	€ 545	
	meerj.onderhoud gemeentehuis	€ 27.749	
	meerj.onderhoud gemeentewerf	€ 7.709	
	meerj. Onderhoud afval	€ 2.045	
	meerj. Onderhoud riool	€ 2.692	
Bij:	Storting 2021	€ 866.242	
Saldo per 31-12-2021			€ 4.625.239

Reserve Uitvoering nota platteland

Doel: reserve ten behoeve van dekking kosten uitvoering Nota platteland voor deperiode 2013 -2025.

Voeding: dotatie reserve Grote projecten (bij begroting 2008).

Looptijd: tot en met 2025.

Saldo per 1-1-2021			€ 101.747
Af:	Onttrekking plattelandsnota	€ 49.647	
Bij:	Overheveling reserve Coalitieakkoord	€ 50.000	
Saldo per 31-12-2021			€ 102.100

Reserve Agenda van Twente

Doel: reserve ten behoeve van dekking kosten Agenda van Twente.

Voeding: eenmalige voeding uit Cogas-gelden in 2017.

Looptijd: 2018 tot en met 2022

Saldo per 1-1-2021			€ 638.515
Af:	Bijdrage Agenda van Twente 2021	€ 253.147	
	Subsidie Action Lab Twente	€ 32.000	
	CAV, subsidie Circulair Twente	€ 20.000	
Saldo per 31-12-2021			€ 333.368

Reserve Omgevingswet

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Doel: Reserve ten behoeve van dekking invoeringskosten omgevingswet
Voeding: omzetting reserve PMJP
Looptijd: tot en met 2021

Saldo per 1-1-2021			€ 257.520
Af:	Onttrekking conform begroting	€ 135.000	
Bij:	Restant budget omgevingswet 2021	€ 98.828	
Saldo per 31-12-2021			€ 221.348

Reserve Prestatieafspraken wonen

Doel: dekking van kosten voor realisatie ven herstructurering- en transformatieprojecten binnen de bebouwde kom om woningtypen te realiseren waar behoefte aan is(raadsbesluit 4-10-2011).
Voeding: provinciale subsidie in het kader van Prestatieafspraken wonen.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 20.468
Af:	Onttrekking kosten prestatieafspraken	€ 9.340	
Bij	Storting kosten woonwagenbeleid	€ 8.129	
Saldo per 31-12-2021			€ 19.257

Reserve Duurzaamheid

Doel: dekking van de kosten voor uitvoering van projecten in het kader van duurzaamheid.
Voeding: budget SLOK.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 417.765
Af:	Kosten duurzaamheid tlv reserve	€ 107.227	
Bij:	Revolverend fonds	€ 35.987	
	Opbrengst zonnepark 2021	€ 300.000	
Saldo per 31-12-2021			€ 646.525

Reserve Asbest

Doel: dekking van de kosten van asbestverwijdering.
Voeding: overboeking uit reserve Duurzaamheid.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 113.179
Bij:	Overheveling reserve Coalitieakkoord	€ 50.000	
Saldo per 31-12-2020			€ 163.179

Reserve Speelruimte

Doel: dekking van de kosten van speeltoestellen
Voeding: voorziening Woonrijpmaken afgewikkelde bestemmingsplannen en storting begroting 2017.
Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 60.000
Saldo per 31-12-2021			€ 60.000

Reserve uitwerking coalitieakkoord

Doel: Uitwerking coalitieakkoord van de huidige coalitie
Voeding: Vanuit reserve ARR, reserve uitwerking bestuursakkoord en jaarreking 2018
Looptijd: onbepaald.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Saldo per 1-1-2021			€ 1.072.610
Af:	Knelpunten personeel conform raadsbesluit	€ 112.100	
	Salariskosten medewerkers inwonerbetrokkenheid	€ 66.115	
	Cursus politiek actief	€ 6.000	
	Vernieuwende manier van communicatie	€ 12.013	
	Voorschot aanvulling EV Punt	€ 50.000	
	Kosten aanleg hondenspeelplaats Westerhaar	€ 3.574	
	Overheveling naar reserve platteland	€ 50.000	
	Overheveling naar reserve asbest	€ 50.000	
Bij	Resultaatverdeling 2020	€ 272.304	
Saldo per 31-12-2021			€ 995.112

Reserve Corona

Doel: reserve ter dekking van kosten in verband met corona
Voeding: dotatie vanuit het resultaat
Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2021			€ -
Af:	Huur sportaccomodaties Q4 2020	€ 29.933	
	Huur sportaccomodaties Q1 2021	€ 4.522	
Bij:	Resultaatverdeling 2020	€ 632.538	
Saldo per 31-12-2021			€ 598.083

Reserve Brede School Vroomshoop zorgcomponent

Doel: T.b.v. het investeren in de voorschoolse periode en meer aandacht voor preventie en ondersteuning in de schoolse periode. Hierbij wordt verbinding gelegd met diverse beleidsterreinen, nl. onderwijs, jeugd, gezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning, sociale zaken, cultuur en sport.
Voeding: Overboeking vanuit reserve Brede Scholen
Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2021			€ 476.796
Af:	Toevoegen aan reserve Integraal Huisvestingsplan	€ 238.000	
	Toevoegen aan Algemene risico reserve	€ 238.796	
Saldo per 31-12-2021			€ -

Reserve Riolering

Doel: reserve ten behoeve van de kosten onderhoud en vervanging riolering
Voeding: overboeking van voorziening riolering
Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2021			€ -
Bij:	Overheveling van voorziening naar bestemmingsreserve	€ 2.102.000	
Saldo per 31-12-2021			€ 2.102.000

Bestemmingsreserves (economisch nut)

Reserve Gymlokaal Weemelanden

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.
Voeding: eenmalige dotatie uit de reserve Grote projecten.
Looptijd: tot en met 2044.

Saldo per 1-1-2021			€ 720.678
Af:	Dekking kapitaallasten	€ 31.842	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Saldo per 31-12-2021		€ 688.836

Reserve Kulturhus

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten, een toevoeging vanuit de exploitatie van KOP Westerhaar en verkoop "oude" Klaampe.

Looptijd: tot en met 2044. Onttrekking wordt aangepast na duidelijkheid over bestemming Marijkestraat.

Saldo per 1-1-2021			€ 823.221
Af:	Dekking kapitaallasten	€ 35.792	
Saldo per 31-12-2021			€ 787.429

Reserve Sportaccommodatiebeleid

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten.

Looptijd: tot en met 2027.

Saldo per 1-1-2021			€ 569.488
Af:	Dekking kapitaallasten	€ 81.242	
Saldo per 31-12-2021			€ 488.246

Reserve Brede School De Smithoek

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten.

Looptijd: tot en met 2051.

Saldo per 1-1-20201			€ 2.325.000
Af:	Dekking kapitaallasten	€ 75.000	
Saldo per 31-12-2021			€ 2.250.000

Reserve Brede School Weemelanden

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten, een bijdrage vanuit het bestemmingsplan Weemelanden en een toevoeging van resterende budgetten uit 2009 en 2011.

Looptijd: tot en met 2022.

Saldo per 1-1-2021			€ 1.251.870
Af:	Dekking kapitaallasten	€ -	
Saldo per 31-12-2021			€ 1.251.870

Reserve Brede School Westerhaar

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit diverse reserves en dotaties vanuit het grondbedrijf.

Looptijd: tot en met 2050.

Saldo per 1-1-2021			€ 1.777.022
Af:	Dekking kapitaallasten	€ 57.323	
Saldo per 31-12-2021			€ 1.719.699

Reserve Gemeentewerf Vroomshoop

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: eenmalige dotatie vanuit de reserve Grote projecten en boekwinsten op de verkoop van de oude werven.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Looptijd: tot en met 2046.

Saldo per 1-1-2021			€ 1.222.527
Af:	Dekking kapitaallasten	€ 50.938	
Saldo per 31-12-2021			€ 1.171.589

Reserve Centralisatie gemeentehuis

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: dotatie vanuit de reserve Grote projecten, niet geraamde dividenduitkeringen en de boekwinst door de verkoop van het gemeentehuis in Den Ham.

Looptijd: tot en met 2047.

Saldo per 1-1-2021			€ 1.274.103
Af:	Dekking kapitaallasten	€ 108.869	
Saldo per 31-12-2021			€ 1.165.234

Reserve Brede School Vroomshoop

Doel: reservering ter dekking van (een gedeelte van) de jaarlijkse kapitaallasten.

Voeding: Overboeking vanuit de Reserve Brede Scholen

Looptijd: t/m 2047

Saldo per 1-1-2021			€ 370.000
Af:	Kosten 2021	€ 10.000	
Saldo per 31-12-2021			€ 360.000

Reserve Integraal Huisvestingsplan

Doel: reserve ter dekking van kosten voortkomend uit het Integraal Huisvestingsplan

Voeding: storting vanuit reserve brede school Vroomshoop zorgcomponent

Looptijd: onbepaald

Saldo per 1-1-2021			€ -
Bij	Storting	€ 238.000	
Saldo per 31-12-2021			€ 238.000

Voorzieningen

Voorziening Dubieuze debiteuren

Doel: het afdekken van toekomstige risico's met betrekking tot dubieuze debiteuren. Hierin zit ook de BAGL aan de Larcom vanwege de onzekerheid over het aflossen van deze lening.

Voeding: het jaarlijks opnemen van verwachte dubieuze vorderingen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 1.241.232
Af:	Onttrekking	€ 128.754	
	Vrijval voorziening dub. Debiteuren	€ 44.297	
Saldo per 31-12-2021			€ 1.068.182

Voorziening Woonrijpmaken afgewikkelde bestemmingsplannen

Doel: reservering ten behoeve van uitvoering laatste werken woonrijpmaken bestemmingsplannen

Voeding: bijdragen uit exploitatie van bestemmingplannen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 198.472
Saldo per 31-12-2021			€ 198.472

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Voorziening Grondbedrijf

Doel: voorziening ten behoeve van het nadelig saldo op complexen in het grondbedrijf.Dit bedrag is gelijk aan de te verwachten tekorten op basis van de exploitaties eind 2015.

Voeding: storting vanuit rekeningsaldi.

Looptijd: tot en met afwikkeling complexen grondbedrijf.

Saldo per 1-1-2021			€ 367.704
Af:	Vrijval voorziening Zuidmaten Oost	€ 367.704	
Saldo per 31-12-2021			€ -

Voorziening Vordering Vennootschap BV

Doel: voorziening ten behoeve van risico lening Vennootschap BV. Deze lening is door RWE bedongen ter verzekering van betaling van eventuele schadeclaims. Vanwege de onzekerheid over het aflossen van deze lening moet hiervoor een voorziening worden gevormd.

Voeding: verkoop aandelen Essent.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 190.940
Saldo per 31-12-2021			€ 190.940

Voorziening Pensioen politieke ambtsdragers

Doel: (verplichte) afdekking risico's wachtgeld- en pensioenverplichtingen politieke ambtsdragers ter voorkoming van fluctuaties in de begroting.

Voeding: overdracht van de pensioenverplichtingen voormalige werkgever(s) en jaarlijkse dotatie ten laste van de gewone dienst tot een maximum van de verplichtingen.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 3.929.281
Af:	Vrijval voorziening pensioen politieke ambtsdragers	€ 8.365	
Saldo per 31-12-2021			€ 3.920.916

Voorziening Riolering

Doel: voorziening ten behoeve van de kosten onderhoud en vervanging riolering.

Voeding: overboeking van reserve Onderhoud/vervanging riolering.Overschotten op het product rioolbeheer.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 10.013.904
Af:	Overheveling van voorziening naar bestemmingsreserve	€ 2.102.000	
	Investeringen riool 2021	€ 492.317	
	Afromen voorziening riool	€ 400.000	
Bij:	Storting voorziening riool 2021	€ 1.417.573	
Saldo per 31-12-2021			€ 8.437.160

Voorziening Afvalverwerking

Doel: voorziening met betrekking tot de kosten van afvalinzameling en -verwerking.

Voeding: eventuele jaarlijkse overschotten op het product huisvuil.

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021			€ 528.495
Bij:	Storting huisvuil 2021	€ 147.330	
Saldo per 31-12-2021			€ 675.825

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Voorziening BBZ leningen

Doel: het afdekken van toekomstig risico met betrekking tot BBZ leningen.

Voeding: deel van de te ontvangen rijksbijdrage (gemeenten ontvangen in jaar t+1 100% van kapitaalverstrekkingen. Dit wordt in de komende jaren tot 75% ingehouden

Looptijd: onbepaald.

Saldo per 1-1-2021	€ 6.250
Saldo per 31-12-2021	€ 6.250

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Inzicht gebruik onvoorzien 2021

Inzicht gebruik onvoorzien 2021

In de primitieve begroting 2021 is in het programma 'Fundament' een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 1000. Ten laste van deze post zijn in 2021 geen uitgaven gedaan.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Overzicht taakvelden

Overzicht taakvelden

Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten 2021	Baten 2021
0.1	Bestuur	2.202.740	0
0.2	Burgerzaken	974.413	-436.731
0.3	Beheer ov. gebouwen en gronden	627.598	-3.083.337
0.4	Overhead	5.427.545	-108.030
0.5	Treasury	535.025	-5.789.476
0.61	OZB woningen	630.384	-5.109.899
0.62	OZB niet-woningen	73.478	-2.521.421
0.64	Belastingen overig	980	0
0.7	Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	19.055	-63.926.263
0.8	Overige baten en lasten	1.169.940	0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	3.919	0
0.10	Mutaties reserves	8.595.727	-5.595.055
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.199.109	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	614.433	-4.105
2.1	Verkeer en vervoer	2.487.391	-268.478
3.1	Economische ontwikkeling	681.786	-556.175
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.309.611	-4.548.288
3.3	Bedr.loket en bedr.regelingen	88.338	-2.977
3.4	Economische promotie	19.594	-122.446
4.2	Onderwijshuisvesting	1.197.824	-279.795
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.232.349	-1.080.771
5.1	Sportbeleid en activering	477.312	-94.283
5.2	Sportaccommodaties	2.156.116	-924.342
5.3	Cultuurpresentatie, prod.partic.	418.821	0
5.4	Musea	180.310	-12.030
5.5	Cultureel erfgoed	62.942	0
5.6	Media	865.349	0
5.7	Openbaar groen en recreatie	4.896.282	-325.032
6.1	Samenkracht en burgerparticip.	4.159.696	-396.355
6.2	Wijkteams	582.818	-9.000
6.3	Inkomensregelingen	10.368.204	-8.455.890
6.4	Begeleide participatie	8.369.259	-61.540
6.5	Arbeidsparticipatie	201.756	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	4.539.644	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.813.696	-402.356
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	14.997.258	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	132.371	-468.481
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.993.750	0
7.1	Volksgezondheid	1.738.698	0
7.2	Riolering	3.792.504	-4.204.430
7.3	Afval	2.566.684	-3.009.802
7.4	Milieubeheer	1.795.756	-604.224
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	722.430	-810.218
8.1	Ruimtelijke ordening	1.581.280	-216.411
8.2	Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	3.039.204	-3.264.964
8.3	Wonen en bouwen	1.793.536	-1.588.223
	Totaal	**111.336.913**	**-118.280.827**

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Bijlagen

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid vallen en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. Hierbij valt te denken aan overschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (bijvoorbeeld via subsidies en kostendekkende omzet) en overschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen, zoals blijkt uit de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV.
In onderstaand overzicht zijn de programma's opgenomen waarbij sprake is van een overschrijding van de lasten, met daarbij een verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uitwerking van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de programmajaarrekening. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Overzicht

Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbijoverschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid vallen en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. Hierbij valt te denken aan overschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (bijvoorbeeld via subsidies en kostendekkende omzet) en overschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen, zoals blijkt uit de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV.

In onderstaand overzicht zijn de programma's opgenomen waarbij sprake is van een overschrijding van de lasten, met daarbij een verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uitwerking van de verschillen wordt verwezen naar de toelichting op de programmajaarrekening. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Omschrijving	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring	Conclusie
Programma	Begroot	Werkelijk	Verschil		
1. Sociaal domein	53.609.233	54.921.104	1.311.871	De kosten van loonkostensubsidie op het i-deel zijn in 2021 bijna € 497.000 hoger dan geraamd als gevolg van de toegenomen doelgroep. Per saldo is echter sprake van een voordeel van ruim € 100.000 op het i-deel. De kosten van het leerlingenvervoer zijn in 2021 € 99.700 hoger dan geraamd. Deze overschrijding komt door een toename van het aantal leerlingen met leerlingenvervoer. Daarnaast zijn binnen dit programma diverse kosten gemaakt in verband met corona. Deze uitgaven zijn niet geraamd en zorgen daarmee voor een overschrijding van de lasten. De kosten worden gedekt door de beschikbaar gestelde rijksmiddelen voor corona. Deze ontvangst is, conform voorschriften van het BBV, verwerkt binnen het programma fundament.	Past binnen beleid

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Staat van restant kredieten

Staat van restant kredieten 2021

Kredietnummer	Kredietnaam	Kredietbedrag	Uitgaven 2021	Uitgaven t/m 2020	Restant per 31-12-2021	Afvoeren/Meenemen
K00011	Finan.systeem/P&C softeware	327.779,29	0,00	178.911,12	148.868,17	Meenemen
K00016	Verv.meubilair/bureaus 2018	10.000,00	1.333,48	3.592,34	5.074,18	Afvoeren
K00036	Doornwaard drangh.aanh. 2018	4.500,00	0,00	0,00	4.500,00	Afvoeren
K00049	F35 Fietssnelweg 2016	95.300,00	90.373,00	4.926,24	0,76	Afvoeren
K00053	F35 Fietssnelweg 2017	-841.716,10	-851.973,00	6.367,46	3.889,44	Afvoeren
K00054	Ontsluitingsweg Almeloseweg-O	-160.108,05	0,00	-177.444,88	17.336,83	Afvoeren
K00058	Openbare verlichting 2018	133.631,00	25.910,63	107.720,73	-0,36	Afvoeren
K00062	Nido SNK Sneeuwploeg I 2012	6.500,00	0,00	0,00	6.500,00	Meenemen
K00063	Nido SNK sneeuwploeg II 2012	6.500,00	3.775,00	0,00	2.725,00	Meenemen
K00070	Rev.Garstel/Weitzelp/Sluis '16	552.498,97	0,00	0,00	552.498,97	Meenemen
K00071	Rev.Garstel/Weitz/Sluis 2017	32.195,34	0,00	0,00	32.195,34	Meenemen
K00072	Rev.bedr.terr.Weitzelp.2018	200.000,00	0,00	2.824,56	197.175,44	Meenemen
K00074	Brede School Vroomshoop	395.522,22	58.976,61	220.799,23	115.746,38	Meenemen
K00075	Z.comp.Br.Sch.VRH tlv Reserve	495.239,02	0,00	6.240,24	488.998,78	Afvoeren
K00076	Uitv.sportacc.beleid 2008	25.211,37	0,00	0,00	25.211,37	Meenemen
K00077	Nieuwbouw overdekt zwembad	10.058.512,00	577.746,42	56.294,74	9.424.470,84	Meenemen
K00078	Kleedkamers Vrh.Boys/Sportlust	48.325,00	0,00	0,00	48.325,00	Meenemen
K00080	Verv.topl.Fr.Court TVWV 2014	15.000,00	0,00	0,00	15.000,00	Meenemen
K00081	Agria 2018	5.000,00	0,00	0,00	5.000,00	Afvoeren
K00085	ROM 600 2015 tlv VZ	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	Meenemen
K00087	Drukril.E/M 2017 Vz	360.000,00	0,00	0,00	360.000,00	Afvoeren
K00089*	Verv.riool 2017 Schout Dodde	2.122.355,75	294.398,71	31.511,25	1.796.445,79	Meenemen
K00090*	Verv.riool 2018 Schapendijk	443.411,17	1.665,80	154.923,27	286.822,10	Afvoeren
K00091*	Meetplan 2018 tlv Vz	35.112,24	0,00	0,36	35.111,88	Meenemen
K00093*	Drukriolering E/M 2018 tlv Vz	354.200,00	0,00	0,00	354.200,00	Afvoeren
K00096	Geluidsmaatr.VZV Centrum 2004	40.000,00	0,00	0,00	40.000,00	Meenemen
K00102	Nimos Kipkar UK 258 NL 2018	19.000,00	1.226,34	0,00	17.773,66	Afvoeren
K00105	Bayle kipkar K.G.-2-60 2018	7.500,00	1.303,78	0,00	6.196,22	Afvoeren
K00106	Verdonk VA-TA-MT,A130 GB 2018	7.500,00	0,00	0,00	7.500,00	Meenemen
K00109	Uitw.altern.Centr.visie VRH	16.960,02	0,00	0,00	16.960,02	Meenemen
K00110	Aanpak Best.plan Buitengeb.'15	23.833,55	0,00	0,00	23.833,55	Meenemen
K00111	Werkbudget Tw'r dig. 2019	0,00	0,00	-61.119,00	61.119,00	Afvoeren
K00113	Openbare verlichting 2019	133.631,00	97.901,25	4.043,49	31.686,26	Meenemen
K00115	Verv. Riool 2019 Vroomshoop Maturits	3.937.292,00	1.261.466,38	1.693.479,74	982.345,88	Meenemen
K00116	Holaras H-220V Sneeuwbezem Hydro	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	Meenemen
K00117	Holaras H-220V Sneeuwbezem Mecha	8.000,00	0,00	0,00	8.000,00	Meenemen
K00118	VW T5 Pick Up dubb cab 2019	35.000,00	0,00	0,00	35.000,00	Meenemen
K00120	VW T5 Pick Up TDI 75KW 2019	27.500,00	0,00	0,00	27.500,00	Meenemen
K00121	Verv.meubilair/bureaus 2019	10.000,00	2.459,04	0,00	7.540,96	Meenemen
K00122	John Deere 6330 2019	80.000,00	0,00	0,00	80.000,00	Meenemen
K00123	Ahlmann AZ 150E (shovel) 2019	148.500,00	0,00	0,00	148.500,00	Meenemen
K00125	Herinrichting Almeloseweg	530.000,00	-41.287,48	434.667,42	136.620,06	Afvoeren
K00130	Verv.riool 2017 Kooistraat	50.000,00	0,00	0,00	50.000,00	Meenemen
K00131*	Verv.riool 2018 Smitstraat	932.328,25	-287.298,40	489.350,82	730.275,83	Afvoeren

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

K00133*	Verv.riool 2018 Begherstraat	449.746,00	2.553,92	323.698,42	123.493,66	Afvoeren
K00134	Verv. Riool 2019 Westerhaar PM Hack	161.905,00	19.402,41	147.509,96	-5.007,37	Afvoeren
K00135	Verv. Riool 2019 Vriezenveen Westein	647.166,00	-27.307,60	572.749,14	101.724,46	Afvoeren
K00136	Verv. Riool 2019 Relinen/Renovatie	943.930,00	70.351,29	873.531,37	47,34	Afvoeren
K00138	Verv. Riool 2019 Rotonde Harwig	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	Afvoeren
K00139*	Verv.riool 2018 Esweg	291.842,72	1.565,31	386.657,37	-96.379,96	Afvoeren
K00140*	Verv.riool 2018 Zomerweg	329.779,75	0,00	204.558,41	125.221,34	Afvoeren
K00143	Openbare verlichting 2020	133.631,00	20.809,32	7.325,56	105.496,12	Meenemen
K00144	Waarschuwingsborden 2020	5.000,00	0,00	0,00	5.000,00	Meenemen
K00145	Groot onderhoud wegen 2020	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	Meenemen
K00146	Verv toplaag 2 kunstgrasvelden 2020	800.063,00	25.258,60	639.693,88	135.110,52	Meenemen
K00147*	Verv. Riool 2020	256.031,00	-15.326,57	15.326,10	256.031,47	Afvoeren
K00149	Werkbudget Tw'r dig. 2020	150.000,00	30.774,77	119.225,23	0,00	Afvoeren
K00150	Digitaal stelsel omgevingswet	160.000,00	31.227,10	10,08	128.762,82	Meenemen
K00151	Verv.meubilair/bureaus 2020	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	Meenemen
K00155*	Riool 2020 Sluiskade Noordzijde West	535.137,00	-11.524,65	11.525,00	535.136,65	Meenemen
K00156	VZV verkeers visie 2019-20	56.186,00	51.563,73	-13.275,00	17.897,27	Meenemen
K00157	VHP Hammer/Tonnendijk	732.568,00	3.200,00	18.380,00	710.988,00	Meenemen
K00158	VHP fietsoversteek verk.vis.	15.424,00	0,00	0,00	15.424,00	Meenemen
K00159**	Westerhaar verk.visie 2019-20	1.048.300,00	56.493,10	2.494,05	989.312,85	Meenemen
K00160	DenHam Ommerweg verk.visie	625.862,00	425.170,17	0,00	200.691,83	Meenemen
K00161	DenHan Vriezendijk verk.visie	168.158,00	0,00	0,00	168.158,00	Meenemen
K00162	DenHam fietsknelpunten	192.547,00	0,00	0,00	192.547,00	Meenemen
K00163	Verkeers visie Algemeen	5.855,00	1.370,68	1.375,11	3.109,21	Meenemen
K00167	Wandelpaden 2021	133.000,00	123.504,33	0,00	9.495,67	Meenemen
K00169	Krediet herinrichting Gemeentehuis	1.849.178,00	74.924,40	0,00	1.774.253,60	Meenemen
K00170	Openbare verlichting 2021	133.631,00	0,00	0,00	133.631,00	Meenemen
K00171	Waarschuwingsborden 2021	5.000,00	0,00	0,00	5.000,00	Meenemen
K00172	Onderhoud wegen 2021	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00	Meenemen
K00173	Verv toplaag 2 kunstgrasvelden 2021	725.000,00	510.485,94	0,00	214.514,06	Meenemen
K00174	Verv. Riool 2021	547.057,00	0,00	0,00	547.057,00	Afvoeren
K00175	Kubota STV36 2021	30.000,00	0,00	0,00	30.000,00	Meenemen
K00176	Hangxha (heftruck) 2021	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	Meenemen
K00177	Bemford klepelmaaier	60.000,00	0,00	0,00	60.000,00	Meenemen
K00180	Werkbudget Tw'r dig. 2021	150.000,00	141.944,45	0,00	8.055,55	Meenemen
K00181	Verv.meubilair/bureaus 2021	10.000,00	0,00	0,00	10.000,00	Meenemen
K00182	Fietspad nw. Daarleveenseweg	0,00	153.323,55	0,00	-153.323,55	Meenemen
K00183	Onderz.toek.Oranjeschool	150.000,00	2.997,50	0,00	147.002,50	Meenemen
K00184	VBR-30-H VW Transporter T6 2019	0,00	17.526,85	0,00	-17.526,85	Afvoeren
K00186	VFX-03-D Peugeot Partner 2019	0,00	19.240,24	0,00	-19.240,24	Afvoeren
K00187	VDG-18-G VW Crafter 2019	0,00	37.468,62	0,00	-37.468,62	Afvoeren
K00188	VBR-35-S VW Transporter T6 2019	0,00	33.573,74	0,00	-33.573,74	Afvoeren
K00189	VBR-12-J VW Transporter T6 2019	0,00	33.150,24	0,00	-33.150,24	Afvoeren
K00190	VBR-33-S VW Transporter T6 2019	0,00	33.122,85	0,00	-33.122,85	Afvoeren
K00191	VBR-30-H VW Transporter T6 2019	0,00	33.177,28	0,00	-33.177,28	Afvoeren
K00192	VBR-08-T VW Transporter T6 2019	0,00	33.510,03	0,00	-33.510,03	Afvoeren
K00193	VBR-80-H VW Transporter T6 2019	0,00	33.373,04	0,00	-33.373,04	Afvoeren
K00194	VBT-85-L VW Transporter T6	0,00	33.736,04	0,00	-33.736,04	Afvoeren

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

	2019					
K00195	VBR-93-S VW Transporter T6 2019	0,00	33.357,19	0,00	-33.357,19	Afvoeren
K00196	VBR-67-N VW Transporter T6 2019	0,00	33.290,18	0,00	-33.290,18	Afvoeren
K00197	V-862-ZF Peugeot Partner 2019	0,00	13.754,11	0,00	-13.754,11	Afvoeren
K00199	Riool Vroomshoop (Churchillstraat zu	2.030.767,00	0,00	0,00	2.030.767,00	Meenemen
K00200	Riool Westerhaar Hoofdweg	1.122.852,00	0,00	0,00	1.122.852,00	Meenemen
K00203	Verduurzaming gemeentehuis	4.050.463,00	0,00	0,00	4.050.463,00	Meenemen

* het kredietbedrag van deze kredieten wijkt af van het kredietbedrag zoals vermeld in de jaarrekening 2020. Dit is het gevolg van het verwerken van de bijdrage uit de voorziening riolering, ter dekking van (een deel van) de gemaakte kosten in 2021. Deze correctie moet ook op het kredietbedrag uitgevoerd worden teneinde het juiste restant krediet (per 31-12) te kunnen weergeven.

** het kredietbedrag van dit krediet wijkt af van het kredietbedrag zoals vermeld in de jaarrekening 2020 als gevolg van het samenvoegen van dit krediet met het krediet voor verkeersmaatregelen 2021 (€ 948.300).

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Emu-saldo 2021

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Emu-saldo 2021

	Omschrijving	2020 x € 1000,- Volgens begroting 2020	2021 x € 1000,- Volgens begroting 2021	2021 x € 1000,- Werkelijk	2022 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2021	2023 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2021	2024 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2021
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-4.397	-1.182	9.945	-2.541	-795	-1.694
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	-2.487	-773	527	-1.533	-2.618	-3.328
3.	Mutatie voorzieningen	-752	-4.073	-1.979	-561	-1.055	-1.001
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2.431	-3.867	-3.741	-2.147	-1.093	-924
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa						
Berekend EMU-saldo		**-231**	**-615**	**11.180**	**578**	**1.861**	**1.557**

Het EMU-saldo geeft het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het kalenderjaar 2021 hebben plaatsgevonden minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking. Dit is de wijze waarop de landen in de Euro-zone hun EMU-saldo berekenen en waarover ook begrotingsafspraken zijn gemaakt.
Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven. Het positieve EMU-saldo over 2021 geeft aan dat we als gemeente via reële transacties afgelopen jaar € 11.180.000 minder uitgegeven hebben dan dat we hebben ontvangen. Het is echter wel van belang om het EMU-saldo in de juiste context te zien. Gemeenten maken voor hun boekhouding gebruik van het ‘gemodificeerde stelsel van baten en lasten’. Hierdoor zegt het EMU-saldo van één jaar relatief weinig, omdat de uitgaven voor investeringen bijvoorbeeld in één jaar leiden tot een uitgave, maar in de exploitatie via de kapitaallasten leiden tot meerjarige lasten. Of dat toevoegingen aan voorzieningen ten laste van het resultaat gaan, maar pas bij besteding van de voorziening leiden tot een uitgave.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Lijst met verklarende afkortingen

Lijst met verklarende afkortingen

AED	Automatische externe defibrillator
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AZC	Asielzoekerscentrum
BAC	Bestuurlijke Advies Commissie
BAG	Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Bijstand voor zelfstandigen
BCF	Beleidsgestuurde Contract Financiering
BCM	Bestandscontrolemodule
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheden
BDU	Brede Doel Uitkeringen
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BHV	BedrijfsHulpVerlening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Bijzonder Opsporings Ambtenaar
BOPZ	Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen
BOR	Begeleide OmgangsRegeling
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting over Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BW&RO	Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling
B&W	Burgemeester en wethouders
BW	Beschermd wonen
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Plan Bureau
CORV	Collectieve Opdracht Routeer Voorziening
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DHW	Drank- en Horecawet
DOL	Digitaal Opkopers Loket
DOR	Digitaal Opkopers Register
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
EHS	Ecologische Hoofd Structuur
EMU	Europese Economische en Monetaire Unie
EVP	Extern veiligheidsplan
EZ	Economische Zaken
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke GezondheidsZorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GMP	Gemeentelijk Mobiliteits Plan
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

GT	Gemeentelijke telecommunicatie
HR	Human Resource
HRM	Human Resource Management
HTTV	Hammer Tafeltennis Vereniging
I&A	Informatisering & Automatisering
IBP	Interbestuurlijk Programma
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IMGeo	Informatiemodel Geografie
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IBP	Interbestuurlijk Programma
IKVO	Industriekring Vroomshoop & Omstreken
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeelt. Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeelt. Arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
IPR	Internationaal Privaatrecht
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IVT	Informatiepunt Vrijwilligerswerk Twenterand
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
KB	Koninklijk Besluit
KOP	Kernontwikkelingsplan
KVO-B	Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen
KRW	Kader Richtlijn Water
LGB	Lokaal Gezondheidsbeleid
MDA	Milieu, duurzaamheid en afval
MER	Milieu Effect Rapportage
MEV	Macro Economische Verkenning
MFA	Multifunctionele accommodaties
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MO	Maatschappelijke opvang
MT	Management Team
NEO	Nieuwe Energie Overijssel
NMO	Natuur en Milieu Overijssel
NvO	Norm voor opdrachtgeverschap
ODT	Omgevingsdienst Twente
OMD	Ondersteuning maatschappelijke deelname
OM	Openbaar Ministerie
OOGO	Op Overeenstemming gericht Overleg
OOV	Openbare orde en veiligheid
OR&V	Openbare ruimte en verkeer
OZB	Onroerendezaakbelasting
OZJT	Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente
P&O	Personeel & Organisatie
P&C	Planning & Control
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
PGB	Persoonsgebonden budget
PIOFACH	Personeel, Informatie, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting incl.Juridisch
PIP	Provinciaal Inpassingsplan
pMJP	provinciaal Meerjarenprogramma Plattelandsontwikkeling
PO	Primair Onderwijs
POH Jeugd GGZ	Praktijk Ondersteuner Huisarts Jeugd geestelijke gezondheidszorg
PPS	Publiek Private Samenwerking
PSO	Prestatieladder Socialer Ondernemen
PW	Participatiewet
R&T	Recreatie & Toerisme
RES	Regionale Energie Strategie

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

RIEC ON	Regionaal Informatie en Expertise Centrum Oost Nederland
RIS	RaadsInformatieSysteem
RMC	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
RO	Ruimtelijke Ordening
ROB	Raad voor Openbaar bestuur
RSO	Richtlijn Sportdeelname Onderzoek
RUD	Regionale UitvoeringsDienst
RvC	Raad van Commissarissen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SCOPAFIJTH	Security, communicatie, organisatie, personeel, administratieve organisatie, financiën, informatievoorziening, juridisch, technologie, huisvesting
SEV	Sociaal Economische Visie
SKJ	Stichting Kwaliteitsregister Jeugd
SMART	Specifiek , Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden
SMI	Sociaal Medische Indicatie
SPP	Strategische PersoneelsPlanning
SOT	Schoolondersteuningsteam
SON	Stadsbank Oost Nederland
SOWECO	Sociaal Werkvoorzieningschap Centraal Overijssel
SoZa	Sociale Zaken
SROI	Social return on Investment
SRT	Sociaal Recherche Twente
SSNT	Shared Services Netwerk Twente
START	Specifiek, Toetsbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden
SW	Sociale werkplaatsen
SZST	Stichting ZorgSaam Twenterand
UP	Uitvoeringsprogramma
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRT	Veiligheidsregio Twente
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig schoolverlaten
VTE	Vrijetijdseconomie
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VTLB	Vrij Te Laten Bedrag
VTT	Veilig Thuis Twente
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VvG	Vereniging van Grondbedrijven
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WCK	Wet Consumenten Krediet
Wet BIBOB	De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
Wet BOPZ	Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
Wet OKE	Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
Wet WIJ	Wet investeren in jongeren
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wgs	Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Wro	Wet ruimtelijke ordening
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WT-4	West Twente 4 gemeenten
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WW-uitkering	Werkloosheidsuitkering
Wwb	Wet werk en bijstand
ZAT	Zorg- en adviesteam

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

Ondertekening Jaarstukken 2021

Ondertekening

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Twenterand in zijn openbare vergadering van 12 juli 2022,

de griffier, de voorzitter.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 07-07-2022
Paraaf:

T: +31 (0)74 276 42 00
E: hengelo@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 275, 7550 AG Hengelo
Mosweg 42, 7556 PG Hengelo
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van de gemeente Twenterand

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeente Twenterand te Vriezenveen gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. het overzicht van baten en lasten over 2021 (pagina nr.147 tot en met pagina nr. 148); 2. de balans per 31 december 2021 (pagina nr. 149 tot en met pagina nr. 151); 3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving (pagina nr. 152 tot en met pagina nr.167) en andere toelichtingen (pagina nr. 184 tot en met pagina nr. 192 en pagina nr. 221); 4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina nr. 168 tot en met pagina nr. 183); en 5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 209)	Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina nr. 150 tot en met pagina nr.212 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeente Twenterand op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het vastgestelde normenkader dd. 9 november 2021

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de controleverordening gemeente Twenterand 2018 dat is vastgesteld door de raad 24 december 2018 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam “BDO” optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Twenterand zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.103.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de controleverordening die is vastgesteld door de raad op 24 december 2018, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Hengelo, 7 juli 2022

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

Digitaal ondertekend door:
Marleen Zoetman - Kiers...
7 juli 2022 12:13 +02:00...

M. Zoetman – Kiers RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: